

การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ไททัศน์ มาลา

GRAD VRU

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. 2558

PUBLIC SERVICE MANAGEMENT OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS
FOR READINESS PREPARATION FOR ENTERING THE ASEAN
ECONOMIC COMMUNITY

TITUS MALA

GRAD VRU

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PUBLIC ADMINISTRATION
IN PUBLIC ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL

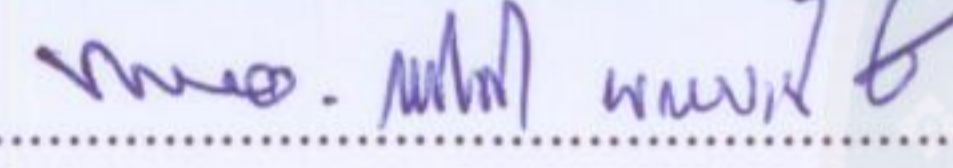
VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2015

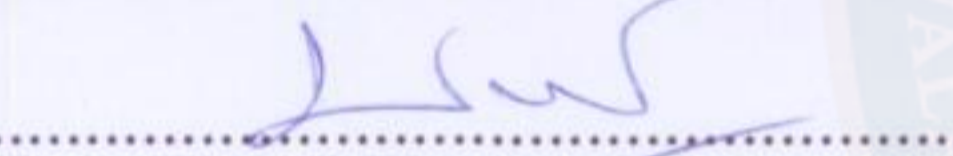
ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ชื่อนักศึกษา ไททัศน์ มาลา
รหัสประจำตัว 54B73330306
ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

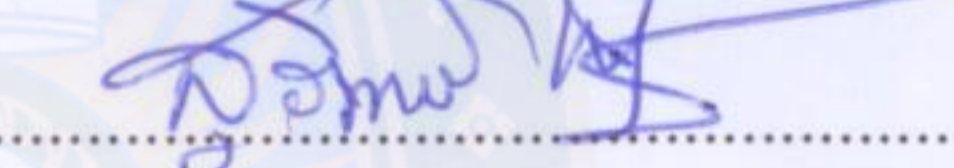

.....

(อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์)

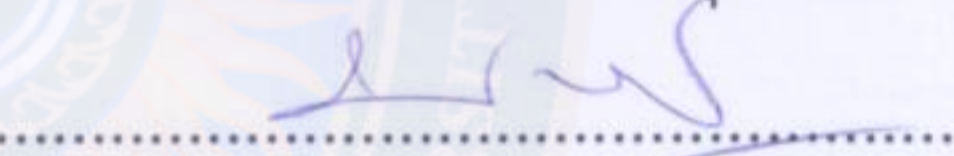

.....

(อาจารย์ ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์)

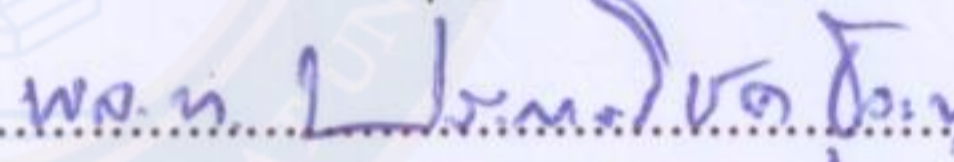
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นิยมานุกร)

.....

(อาจารย์ ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์)

.....

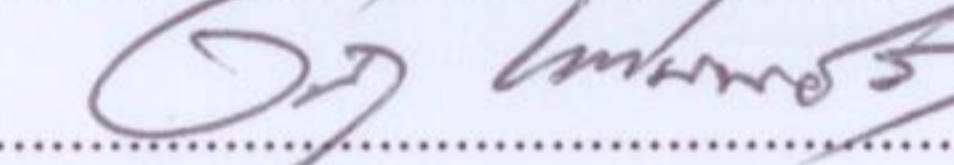
(อาจารย์ พลโท ดร.ประสารโชค ฐระนุติ)

.....

(อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์)

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์)

.....

(อาจารย์ ดร.ชนัด เผ่าพันธ์ดี)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรณิกษ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 26 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การบริหารจัดการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ชื่อนักศึกษา	ไททัศน์ มาลา
รหัสประจำตัว	54B73330306
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารจัดการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ (3) เสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการโดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากประชากรซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7,775 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 23 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 คน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน ท้องถิ่นอำเภอ 3 คน และท้องถิ่นจังหวัด 4 คน และจัดการสนทนากลุ่ม 1 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ร่วมสนทนา 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ประกอบด้วย การแปลความ การตีความ และการวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารจัดการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.71) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.71) ด้านการจัดระเบียบสังคม ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.75) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.77) ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.80) และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ ทั้งนี้ พบว่า

ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่ในระดับสูงสุดเนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานเป็นงานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและต่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ต่อไป ส่วนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับต่ำที่สุดเนื่องจากยังขาดข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและมีข้อจำกัดในการพัฒนาทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันอย่างมาก

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ ด้านการลดขนาดองค์กร ($\beta = 0.26$) ด้านความเพียงพอของงบประมาณ ($\beta = 0.25$) ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ ($\beta = 0.13$) ด้านการบริหารแบบมืออาชีพ ($\beta = 0.12$) ด้านเศรษฐกิจ ($\beta = 0.09$) และด้านการเมืองและความมั่นคง ($\beta = 0.07$) ซึ่งตัวแปรทั้ง 6 นี้ สามารถรวมกันอธิบายความผันแปรของการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้ร้อยละ 68.60 ($R^2 = 0.6860$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ ผลจากการวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า ปัจจัยดังกล่าวถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารจัดการบริการสาธารณะที่ดีแก่ประชาชนของประเทศสมาชิกต่าง ๆ ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวนมากในบริบทของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้ยังเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) และแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอีกด้วย

3) แนวทางในการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งสรุปจากผลการวิจัยและสังเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญในการสร้างจิตสำนึกของประชาชนเพื่อเข้าร่วมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ทั้งในมิติของทรัพย์สิน โอกาส อำนาจ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เนื่องจากคนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (4) รัฐบาลกลางควรเร่งกระจายอำนาจในการบริการสาธารณะไปสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพื่อให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเองตามเจตจำนงหลักของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ และ (5) ส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการคลังโดยการขยายฐานภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บเองได้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการบริการสาธารณะที่ดีแก่ประชาชนต่อไป

Thesis Title	Public Service Management of Local Administrative Organizations for Readiness Preparation for Entering the ASEAN Economic Community
Student	Titus Mala
Student ID	54B73330306
Degree	Doctor of Public Administration
Field of Study	Public Administration
Thesis Advisor	General Dr.Kasemchart Naressenie
Thesis Co-Advisor	Dr.Boonlert Pairindra

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the public service management of Local Administrative Organizations (LAO) for readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community, (2) to study the factors affecting the public service management of LAO for readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community, and (3) to study the guidelines for public service management of LAO for readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community. This research employed mixed research methods combining quantitative and qualitative approaches. The quantitative research was conducted by studying a sample of 400 respondents who were selected from a population of 7,775 LAO Administrators in Thailand. The sample size was calculated using Taro Yamane's formula and the sample was selected by multi-stage random sampling techniques. The tool for data collection was a questionnaire and the data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, one way ANOVA and stepwise regression analysis. The qualitative research was conducted by interviewing 23 key informants consisting of 8 LAO administrators, 5 members of LAO councils, 3 local district officials, and 4 provincial local officials. A focus group discussion was also organized with 20 participants. The data were analyzed by content analysis consisting of translations, interpretations and analysis.

The research findings were as follows:

1) The public service management of LAO for readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community was, overall, at a high level ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.65). When considering each aspect individually and ranking them from highest to lowest mean, they were infrastructure ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.69), promotion of art and culture ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.71), empowerment of quality of life ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.71), social organizing

($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.75), natural resources conservation ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.77), promotion of trading and tourism, ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.80) and human resource development ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.87), respectively. The aspect of infrastructure was at the highest level because it was the basic factor for living and for further development in the other sectors. The human resource development aspect was at the lowest because the LAO lacked the data base for entering the AEC and there were limitations in the language skills development due to the different cultures involved.

2) The factors affecting the public service management of LAO for readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community were ranked from high to low using the partial regression coefficient and were as follows: downsizing variable ($\beta = 0.26$), adequacy of budget variable ($\beta = 0.25$), people orientation variable ($\beta = 0.13$), professional administration variable ($\beta = 0.12$), economic variable ($\beta = 0.09$) and political and security variable ($\beta = 0.07$). These variables explained 68.60 % ($R^2 = 0.6860$) of the variation in the public service management of LAO for readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community at a statistical level of 0.05. These results complied with the qualitative research findings which showed that these five variables were important for improving the public service of LAO in the context of readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community. Furthermore, these results reflected the New Public Service and the New Public Management concepts that affected the public service management of LAO for readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community.

3) The guidelines for public service management of LAO for readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community were summarized using the research findings and synthesized using focus group discussions. They consisted of five aspects: (1) LAO should play a great role in creating awareness in their own people as members of AEC, (2) the LAO should play a great role in building fairness and decreasing inequity in society as pertaining to assets, opportunities, power and human dignity, (3) the LAO should play a great role in the development of human resources because people are the most important factor for readiness preparation for entering the ASEAN Economic Community both at the local and the national level, (4) the central government should decentralize the public services to LAO so that they can promote their own decisions in the area of development and (5) fiscal decentralization should be promoted by enhancing tax base expansions for the LAO, while complying with the roles and authority needed to provide good public service.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้เนื่องจากหลายฝ่ายที่ได้ให้ความกรุณาในการสนับสนุน การให้ข้อมูล คำแนะนำ กำลังใจ ตลอดจนการถอดบทเรียนให้เกิดการเรียนรู้และหล่อหลอม กล่อมเกลாதองความคิด

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนี ผู้ซึ่งเป็นประธานที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.บุญเลิศ ไพรินทร์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ศาสตราจารย์ ดร.จำนง อติวัฒน์สิทธิ์, รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร, รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ ชาญศิลป์, อาจารย์ พลโท ดร.ประสารโชค ฐะนุติ, อาจารย์ ดร.ชนิด เป่าพันธุ์ดี, อาจารย์ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ, อาจารย์ ดร.ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร, อาจารย์ ดร.ภคศักดิ์ กัลยาณมิตร, อาจารย์ ดร.พรนภา เตียสุธิกุล และ ดร.ชรินทร์ สีทับทิม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจน การตรวจสอบความสมบูรณ์ของดุขุณีนิพนธ์อย่างเต็มที่

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งจากองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นทุกแห่ง นักวิชาการ ผู้แต่งเอกสารตำราต่างๆ และอาจารย์และนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ที่ได้กรุณาถอดบทเรียนจากประสบการณ์และแง่คิดผ่านทาง ข้อเสนอแนะ ข้อวิพากษ์วิจารณ์ ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและมุมมองในมิติต่างๆ ตลอดจน กัลยาณมิตรทุกคนที่ให้กำลังใจอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ที่มอบทุนการศึกษาระดับดุขุณีบัณฑิตตลอดหลักสูตร รวมทั้งทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกคน ที่เห็นความสำคัญของ การศึกษา โดยเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนทั้งด้านร่างกาย แรงใจ สติปัญญา และกำลังใจอันประเสริฐยิ่ง จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ไพฑัศน์ มาลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.5 สมมติฐานการวิจัย.....	14
1.6 ขอบเขตในการวิจัย.....	14
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
1.8 นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่.....	17
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะแนวใหม่.....	27
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	35
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	53
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	63
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	74
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	104
2.8 นิยามปฏิบัติการ.....	111

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	114
3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	114
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	115
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	116
3.4 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	119
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	122
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ.....	122
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	153
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	177
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	177
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	182
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	184
บรรณานุกรม.....	190
ภาคผนวก.....	200
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย.....	201
ภาคผนวก ข การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC).....	205
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ค่าความเชื่อถือได้จากแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดโดยวิธี ประมาณค่าความเชื่อถือได้ค่า Alpha ตามแบบ Cronbach' Alpha.....	222
ภาคผนวก ง แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	228
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย.....	238
ประวัติผู้วิจัย.....	243

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย จำแนกตามประเภท..... 2
1.2	กรอบการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน..... 10
2.1	การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในระยะแรก (2543-2550)..... 60
2.2	การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในระยะที่สอง (2551-2556)..... 62
2.3	พัฒนาการของการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน จำแนกตามรายปี..... 65
2.4	จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย จำแนกตามประเภท..... 74
2.5	การปรับตัวและการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน..... 102
4.1	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทั่วไปขององค์กร..... 123
4.2	สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการเมืองและความมั่นคง 124
4.3	สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านเศรษฐกิจ..... 125
4.4	สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม.... 125
4.5	สรุปสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามรายด้าน 126
4.6	การบริหารจัดการ ด้านความรับผิดชอบและขอต่อสาธารณะ..... 127
4.7	การบริหารจัดการ ด้านความเป็นประชาธิปไตย..... 127
4.8	การบริหารจัดการ ด้านการมีใจให้บริการ..... 128
4.9	การบริหารจัดการ ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ..... 129
4.10	การบริหารจัดการ ด้านการบริหารแบบมืออาชีพ..... 129
4.11	การบริหารจัดการด้านการลดขนาดองค์กร จำแนกตามรายด้าน..... 130
4.12	การบริหารจัดการด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จำแนกตามรายด้าน..... 131
4.13	การบริหารจัดการด้านการความเพียงพอของงบประมาณ จำแนกตามรายด้าน..... 131
4.14	สรุปปัจจัยด้านการบริหารจัดการ จำแนกตามรายด้าน..... 132
4.15	การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน..... 133

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.16 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต.....	134
4.17 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการจัดระเบียบสังคม.....	134
4.18 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว.....	135
4.19 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.....	136
4.20 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม.....	137
4.21 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.....	137
4.22 สรุปการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามรายด้าน.....	138
4.23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตาม จำนวนบุคลากรในองค์กร.....	139
4.24 การเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามจำนวน บุคลากรในองค์กร.....	140
4.25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามขนาดองค์กร	140
4.26 การเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามขนาดองค์กร	141
4.27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามจำนวนประชากรในพื้นที่.....	141

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.28 การเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามจำนวนประชากรในพื้นที่.....	142
4.29 แสดงการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.....	143
4.30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	144
4.31 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ตัวแปร (X_1), (X_2), และ (X_3) พยากรณ์ตัวแปร Y	145
4.32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	147
4.33 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ตัวแปร (X_9), (X_8), (X_{11}), (X_7), และ (X_4) พยากรณ์ตัวแปร Y	148
4.34 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและปัจจัยด้านการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	150
4.35 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ตัวแปร (X_9), (X_8), (X_{11}), (X_2), (X_7) และ (X_1) พยากรณ์ตัวแปร Y	151

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
2.1	วงจรการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์.....	23
2.2	โครงสร้างการบริหารราชการไทย.....	53
2.3	คุณลักษณะของวัตถุประสงค์นโยบายที่ดี.....	77
2.4	ความหมายของกลยุทธ์ในทัศนะของ Henry Mintzberg.....	85
5.1	การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	186

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีสมาชิกผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ได้ลงนามใน “ปฏิญญากรุงเทพ” (Bangkok Declaration) เพื่อจัดตั้งสมาคมความร่วมมือกันในการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การพัฒนาวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิกและการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงในพื้นที่และเป็นการเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติของระดับภูมิภาคของประเทศต่างๆ ในเอเชีย ในเวลาต่อมาได้มีบรูไนดารุสซาราม (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 8 มกราคม 2527) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 28 กรกฎาคม 2538) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 23 กรกฎาคม 2540) สหภาพพม่า (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 23 กรกฎาคม 2540) ราชอาณาจักรกัมพูชา (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 30 เมษายน 2542) ตามลำดับทำให้อาเซียนมีสมาชิกครบ 10 ประเทศ (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2555)

อาเซียนมีเป้าหมายจะก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ที่ประกอบด้วยสามเสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (APSC) ประชาคมเศรษฐกิจ (AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASCC) วิสัยทัศน์ร่วมของผู้นำอาเซียน คือ การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยเมื่อปี 2551 ได้มีการจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (Roadmap) ในทั้งสามเสาหลักทั้งนี้เป้าหมายหลักของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน คือการสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันต่อมาในปี 2552 ไทยได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Connectivity) เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ของประชาคมอาเซียน และนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2555)

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ถือว่ามีเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองได้เป็นสำคัญ (Self-Government) (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2540) โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 78 กำหนดในแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินว่า รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่ว

ประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่นอกจากนี้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ยังได้ระบุถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด 14 (มาตรา 281-290) โดยมีหลักการสำคัญว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ทั้งนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ขณะเดียวกันตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยพยายามถ่ายโอนภารกิจหลายประการสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้การจัดแบ่งกรอบการบริการสาธารณะ (Public Service) ออกเป็น 6 ด้านหลัก ได้แก่ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต (3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย (4) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว (5) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (6) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551ก)

ปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นครอบคลุมหมดทุกจังหวัดทั่วประเทศ ดังตาราง

ตารางที่ 1.1 จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย จำแนกตามประเภท

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน (แห่ง)
1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	76
2) เทศบาล (2,108 แห่ง)	
- เทศบาลนคร	27
- เทศบาลเมือง	162
- เทศบาลตำบล	1,918
3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	5,667
4) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา)	2
รวม	7,853

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2556)

จากตารางจะเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไต้หวัน ประกอบด้วย องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) ซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครอบคลุมหมดทุกพื้นที่จังหวัดทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น 7,853 แห่ง ทั้งนี้ในปีงบประมาณ 2558 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล เป็นร้อยละ 27.80 ของงบประมาณแผ่นดินทั้งหมด หรือจำนวน 646,343.78 ล้านบาท (สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2558) ดังนั้นนโยบายด้านการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจึงเป็นการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการบริการสาธารณะ (Public Service) (จรัส สุวรรณมาลา, 2542) ที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายและความต้องการของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลได้แก่ ระบบสาธารณสุข ปลอดภัย การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สิน และการดูแลกิจการสิ่งแวดล้อม (วุฒิสาร ตันไชย, 2553)

สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนปี 2558 นั้น จะต้องมีหลายอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปในชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวภาคการตลาด ภาคประชาสังคม เงินทุน การแลกเปลี่ยนทางการเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งท้องถิ่นจะต้องมีความตระหนักและส่วนกลางจะต้องเตรียมพร้อมสนับสนุนให้ท้องถิ่นมีศักยภาพในการรับมือกับประชาคมอาเซียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความท้าทายต่อการปรับตัวครั้งใหม่ คือ มีการไหลเวียนของเงินทุน สินค้าและบริการ ตลอดจนแรงงานข้ามชาติที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจของไทยต่อกับเศรษฐกิจของโลก และผลกระทบจากความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทางด้านสังคมวัฒนธรรม โดยสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอนคือ รูปแบบการดำรงชีพในท้องถิ่นจะเปลี่ยนแปลงไป การคมนาคมขนส่งจะช่วยเชื่อมโยงประชาชนในท้องถิ่นอาเซียน ภูมิภาค และโลก ให้เข้ามาใกล้ชิดกันมากขึ้น ด้วยเหตุนี้รูปแบบการบริหารจัดการของท้องถิ่นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างแน่นอน อำนาจในการตัดสินใจที่เคยเป็นของรัฐบาลตามแนวทางการบริหารการกระจายอำนาจอาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงไป รัฐบาลต้องแบ่งปันการตัดสินใจในการระหว่างประเทศมาให้กับท้องถิ่นมากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นท้องถิ่นจะต้องมีความกระตือรือร้นและฝ่ายภาครัฐจะต้องปรับตัวเพื่อสร้างโอกาสให้กับท้องถิ่นได้มีโอกาสในการปรับวิถีการดำรงชีพเป็นแบบสังคมใหม่ได้อย่างรวดเร็วทันกาล (ไชยวัฒน์ คำชู และณัชชาภัทร อุ๋นตรงจิตร, 2555; วุฒิสาร ตันไชย, 2556)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะสร้างกฎระเบียบและแนวทางการอยู่ร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งมีผลต่อกิจกรรมของท้องถิ่นมากกว่าที่ผ่านมา เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับผลกระทบมากกว่ารัฐบาลที่มีการบริหารจัดการด้านการต่างประเทศอยู่แล้ว โดยจะมีสินค้าเข้าออกมากขึ้น ประชาชนเดินทางเข้าออกประเทศมากขึ้น การเตรียมการด้านสาธารณสุข ปลอดภัย และการบริการสาธารณะของท้องถิ่นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยการเตรียมความพร้อมต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้น การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการโดยเฉพาะรายย่อยให้สามารถแข่งขันได้และใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พัฒนาทักษะแรงงานให้มีความสามารถเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน รวมทั้งการปรับกฎ

ระเบียน และการจัดการเชิงสถาบันให้สอดคล้องกับกติกาของอาเซียน ได้กลายเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

ด้วยการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 จะเป็นการสร้างทั้งภาระและโอกาสใหม่ๆ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น นับเป็นโอกาสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะบริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมในการแลกเปลี่ยนด้านสินค้าและบริการ การเคลื่อนย้ายของเงินทุนแรงงาน และการลงทุน ที่มีทั้งขนาดและความหนาแน่นมากขึ้น บนพื้นฐานของการรักษาเอกลักษณ์และความหลากหลายในชุมชนท้องถิ่นไว้ โดยการบริหารจัดการกับความหลากหลาย รวมทั้งการดูแลทรัพยากรในพื้นที่เพื่อนำมาสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่น (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2555; วุฒิสาร ตันไชย, 2556) ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารและบุคลากรของท้องถิ่นจะต้องเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับท้องถิ่น อาทิเช่น การขยายตัวของการค้า การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวการเกิดขึ้นของธุรกิจใหม่ๆ การเดินทางเข้าออกระหว่างประเทศ การผ่อนปรนกฎระเบียบต่างๆ ซึ่งจะเกิดผลกระทบกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขณะที่ส่วนกลางจะต้องส่งเสริมพัฒนาให้ท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและความสามารถขององค์กรให้สูงขึ้นในทิศทางที่สามารถทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมและได้รับการบริการสาธารณะที่ดี

ดังนั้นจึงนับว่าเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ที่มีความแตกต่างหลากหลายและเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศที่จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อันเป็นผลจากการเคลื่อนย้ายแรงงานและการเคลื่อนย้ายฐานการผลิตสินค้าและบริการที่สำคัญ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในด้านการค้า การลงทุน ธุรกิจชุมชน แรงงานข้ามชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริการทางการแพทย์ การควบคุมโรคระบาด ภาษา วัฒนธรรมที่หลากหลายการเตรียมสาธารณูปโภค การท่องเที่ยวและการศึกษาภายใต้กรอบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญอันได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นความท้าทายต่อบทบาทภาระหน้าที่ต่างๆ จึงมุ่งเป้าไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นองค์กรหลักในการบริการสาธารณะต่างๆ ในพื้นที่และถือว่าเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาและความสำคัญของการวิจัยครั้งนี้

1.2 คำถามการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคำถามการวิจัย ดังต่อไปนี้

1.2.1 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นอย่างไร

1.2.2 มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.2.3 แนวทางในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังต่อไปนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.3.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นจะต้องปรับตัว ในด้านต่างๆ คือ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม โดยการบริหารจัดการภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้สำคัญกับการบริหาร 8 ด้าน คือ ความรับผิดชอบและซื่อสัตย์สุจริต หลักประชาธิปไตย การมีใจให้บริการ การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ การบริหารแบบมืออาชีพ การลดขนาดองค์กร การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และความเพียงพอของงบประมาณ ส่วนในด้านของการบริการสาธารณะจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนา 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบสังคม ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า การจัดการบริการสาธารณะ (Public Services Management) คือ การบริหารและดำเนินการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทั่วไป โดยการจัดการบริการสาธารณะจะเป็นไปในลักษณะของการที่มี

องค์การหรือหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้บริการทำหน้าที่ปฏิบัติการรับใช้ อำนาจความสะดวกแก้ปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการในด้านต่างๆ ให้แก่ประชาชน ทั้งนี้การจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น (Local Services Management) คือการบริหารและดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติการรับใช้และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ตอบสนองความต้องการและการแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยการดำเนินการบริหารจะเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และตอบสนองนโยบายของรัฐบาล (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และกอบกุล ราชะนาคร, 2552; นราธิป ศรีราม, 2554) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและบริหารจัดการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงถือเป็นองค์กรหลักในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถการจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงควรที่จะมีการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ครอบคลุมประเด็นการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542; วุฒิสาร ตันไชย, 2552)

1. ด้านการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นคำตอบอยู่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญ กล่าวคือ (1) ท้องถิ่นต้องรับผิดชอบและชอต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ของทางราชการ นอกจากนี้ยังเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบที่สูงยิ่งต่อชีวิตและความ เป็นอยู่ของประชาชน และการเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมในพื้นที่ (2) การบริหารต้องยึดหลักประชาธิปไตย คือการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นประชาชนได้รับการบริการสาธารณะด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย และการบริหารงานที่ยึดหลักความถูกต้องตามครรลองของกฎระเบียบในการบริหารจัดการ (3) การมีใจให้บริการ โดยการลดเวลาและขั้นตอนในการให้บริการเพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการเป็นตัวกลางในการแก้ไขหรือไกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งของประชาชนในพื้นที่ได้ รวมถึงความสามารถในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการต่างๆ เสมือนญาติมิตร (4) การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ หมายถึงการให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นพลเมือง ซึ่งการดำเนินนโยบายจะเน้นให้ประชาชนเกิด

ความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนท้องถิ่น รวมถึงการมีช่องทางในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย (5) การบริหารแบบมืออาชีพ เป็นการบริหารงานที่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ที่สามารถแก้ไขปัญหาขององค์กรได้ นอกจากนี้ยังต้องเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อ รวมทั้งความสามารถในการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอก (6) การลดขนาดองค์กร เป็นการบริหารจัดการโดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรทุกฝ่ายสามารถใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และมีการทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อเข้ามาช่วยในการแบ่งเบาภาระงานอย่างเหมาะสม (7) การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นการที่องค์กรมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน มีการลงมือปฏิบัติงานตามแผนการต่างๆ ที่กำหนดไว้ และมีการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานมาเป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไข (8) ความพอเพียงของงบประมาณ กล่าวคือ การมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดทำบริการสาธารณะ มีความพยายามในการเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้ และสามารถใช้งบประมาณรายจ่ายได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

2. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีเนื้อหาของงานเกี่ยวกับการคมนาคมและการขนส่ง อาทิ การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน การดูแล จัดตั้งสถานีขนส่ง การจัดการจราจรในเขตพื้นที่ การบำรุงรักษาทางน้ำ การก่อสร้างและดูแลสถานีขนส่งทางน้ำ การดูแลแหล่งน้ำและระบบประชาชนบท การจัดให้มีและการควบคุมตลาดการจัดตั้งและดูแลตลาดกลางการผังเมือง แผนที่การใช้ที่ดิน (Zoning) การจัดทำผังเมืองรวม และการวางและปรับปรุงผังเมืองรวม การควบคุมอาคาร การเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร การก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งในภูมิภาค การจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตรแก่ประชาชนอย่างเพียงพอตลอดปี และการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะ

3. การพัฒนาคุณภาพชีวิต ครอบคลุมทั้งในด้านการส่งเสริมอาชีพ พัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ การส่งเสริมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนพิการ และการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ การส่งเสริมการศึกษา การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การจัดการศึกษาในระบบและการบริการการศึกษานอกโรงเรียน การสาธารณสุขและการรักษาพยาบาล การแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย โอกาสที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำได้ภายใต้กระแสของการกระจายอำนาจในปัจจุบันอันสอดคล้องกับแนวโน้มสากล ได้แก่ การทำงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยเน้นการบูรณาการงานทุกด้านให้เกิดอรรถประโยชน์อย่างคุ้มค่ากับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและปัญหาของประชาชนในด้านต่างๆ โดยสามารถดำเนินการได้คือ (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนิยามความหมายของความยากจนให้มีขอบเขตที่กว้างกว่าการใช้รายได้เป็นเกณฑ์ อันเป็นการตีความในทางแคบซึ่งคนยากจนในมิตินี้เป็นเพียงผู้ที่มีเงินเท่านั้น ซึ่งจะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมถึง ด้านการศึกษา สาธารณสุข และสาธารณสุขมูลฐาน ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อใจใส่ สถาบัน

ครอบครัว การมีส่วนร่วม และการยกระดับคุณภาพชีวิต (2) การมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น ครอบคลุมในทุกด้านเป็นเงื่อนไขที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนในท้องถิ่นได้ และต้องพิจารณาว่าข้อมูลใดที่ยังขาดและต้องดำเนินการจัดเก็บให้มีความ ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และ (3) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกัน วิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาหรือความยากจนที่เกิดขึ้น โดยท้องถิ่นมีหน้าที่ในการชี้ให้เห็นถึงสภาพ ปัญหาหรือความรุนแรงหรือความเสียหายที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการเร่งรัดให้มีการแก้ไขปัญหาด้วยกัน จากนั้นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นก็มีหน้าที่ที่จะต้องเอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกัน และ (4) การจัดการศึกษาต้องเน้นการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงบริบทของท้องถิ่นเข้าด้วยกันอย่าง สอดคล้องและสมดุล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในด้านวิชาการและความรู้เท่าทันต่อโลก

4. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยการส่งเสริม ความเป็นประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น สิทธิเสรีภาพของประชาชน งานตรวจมาตรา ชั่ง ตวง วัด และการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคแก่ผู้บริโภคการส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน การป้องกันและบรรเทาสา ธาณภัย การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงการรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน งานจัด ทะเบียนสัตว์พาหนะ การป้องกันปัญหายาเสพติดและลดอัตราการติดยาเสพติด การเฝ้าระวังปัญหา อาชญากรรมในพื้นที่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับ ประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่

5. การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ โดยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การประสานจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด การจัดระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนการพัฒนาเทคโนโลยี การบริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีเกษตรชุมชนการส่งเสริมการลงทุน งานบริการข้อมูลนักลงทุน งานเผยแพร่และชักจูงการ ลงทุนการพาณิชย์กรรม ทั้งในด้านงานทะเบียนพาณิชย์การพัฒนาอุตสาหกรรม การกำกับดูแลโรงงาน การอนุญาตให้ตั้งโรงงาน การท่องเที่ยว การวางแผนการท่องเที่ยว การปรับปรุงดูแล บำรุงรักษา สถานที่ท่องเที่ยว และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์ พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ การมีบทบาทในการเพิ่มขีด ความสามารถของวิสาหกิจชุมชนพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าจากชุมชน

6. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะ ให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยสามารถดำเนินการได้คือ (1) การกำหนด วิสัยทัศน์ครอบคลุมระหว่างสิ่งแวดล้อมกับเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม โดยแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะมีวิสัยทัศน์ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพด้าน การพัฒนาและความต้องการร่วมของประชาชน ฉะนั้นภายใต้การดำเนินกิจกรรม หรือโครงการใดๆ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงและ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายในท้องถิ่นอยู่ตลอดเวลา (2) การเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในกระบวนการกำหนดนโยบาย ซึ่งนับเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของตนเองหรือการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นเองจะเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกับการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมปรึกษาหารือ ร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมรับผลประโยชน์ และติดตามประเมินผล (3) การสร้างช่องทางในการแสดงความคิดเห็น ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสร้างช่องทางที่หลากหลายให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วม อาทิ ผู้รับฟังความคิดเห็น โทรศัพทสายด่วน การประชุมผู้นำชุมชน ประชาคมท้องถิ่น หรือการสร้างเวทีในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ (4) การหนุนเสริมทักษะในการบริหารจัดการและความรู้เชิงเทคนิค ความร่วมมือและความเกื้อกูลจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะจากหน่วยงานภายนอกหรือแม้แต่สถาบันทางวิชาการในการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อม อาทิ การจัดผังเมือง การจัดการป่า การลดปัญหามลพิษทางน้ำ อากาศ และเสียง การจัดการพื้นที่สีเขียว และการจัดวางภูมิทัศน์ เป็นต้น ที่จะต้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงหรือครูฝึกจะทำให้สามารถทำงานด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น

7. การส่งเสริมวัฒนธรรมและจารีตประเพณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรต้องดำเนินการคือ

(1) การจัดทำแผนที่ทางวัฒนธรรม ในการทำแผนที่ทางวัฒนธรรมนั้นเป็นกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยคนในชุมชนเพื่อร่วมกันค้นหา ศึกษา และวิเคราะห์แผนที่วัฒนธรรม โดยเป็นการแสดงให้เห็นว่าในแต่ละพื้นที่แต่ละชุมชนมีวัฒนธรรมสิ่งใดที่มีคุณค่า โดยรวบรวมจัดทำเป็นบัญชีทรัพยากรทางวัฒนธรรม (2) การใช้ประโยชน์จากแผนที่วัฒนธรรมหรือการจัดการทางวัฒนธรรม สิ่งสำคัญคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเข้าใจถึงสถานภาพและคุณค่าของทรัพยากรทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท เพราะการจะเลือกว่าจะจัดการทางวัฒนธรรมแต่ละเรื่องแต่ละประเภทอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะ สถานภาพ และการให้คุณค่าของชุมชนเป็นสำคัญ ในกรณีเดียวกันอาจถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับประเพณีหรือพิธีกรรมนั้นไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน หรือเพียงบันทึกไว้เป็นหลักฐานว่าในอดีตที่ผ่านมาชุมชนเคยมีประเพณีหรือพิธีกรรมเช่นนี้ (3) การให้วัฒนธรรมเป็นสื่อในการพัฒนาสังคม วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเป็นต้นทุนทางสังคม และเป็นพื้นที่สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ร่วมกัน ท้องถิ่นควรที่จะยกระดับคุณค่ากิจกรรมทางวัฒนธรรมเหล่านั้นให้กลายเป็นสื่อสำหรับการพัฒนาสังคม โดยให้กิจกรรมหรือโครงการทางวัฒนธรรมเป็นพื้นที่สำหรับสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันและสร้างการพบปะสังสรรค์กันทางสังคมนระหว่างคนในสังคม ซึ่งในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ด้านวัฒนธรรมพึงตระหนักอยู่เสมอว่าการสร้างจิตวิญญาณให้แก่กิจกรรมนั้นๆ เพื่อให้เข้าใจและเข้าถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงในการอนุรักษ์ อนุรักษ์รักษาและฟื้นฟูวัฒนธรรม และ (4) การบูรณาการเชื่อมโยงวัฒนธรรมกับมิติอื่น ทั้งในด้านการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรม การพัฒนาเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การศึกษา สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

8. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ โดยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาต่างๆ ซึ่งนโยบายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย (1) การพัฒนาทางการศึกษา ภาษาอังกฤษซึ่งกลายมาเป็นภาษากลางที่ใช้ติดต่อสื่อสารและแง่เนื้อหาทางวิชาการ (2) การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในแต่ลาสายอาชีพหรือแม้กระทั่งสายงานทั่วไป (3) ปลุกจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และ (4) สร้างอัตลักษณ์อาเซียนเพื่อให้เกิดความรู้สึก

รักและผูกพันกับภูมิภาคของตน รวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัย การพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอาเซียนจึงได้ทวีบทบาทมากขึ้นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอาเซียนให้มีความเจริญก้าวหน้าสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในหลากหลายด้านที่ส่งผลให้โลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์อันเป็นยุคของสังคมฐานความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนหรือบุคลากร รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานวิชาการ

ดังนั้นจะพบว่า การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย แนวคิดความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ หลักประชาธิปไตย การมีใจให้บริการ การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ การบริหารแบบมีอาชีพ การลดขนาดองค์กร การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และความเพียงพอของงบประมาณ ส่วนหลักการบริหารสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานต่างๆ คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดระเบียบสังคม การส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมวัฒนธรรมและจารีตประเพณี และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยถือว่าเป็นโอกาสและความท้าทายต่อศักยภาพและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยจึงเสนอกรอบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.2 กรอบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
1. การบริหารจัดการองค์กร	<ul style="list-style-type: none"> - ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะที่นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบราชการแล้วยังถือเป็นองค์หลักที่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ - การบริหารต้องยึดหลักประชาธิปไตยโดยบริหารท้องถิ่นในลักษณะเครือข่ายและส่งเสริมการมีส่วนร่วม - การมีใจให้บริการต้องลดความเป็นทางการเพื่อเข้าถึงประชาชน - การเน้นประชาชนเป็นสำคัญในฐานะที่มีบทบาทเป็นพลเมือง - การบริหารแบบมีอาชีพที่มีความชำนาญและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

การจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
	<ul style="list-style-type: none"> - การลดขนาดองค์กร โดยเน้นกระจายอำนาจในการตัดสินใจและใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า - การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนอย่างชัดเจน - งบประมาณที่ต้องเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้และประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณรายจ่าย
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - การก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียน - การจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตรแก่ประชาชน - การจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะ - การจัดทำแผนที่การใช้ที่ดิน (Zoning) วางแผนระบบผังเมืองรวม
3. การพัฒนาคุณภาพชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารหรือภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน - การส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง - การให้ความรู้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน - ส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้สูงอายุรวมกลุ่มกันจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์ - การสงเคราะห์คนพิการ ผู้ป่วย และผู้ด้อยโอกาสทางสังคม
4. การจัดระเบียบสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - การป้องกันปัญหาอาชญากรรมและลดอัตราการติดยาเสพติดในเยาวชนและประชาชน - การเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม - การป้องกันปัญหาอาชญากรรมและลดอัตราการติดยาเสพติดในเยาวชนและประชาชนทั่วไปการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ - การจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชากรแฝงและแรงงานต่างชาติดที่อาศัยในพื้นที่

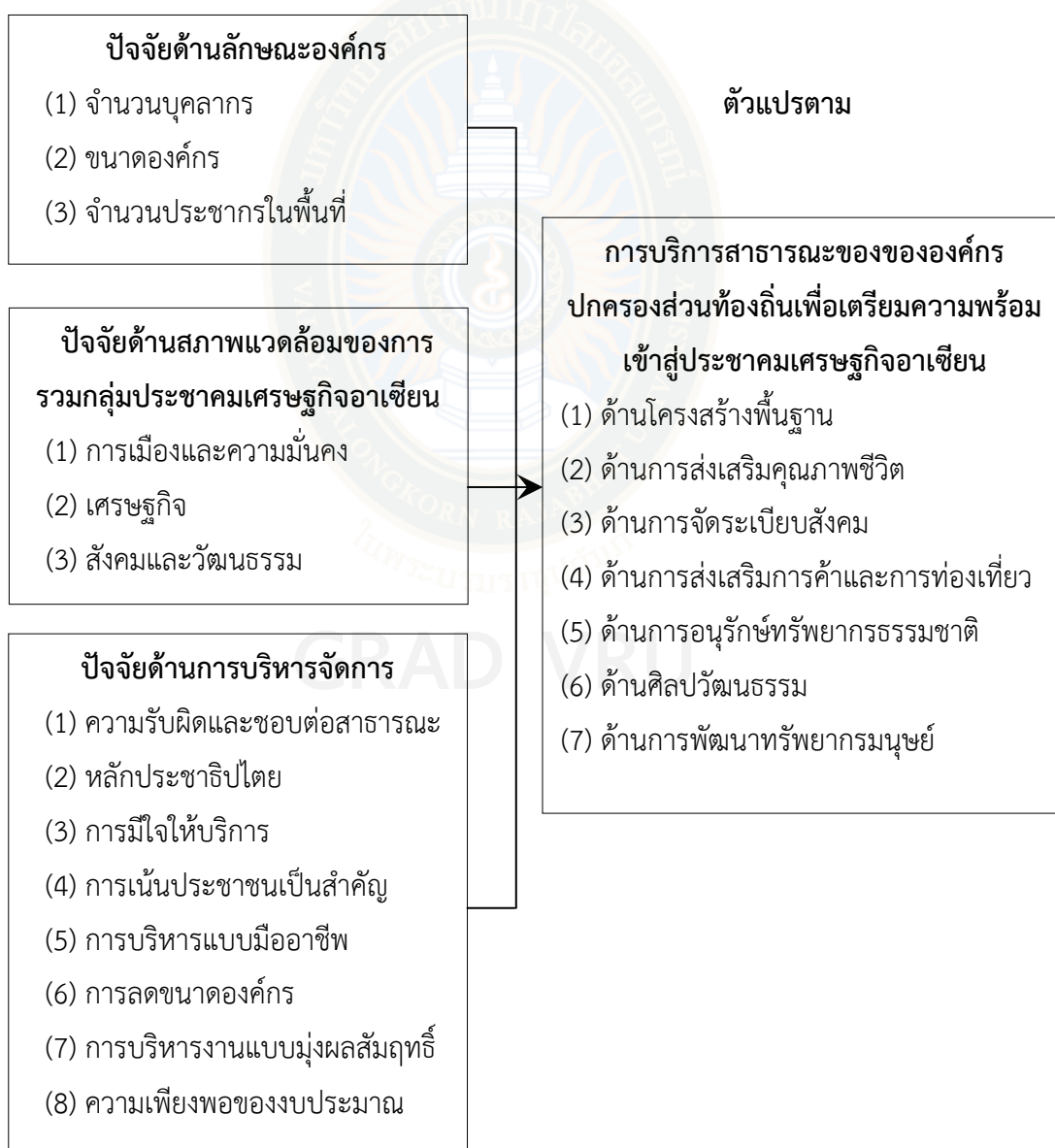
ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

การจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
5. การส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในท้องถิ่น - การส่งเสริมการลงทุนภายในท้องถิ่น - การเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ - การมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชนและมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าจากวิสาหกิจชุมชน
6. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการสาธารณสุขและภัยพิบัติ - การปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - การลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ - การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทุกครั้งก่อนที่จะมีการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. การส่งเสริมวัฒนธรรมและจารีตประเพณี	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน - การส่งเสริมด้านศาสนา ภูมิปัญญาและประเพณีที่ดีงามในท้องถิ่น การให้ความสำคัญด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น - บูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่นเชื่อมโยงกับการศึกษา การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการจัดการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
8. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	<ul style="list-style-type: none"> - การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ประชาชน - สร้างความรู้สึกที่ดีในการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางวัฒนธรรมแบบพหุสังคม - การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียน แก่เยาวชน บุคลากรหรือประชาชนในพื้นที่ - การส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างร่วมมือกับสถาบันทางวิชาการ

ที่มา: ไททัศน์ มาลา; เกษมชาติ นเรศเสนีย์; บุญเลิศ ไพรินทร์ (2557)

ทั้งนี้ การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวทางการวิจัยแบบผสม (Mixed Research) จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดตัวแปรอิสระ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปขององค์กร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ส่วนตัวแปรตาม คือ การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังภาพต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 สมมติฐานการวิจัย

1.5.1 ข้อมูลทั่วไปขององค์ ได้แก่ จำนวนบุคลากร ขนาดองค์กรกร และจำนวนประชากรที่ต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

1.5.2 ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.5.3 การบริหารจัดการมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.5.4 ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีและปัจจัยด้านการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.6 ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังที่ได้ตั้งไว้แล้ว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยทั้งในด้านพื้นที่ เนื้อหา และระยะเวลา ดังต่อไปนี้

1.6.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ศึกษาโดยใช้ประชากรเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยจำนวน 7,853 แห่ง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จำนวน 400 แห่ง/คน

1.6.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ เน้นศึกษาการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอันได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

1.6.3 ขอบเขตด้านเวลา คือ ระยะเวลาในการศึกษาครั้งนี้อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2556-2558

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อผลการศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทุกประการแล้ว ผลของการวิจัยทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้กำหนดนโยบาย ประชาชนรวมทั้งในแวดวงวิชาการ ดังต่อไปนี้

1.7.1 ทราบถึงการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.7.2 ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.7.3 ทราบถึงแนวทางในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.7.4 ทราบถึงองค์ความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลต่อความเข้มแข็งและความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อไป

1.8 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) หมายถึง การรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนโดยมีเป้าหมายของการรวมตัวกันภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) โดยมีวิสัยทัศน์ คือ การสร้างประชาคมที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้เพื่อสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศทุกด้าน โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้สะดวกมากขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) หมายถึง การรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีเป้าหมายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยการพัฒนา SMEs และการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และการบูรณาการเศรษฐกิจเข้ากับเศรษฐกิจโลก

การบริการสาธารณะ หมายถึง กรอบอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดคือพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในการบริการสาธารณะ และตามหลักความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

การบริหารจัดการ หมายถึง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดระเบียบองค์กรเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องคำนึงถึงหลักความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ หลัก

ประชาธิปไตย การมีใจให้บริการ การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ การบริหารแบบมีอาชีพ การลดขนาดองค์กร การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความเพียงพอของงบประมาณ

การเตรียมความพร้อม หมายถึง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการสาธารณะ และการบริหารจัดการภายในองค์กร เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะแนวใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่

จุดตั้งต้นของแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) เกิดขึ้นในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980s แนวคิดในระยะเริ่มต้นมุ่งที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ การปรับโครงสร้างให้เล็กลงและยอมรับการใช้กลไกตลาดและการแข่งขันตามแบบของเอกชนมาใช้ในภาครัฐ อันเป็นการนำความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ ที่มีการพัฒนาและแบ่งสาขาตามความเฉพาะทางในด้านต่างๆ มาบูรณาการเพื่อเชื่อมมิติทางนโยบายและมิติการจัดการให้สอดคล้องกัน กระแสแนวความคิดในเชิงวิชาการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง กระบวนทัศน์ของการบริหารปกครองไปสู่รูปแบบบริหารจัดการภาครัฐดังกล่าวนี้ อาจจะแยกออกได้เป็นสามส่วน กล่าวคือทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แบบนีโอคลาสสิกและเศรษฐศาสตร์เชิงสถาบัน แนวความคิดแบบการจัดการนิยมและหลักการประชารัฐ ดังต่อไปนี้ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2549)

2.1.1 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ในแบบนีโอคลาสสิกและเศรษฐศาสตร์สถาบัน

นับตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา แนวคิดของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ในแบบนีโอคลาสสิกหรือทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ในแบบเหตุผลนิยม (Economic Rationalism) ซึ่งมีความเชื่อว่าปัจเจกบุคคลต่างๆ เป็นผู้ที่มีเหตุผลและพยายามแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของตนเอง ดังนั้น นักการเมืองต่างจะพยายามให้ได้รับคะแนนเสียงและความนิยมมากที่สุด ส่วนข้าราชการต่างจะพยายามขยายอำนาจจักรของหน่วยงาน (เพิ่มจำนวนบุคลากรและงบประมาณ) หรือมุ่งหวังผลประโยชน์ภายในหรือจุดมุ่งหมายส่วนตัว (Internalities) มากกว่าคำนึงถึงส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ อันเป็นสาเหตุความล้มเหลวของรัฐบาลและระบบราชการในการเข้าไปแทรกแซงระบบเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่จะควบคุมและลดขนาดของภาครัฐให้เล็กลง (State Minimalism) โดยมีความเชื่อในพลังและบทบาทของกลไกตลาดว่ามีประสิทธิภาพและสามารถจัดการตัวเองได้ พร้อมกับเสนอให้มีการเปิดตลาดเสรีและใช้มาตรการที่อิงกับกลไกตลาด (Mercerization & Market-Based Mechanism) อาทิเช่น การแปรรูปกิจการของรัฐให้เป็นเอกชน (Privatization) การผ่อนคลายการควบคุม (Deregulation) การทำให้ถูกต้องตามกฎหมาย (Legalization) เป็นต้น

แนวความคิดดังกล่าวได้รับการขานรับจากฝ่ายการเมืองในช่วงทศวรรษที่ 1980 ซึ่งนำโดยนายกรัฐมนตรี Margaret Thatcher แห่งประเทศอังกฤษและประธานาธิบดี Ronald Reagan แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีความเชื่อในกระแสนุรักษ์นิยมและต่างมองว่าระบบรัฐสวัสดิการ (Welfare State) หรือที่เรียกกันว่า “Big Government” นั้น มีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงและกลายเป็นความสิ้นเปลืองของระบบเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดการขาดดุลงบประมาณและภาระต่างๆ ทางการเงินติดตามมา ทำให้มีความจำเป็นจะต้องควบคุมและลดขนาดของภาครัฐและทำการปฏิรูประบบราชการให้เล็กลง หรือที่เรียกกันว่า “Small Government” ในท้ายสุด

ในส่วนของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เชิงสถาบันซึ่งมีรากฐานมาจากพฤติกรรมองค์การมองว่ารูปแบบความสัมพันธ์ของบุคคลฝ่ายต่างๆ มีลักษณะของการทำสัญญาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน โดยที่ฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้ว่าจ้าง (Principal) และอีกฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้รับจ้างหรือตัวแทน (Agent) ซึ่งจะยินยอมปฏิบัติงานต่างๆ ให้ตามที่ตกลงกันและได้รับรางวัลเป็นการตอบแทน เช่น ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ผู้ออกเสียงเลือกตั้งกับนักการเมือง รัฐมนตรีกับข้าราชการประจำ เป็นต้น โดยแนวความคิดดังกล่าวนี้มีความเชื่อว่าทั้งสองฝ่ายต่างมีเหตุผล พยายามมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวและต้องการอรรถประโยชน์สูงสุด ซึ่งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ อย่างไรก็ตาม ฝ่ายผู้รับจ้างเป็นตัวแทนจะค่อนข้างได้เปรียบเพราะมีข้อมูล ความรู้และทักษะ รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ของฝ่ายผู้ว่าจ้างเอง และมักอาศัยข้อได้เปรียบดังกล่าวในการแสวงหาโอกาสให้กับตนเองมากที่สุด ซึ่งส่งผลทำให้เกิดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการกระทำหรือผ่านมือ (Transaction Cost) สูงขึ้น

ปัญหาของความสำคัญและต้นทุนค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นดังกล่าวจะค่อนข้างเด่นชัดในหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากขาดระบบการแข่งขันหรือผู้แข่งขัน ซึ่งจะช่วยให้เปรียบเทียบให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานและเกิดแรงจูงใจในการลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ดังนั้น แนวคิดของการปฏิรูปภาครัฐในบางประเทศ เช่น นิวซีแลนด์ จึงพยายามทำให้มีการทำสัญญาระหว่างทั้งสองฝ่ายที่มีความชัดเจน โดยเฉพาะวัตถุประสงค์และพันธะความรับผิดชอบ การติดตามและการวัดผลการดำเนินงาน สร้างระบบแรงจูงใจที่สูงกว่าเป้าหมายส่วนตัวพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งมาตรการกดดัน ลดความแน่นอน และทำให้เกิดสภาพการแข่งขันท้าทายขึ้น

2.1.2 แนวคิดการจัดการนิยม

กระแสแนวความคิดของการจัดการนิยม (Managerialism) ได้เริ่มต้นขึ้นมาจากนักบริหารมืออาชีพและที่ปรึกษาทางการบริหารจัดการมากกว่านักวิชาการโดยทั่วไป ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงกลางถึงปลายทศวรรษ 1980 และมีอิทธิพลอย่างสูงต่อนโยบายการปฏิรูปภาครัฐหรือการปฏิรูประบบราชการในประเทศต่างๆ ดังปรากฏเป็นสโลแกนต่างๆ อาทิเช่น “Value for Money” “3E’s” “Let the Managers Manage” และ “Managerial for Results” เป็นต้น ซึ่งมีสมมติฐานว่าการจัดการเป็นหลักการสากล สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งการบริหารรัฐกิจและการบริหารธุรกิจ อันเป็นความเชื่อถือที่มีมาตั้งแต่ในช่วงปลายทศวรรษที่ 19 นับจาก Woodrow Wilson และโดยเฉพาะเรื่องวิทยาศาสตร์การจัดการของ Taylor หรือที่เรียกกันว่า “Taylorism” นั่นเอง

แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการนิยมดังกล่าวนี้ต่างชี้ให้เห็นถึงความไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารราชการ อันเนื่องมาจากการขาดความคล่องตัวทางการ

บริหารจัดการมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับปัจจัยนำเข้า (Input) และกฎระเบียบ โดยพยายามหันมาให้ความสำคัญต่อการสร้างตัวชี้วัดผลสำเร็จของการบริหารจัดการ ทั้งในแง่ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ตลอดจนการสร้างความพึงพอใจในคุณภาพของการให้บริการประชาชนรวมทั้งนำเอาเทคนิควิธีการบริหารจัดการของภาคธุรกิจเอกชนที่ประสบความสำเร็จมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของรัฐ อาทิเช่น การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) การบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management - TQM) การรีอับระบบ (Reengineering) การจ่ายรางวัลค่าตอบแทนตามผลงาน (Performance-Related Pay) การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Performance Auditing) และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นต้น

ออสบอร์น และ แกปเบลอร์ (Osborne & Gaebler, 1992) ได้อธิบายไว้ในหนังสือชื่อ “Reinventing Government” เขาพยายามนำเสนอหลักการของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ไว้ 10 ประการคือ

1. ต้องการให้ระบบราชการทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงมากกว่าให้ระบบราชการลงมือทำงานเอง (A Catalytic Government)
2. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นระบบราชการที่มอบอำนาจให้กับประชาชนไปดำเนินการเอง มากกว่าที่จะเป็นกลไกที่คอยให้บริการแต่เพียงอย่างเดียว (A Community-Owned Government)
3. ต้องการให้ระบบราชการมีลักษณะของการแข่งขันในการให้จัดทำบริการสาธารณะ (A Competitive Government)
4. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่ขับเคลื่อนด้วยภารกิจมากกว่าขับเคลื่อนด้วยกฎระเบียบ (A Mission-Driven Government)
5. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่ให้ความสำคัญต่อผลของการปฏิบัติงานมากกว่าสนใจถึงปัจจัยนำเข้าทางการบริหารงานและขั้นตอนการทำงานทั้งหลาย (A Results-Oriented Government)
6. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่มุ่งสนองต่อการเรียกร้องของลูกค้ามากกว่าที่จะสนองต่อความต้องการของตัวระบบราชการและข้าราชการเอง (A Customer-Driven Government)
7. ต้องการให้ระบบราชการดำเนินงานในลักษณะที่เป็นแบบรัฐวิสาหกิจมุ่งการแสวงหารายได้มากกว่าการใช้จ่าย (An Enterprising Government)
8. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่มีการเฝ้าระวังล่วงหน้า คือ ให้มีการเตรียมป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดในอนาคตมากกว่าที่จะคอยให้ปัญหาเกิดขึ้นแล้วค่อยตามแก้ (An Anticipatory Government)
9. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่มีการกระจายอำนาจจากข้างบนลงไปสู่ข้างล่างตามลำดับชั้น โดยเน้นให้ข้าราชการระดับปฏิบัติงานหลักมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม (A Decentralized Government)

10. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่ปรับเปลี่ยนไปตามกลไกของตลาด (A Market Oriented Government)

จากที่กล่าวมานี้ ทั้ง ออสบอร์น และ แกปเบลอร์ (Osborne & Gaebler) ได้ยกตัวอย่างไว้มากมายภายในหนังสือเล่มดังกล่าวที่ชี้ให้เห็นว่าการประดิษฐ์รัฐบาลใหม่ของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะในส่วนที่เรียกว่ารัฐบาลท้องถิ่น (Local Government) นั้นสามารถสร้างการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้เป็นอย่างดี เพราะนอกเหนือจากการสร้างความประหยัดแล้วยังทำให้เกิดการสร้างบริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนในสถานะของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการอีกด้วย เพราะฉะนั้นจึงสามารถกล่าวโดยสรุปถึงลักษณะของแนวความคิดแบบการจัดการนิยมได้ดังนี้

1. มีความเชื่อว่าไม่มีนัยความสำคัญของความแตกต่างระหว่างการจัดการของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งหมายความว่าองค์กรในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนสามารถบริหารจัดการได้โดยอาศัยหลักการและวิธีการเดียวกัน

2. มีการปรับเปลี่ยนในการให้นำหนักความสำคัญจากเดิมที่เน้นพันธะความรับผิดชอบและการตรวจสอบกระบวนการบริหารงาน (Process Accountability) ซึ่งจะทำให้การควบคุมการใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า (Input-Oriented) ไปสู่พันธะความรับผิดชอบและการตรวจสอบงาน (Accountability for Results) ซึ่งจะอาศัยการกำหนดเป้าหมายของผลงาน (Performance Targets) ตลอดจนผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้

3. เน้นหนักในเรื่องของทักษะทางด้านการบริหารจัดการมากกว่าในเรื่องของนโยบาย

4. พยายามขจัดการควบคุมที่เปล่าประโยชน์ แต่จะหามาตรการเพื่อการพัฒนากระบวนการรายงาน ติดตาม และประเมินผลงาน

5. แยกแยะโครงสร้างการบริหารงาน และองค์การออกเป็นหน่วยงานย่อยกึ่งอิสระ (Quasi-Autonomous Agencies) โดยเฉพาะภารกิจงานที่มีลักษณะในเชิงพาณิชย์ออกจากภารกิจงานที่ไม่มีลักษณะในเชิงพาณิชย์และภารกิจงานในเชิงการให้บริการหรือการควบคุมออกจากภารกิจงานในเชิงนโยบาย เพื่อออกแบบระบบบริหารจัดการสมัยใหม่

6. มีความโน้มเอียงที่จะแปรสภาพกิจการของภาครัฐ ไปสู่ภาคธุรกิจเอกชน มีการทดสอบตลาด (Market Testing) การแข่งขัน (Contestability) และการจ้างเหมา (Contracting Out) บริการต่างๆ ที่ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน

7. ทำการเรียนแบบวิธีการบริหารจัดการแบบธุรกิจเอกชนในด้านต่างๆ อาทิเช่น การใช้ระบบการจ้างงานระยะสั้น (Contract Employment) การวางวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การดำเนินงาน การจัดทำแผนธุรกิจ การทำข้อตกลงเกี่ยวกับผลงาน (Performance Agreement) การเชื่อมโยงผลงานและการจ่ายค่าตอบแทนเข้าด้วยกัน (Performance-Related Pay) การระยุทธิ์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) และการสร้างภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image) เป็นต้น

8. มีการให้รางวัลตอบแทนในรูปตัวเงิน (Monetary Incentives) มากกว่าในรูปแบบที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น จรรยาบรรณ โฉ่เกียรติยศ และการยกย่องเชิดชูทางสังคม

9. เน้นให้ความสำคัญต่อการลดต้นทุนค่าใช้จ่าย การเพิ่มประสิทธิภาพ และการตัดทอนงบประมาณรายจ่าย

ทั้งนี้จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงย่อมชี้ให้เห็นได้ว่ากรอบความคิดทางด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่นั้นมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับหลักการจัดการภาคเอกชนและเป็นแนวคิดที่นำเอาหลักการบริการจัดการของภาคเอกชนมาใช้ในการจัดการภาครัฐเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความประหยัด โดยพยายามลดขนาดของภาครัฐให้มีความเล็กลงเพื่อให้เกิดความคล่องตัวมีการยืมนำแนวคิดของภาคเอกชนมาใช้ในการบริหารงานอย่างมืออาชีพเพื่อความเป็นเลิศขององค์กร

2.1.3 หลักการประชารัฐ

หลักการประชารัฐ (Participatory State) เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองซึ่งพยายามแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของคุณค่าของหลักการประชาธิปไตย (Democracy Values) ที่ประชาชนพลเมืองและกลุ่มองค์กรประชาสังคมจะสามารถมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและแสดงให้เห็นถึงศักยภาพ ภูมิปัญญาของตน และความร่วมมือกันเป็นหมู่คณะหรือภาคีในการบริหารปกครองในกิจการด้านต่างๆ ของประเทศชาติบ้านเมืองทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม นอกเหนือไปจากกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยวิธีการออกเสียงเลือกตั้งตามปกติ โดยพยายามกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกและกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง สนับสนุนให้มีการริเริ่มประชาคม และกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาของตนเองให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะที่สำคัญๆ นอกจากนี้ ในมุมมองเกี่ยวกับแนวความคิดชุมชนนิยมมีความเชื่อว่าการออกเสียงเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังคงมีความจำเป็น แต่ไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและลักษณะการผูกขาดอำนาจของระบอบราชการในการส่งมอบการบริการสาธารณะประเภทต่างๆ โดยพยายามแสวงหาหนทางที่จะประสานสรรพกำลังและร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันบนพื้นฐานของความเป็นเรื่องส่วนตัวและการใช้ชีวิตร่วมกันของชุมชนและยังให้ความสำคัญต่อบทบาทขององค์กรอาสาสมัครที่ไม่มุ่งแสวงหากำไร (Non-Profit Organization) หรือที่เรียกกันว่าภาคที่สาม (Third Sector) มีลักษณะเป็นสภาพกึ่งราชการและกึ่งเอกชน ในฐานะที่เป็นทางเลือกใหม่สำหรับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2549)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากระแสแนวความคิดทั้งสามประการนี้ ต่างมีความเห็นที่แตกต่างและขัดแย้งกันในเชิงค่านิยมและสมมติฐานบางประการ โดยเฉพาะแนวความคิดเกี่ยวกับระบบตลาดและประชารัฐปัจเจกชนนิยม (Individualism) และส่วนรวมนิยม (Collectivism) ความมีประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ (ประหยัดคุ่มค่า) และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เราจะพบว่ากระแสแนวความคิดดังกล่าวต่างมีเป้าหมายตรงกันในเรื่องของความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ของการบริหารการปกครองไปจากเดิม โดยพยายามลดบทบาทและจำกัดขนาดของรัฐบาลและระบอบราชการเกี่ยวกับการผลิตและการส่งมอบการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนพร้อมกับเสนอแนะทางเลือกใหม่ของการบริหารจัดการภาครัฐในรูปแบบต่างๆ เช่น การโอนถ่ายไปสู่ระบบตลาดและภาคธุรกิจเอกชน การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีความทันสมัย การจัดตั้งองค์กรบริหารอิสระหรือองค์กรมหาชน การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง การเสริมสร้างบทบาทของชุมชนและองค์กรอาสาสมัครที่ไม่มุ่งแสวงหากำไร

2.1.4 สาระสำคัญของแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่

คริสโตเฟอร์ ฮูด (Christopher Hood, 1991) มองว่าเป็นเรื่องค่อนข้างยากในการให้คำนิยามของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ อันเป็นที่ยอมรับกันอย่างทั่วไปแต่เขาก็ได้พยายาม อธิบายถึงลักษณะสำคัญๆ ของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ไว้หลายประการ กล่าวคือ

1. เน้นการบริหารงานแบบมืออาชีพ (Professional Management) ให้ผู้จัดการมืออาชีพได้จัดการด้วยตนเอง ด้วยความชำนาญ โปร่งใส และมีความสามารถในการใช้ดุลพินิจ เหตุผลก็เพราะเมื่อผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแล้ว ก็จะเกิดความรับผิดชอบต่อการตรวจสอบจากภายนอก

2. มีการกำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญต่อการรับผิดชอบต่อผลงาน (Accountability for Results) มากกว่าการรับผิดชอบต่อกระบวนการ (Accountability for Process)

3. เน้นการควบคุมผลผลิตมากขึ้น (Greater Emphasis on Output Controls) การใช้ทรัพยากรต้องเป็นไปตามผลงานที่วัดได้ เพราะเน้นผลสำเร็จมากกว่าระเบียบวิธี

4. พยายามปรับปรุงโครงสร้างองค์การเพื่อให้หน่วยงานมีขนาดที่เล็กลงและเกิดความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน (Disaggregating) โดยให้มีการจ้างเหมางานบางส่วนออกไป (Contract Out)

5. เปิดให้มีการแข่งขันในการให้บริการสาธารณะ (Contestability) อันจะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดีขึ้น

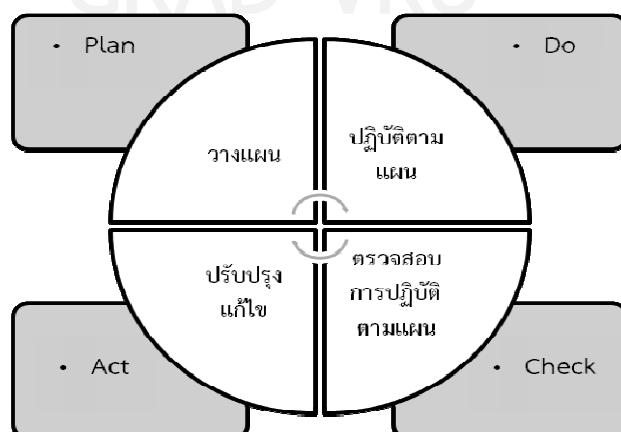
เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2549) ได้สรุปกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามความคิดของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ทั้งหมดได้เป็น 13 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. การใช้การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Approach) รัฐบาลประเทศต่างๆ ต้องการพัฒนากการวางแผนและกลยุทธ์ระยะยาวให้ดีขึ้น วิธีนี้ต้องกำหนดภารกิจ (Mission) ขององค์การสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบรรลุจุดมุ่งหมาย (Goals) และวัตถุประสงค์ (Objectives) รวมทั้งความสอดคล้องขององค์การกับสภาพแวดล้อม (Environment) จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) สิ่งคุกคาม (Threats) ที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อม เทคนิคเหล่านี้ช่วยให้ใช้ทรัพยากรได้ดีขึ้น ด้วยเหตุที่นำผลลัพธ์ไปผูกมัดกับทรัพยากรโดยเฉพาะเมื่อใช้ระบบงบประมาณแบบแผนงาน (Program me Budgeting) รัฐบาลก็สามารถตัดสินใจได้ว่าแผนงานหรือหน่วยงานใดที่ควรรักษาคุณค่าเอาไว้

2. การจัดการไม่ใช่บริหาร (Management not Administration) การจัดการต่างจากการบริหารการจัดการภาครัฐยุคปัจจุบันต้องการผู้จัดการมืออาชีพรัฐบาลต้องการรู้ว่าองค์การภาครัฐทำอะไรบ้างผลเป็นอย่างไรใครเป็นคนรับผิดชอบต่อผลดังกล่าวส่วนฝ่ายผู้จัดการก็ต้องเกี่ยวข้องกับนโยบายเงื่อนไขของฝ่ายการเมืองและรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบาย ผู้นำการเมืองยุคใหม่จะเลือกผู้จัดการที่มีประวัติดีและเอาใจใส่ต่อเป้าหมายของนโยบายคนที่มีประวัติ

ดีมากได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าและอาจทำเป็นสัญญาจ้างระยะสั้นผู้จัดการเป็นบุคคลสาธารณะ แม้จะไม่ใช่ข้าราชการตามความหมายดั้งเดิมเขาอาจทำงานให้รัฐบาลสมัยเดียวหรืออาจมาจากหน่วยงานเฉพาะผู้จัดการมีหน้าที่ซึ่งต้องมีทักษะเฉพาะแต่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญที่สามารถหาได้โดยทั่วไป

3. การเน้นผลสำเร็จ (Focus on Results) องค์กรต้องเน้นที่ผลสำเร็จคือผลลัพธ์ (Outcomes) หรือผลผลิต (Outputs) ไม่ใช่ปัจจัยนำเข้า (Inputs) การปฏิรูปเน้นผลงานของบุคคลและหน่วยงานสำหรับหน่วยงานต้องพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อวัดกระบวนการทำงานตามวัตถุประสงค์ส่วนระดับบุคคลต้องใช้ระบบประเมินผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้แม้แต่บุคคลที่สำคัญขององค์กรซึ่งนำไปสู่การให้รางวัลหรือการลงโทษตามบางคน เช่น โฮมส์และแซนด์เห็นว่าการประเมินผลตามตัวชี้วัดยังไม่พอต้องเปลี่ยนระบบรางวัลทั้งระบบตั้งแต่งบประมาณการบริหารงานบุคคลวิธีการควบคุมเพื่อให้จิตใจให้ยึดผลงานเป็นหลักในการทำงาน ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ (2541) ได้ให้นิยามของการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Management for Results: RBM) ว่าเป็นการใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัยตัวชี้วัดเป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำมาใช้ในการตอบคำถามถึงความคุ้มค่าในการทำงาน ใช้แสดงผลงานต่อสาธารณะ และเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดียิ่งขึ้นดังนั้น การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์จึงเป็นหนึ่งในเครื่องมือการบริหารที่มาพร้อมกับแนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่เช่นกัน ซึ่งมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อหลัก 3E หรือ 3ป เป็นหลัก คือ ประหยัด (Economy) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) วิธีคิดในลักษณะนี้จึงคำนึงถึงสัมฤทธิ์ผลของผลงานมากกว่าอื่นใด เพื่อให้การทำงานของภาครัฐมุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ของงานมากกว่าเน้นปัจจัยนำเข้า การทำงานตามกระบวนการ และกฎระเบียบต่างๆ อันเคร่งครัดเหมือนกับการบริหารงานภาครัฐในอดีต ด้วยเหตุนี้ การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์จึงให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือภารกิจ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factor) และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก (Key Performance Indicator) เป็นอย่างมาก ซึ่งในกรณีของภาคเอกชนผลสัมฤทธิ์นี้อาจจะประเมินได้โดยดูจากยอดขายกำไรของบริษัทในแต่ละปีเป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2541)

ภาพที่ 2.1 วงจรการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
ที่มา: Walter A. Shewhart (1980)

การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เกี่ยวข้องกับทุกๆ ขั้นตอนการบริหารตามกรอบ PDCA (หรือที่เรียกว่า วงจรเดมมิง) เพื่อใช้ในการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ของการทำงานโดยสรุป ดังนี้ Plan (วางแผน) คือ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายชัดเจน (ต้องการผลสัมฤทธิ์อะไร) Do (ปฏิบัติตามแผน) คือ ปฏิบัติมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่วางแผนไว้ Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) คือ วัตถุประสงค์ได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่วางแผนหรือไม่ Act (ปรับปรุงแก้ไข) คือ ปรับปรุงแก้ไขให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่วางแผนไว้โดยที่การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Monitoring) ถือได้ว่าเป็นหัวใจในการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพราะเป็นทั้งกระบวนการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์การอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องว่าบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ในแต่ละช่วงเวลา และยังเป็น การสำรวจตรวจสอบการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในการปฏิบัติงานว่าคุ้มค่าหรือไม่ ด้วยการนำตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม และมีความชัดเจนมาใช้เป็นตัวสะท้อนผลงานในเรื่องต่างๆ ข้างต้น ต่อเนื่องเป็นระยะๆ แน่นนอน หากไม่สามารถจะวัดผลงานได้ องค์การก็ไม่อาจจะปรับปรุงกลไกการทำงานให้เกิดผลงานที่ดีขึ้นได้เลยจึงสรุปได้ว่า การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ก็คือการบริหารที่เน้นผลสัมฤทธิ์ โดยมีตัวชี้วัดผลที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น อาจเขียนเป็นรูปสมการได้ ดังนี้คือ ผลสัมฤทธิ์ (Results) = ผลผลิต (Outputs) + ผลลัพธ์ (Outcomes)

4. การปรับปรุงการบริหารการคลัง (Improved Financial Management) การปฏิรูปการคลังมีผลต่อความสำเร็จของการปฏิรูปภาครัฐมากวิธีวิธีที่ใช้กันส่วนใหญ่คือนำระบบงบประมาณแบบใหม่มาใช้แทนระบบเดิมระบบงบประมาณแบบใหม่ได้แก่การนำระบบงบประมาณแบบผลงานและแบบแผนงาน (Performance and Program Budgeting Systems) มาผสมกัน เรียกว่า “ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน” (Result-Oriented Budgeting Systems) ส่วนระบบเดิม ได้แก่ ระบบงบประมาณและระบบบัญชีแบบแสดงรายการ (Line-Item Budgeting and Accounting Systems)

งบประมาณแบบแผนงานเป็นวิธีจัดสรรเงินตามแผนของหน่วยงาน โดยแจกจ่ายค่าใช้จ่ายทั้งหมดของแต่ละแผน โครงการหรืองานย่อยๆ ด้านการบริหารงานบุคคลแทนที่จะแยกจากแผน ก็ให้เป็นส่วนหนึ่งของแผน ส่วนระบบแสดงรายการนั้นเน้นการควบคุม ทว่าการปฏิบัติแทบไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการจริงเลย การเปลี่ยนแปลงนี้ยังต้องการแสดงให้เห็นมูลค่าของทรัพย์สินที่มีอยู่จริงแต่ละระยะเหมือนกิจการเอกชน บางประเทศจึงเปลี่ยนระบบบัญชีเงินสด (Cash Accounting) เป็นระบบบัญชีพึงรับพึงจ่าย (Accrual Accounting) บัญชีนี้อาจไม่ละเอียดเหมือนอดีต แต่กระจายความรับผิดชอบลงสู่ระดับล่าง การจัดการภาครัฐแนวใหม่ต้องการให้สนใจใช้ทรัพยากรให้ดีที่สุดมากกว่าเดิม ซึ่งมีทั้งการตัดค่าใช้จ่ายและควบคุมทรัพยากร โดยเน้นแผนที่สนับสนุนวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์วิธีนี้ทำให้รัฐบาลควบคุมการใช้จ่ายได้ดีขึ้น เนื่องจากมีระบบข้อมูลที่ดีกว่า

5. การจัดคนเข้ามาทำงานอย่างยืดหยุ่น (Flexibility in Staffing) การจัดการระดับสูงมีแนวโน้มที่จะหันไปใช้ระบบการบรรจุที่ยืดหยุ่น ในสหรัฐอเมริกามีระบบข้าราชการบริหารอาวุโส (Senior Executive Service) หรือระบบ SES มาตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1970 ระบบนี้รวมผู้จัดการอาวุโสที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยตรงและมีเอกลักษณ์ของกลุ่ม รวมทั้งสามารถย้ายระหว่างหน่วยงานได้ปัจจุบันยังเน้นความสามารถทางด้านการให้คำแนะนำเชิงนโยบาย การจัดการทั่วไป และ

ทักษะวิชาชีพมากกว่าประสบการณ์ในหน้าที่เป้าหมายก็เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานทั้งหมดจากการพัฒนาความสามารถของข้าราชการ การปรับปรุงการบริหารงานบุคคลทุกระดับในปัจจุบันเป็นไปอย่างยืดหยุ่น เห็นได้จากการจัดกำลังได้ง่ายหรือแม้แต่ก็ไล่ออกก็ทำได้ง่ายกว่าเดิม เจ้าหน้าที่ที่ไร้ประสิทธิภาพถูกออกได้ง่าย แต่จะได้รับการปกป้องหากถูกกลั่นแกล้งให้ออกตามความพอใจส่วนตัวหรือทางการเมือง

6. การจัดองค์การอย่างยืดหยุ่น (Flexibility in Organization) ความยืดหยุ่นของการจัดองค์การอย่างหนึ่ง คือ การแยกองค์การออกเป็นหน่วยย่อย แยกหน่วยงานใหญ่ออกเป็นหน่วยย่อย ด้วยการจัดตั้งเป็นหน่วยบริการเล็กๆ ตามนโยบายหน่วยเหนือ การจัดตั้งหน่วยงานแบบนี้เกิดขึ้นจริงๆ ในอังกฤษตามโครงการ “The Next Steps” ของรัฐบาลแธตเชอร์ เมื่อปี ค.ศ. 1988 วิธีหลักที่ระบุไว้รายงาน คือ จัดตั้งหน่วยงานแยกออกมาเพื่อให้บริการตามนโยบายในลักษณะกึ่งจ้างเหมา เมื่อหน่วยงานทำตามสัญญา ทั้งหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ก็เป็นส่วนหนึ่งของภาครัฐอย่างไรก็ตาม แม้บางคน เช่น ฮูด เห็นว่าการแยกองค์การออกเป็นหน่วยย่อยไม่ใช่เป็นการปฏิรูป แต่บางคน เช่น โฮมส์และแซนด์ เห็นว่ามีหลายกรณีที่ใช้วิธีนี้ เพื่อให้การจัดบริการ การให้เงินทุนสนับสนุนและการออกกฎระเบียบต่างๆ คล่องตัว แต่เขาเห็นว่าต้องประเมินอย่างเป็นระบบว่าการกระทำดังกล่าวบรรลุเป้าหมายหรือไม่ เพราะการเปลี่ยนโครงสร้างมีอย่างอื่นอีก เช่น การแยกหน่วยจัดบริการออกจากหน่วยนโยบาย หรือการประมูลการบริการของท้องถิ่น

7. การเปลี่ยนไปสู่การแข่งขันกันมากขึ้น (Shift to Greater Competition) ลักษณะเด่นอันหนึ่งของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ นำเอาการแข่งขันมาใช้ผู้สนับสนุนแนวคิดนี้เห็นว่าหากสามารถเข้าแข่งขันกันได้ก็ควรจัดให้ทำการประมูล ซึ่งโออีซีดี ให้ความหมายการแข่งขันไว้ว่า “เป็นการจัดให้ผู้รับบริการมีทางเลือกโดยสร้างสภาพแวดล้อมของการแข่งขันภายในและระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน รวมทั้งคู่แข่งที่ไม่ใช่ภาครัฐ” วิธีที่ใช้กันมาก คือ การแปรรูป แต่ก็ไม่ใช่วิธีเดียวที่ใช้ลดขนาดของรัฐ การแข่งขันเพื่อจ้างเหมาเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยลดต้นทุนเมื่อเทียบกับกรณีที่รัฐเป็นผู้จัดการ ส่วนดีของวิธีแข่งขัน คือ ทำให้เกิดการลดค่าใช้จ่าย ข้อดีอีกอย่าง คือ ต้องระบุรายละเอียดของสินค้าหรือบริการที่จะแข่งขันให้ชัดเจน จึงมีโอกาที่จะทำให้เกิดการโปร่งใสและรับผิดชอบต่อการตรวจสอบจากภายนอก

8. การจ้างเหมาแนวใหม่ (New Contractualism) การจ้างเหมา เป็นความคิดเกี่ยวกับการให้บริการของรัฐ โดยการทำเป็นสัญญาหากมีกระทำโดยผู้จัดหาภายนอกก็ภายในหน่วยงานนั่นเอง วิธีนี้เป็นวิธีที่เกิดจากการแข่งขัน เพียงแต่การแข่งขันอาจเกิดโดยวิธีอื่นซึ่งไม่ใช่การจ้างเหมาก็ได้ วิธีนี้เกิดจากมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอังกฤษซึ่งใช้วิธีประมูลมาตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1980 เวลาต่อมาหน่วยงานอื่นของรัฐบาลอังกฤษจึงใช้ตาม การจ้างเหมาอาจรวมไปถึงการทำสัญญาจ้างพนักงานเป็นรายบุคคล หรือทำสัญญากับรัฐบาลหรือหน่วยงาน โดยรวมและทำสัญญากับผู้รับบริการและประชาชนในรูปของ “ธรรมนูญ” (Charters) การจ้างเหมาขยายตัวออกไปมากหลายประเทศใช้การจ้างเหมา โดยตกลงกันตามตัวชี้วัด และรัฐคอยจัดเงินอุดหนุนให้ตามกลุ่มงานแทนระบบราชการ ภาคเอกชนจึงเข้ามาให้บริการสาธารณะ หรือเป็นการตกลงกันระหว่างหน่วยงานที่กำหนดนโยบายกับหน่วยงานที่ให้บริการ

9. การจัดการตามแบบภาคเอกชน (Stress on Private Sector Styles of Management Practice) การจัดการตามแบบภาคเอกชนมีตั้งแต่การจัดคนเข้าทำงาน จนถึงการประเมินผลงานและการให้รางวัลตามระบบคุณธรรม การเน้นที่ผลงานยังทำให้เกิดการจ้างงานตามสัญญาในระยะสั้นและอาจให้ออกหากทำงานไม่ได้ตามนั้น การจ้างงานตามสัญญาหรือการจ้างผู้บริหารระดับสูงจากภายนอกจึงเป็นเรื่องธรรมดาของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ วิธีนี้เป็นการจ้างงานและจัดงบประมาณอย่างยืดหยุ่นที่นำมาจากภาคเอกชน โดยถือหลักว่าคนจะทำงานอย่างเต็มที่หากมีระบบการจูงใจที่ดี ซึ่งในทางปฏิบัติ ภาครัฐก็ทำได้ผลค่อนข้างดี

10. การเปลี่ยนระบบความสัมพันธ์กับนักการเมือง (Relationships with Politicians) ลักษณะเด่นอันหนึ่งของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ ผู้จัดการต้องรับผิดชอบต่อความสำเร็จของผลงาน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดการด้วยกัน หรือระหว่างผู้จัดการและนักการเมืองจะต้องเปลี่ยนแปลง เดิมนักการเมืองเป็นผู้สั่ง ข้าราชการเป็นรับไปปฏิบัติ แต่ระบบใหม่นี้สลับไหลและทั้งสองฝ่ายใกล้ชิดกันกว่าเดิม กล่าวคือ ผู้จัดการภาครัฐต้องเกี่ยวข้องกับนโยบายและการเมือง ประเด็นสำคัญ คือ อาจต้องออกจากงานหากเกิดความผิดพลาดในการดำเนินนโยบาย การจัดการภาครัฐจึงเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการการเมือง ผู้จัดการต้องมีทักษะของการเป็นนักการเมืองข้าราชการ (Bureaucratic Politician) คือ สามารถติดต่อกับนักการเมือง และติดต่อกับคนภายนอก เพื่อประโยชน์ของตัวเองและองค์กร จุดนี้อาจทำให้เกิดการวิจารณ์ว่าเป็นการเล่นการเมือง (Politicization) แต่การบรรลุเป้าหมายทางการเมืองนั้น เป็นหน้าที่สำคัญมากกว่าสิ่งใดสมัยก่อนพยายามแยกการเมืองออกไป แต่ปัจจุบันการจัดการภาครัฐแนวใหม่หันมายอมรับความจริงว่าเนื้อหาของการเป็นรัฐบาลต้องมีการเมืองเป็นส่วนสำคัญ การทำงานกับนักการเมืองเป็นกระบวนการที่ได้ต่อกันซึ่งเรียกว่า “การจัดการ” ส่วนนักการเมืองนั้นแม้จะท้ายที่สุดจะเป็นผู้ตัดสินใจ แต่การตัดสินใจดังกล่าวก็แยกออกจากการจัดการไม่ได้

11. การเปลี่ยนระบบความสัมพันธ์กับประชาชน (Relationships with the Public) การจัดการภาครัฐแนวใหม่ถือว่าผู้จัดการต้องรับผิดชอบต่อประชาชนเพราะต้องมุ่งไปที่ผู้รับบริการ (Client Focus) และต้องรับผิดชอบต่อภายนอกทั้งในแง่กลุ่มและบุคคลมากกว่าเดิม จุดนี้เองที่ต่างไปจากตัวแบบดั้งเดิมเป็นอย่างมาก

12. การแยกผู้ซื้อกับผู้จัดหาออกจากกัน (Separation of Purchaser and Provider) การจัดการภาครัฐแนวใหม่เห็นว่ารัฐบาลไม่จำเป็นต้องจัดหาบริการคนสุดท้าย (Final Provider) ให้ประชาชน สามารถแยก “ผู้ซื้อ” (Purchaser) ออกจาก “ผู้จัดหา” (Provider) ได้ ผู้ซื้อคือ คนที่ตัดสินใจว่าจะผลิตอะไร ส่วนผู้จัดหา คือ คนส่งผลผลิตหรือผลลัพธ์ตามที่ตกลงกัน การแยกผู้ซื้อกับผู้จัดหาออกจากกันมีผลดี เพราะหากรัฐเป็นผู้ซื้ออย่างเดียว จะสามารถทำหน้าที่ของตัวเองได้เต็มที่ยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องพะวงถึงการจัดหา ที่จริงนั้นความรับผิดชอบหลักของรัฐ คือ การตัดสินใจว่าจะช่วยผลิตอะไร แก่ใคร และมากน้อยเท่าใด ส่วนการจัดบริการตามที่กำหนดอาจเป็นคนอื่น เช่น เอกชน รัฐทำหน้าที่เพียงการควบคุมมาตรฐานให้เป็นไปตามตัวชี้วัดที่ต้องการ ยิ่งไปกว่านั้น แม้แต่ในหน่วยราชการด้วยกันหรือในหน่วยงานเดียวกัน ยังสามารถแยกการเป็นผู้ซื้อกับผู้จัดหาออกจากกันได้ด้วย

13. การตรวจสอบสิ่งที่รัฐบาลทำหลายๆ วิธี (Re-Examining What Government Does) หลักสำคัญของการปฏิรูป คือ ดูว่ารัฐบาลทำอะไร รัฐบาลควรมีบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร อะไรที่จะเหลือไว้ให้เอกชนทำ แต่ตามหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่ยังกำหนดไว้ด้วยว่ารัฐบาลไม่ควรอะไรบ้าง วิธีการปฏิรูปการจัดการภาครัฐอันหนึ่งที่สำคัญ คือ การตรวจสอบการกระทำของรัฐบาลหลายๆ วิธี เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

ดังนั้นจะพบว่าการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ก็ได้กลายเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่เกิดขึ้นตามมาจากแรงผลักดันของโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ปรารถนาให้ระบบราชการหรือกิจการภาครัฐนั้นต้องมีการปรับตัว เพราะระบบราชการขนาดใหญ่ (Big Government) แบบเดิมนั้นจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการหล่อเลี้ยงระบบ ซึ่งทำให้ระบบมีขนาดใหญ่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและมีลักษณะอึดอ้าย แต่ในอีกด้านหนึ่งกลับพบว่าระบบราชการกลับขาดประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของประชาชน อีกทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาทางด้านมลพิษตามมาด้วยเช่นกัน ซึ่งแนวความคิดทางด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่นั้นก็ได้นำเอาเทคนิควิธีการมากมายขององค์กรภาคเอกชนเข้ามา ประกอบกับการเกิดกระแสทางด้านการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบตะวันตก (Democratization) ได้แทรกผ่านเข้ามาพร้อมๆ กัน จึงส่งผลให้แนวความคิดนี้ได้รับความนิยมมีการนำไปปรับใช้ในหลายประเทศจนถึงปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้องค์กรภาครัฐทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความประหยัด (3E)

โดยสรุปแล้ว แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) จึงเป็นแนวคิดในการนำรูปแบบการบริหารงานของภาคเอกชนเข้ามาปรับใช้ในการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดเรื่องการบริหารแบบมืออาชีพ ได้แก่ ความชำนาญ ความโปร่งใส และความสามารถในการใช้ดุลยพินิจ แนวคิดการลดขนาดองค์กร ได้แก่ การกระจายอำนาจ การทำสัญญาจ้าง การสร้างความยืดหยุ่น และแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะแนวใหม่

การบริการภาครัฐมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตอบสนองต่อความต้องการและเจตนาของประชาชนภายใต้ปรัชญาสูงสุดของการบริหารภาครัฐ นั่นคือ การสร้างสังคมให้อยู่ดีมีสุข หรือ Well-being ทั้งนี้แนวคิดด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service) หรือ NPS ก็เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับปรัชญาการบริหารภาครัฐข้างต้น

สำหรับความหมายของคำว่า การบริการสาธารณะ (Public Service) นั้น มีคำศัพท์ที่ควรแยกพิจารณาออกเป็น 2 คำ คือ “การบริการ” กับ “สาธารณะ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542) ได้ให้ความหมาย “การบริการ” ว่า การปฏิบัติรับใช้ การให้ความสะดวกต่างๆ ส่วนคำว่า “สาธารณะ” ให้ความหมายไว้ว่าเพื่อประชาชนทั่วไป ดังนั้น “การบริการสาธารณะ” จึงมีความหมายรวมมากกว่าการปฏิบัติหรือการให้ความสะดวกในด้านต่างๆ แก่ประชาชนทั่วไป

ประยูร กาญจนดุล (2523) ให้ความหมายว่า การบริการสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่อยู่ในความอำนาจหรือในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2555) ให้ความหมายว่า การบริการสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่รัฐจัดทำขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม ในสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตหรือเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ให้ได้รับความสะดวกสบาย โดยถือว่าเป็นภารกิจที่รัฐจะต้องทำ

เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2556) ให้ความหมายว่า การให้บริการสาธารณะ หมายถึง การที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจจะเป็นของรัฐหรือเอกชนดำเนินการส่งต่อบริการให้แก่ประชาชนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม โดยที่การให้บริการมีลักษณะที่เป็นระบบ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ คือ หน่วยงานและบุคคลที่ทำหน้าที่ให้บริการ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร กระบวนการและกิจกรรม ช่องทางการให้บริการ ผลผลิตหรือตัวบริการ และผลกระทบหรือคุณค่าที่มีต่อผู้รับบริการ

วารารณ รุ่งเรืองกลกิจ (2556) การบริการสาธารณะ หมายถึง การบริการที่รัฐเป็นผู้จัดทำดำเนินการเพื่อให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งบริการเหล่านั้นอาจเป็นบริการที่รัฐจัดทำ ดำเนินการเองหรือมอบอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคเอกชนจัดทำดำเนินการแทนก็ได้ บริการสาธารณะนั้นประชาชนอาจได้รับประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้ และบริการสาธารณะนั้นต้องเป็นบริการที่จัดให้ประชาชนทั่วไป เป็นประโยชน์แก่ทุกคน การบริการสาธารณะจึงต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่มอบอำนาจให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการ

2.2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริการภาครัฐแนวใหม่

การบริการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Service หรือ NPS) จัดเป็นต้นแบบในเชิงปทัสสถานซึ่งมีทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติที่ก้าวหน้าจากนักจัดการภาครัฐหลายคน และทฤษฎีแนวหน้าในปัจจุบันของการบริการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่ ทฤษฎีความเป็นพลเมืองแบบประชาธิปไตยที่พลเมืองมีทั้งสิทธิและหน้าที่ (Democratic Citizenship) ต้นแบบชุมชนและประชาสังคม (Models of Community and Civil Society) และมนุษยนิยมแห่งองค์การและทฤษฎีวาทกรรม (Organizational Humanism and Discourse Theory) (Denhardt, Robert B.; Denhardt, Janet Vinzant)

1. ทฤษฎีความเป็นพลเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic Citizenship) ทฤษฎีทางการเมืองและสังคมในปัจจุบันให้ความสำคัญกับความเป็นพลเมืองและประชาธิปไตย ไมเคิล แซนดัล (Michael Sandel) ในหนังสือชื่อ “Democracy’s Discontent” (1966) เสนอความเห็นที่ว่าต้นแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับพลเมืองอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดที่ว่ารัฐต้องรับประกันว่าพลเมืองสามารถกำหนดทางเลือกให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของเขาเองได้โดยผ่านกรรมวิธีต่างๆ เช่น การออกเสียงเลือกตั้งและการใช้สิทธิส่วนบุคคล ทศวรรษนี้สอดคล้องกับทฤษฎีทางเลือกสาธารณะและแนวคิด NPM แต่แซนดัลเสนอทางเลือกใหม่ว่าด้วยความเป็นพลเมืองแบบประชาธิปไตยที่ปัจเจกชนสามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศได้ (Governance) แนวคิดนี้มองว่าพลเมืองจะคิดถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว มีมุมมองที่กว้างและไกลที่ต้องใช้ความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับกิจการของรัฐ (Public Affairs) มีสำนึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีความผูกพันในเชิงจริยธรรมกับชุมชนซึ่งร่วมชะตากรรมเดียวกัน

คิงและสไตเวอร์ (King & Stivers) ในหนังสือ “Government’s Us: Public Administration in an Anti-government Era” (1998) มีความเห็นที่สอดคล้องกับมุมมองนี้ว่านักบริหารต้องมองเห็นพลเมืองว่าเป็น “พลเมือง” ไม่ใช่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มาขอรับบริการ หรือลูกค้า นักบริหารควรแบ่งปันอำนาจหน้าที่ของตนให้กับพลเมืองและลดการควบคุมลง ควรมีความไว้วางใจในการร่วมมือกันระหว่างรัฐกับพลเมือง และตรงกันข้ามกับแนวคิด NPM ที่เรียกหา “ประสิทธิภาพที่เพิ่มมากขึ้น” คิงและสไตเวอร์เสนอว่านักจัดการภาครัฐต้องสนองตอบความต้องการของประชาชนให้มากขึ้นและเพิ่มความเชื่อใจพลเมืองมากขึ้น

2. ตัวแบบชุมชนและประชาสังคม (Models of Community and Civil Society) เมื่อไม่นานมานี้มีเสียงเรียกร้องจากหลายๆ ฝ่ายในสหรัฐอเมริกา ทั้งพรรคการเมืองนักวิชาการจากค่ายต่างๆ หนังสือขายดีหลายๆ เล่ม นักวิจารณ์ ฯลฯ ให้ฟื้นฟูสำนึกของความเป็นชุมชนขึ้นมาใหม่ เพราะความเป็นชุมชนเป็นหนทางในการทำให้เกิดความสมานฉันท์ ในทางการบริหารรัฐกิจนั้นได้มีเสียงเรียกร้องให้รัฐบาลเข้ามาช่วยสร้างและสนับสนุนชุมชน โดยการสร้างสถาบันที่เป็นตัวเชื่อมซึ่งทำหน้าที่ไปพร้อมๆ กัน ทั้งในการเน้นความต้องการและผลประโยชน์ของพลเมืองและให้ประสบการณ์ที่จะช่วยเตรียมให้พลเมืองเหล่านั้นเข้าร่วมในระบบการเมืองที่ใหญ่กว่าต่อไปสถาบันดังกล่าวเป็นการรวมตัวกันของประชาชนที่เรียกว่า “ประชาสังคม” (Civil Society) ซึ่งอาจเป็นกลุ่ม สมาคม หรือหน่วยงานที่รัฐก่อตั้งขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาแลกเปลี่ยนและร่วมกันทำให้ผลประโยชน์ของชุมชนของตนบรรลุ ชุมชนดังกล่าวอาจหมายถึงชุมชนตามเขตพื้นที่ หรือชุมชนในความหมายของความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน เช่นกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภค กลุ่มต่อต้านยาเสพติด กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3. มนุษยนิยมแห่งองค์การและทฤษฎีวาทกรรม (Organizational Humanism and Discourse Theory) แนวทางการบริหารรัฐกิจแบบเก่าที่เน้นการควบคุมบังคับบัญชาตามลำดับขั้นและเน้นแนวทางแบบประจักษ์นิยมในการแสวงหาองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์ ได้รับวิพากษ์วิจารณ์และมีการนำเสนอแนวทางใหม่ในการแสวงหาความรู้ ซึ่งรวมถึงการใช้ทฤษฎีการตีความ (Interpretive Theory), ทฤษฎีในเชิงวิพากษ์ (Critical Theory), และอุดมการณ์หลังยุคทันสมัย (Postmodernism) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีวาทกรรม (Discourse Theory) แนวทางเหล่านี้ให้ความสำคัญกับประเด็นการใช้อำนาจหน้าที่และการควบคุมน้อยกว่าประเด็นการให้ความสนใจพนักงานที่ทำงานอยู่ในองค์การและประชาชนที่อยู่ภายนอกองค์การ แนวคิดนี้มีความสอดคล้องกันว่าการบริหารจัดการ (Governance) จะต้องอยู่บนพื้นฐานของวาทกรรมที่เปิดเผยและจริงจังระหว่างฝ่ายต่างๆ รวมทั้งพลเมืองและนักบริหารภาครัฐ แม้ว่าพวกนักทฤษฎีการบริหารรัฐกิจแนวโพสต์โมเดิร์นไม่ค่อยไว้วางใจเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางการบริหารแบบเก่า แต่ก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีการส่งเสริมให้มีเวทีสาธารณะ (Public Dialogue) ระหว่างภาครัฐกับประชาชนเพื่อทำให้การบริหารราชการมีความเข้มแข็งและรักษาความชอบธรรมไว้ได้

2.2.2 สาระสำคัญของการบริการภาครัฐแนวใหม่

สำหรับสาระสำคัญของการบริการภาครัฐแนวใหม่นั้น จากทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของแนวทางการบริหารแบบ NPS ที่ได้กล่าวแล้ว แม้แต่ละทฤษฎีจะมีความแตกต่างกันในจุดเน้นและแนวคิด แต่เราอาจสรุปสาระสำคัญของแนวทางการบริหารแบบ การบริการภาครัฐแนวใหม่ที่แตกต่างจากการบริหารรัฐกิจแนวเก่า (OPA) และ การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) คือ แนวทางการบริหารแบบการบริการภาครัฐแนวใหม่จึงเป็นการให้ความสำคัญกับ “ความเป็นพลเมือง” (Citizenship) ที่มีทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ และเรียกร้องให้ข้าราชการต้องรับใช้พลเมืองโดยต้องคิดเสมอว่าพลเมืองคือเจ้าของเรือหรือเจ้าของประเทศแนวทางการบริหารแบบการบริการภาครัฐแนวใหม่ เสนอตัวแบบเชิงปทัสฐานที่เน้นจริยธรรมการบริหารแบบประชาธิปไตย โดยการนำเสนอคุณค่าทางการบริหารที่แข่งขันและท้าทายคุณค่าหลักของแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) ในการปฏิรูปการบริหารราชการสำหรับสาระสำคัญของการบริการภาครัฐแนวใหม่มีทั้งหมด 7 ประการ คือ (Denhardt, Robert B.; Denhardt, Janet Vinzant, 2007, เสวลักษณะ สุขวิรัตน์, 2549)

1. รับผิดชอบมากกว่าการถือหางเสือ (Serve, Rather Than Steer) บทบาทที่มีความสำคัญมากขึ้นของข้าราชการ คือ ช่วยให้ประชาชนได้แสดงความต้องการร่วมกันของเขาออกมา และช่วยให้เขาได้บรรลุความต้องการนั้น มากกว่าที่จะควบคุมหรือชักนำสังคมไปในทิศทางใหม่ๆ ที่รัฐต้องการ นโยบายสาธารณะไม่ได้เกิดจากกระบวนการตัดสินใจของรัฐเท่านั้นแต่ในยุคใหม่นโยบายสาธารณะเป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ และผลประโยชน์ที่หลากหลายรัฐทำงานร่วมกันกับภาคเอกชนและภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาที่ชุมชนต่างๆ ประสบ บทบาทของรัฐเปลี่ยนจากการควบคุมมาเป็นการกำหนดระเบียบวาระ นำผู้เล่น (ภาคเอกชนและภาคประชาชน) มาสู่โต๊ะเจรจา ช่วยอำนวยความสะดวก เป็นตัวกลางไกล่เกลี่ย ประนีประนอม เป็นนายหน้าช่วยขบคิดปัญหา และเป็นอนุญาตตุลาการ บทบาทข้าราชการจึงไม่ใช่แค่ให้บริการประชาชนเท่านั้น บทบาทใหม่ๆ เหล่านี้ทำให้ข้าราชการต้องฝึกฝนทักษะใหม่ๆ เช่น การเจรจาไกล่เกลี่ย การระงับข้อพิพาทและความขัดแย้ง เป็นต้น

2. ผลประโยชน์สาธารณะเป็นเป้าหมายหลักไม่ใช่ผลพลอยได้ (The Public Interest is the aim, not the By-Product) นักบริหารรัฐกิจจะต้องช่วยให้เกิดผลประโยชน์สาธารณะที่ประชาชนต้องการร่วมกัน (Shared Public Interest) และช่วยสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ใช่หาทางออกง่ายๆ โดยการสนองตอบความต้องการของคนใดคนหนึ่ง วิสัยทัศน์ของชุมชนและสังคมต้องเกิดจากการจากพูดคุยกันและมีการกำหนดร่วมกัน ไม่ใช่วิสัยทัศน์ของข้าราชการการเมืองหรือข้าราชการประจำ และที่สำคัญ คือ รัฐบาลต้องรับประกันว่าทางเลือกที่ได้จากกระบวนการดังกล่าวมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานในด้านความยุติธรรม ความเป็นธรรม และความเสมอภาค กล่าวโดยสรุป ทั้งกระบวนการ (Process) นโยบาย และเนื้อหา (Substance) ของนโยบาย ซึ่งเป็นทางออกของปัญหาต้องอยู่บนความถูกต้อง และคำนึงถึงประโยชน์ทั้งในวงกว้างและในระยะยาวของชุมชนและสังคม

3. คิดในเชิงยุทธศาสตร์และปฏิบัติอย่างเป็นประชาธิปไตย (Think Strategically, Act Democratically) นโยบายและแผนการต่างๆ ที่จะตอบสนองความต้องการของส่วนรวมได้

จะต้องเกิดจากความร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อที่จะให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ร่วมกัน จึงต้องมี การกำหนดบทบาท ความรับผิดชอบและขั้นตอนต่างๆ ในทางปฏิบัติเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งขั้นตอนนี้ไม่ใช่ภาระของรัฐบาลแต่ฝ่ายเดียว แต่ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลต้องเปิดกว้างให้ประชาชนเข้าถึงได้ และแสดงให้เห็นว่ามีความมุ่งมั่นที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชน และรับใช้ประชาชน การให้ประชาชนร่วมรับผิดชอบในการนำนโยบายไป ปฏิบัติจึงเป็นการสร้างโอกาสให้กับประชาชนและทำให้เขาเกิดความภาคภูมิใจ

4. รับผิดชอบต่อพลเมือง ไม่ใช่ลูกค้า (Serve Citizen, not Customers) เนื่องจากผลประโยชน์ สาธารณะเป็นผลมาจากเจรจาตกลงกันเกี่ยวกับค่านิยมที่มีร่วมกันมากกว่าจะเป็นการนำเอา ผลประโยชน์ของแต่ละรายมารวมกัน ดังนั้น ข้าราชการไม่เพียงแต่ตอบสนองต่อความต้องการของ “ลูกค้า” เท่านั้น แต่เน้นที่การสร้างความสัมพันธ์ในเชิงความไว้วางใจและความร่วมแรงร่วมใจกันระหว่าง พลเมือง

แนวคิดการบริการภาครัฐแนวใหม่ ตระหนักดีว่าความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับ พลเมืองของตนไม่เหมือนกับความสัมพันธ์ระหว่างภาคธุรกิจกับลูกค้า ในการบริหารรัฐกิจเรามักจะมี ปัญหาว่าใครคือลูกค้า เพราะรัฐบาลไม่เพียงแต่รับใช้ผู้ที่มารับบริการ (Immediate Client) เท่านั้น แต่ยังต้องรับใช้คนอื่นๆ ซึ่งอาจรอคอยบริการอยู่ หรือคนซึ่งอาจต้องการรับบริการแม้เขาจะไม่เข้ามา ขอรับบริการโดยตรง เช่น เด็กเร่ร่อน ขอดาน หรือคนในรุ่นอนาคต เช่น เด็กที่กำลังจะเกิด หรือ อาจจะเป็นลูกค้าที่ไม่อยากเป็นลูกค้า เช่น พวกที่โดนใบสั่งจราจรเป็นต้นนอกจากนี้ลูกค้าบางคนของ รัฐบาลอาจมีทรัพยากรเหนือกว่า และมีความสามารถมากกว่าในการเรียกร้องบริการ ซึ่งถ้าอยู่ใน ภาคเอกชนก็อาจจะได้รับบริการที่ดีกว่า แต่จะไม่เป็นการยุติธรรมถ้าเป็นการให้บริการของรัฐ เพราะ ในภาครัฐนั้น ความเป็นธรรมและความเสมอภาคเป็นเรื่องสำคัญ

แนวคิดการบริการภาครัฐแนวใหม่ เสนอว่ารัฐบาลไม่ควรให้ความสำคัญในลำดับ ต้นๆ แก่ผลประโยชน์ระยะสั้นของลูกค้าและลูกค้าที่เห็นแก่ตัว และมองว่าพลเมืองต้องมองอะไรที่ กว้างไกลกว่าผลประโยชน์ส่วนตัวในระยะสั้น ต้องเห็นแก่ส่วนรวมและเต็มใจที่จะแสดงความ รับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนของตน ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องสนองตอบต่อความต้องการและ ผลประโยชน์ของพลเมืองและรวมถึงปัจเจกชนที่อาจไม่ใช่พลเมืองตามกฎหมาย เช่น คนต่างด้าวด้วย โดยการกระตุ้นให้เขาเข้าร่วมในชุมชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ต้องกระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วม รับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและรัฐบาลต้องรับฟังเสียงของพลเมือง

5. ความรับผิดชอบไม่ใช่เรื่องง่าย (Accountability isn't Simple) ข้าราชการ ไม่เพียงแต่ต้องรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น แต่ต้องรับผิดชอบต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญ ค่านิยมของชุมชน บรรทัดฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมาตรฐาน ทางด้านวิชาชีพ และผลประโยชน์ของพลเมือง

6. ให้คุณค่ากับคน ไม่ใช่แต่เฉพาะผลิตภาพเท่านั้น (Value People, not Just Productivity) งานราชการจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมแรงร่วมใจและการให้ความสำคัญกับ ทุกๆ คนแนวคิดการบริการภาครัฐแนวใหม่ ให้ความสำคัญกับ “การจัดการโดยผ่านคน” (Managing Through People) นักบริหารต้องให้ความสำคัญกับค่านิยมและผลประโยชน์ของสมาชิกในองค์กร

ถ้าข้าราชการถูกคาดหวังให้ปฏิบัติต่อพลเมืองด้วยความนับถือ ข้าราชการเหล่านั้นก็ต้องถูกปฏิบัติด้วยความนับถือจากผู้บริหารของหน่วยงานนั้นเช่นกัน ในแนวคิดการบริการภาครัฐแนวใหม่ นั้น แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการมีมากกว่าค่าตอบแทนและความมั่นคงในงาน แต่ยังหมายรวมถึงความต้องการทำให้ชีวิตของประชาชนดีขึ้น การร่วมกันนำ (Shared Leadership) ความร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration) และการเพิ่มอำนาจกลายมาเป็นบรรทัดฐานทั้งภายในและภายนอกองค์การ การร่วมกันนำ (Shared Leadership) จะเน้นที่จุดมุ่งหมาย (Goals) ค่านิยม (Values) และอุดมการณ์ ที่องค์กรหรือชุมชนนั้นๆ ต้องการไปให้ถึง ซึ่งจะต้องอาศัยความนับถือซึ่งกันและกัน การอำนวยความสะดวก และการให้การสนับสนุนกัน

7. ให้คุณค่าความเป็นพลเมืองและการบริการสาธารณะมากกว่าความเป็นเจ้าแก่ (Value Citizenship and Public Service above Entrepreneurship) ผลประโยชน์สาธารณะจะได้รับการตอบสนองโดยข้าราชการและพลเมืองที่เสียสละต่อสังคมมากกว่าโดยนักจัดการแบบเจ้าแก่ที่ทำราวกับว่าเงินหลวงคือเงินของตนเองแนวคิดแบบ NPM กระตุ้นให้นักจัดการภาครัฐคิดและทำราวกับว่าเขาเป็นเจ้าของกิจการหรือเจ้าแก่เสียเองดังนั้นจึงทำให้คิดวัตถุประสงค์ได้แคบๆ แต่การเพิ่มผลิตภาพให้มากที่สุดและทำให้ลูกค้าพอใจยอมรับความเสี่ยงและริบฉวยโอกาสแต่ในแนวคิดการบริการภาครัฐแนวใหม่นั้นมีการตระหนักว่านักบริหารรัฐกิจไม่ใช่เจ้าของกิจการและโครงการต่างๆ ดังเช่นที่คิงและสไตเวอร์เตือนเราว่า “พลเมืองเป็นเจ้าของรัฐบาล” (Government is Owned by the Citizens)

ดังนั้นนักบริหารรัฐกิจในแนวคิดการบริการภาครัฐแนวใหม่จึงต้องรับใช้ประชาชนโดยการเป็นคนเฝ้ารักษาสมบัติสาธารณะ (Stewards of Public Resources) เป็นคนปกป้องรักษาองค์กรภาครัฐ (Conservators of Public Organization) เป็นคนจัดให้มีเวทีการพูดคุยอย่างเป็นประชาธิปไตยและด้วยความเป็นพลเมือง (Facilitators of Citizenship and Democratic Dialogue) เป็นตัวเร่งให้ชุมชนมีส่วนร่วม (Catalysts for Community Engagement) และเป็นผู้นำในระดับธรรมดา (Street-Level Leaders) นักบริหารรัฐกิจต้องไม่เพียงแต่แบ่งปันอำนาจ ทำงานโดยผ่านคน และ เป็นคนกลางในการแก้ปัญหาเท่านั้น แต่นักบริหารรัฐกิจจะต้องทำความเข้าใจเสียใหม่กับบทบาทของตนในกระบวนการบริหารแบบประชาชนเป็นหุ้นส่วน (Governance Process) ว่าตนเป็นเพียงผู้มีส่วนร่วมที่มีความรับผิดชอบเท่านั้น หาใช่เจ้าแก่หรือผู้ประกอบการไม่

กล่าวโดยสรุป แนวทางการบริหารแบบการบริการภาครัฐแนวใหม่ เสนอตัวแบบเชิงปทัสสถานที่เน้นจริยธรรมการบริหารแบบประชาธิปไตย โดยการนำเสนอคุณค่าทางการบริหารที่แข่งขันและท้าทายคุณค่าหลักของแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) ในการปฏิรูปการบริหารราชการแนวทางการบริหารแบบการบริการภาครัฐแนวใหม่ ให้มีความสำคัญกับ “ความเป็นพลเมือง” (Citizenship) ที่มีทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ และเรียกร้องให้ข้าราชการต้องรับใช้พลเมืองโดยต้องคิดเสมอว่าพลเมืองคือเจ้าของเรือหรือเจ้าของประเทศ ทั้งยังวิจารณ์ว่านักจัดการภาครัฐตามแนวคิด NPM ที่ทำตัวเป็นกัปตันเรือและถือหางเสือเรือ มีอำนาจมากจนอาจลืมนำตัวไปว่าเป็นเจ้าของเรือเสียเองและอาจคิดถึงผลประโยชน์ของตนมากกว่าของพลเมืองหรือของส่วนรวมแนวคิดนี้จึงเน้นเป้าหมายและแนวทางในการตอบสนองผลประโยชน์ของส่วนรวมนั้นต้องให้พลเมืองมี

ส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและร่วมรับผิดชอบ โดยนักบริหารรัฐกิจต้องกระตุ้นให้พลเมืองมีการรวมตัวกันเป็นชุมชนและประชาสังคมและจัดให้มีการพูดคุยตกลงกันโดยข้าราชการทำตัวเป็นคนกลางในการเจรจาไกล่เกลี่ย โดยต้องมองไปที่ประโยชน์ของส่วนรวมไม่ใช่ประโยชน์ของคนใดคนหนึ่ง เพราะพลเมืองไม่ใช่ลูกค้า แนวคิดนี้ยังให้ความสำคัญกับการตรวจสอบจากภาคพลเมืองด้วย (Democratic Accountability) การบริหารราชการจึงไม่ใช่เรื่องของข้าราชการหรือของรัฐแต่ฝ่ายเดียวอีกต่อไป แต่เป็นการร่วมมือกันทั้งฝ่ายรัฐและพลเมืองหรือที่เรียกว่า “การบริหารแบบพลเมืองเป็นหุ้นส่วน” (Governance System หรือ Democratic Governance)

สำหรับการบริการสาธารณะนั้นจำเป็นต้องพิจารณาการออกแบบการบริการสาธารณะอย่างเป็นระบบเปิดด้วย โดยสภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลต่อการบริการสาธารณะ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ ล้วนเข้ามามีผลกระทบต่อทำให้บริการอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารภาครัฐสามารถส่งมอบการบริการสาธารณะที่ดีให้แก่ประชาชนได้ตรงต่อความต้องการนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องยึดถือค่านิยมหรือหลักการของการให้บริการ อันได้แก่ (Millett, 1954 อ้างถึงใน เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์, 2556)

1. การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service) หมายถึง ความยุติธรรมในการบริหารงานภาครัฐที่มีฐานคติที่ว่าทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ดังนั้นประชาชนทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกหรือกีดกันในการให้บริการ ประชาชนจะต้องได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลโดยใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

2. การให้บริการที่ตรงต่อเวลา (Timely Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่จะต้องมีความตรงต่อเวลา โดยผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิผลเลยถ้าไม่มีการตรงต่อเวลาซึ่งจะสร้างความไม่พึงพอใจให้แก่ประชาชน

3. การให้บริการอย่างพอเพียง (Ample Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะต้องมีจำนวนการให้บริการและสถานที่ให้บริการที่เหมาะสมพอเพียง (The Right Quantity at the Right Geographical Location) ซึ่งความเสมอภาคและความตรงเวลาจะไม่มี ความหมายเลยถ้ามีจำนวนการให้บริการที่ไม่เพียงพอและสถานที่ตั้งที่ให้บริการสร้างความไม่ยุติธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ไม่ใช่ยึดความพอใจของหน่วยงานว่าจะให้บริการหรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้

5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุงคุณภาพของการให้บริการหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

ทั้งนี้ประชาชนผู้รับบริการโดยทั่วไปคาดหวังว่าจะได้รับการให้บริการที่ดี 4 ประการดังต่อไปนี้คือ (1) บริการด้วยความเอาใจใส่และเป็นกันเองผู้รับบริการส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะได้รับการดูแลเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้วยความเป็นกันเอง อาทิ เช่น ได้รับการให้บริการในบรรยากาศที่เป็นมิตร การให้ข้อมูลข่าวสาร หรือตอบคำถาม เป็นต้น (2) การบริการที่คล่องตัวและ

ยึดหยุ่นผู้รับบริการส่วนใหญ่ต้องการได้รับการบริการที่คล่องตัวและยึดหยุ่น อาจจะเป็นระบบที่มีความคล่องตัวเอื้อให้เกิดความรวดเร็วในการรับบริการ ความกระฉับกระเฉงของเจ้าหน้าที่หรือความยึดหยุ่นในกฎระเบียบเพื่อให้ความต้องการของผู้รับบริการได้รับการสนองตอบง่ายขึ้น (3) ความเอาใจใส่ต่อปัญหาของผู้รับบริการส่วนใหญ่ต้องการความมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐพร้อมให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาให้พวกเขาได้ และต้องการความมั่นใจว่าพวกเขาจะไม่ถูกส่งต่อไปที่อื่นหรือสับเปลี่ยนไปแผนกนี้ที่ แผนกโน้นที่ แล้วในที่สุดถูกทอดทิ้งให้รู้สึกว่าเขาต้องรับผิดชอบในการดูแลปัญหานั้นเอาเอง และ (4) การแก้ไขความผิดพลาดเมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้นจากการให้บริการ ผู้รับบริการทั่วไปต้องการให้เจ้าหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ให้โดยทันที ทั้งนี้มีใช้ว่า ผู้รับบริการคาดหวังการแก้ปัญหาที่สมบูรณ์ แต่ต้องการเพียงการตอบสนองที่รวดเร็วแม้ว่าจะยังมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นผู้รับบริการก็พร้อมให้อภัยหากพยายามอย่างเต็มที่ในการแก้ไขความผิดพลาด

จากรากฐานของทั้งแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปหลักการเบื้องต้นของแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS) ได้ดังต่อไปนี้

1. การบริหารสาธารณะเปลี่ยนแปลงจากกรอบหลักการบริหารดั้งเดิม โดยเน้นบทบาทการริเริ่มและการกระตุ้นจากภายในชุมชน เพื่อพัฒนาทางเลือกอนาคตใหม่และการช่วยกำกับทิศทางและเป้าหมายสาธารณะบนฐานดุลยภาพระหว่างทรัพยากร กำลังความสามารถ และความจำเป็น
2. การสร้างความรู้สึกของการเป็นเจ้าของ (Ownership) การริเริ่มของชุมชน
3. การกระจายอำนาจ (Empowerment) ให้กับพลเมือง กลุ่มเพื่อนบ้าน และองค์กรชุมชนให้เป็นแหล่งการแก้ปัญหาของตนเอง
4. การสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันระหว่างหน่วยงานให้บริการ (Service Providers) ไม่ว่าจะเป็นระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือ NGOs เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการตอบสนองความต้องการที่ก้าวหน้ามากขึ้น และการสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นนวัตกรรมใหม่ๆ
5. การลดการผูกติดอยู่กับกฎระเบียบแบบเดิม แต่เน้นความสำเร็จของภารกิจทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งการปรับระบบทรัพยากรมนุษย์และงบประมาณให้สอดคล้องกัน
6. การสร้างความรับผิดชอบในระบบผลงาน (Performance) ที่เชื่อมโยงกับการริเริ่มสาธารณะและผลกระทบต่อสาธารณะอย่างจริงจัง แทนที่การเน้นการควบคุมทรัพยากรสาธารณะ (Public Resources) แต่เพียงด้านเดียวในการทำงาน
7. การประกอบการสาธารณะเปลี่ยนแปลงและพลิกตัวจากการเน้นการจัดลำดับความสำคัญของหน่วยงานสาธารณะและเจ้านายที่มาจากการเมือง (Political Masters) ซึ่งเป็นแหล่งทุน มาเน้นการรับใช้ประชาชนในฐานะเป็นลูกค้า (Customers)
8. การประกอบการสาธารณะพึงแสวงหานวัตกรรมและความคิดริเริ่มใหม่ๆ ที่สนับสนุนการทำงานให้ได้ประสิทธิผลมากขึ้น โดยการใช้ทรัพยากรน้อยลง การเพิ่มมูลค่าการบริการและการประกันผลงาน
9. บนพื้นฐานข้อสมมุติที่ว่าปัญหาสังคมในยุคหลังอุตสาหกรรมมีลักษณะซับซ้อนมากขึ้นและรัฐบาลสามารถตอบสนองต่อความต้องการของปัญหาน้อยลง ดังนั้น การจัดการสาธารณะควรเน้นการคาดการณ์อนาคตและการวางแผน มากกว่าการเน้นการบำบัดรักษาที่เคยเน้นในยุคดั้งเดิม

10. ยุคสมัยของหลักการจัดองค์การแบบรวมศูนย์ การจัดสถาบันตามลำดับชั้น และการเน้นความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ได้ผ่านพ้นไปแล้ว บนฐานความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และคุณภาพของบุคลากรที่สูงขึ้น รูปแบบการบริหารสาธารณะควรเน้นความยืดหยุ่น ทีมทำงาน และการกระจายอำนาจทั่วทั้งองค์กร

โดยสรุปแล้ว การบริการสาธารณะแนวใหม่ หมายถึง การรับใช้ประชาชนและส่วนรวมซึ่งอาจดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานอื่นก็ตาม ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ 4 ประการคือ (1) หลักความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะอันเป็นความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ในทางกฎหมายควบคู่กับการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน (2) หลักประชาธิปไตยที่ต้องเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและได้รับการบริการสาธารณะโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน (3) การมีใจให้บริการ โดยสามารถเป็นตัวกลางในการแก้ไขปัญหาหรือความต้องการของประชาชน และ (4) การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ โดยการให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการปกครองประเทศอันชาติมิได้ โดยระบบการปกครองท้องถิ่นที่ดีจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาพื้นฐานของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถกระจายการพัฒนาของประเทศออกไปให้ทั่วถึงอย่างกว้างขวางและเสมอภาคซึ่งจุดเด่นของการปกครองท้องถิ่นนั้นอยู่ที่การเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปกครองเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นของตนไปในทิศทางที่ตนเองต้องการ (อุดม ทุมไธสิต, 2552) โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญมากที่สุดในด้านบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนและบทบาทนั้นนับวันจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา วัฒนธรรม และการจัดการสิ่งแวดล้อม ฯลฯ (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และกอบกุล ราชะนาคร, 2552) ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับหลักการปกครองท้องถิ่นเพื่อการผ่องถ่ายอำนาจสู่ประชาชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในสังคมปัจจุบัน

2.3.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ทั้งนี้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ผู้เขียนได้รวบรวมการให้ความหมายหรือการให้คำนิยามจากนักวิชาการต่างๆ ที่ได้อธิบายไว้อย่างน่าสนใจดังต่อไปนี้

วิลเลียม วี โฮลโลเวย์ (William V. Holloway, 1951) (อ้างถึงใน ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2526) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นหมายถึงองค์การที่มีอาณาเขตแน่นอนมีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้มีอำนาจปกครองตนเองมีการบริหารงานคลังของตนเองและมีสภาของท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

จอห์น เจ คลาร์ก (John J. Clarke, 1957) (อ้างถึงใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2535) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นหมายถึงหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบ

เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะและหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

แดลเนียร์ วิต (Daniel Wit, 1967) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการบริหารงานไปสู่องค์กรหรือประชาชนในระดับท้องถิ่นซึ่งไม่ใช่ลักษณะของการสั่งการหรือควบคุมให้ต้องปฏิบัติตามอำนาจของรัฐบาลกลางแต่อย่างใดหากแต่เป็นการให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นในการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการปกครองตนเอง

แฮร์ริส จี ม็องทาโก (Harris G. Montagu, 1984) (อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2552) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นคือการปกครองซึ่งจัดให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้โดยมีการเลือกตั้งอย่างอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองมีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนเองสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาคแต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศซึ่งไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

อุทัย หิรัญโต (2523) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนเองการบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กรมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐไม่ได้เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2535) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่เป็นผลเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐโดยนัยนี้จะมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาลแต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้ไปไปตามนโยบายของตนเองได้

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นจะมีลักษณะของการที่รัฐให้การรับรองซึ่งอาจเขียนไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศหรือตราไว้ในพระราชบัญญัติได้ การรับรองโดยรัฐดังกล่าวส่งผลให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล (Juristic Person) ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่มีการจัดองค์กรมีงบประมาณมีบุคลากรและมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่นของตนได้ในระดับหนึ่ง

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2547) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองกันเองกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่นซึ่งแนวคิดนี้มีพื้นฐานจากหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ที่หมายถึงการที่รัฐมอบอำนาจให้กับองค์กรอื่นๆ ที่ไม่ใช่องค์กรจากส่วนกลางเพื่อการบริหารสาธารณะบางอย่างภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐ

อุดม ทุมโฆสิต (2552) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นหมายถึงการจัดการปกครองท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นซึ่งการจัดการปกครองดังกล่าวกระทำโดยการเลือกคณะบุคคลเข้ามา

ดำเนินการจัดการปกครองซึ่งท้องถิ่นและชุมชนแต่ละแห่งอาจมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันในด้านอาณาเขตจำนวนประชากรความเจริญมั่งคั่งทำให้ท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นมีลักษณะทางการปกครองเป็นการเฉพาะของตัวเอง

โดยสรุปแล้ว เมื่อพิจารณาจากการนิยามความหมายของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น จะพบว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจของการจัดสรรทรัพยากรให้กับท้องถิ่น ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นลักษณะของการบริการสาธารณะในท้องถิ่นภายใต้การพ้องอำนาจจากรัฐบาลกลางสู่การตัดสินใจของประชาชน โดยมีเป้าหมายอันแท้จริงคือการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถปกครองตนเอง

2.3.2 หลักการปกครองท้องถิ่น

จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและตำราของนักวิชาการด้านการปกครองท้องถิ่น อันได้แก่ ชูศักดิ์ เทียงตรง (2520); ประหยัด หงษ์ทองคำ (2526); ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2534); ชวงค์ ฉายะบุตร (2539); ธเนศวร์ เจริญเมือง (2551); อุดม ทุมโฆสิต (2552); โกวิทย์ พวงงาม (2552) ผู้วิจัยสรุปว่าการปกครองท้องถิ่นมีหลักการที่สำคัญ 9 ประการดังต่อไปนี้

1. การมีอาณาเขตและประชากรของท้องถิ่นที่ชัดเจน จนสามารถระบุถึงพื้นที่และประชากรที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในอำนาจหน้าที่และการบริการสาธารณะในเขตการปกครองและประชากรกลุ่มเป้าหมายของในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งก็คือการป้องกันปัญหาของการทับซ้อนในเชิงพื้นที่รวมทั้งยังเป็นการกำหนดขอบเขตในการบริการสาธารณะแก่ประชาชน

2. ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีลักษณะจำเพาะ (Uniqueness) ของตัวเองไม่ว่าจะเป็นลักษณะของภูมิศาสตร์ ประชากร ประเพณี ศาสนา วัฒนธรรม ตลอดจนทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่นต้องการวิธีการปกครองที่มีความเฉพาะเจาะจงกับท้องถิ่นนั้น ภายใต้แนวคิดด้านการปกครองท้องถิ่นนั้นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นนั้น (Identity) เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงต้นทุนทางสังคมของท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย (Diversity) ที่ในแต่ละท้องถิ่นจะต้องธำรง คุ้มครอง และแสดงออกสู่สังคมภายนอกภายใต้การเคารพในหลักสิทธิของชุมชน โดยมุมมองด้านการปกครองท้องถิ่นมองความแตกต่างหลากหลายเหล่านี้ว่าเป็นจุดแข็งของแต่ละท้องถิ่นซึ่งเป็นมุมมองที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับแนวคิดด้านการรวมศูนย์อำนาจที่มองความแตกต่างเหล่านี้ว่าเป็นสิ่งอ่อนด้อยและต้องถูกกดทับคุกคามไปกับวัฒนธรรมกระแสหลักเพื่อให้มีลักษณะเดียวกัน ดังนั้นนโยบายโดยทั่วไป (General Policy) ของรัฐบาลกลางอาจไม่สอดคล้องกับลักษณะจำเพาะและอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมุมมองในด้านการใช้อำนาจของรัฐในท้องถิ่นควรจะได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในท้องถิ่นด้วย

3. สมาชิกสภาท้องถิ่นและฝ่ายบริหารจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งอาจจะเป็นการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้ การเลือกตั้งเป็นประเด็นสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของการปกครองท้องถิ่นและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่ทั้งนี้การเลือกตั้งมิใช่แค่เพียงการใช้สิทธิออกเสียงเท่านั้นแต่ยังหมายรวมถึงการเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม (Free and Fair) และกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเสนอตัวเข้าสมัครรับเลือกตั้งตามสิทธิ

ของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นอีกด้วย ในประเด็นนี้หลวงประดิษฐมนูธรรม (มปป.) อธิบายว่าวิธีการเลือกตั้งโดยราษฎรในท้องถิ่นนั้นย่อมทำให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งต้องเอาใจใส่ในกิจการของท้องถิ่น และจะต้องจัดให้มีโครงการซึ่งตนจะปฏิบัติเมื่อได้รับเลือกหลังจากการหาเสียงก่อนการเลือกตั้ง ทั้งนี้เพราะการเลือกโดยวิธีเช่นนี้ย่อมมีการแข่งขันระหว่างผู้สมัครต่างๆ และย่อมเปิดโอกาสให้ราษฎรในท้องถิ่นได้เลือกตั้งผู้ที่เหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นและตามเจตนารมณ์ของแต่ละคนซึ่งจะส่งผลต่อหลักความเป็นตัวแทนของประชาชน

4. องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) คือ การที่ท้องถิ่นมีสิทธิในการปกครองตนเองและการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม อันได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบาย (Policy) ด้านการวางแผน (Planning) ด้านการออกกฎข้อบังคับ (Regulatory) ด้านการงบประมาณ (Financial) ด้านการบริหาร (Administrative) และด้านการบริหารงานบุคคล (Personnel) โดยที่ความเป็นอิสระของท้องถิ่นดังกล่าวนี้ไม่ได้หมายความว่าท้องถิ่นจะเป็น “เอกราช” เสียเลยทีเดียว แต่หมายถึงการที่ท้องถิ่นมีอิสระเฉพาะในส่วนที่จะบริหารกิจการต่างๆ ของท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นนิติบุคคลที่มีอิสระในการทำงานตามขอบเขตหน้าที่ของตนเองได้อย่างเสรี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขตที่ชัดเจนหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็กลายเป็นรัฐอธิปไตยซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐ ดังนั้นอำนาจอิสระของท้องถิ่นจึงมีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะตามบริบทของสังคมและความเข้มแข็งของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ

5. ความเป็นนิติบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น¹ กล่าวคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องดำเนินการปกครองโดยอาศัยอำนาจที่ได้รับโดยสิทธิที่ชอบธรรมตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง นั่นคือ ท้องถิ่นจะต้องมีสถานะของความเป็นนิติบุคคลถูกต้องตามกฎหมายสามารถดำเนินการใดๆ ก็ได้ตามที่กฎหมายกำหนดรวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา กับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ขณะเดียวกันหากท้องถิ่นกระทำผิดกฎหมายก็ย่อมต้องรับโทษหรือสามารถที่จะถูกฟ้องร้องได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งสิทธิตามกฎหมายที่ท้องถิ่นสามารถทำได้นั้นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ (1) สิทธิที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ (2) สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการจัดเก็บภาษี กำหนดงบประมาณ รวมถึงการดำเนินการกิจการใดๆ ก็ตามเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

¹นิติบุคคล คือ กลุ่มบุคคล องค์กรหรือทรัพย์สินที่จัดสรรไว้เป็นกองทุนเพื่อดำเนินกิจการอันใดอันหนึ่งซึ่งกฎหมายบัญญัติให้เป็นบุคคลอีกประเภทหนึ่งที่มีใช้บุคคลธรรมดาและให้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเช่นเดียวกันกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ซึ่งโดยสภาพจะพึงมีหรือพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น (ประยูร กาญจนดุล, 2538)

การมีสถานะเป็นนิติบุคคลส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกระทำการที่มีผลเป็นการก่อกำเนิดสัมพันธขึ้นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานอื่นหรือบุคคลอื่นได้โดยตรงซึ่งความเป็นนิติบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระ (Autonomy) ทั้งนี้เพราะเมื่อท้องถิ่นมีความเป็นนิติบุคคลก็เท่ากับว่ามีสภาพบุคคลแยกต่างหากจากส่วนกลาง ทำให้สามารถมีสิทธิหน้าที่เป็นของตนเองสามารถดำเนินกิจการต่างๆ ที่อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอรับคำสั่งหรือการบังคับบัญชาจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแต่อย่างใด หรือไม่จำเป็นต้องกระทำผ่านบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นใดอีกนอกจากนี้ความเป็นนิติบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังสามารถทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมีสิทธิในการทำนิติกรรมสัญญา การเรียกร้อง การฟ้องร้อง การถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน รวมถึงความชอบธรรมในการเป็นองค์กรหลักในการบริการสาธารณะแก่ประชาชนด้วย

6. ต้องมีความเป็นสถาบันหรือมีองค์กรที่ถาวรรองรับ (Necessary Organization) เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารและดำเนินการต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปกครองตนเอง ซึ่งองค์กรที่เข้ามาทำหน้าที่ปกครองตนเองของท้องถิ่นสามารถจำแนกออกเป็นสองฝ่ายด้วยกันคือ องค์กรฝ่ายบริหารและ องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ นอกจากนี้แล้วท้องถิ่นยังต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ทางธุรการของพนักงานท้องถิ่นรองรับด้วยเช่นกัน เพื่อให้ท้องถิ่นมีผู้ปฏิบัติงานแบบถาวรและมีมืออาชีพ

7. ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น จากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นจะรู้ปัญหาของตนเองได้ดีกว่าส่วนกลาง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนและอยู่ภายใต้การกำหนดทิศทางการพัฒนาจากประชาชนในท้องถิ่น เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่ความรู้สึกว่าประชาชนเป็นเจ้าของท้องถิ่น ความรักความหวงแหน และยิ่งสร้างพฤติกรรมทางการเมืองแบบพลเมือง (Civic) ที่มีความกระตือรือร้นทางการเมือง มีความสนใจในการกำหนดทิศทางของท้องถิ่นและสามารถตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจทางการเมืองได้ (Check and Balance) อันเป็นการสะท้อนถึงแนวคิดที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองได้ (Local-Self Government) ดังนั้น การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการปกครองตนเองในท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อมนั้นนอกจากจะทำให้การบริหารงานของท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนแล้วยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย เพราะว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นในแต่ละแห่งนั้นถือได้ว่าเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด

8. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอิสระในการหารายได้หรือมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าและมีอิสระในการจัดหางบประมาณของตนเองเพื่อใช้จ่ายในการบริหารท้องถิ่นสำหรับแต่ละโครงการหรือกิจกรรมที่ท้องถิ่นต้องการบริการสาธารณะแก่ประชาชน

9. ชุมชน องค์กรชุมชน และประชาชน ถือเป็นรากฐานที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะโดยแท้จริงแล้วการกระจายอำนาจมิได้ถูกจำกัดไว้ให้เพียงองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นอย่างเดียวนั้นแต่ยังหมายรวมถึงการส่งเสริมอำนาจให้ชุมชน องค์กรชุมชนและประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย

จากหลักการปกครองท้องถิ่นในเบื้องต้น สามารถพิจารณาได้ว่าการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นว่าหลักการของการปกครองท้องถิ่นที่ตื้นเขินควรจะเน้นที่บทบาทในระดับของประชาชน ชุมชน หรือบทบาทของประชาสังคมให้มากขึ้น ซึ่งประชาธิปไตยท้องถิ่นต้องเป็นประชาธิปไตยแบบที่ไม่เลียนแบบประชาธิปไตยระดับชาติ ซึ่งท้องถิ่นต้องทำออกมาอีกแบบหนึ่งซึ่งเป็นประชาธิปไตยที่คนรักถิ่นฐานบ้านช่อง รักบ้านเมือง เป็นประชาธิปไตยที่คนอยากจะออกมาช่วยแก้ปัญหาถิ่นฐานให้กับบ้านช่องของตนเอง เป็นประชาธิปไตยที่คนรู้จักจะอาสาอยากเสียสละซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรเป็นองค์กรแห่งการอาสาที่ประชาชนเข้าถึงได้สะดวก ดังนั้นจุดหลักของการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจก็คือการสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่นที่ประชาชนปกครองตนเองซึ่งไม่ใช่การสร้างองค์กรปกครองท้องถิ่นอย่างเดียวเพราะประชาธิปไตยที่ประชาชนปกครองตนเอง (Self-Government Democracy) ต้องการให้ประชาชนเป็นพลเมืองผู้มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองหรือส่วนรวม เป็นผู้มีความเสียสละเพื่อบ้านเมืองหรือส่วนรวม เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มีความเป็นอิสระ สามารถพึ่งตนเองหรือรวมกลุ่มกันเพื่อพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งหัวใจของการปกครองตนเองก็คือการตอกย้ำว่าประชาธิปไตยคือการปกครองโดยประชาชนเป็นสำคัญ (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2552) โดยสรุปแล้วเมื่อพิจารณาจากการนิยามความหมายของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นจะพบว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจของการจัดสรรทรัพยากรให้กับท้องถิ่นซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นลักษณะของการบริการสาธารณะในท้องถิ่นภายใต้การแผ้วถางอำนาจจากรัฐบาลกลางสู่การตัดสินใจของประชาชนโดยมีเป้าหมายอันแท้จริงคือการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถปกครองตนเอง

2.3.3 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นถือว่ามีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมากในการบริการสาธารณะต่างๆ แก่ประชาชน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ย่อมที่จะต้องเข้าใจปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี โดยทั่วไปแล้วความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. การปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) ก็คือการปกครองท้องถิ่นนั้นเน้นการให้สิทธิในการตัดสินใจต่อประเด็นทางการเมืองหรือประเด็นสาธารณะโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญภายใต้หลักความเชื่อเรื่องอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะการปกครองท้องถิ่นถือเป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน (Political Education) ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวพันหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับการปกครอง การบริหารท้องถิ่น ความรับผิดชอบ และวางแผนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยจะนำไปสู่ความรู้สึกถึงความหวังหรือความเป็นเจ้าของท้องถิ่น

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง (Self-Government) ซึ่งถือเป็นหลักการที่เป็นหัวใจที่สำคัญในการปกครองท้องถิ่นและเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาในระบอบการเมืองการปกครอง ทั้งนี้เนื่องจากการเมืองในระดับท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชนเป็นอย่างมาก

มากจึงทำให้ประชาชนมีโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมได้มากขึ้น อีกทั้งผลของการเมืองท้องถิ่นก็จะส่งผลถึงประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าการเมืองในระดับชาติจึงทำให้ประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ประชาชนสามารถจับต้องได้และส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นกลไกการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นกลไกที่เปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก เช่น การเลือกตั้ง แต่งตั้ง ตรวจสอบ ควบคุม ถอดถอน การปรึกษาหารือ ฯลฯ ในระดับท้องถิ่นจึงเป็นกลไกที่เข้าถึงได้ง่ายกว่ากลไกทางการเมืองการปกครองในระดับชาติ

3. การแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งก็คือการตอบสนองต่อคำถามเกี่ยวกับการจัดสรรอำนาจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาลกลางภายใต้บริบทของการกระจายอำนาจว่าควรเป็นอย่างไร เพราะรัฐบาลมีภารกิจในภาพรวมที่กว้างขวางและซับซ้อนทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการต่างประเทศจนไม่สามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทั่วถึง ดังนั้นการมอบถ่ายอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้ดูแลและปกครองตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้ดี ทั้งนี้เพื่อให้รัฐบาลได้มีเวลาในการรับผิดชอบต่อการบริหารงานในระดับชาติ เช่น การป้องกันประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และมีบทบาทในการเป็นผู้คอยประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และให้การสนับสนุนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่างๆ ซึ่งแนวคิดเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนจากบรรดานักวิชาการต่างๆ เช่น John Stuart Mill ที่เสนอให้รัฐควรแบ่งระบบการบริหารออกเป็นสองระดับคือ รัฐบาลกลางและการปกครองท้องถิ่นโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเอกภาพเช่นเดียวกับรัฐบาลกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทให้มากที่สุดในการดำเนินการต่างๆ เพราะมีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีความรู้ในรายละเอียดของท้องถิ่นมากกว่า รัฐบาลกลาง (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2548) ส่วน เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2553) นั้นได้เสนอให้มีการจำแนกระดับของการสร้างประชาธิปไตยออกเป็นสามระดับด้วยกันคือ ประชาธิปไตยระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และ ระดับชุมชน โดยเฉพาะในระดับชุมชนนั้นเขาอธิบายว่าจะเน้นกิจกรรมในด้านสังคมเป็นแกนหลัก เน้นให้ประชาชนทำอะไรด้วยตัวเอง ดูแลกันเองและต้องการอาสาสมัครชุมชนเป็นสำคัญ ซึ่งหากจะสร้างประชาธิปไตยในระดับชุมชนสิ่งสำคัญคือต้องไม่นำตัวแบบของประชาธิปไตยระดับชาติและระดับท้องถิ่นมาใช้เพราะจะเป็นการเน้นแต่เพียงการเลือกตั้งและมักเป็นทางการ

4. ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอัตลักษณ์ที่หลากหลายแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นสภาพ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ค่านิยม ทัศนคติ ทรัพยากร และความ เป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ซึ่งย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้ที่สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและความต้องการภายในท้องถิ่นได้ดีที่สุดก็คือประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นยังมีความสามารถในการนำเอาพลังของชุมชนมาใช้ในการสนับสนุนการบริหารงานท้องถิ่นซึ่งส่งผลให้เกิดการเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้อย่าง ทั่วถึงมากกว่าการบริหารงานจากส่วนกลาง นอกจากนี้การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นได้ดูแลแก้ไขปัญหาของตนเองยังเป็นการทำให้กลไกของการแก้ไขปัญหา มีความรวดเร็ว สามารถแก้ปัญหาได้ตรง จุดและมีประสิทธิภาพมากกว่าการบริหารงานจากส่วนกลางเพราะว่าท้องถิ่นย่อมเข้าใจปัญหาของ ตัวเองได้ดีที่สุด

5. เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและคัตสรรผู้นำทางการเมืองที่มีความสามารถเข้าไปสู่การเมืองในระดับชาติ กล่าวคือ เวทีทางการเมืองในระดับท้องถิ่นนั้นเป็นพื้นที่ในการคัตสรรตัวแทนของประชาชนที่มีความรู้ความสามารถเข้าสู่เวทีทางการเมืองในระดับชาติ เพราะผู้นำในท้องถิ่นย่อมผ่านการเรียนรู้และมีประสบการณ์ทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยโดยผ่านการเลือกตั้งจากประชาชน การเป็นตัวแทนที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและมีลักษณะของความเป็นตัวแทนที่พร้อมจะรับทั้งผิดและชอบต่อประชาชน (Accountability) ซึ่งประสบการณ์จากการบริหารงานและการเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นการช่วยเตรียมนักบริหารที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือกตัวแทนด้วยตนเองดังนั้นตัวแทนเหล่านั้นจึงต้องมีความรับผิดชอบในทางการเมืองที่ดีต่อประชาชนเป็นสำคัญ

จากที่ได้อธิบายถึง ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หลักการปกครองท้องถิ่น และความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไปแล้วข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าการปกครองท้องถิ่นโดยทั่วไปแล้วจะมุ่งเน้นถึงอำนาจในการปกครองท้องถิ่นโดยประชาชนของท้องถิ่นเอง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจการปกครองซึ่งเป็นวิธีการที่รัฐกระจายอำนาจปกครองในบางส่วนให้แก่องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของราชการส่วนกลางหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาคเพื่อให้องค์กรนั้นสามารถบริการสาธารณะบางอย่างได้โดยมีอิสระตามสมควรและรัฐบาลโดยราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลแต่ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการ ทั้งนี้มีลักษณะที่สำคัญคือ มีการแยกหน่วยงานออกไปเป็นองค์กรนิติบุคคลอิสระจากองค์กรของราชการส่วนกลาง มีการเลือกตั้ง และมีความเป็นอิสระ (Autonomy) (สถาบันพระปกเกล้า, 2545) และพยายามกำหนดสัดส่วนแห่งอำนาจการปกครอง ตลอดจนความอิสระในการบริหารระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่นให้มีความเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนาระบอบการเมืองการปกครองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยนั้นการปกครองท้องถิ่นนับเป็นพื้นฐาน (Training Ground) ที่สำคัญในการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิเสรีภาพและขอบเขตของการปกครองตนเอง (ชูศักดิ์ เทียงตรง, 2520) โดยเฉพาะการชี้ให้เห็นว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นอำนาจอธิปไตยย่อมเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

โดยการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองและบริหารกันเองนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดในการกระจายอำนาจ (Decentralization) เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยมีความเป็นอิสระปลอดจากการชี้นำของรัฐบาล มีความสามารถที่จะสนองความต้องการของพลเมืองในท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้นโยบายที่สำคัญๆ ยังคงต้องยึดตามนโยบายแห่งรัฐอยู่ ดังนั้นการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมการบริหารของตนเอง แต่รัฐบาลกลางก็ยังมีอำนาจในการคงเอกสิทธิ์ในการควบคุมเอาไว้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539) เช่น ภารกิจในด้านการทหาร ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างองค์กร

นอกจากนี้แล้ว สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาก็คือการปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับ ชุมชน ประชาสังคม และประชาชน เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันมิได้

กิจกรรมทุกประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ประชาชน และประชาสังคม ดังนั้น จึงต้องพยายามพัฒนาภาคีการมีส่วนร่วมดังกล่าวให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อุดม ทุมโฆสิต และคนอื่นๆ, 2546) ทั้งนี้เพราะว่าชุมชนท้องถิ่น (Local Community) เป็นการรวมตัวของคนในพื้นที่เดียวกันเป็นกลุ่มสังคมย่อยขึ้นเป็นตัวตั้ง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วทุกสังคมย่อมมีชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมกระจายกันอยู่ทั่วไปเป็นเวลาช้านานก่อนการเกิดรัฐชาติสมัยใหม่และการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่นอาจมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามประวัติศาสตร์ของสังคมนั้นๆ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2545) ดังนั้นเป้าหมายของการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นที่ควรทำให้บรรลุนั้นคือการสร้างความเป็นปึกแผ่น (Solidarity) ให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น นอกจากนี้ยังต้องสร้างการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (Subsidiary) ของสังคมในท้องถิ่น เพราะหลักการดังกล่าวถือเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองท้องถิ่นในทุกระดับ (อุดม ทุมโฆสิต, 2552; Shape, 1970) ซึ่งหากชุมชนมีความเข้มแข็งก็จะเป็นรากฐานที่สำคัญในการเสริมสร้างให้ท้องถิ่นเข้มแข็งด้วยเช่นกัน

2.3.4 ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย

การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง แนวความคิดเกี่ยวกับการผ่อนถ่ายอำนาจในการตัดสินใจจากรัฐบาลกลางสู่การปกครองโดยประชาชน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการกระจายอำนาจมักจะเป็นเครื่องมือของแนวคิดการปกครองท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองได้ เป็นสำคัญ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้นสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และ (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สถาบันพระปกเกล้า, 2554)

2.3.4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งขึ้น โดยมีลักษณะหรือองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกันทั่วประเทศ แต่ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปอาจจะมีหลายประเภทก็ได้ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปของประเทศไทยจะมีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภท ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีการกำหนดลักษณะหรือองค์ประกอบให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ คือ จะมีกฎหมายกำหนดวิธีการในการจัดตั้ง รูปแบบการบริหารจัดการ อำนาจหน้าที่ วิธีการในการจัดทำบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การคลังและงบประมาณ คล้ายกัน (สถาบันพระปกเกล้า, 2554) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2556)

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546 ซึ่งได้บัญญัติให้จังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด ปัจจุบันประเทศไทยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 76 แห่ง โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส.อบจ.) และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งทั้ง 2 ส่วนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ดังนี้

(1) สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยจำนวนสมาชิกของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดในแต่ละจังหวัดจะมีจำนวนไม่เท่ากันอยู่ระหว่าง 24 คน ถึง 48 คน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในเขตจังหวัดนั้นๆ จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกิน 500,000 คน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 24 คน จังหวัดใดมีราษฎรเกิน 500,000 คน แต่ไม่เกิน 1,000,000 คน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 30 คน จังหวัดใดมีราษฎรเกิน 1,000,000 คน แต่ไม่เกิน 1,500,000 ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 36 คน จังหวัดใดมีราษฎรเกิน 1,500,000 คน แต่ไม่เกิน 2,000,000 คน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 42 คน จังหวัดใดมีราษฎรเกิน 2,000,000 คนขึ้นไป ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 48 คน

(2) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายได้ตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 48 คน ให้แต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกิน 4 คน

ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 36 คน หรือ 42 คน ให้แต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกิน 3 คน

ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 24 คน หรือ 30 คน ให้แต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกิน 2 คน

2) เทศบาล

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552 มีฐานะเป็นนิติบุคคล ประเภทของเทศบาล มี 3 ประเภท ได้แก่

(1) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วยการจัดตั้งเทศบาลตำบลไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องของจำนวนราษฎรและรายได้แต่ประการใด

(2) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีจำนวนราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ อันต้องทำตามพระราชบัญญัติเทศบาล และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

(3) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีจำนวนราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัติเทศบาล และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร

โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล ประกอบด้วย สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี ดังนี้

(1) สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีจำนวนดังต่อไปนี้ (1) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน (2) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 18 คน (3) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน

(2) นายกเทศมนตรี มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี สามารถแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (1) เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน (2) เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน (3) เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน นายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ โดยในกรณีเทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 2 คน เทศบาลเมืองให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 3 คน และเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกิน 5 คน

3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2542 มีฐานะเป็นนิติบุคคล แบ่งเป็น 3 ชั้น โดยใช้เกณฑ์รายได้ที่ อบต. จัดเก็บเอง คือ ชั้นใหญ่ ชั้นกลาง และชั้นเล็กรวมถึง อบต. เกิดขึ้นมาจากการยกฐานะจากสภาตำบลซึ่งได้บัญญัติให้สภาตำบลที่มีรายได้เฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลังเกิน 150,000 บาท ให้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งโครงสร้าง ออกเป็นสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งทั้ง 2 ส่วน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหมู่บ้านเดียว ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 3 คน

(2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บริหารสูงสุดในองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

2.3.4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะหรือองค์ประกอบบางประการแตกต่างไปจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป ความแตกต่างนี้สืบเนื่องมาจากลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นนั้นๆ เอง เช่น เป็นท้องถิ่นที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมาก เป็นท้องถิ่นที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น หรือเป็นท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เป็นต้น โดยลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นนั้นๆ ทำให้การใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไปไม่เหมาะสม ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการคิดค้นหารูปแบบการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและเพื่อความคล่องตัวในการบริหารของท้องถิ่นเอง (สถาบันพระปกเกล้า, 2554) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2556)

1) กรุงเทพมหานคร (กทม.) เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มีโครงสร้างประกอบด้วย

(1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 1 คน มาจากการเลือกตั้งของประชาชนทั้งกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการเลือกตั้งโดยตรงและลับ นอกจากนี้ยังมีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอีก 4 คน ซึ่งแต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บริหารกรุงเทพมหานคร

(2) สภากรุงเทพมหานคร โดยสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (สภ.) มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละเขต โดยปัจจุบันมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 61 คน ซึ่ง สภ. 1 คน ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน

(3) เขตและสภาเขต ประกอบด้วย สำนักงานเขตและสภาเขต (1) สำนักงานเขต มีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร ผู้รับผิดชอบปฏิบัติราชการภายในเขต (2) สภาเขต ประกอบด้วยสมาชิกสภาเขต (สข.) ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนจำนวนอย่างน้อยเขตละ 7 คน ตามเกณฑ์ประชากร หน้าที่ของสภาเขตเป็นสภาให้ข้อคิดเห็นและคำปรึกษาผู้อำนวยการเขต ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับแผนพัฒนาเขตการดำเนินการของเขตเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎร

2) เมืองพัทยา เมืองพัทยาเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 โดยแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น สภาเมืองพัทยา และนายกเมืองพัทยา ซึ่งทั้ง 2 ส่วนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตเมืองพัทยา ดังนี้

(1) สภาเมืองพัทยา ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพัทยา วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเมืองพัทยามีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

(2) นายกเมืองพัทยา มาจากการเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา โดยมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และนายกเมืองพัทยา

สามารถแต่งตั้งรองนายกเมืองพัทยาจำนวนไม่เกิน 4 คน ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเมืองพัทยา เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเมืองพัทยาตามที่นายกเมืองพัทยามอบหมาย

2.3.5 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการสาธารณะ

อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะนอกจากจะระบุในกฎจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแล้ว ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในมาตรา 16 ระบุให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขมูลฐานและการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง

26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

นอกจากนี้ในมาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

2. การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

3. การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

4. การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

5. การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6. การจัดการศึกษา

7. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

8. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

9. การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

10. การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

11. การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

12. การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ

13. การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

14. การส่งเสริมการท่องเที่ยว

15. การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเอง หรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

16. การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
17. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
18. การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
19. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
20. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
21. การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
22. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
23. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
24. จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
25. สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
26. การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
27. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
28. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
29. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นผลให้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะและการจัดสรรสัดส่วนภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารงานทั่วไป เกี่ยวกับการเงินการคลัง และยังมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นองค์กรการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่มีอำนาจหน้าที่หลักในการบริการสาธารณะที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่และต้องมีความรับผิดชอบต่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน

2.3.6 การบริหารราชการแผ่นดินของไทย

สมัยกรุงสุโขทัยไม่ปรากฏว่าพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ใดในการบริหารปกครองบ้านเมือง แต่จากหลักฐานที่ปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 1 พบว่า มีการปกครองแบบพ่อปกครองลูก และให้ราษฎรช่วยกัน “ถือบ้านถือเมือง”

สมัยกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ปฐมบรมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา ได้นำเอารูปแบบการปกครองแบบจตุสดมภ์ (เวียง วัง คลัง นา) โดยรับอารยธรรมการปกครองมาจากอาณาจักรขอมเข้ามาใช้ในการบริหารบ้านเมือง ครั้นถึงสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเป็นยุคที่กรุงศรีอยุธยามีความรุ่งเรืองสูงสุด โดยได้แยกการบริหารออกเป็นฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร มีสมุหนายกเป็นผู้รับผิดชอบด้านพลเรือนบริหารกิจการเกี่ยวกับเวียง วัง คลัง และนา และมีสมุหกลาโหมรับผิดชอบด้านการทหารและการป้องกันประเทศ แต่ภายหลังทั้งสมุหนายกและสมุหกลาโหมต้องรับผิดชอบทั้งด้านการทหารและพลเรือนพร้อมกัน แต่ได้แบ่งพื้นที่ออกเป็นหัวเมืองด้านใต้ให้อยู่ในความรับผิดชอบของสมุหกลาโหมและหัวเมืองด้านเหนือให้อยู่ในความรับผิดชอบของสมุหนายก

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงปฏิรูปการปกครองแผ่นดินโดยเน้นการรวมศูนย์อำนาจสู่ส่วนกลาง ซึ่งยกเลิกตำแหน่งตำแหน่งสมุหนายกและสมุหกลาโหม รวมทั้งจตุสดมภ์ด้วย และได้จัดระเบียบบริหารราชการออกเป็นกระทรวง ตามแบบอย่างประเทศตะวันตก ให้มีเสนาบดีเป็นผู้รับผิดชอบแต่ละกระทรวงทั้ง 12 กระทรวง มีปลัดทูลฉลองเป็นผู้กำกับการและช่วยราชการภายในกระทรวง มีการประชุมคณะเสนาบดีซึ่งพระมหากษัตริย์ประทับเป็นองค์ประธาน การบริหารราชการแผ่นดินในรูปคณะเสนาบดีได้ดำเนินมาจนถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีการจัดตั้งองคมนตรีสภา ทำหน้าที่ถวายคำปรึกษาในการปกครองและการออกกฎหมายทำนองเดียวกับรัฐสภา และจัดตั้งเสนาบดีสภา เป็นที่ประชุมปรึกษาหารือข้อราชการของเสนาบดีทั้งหลาย นอกจากนี้ยังได้มีการวางระบบเทศบาลมาเป็นเครื่องมือในการบริหารราชการตามส่วนภูมิภาค ตลอดจนการวางรากฐานระบบการปกครองแบบกำนันและผู้ใหญ่บ้าน เข้ามาใช้ในการปกครองระดับตำบลและหมู่บ้านอีกด้วย²

การบริหารราชการแผ่นดินก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองภายใต้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชจึงเป็นเรื่องของพระมหากษัตริย์โดยตรง การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง การ

² กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นลักษณะการปกครองท้องถิ่นที่มีสถานะผู้แทนของรัฐซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่มีจังหวัดและอำเภอขึ้นเป็นโครงสร้างส่วนบนอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งกำนันผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติงานอยู่ในระดับล่างสุดของรัฐและอยู่ใกล้ชิดสนิทกับประชาชนในท้องที่ต่างๆ โดยมีหน้าที่สำคัญคือการช่วยเรื่องการประสานงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการประชุมในหมู่บ้านและการแจ้งข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนรับทราบ ในขณะเดียวกันกำนันผู้ใหญ่บ้านก็มีสถานะและมีบทบาทเป็นผู้แทนประชาชน เป็นผู้นำของชุมชน เนื่องจากไม่ได้มีสถานะเป็นข้าราชการของรัฐเต็มตัวอีกทั้งมิได้ทำงานให้แก่ทางราชการเต็มเวลา บทบาทและหน้าที่ดังกล่าวส่งผลให้กำนันผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ต้องดูแลทุกข์สุขของประชาชนในด้านต่างๆ นั้นเอง (ไททัศน์ มาลา, 2556)

กำหนดนโยบายในการบริหาร การควบคุมการบริหาร ล้วนแต่เป็นเรื่องของพระราชอำนาจตามพระราชอัธยาศัย

เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 กำหนดให้มีคณะบุคคลขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินเรียกว่า “คณะกรรมการราษฎร” มี “ประธานกรรมการราษฎร” ทำหน้าที่หัวหน้าคณะ ต่อมาเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 แล้ว ตำแหน่งเหล่านี้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “คณะรัฐมนตรี” รับผิดชอบร่วมกันในการบริหารราชการแผ่นดิน มี “รัฐมนตรี” รับผิดชอบบริหารราชการในกระทรวงที่ได้รับมอบหมาย โดยมี “นายกรัฐมนตรี” ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลจากคณะราษฎรได้เริ่มจัดวางรูปแบบและระเบียบการบริหารราชการของประเทศเสียใหม่ เพื่อจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจในการบริหารราชการของรัฐภายใต้การปกครองในระบอบใหม่ ด้วยการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 ซึ่งนำรูปแบบนี้มาจากการปกครองของฝรั่งเศสโดยเริ่มจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ ราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น (สถาบันพระปกเกล้า, 2547)

ในปัจจุบันนั้น การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศต่างๆ มีปรากฏให้เห็นทั้งที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น เช่น ประเทศญี่ปุ่น อังกฤษ และเยอรมนี ส่วนสหรัฐอเมริกาแบ่งออกเป็นบริหารส่วนกลางมีรัฐบาล 2 ระดับ คือ รัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่น หรือรัฐบาลมลรัฐ สำหรับประเทศที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่เด่นชัดมี 2 ประเทศ คือ ไทย และฝรั่งเศส ทั้งนี้การจัดระเบียบบริหารราชการออกเป็น 2 หรือ 3 ส่วนนั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล สภาพของประเทศ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมด้านการเมืองการปกครองและการบริหารของประเทศนั้นๆ (สถาบันพระปกเกล้า, 2550) เช่น กรณีของไทยนั้นเนื่องจากผู้มีบทบาทสำคัญของคณะราษฎรส่วนใหญ่ คือ ผู้ที่ได้รับการศึกษาจากประเทศฝรั่งเศส ดังนั้นหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้วไทยจึงได้รับอิทธิพลด้านการปกครองจากฝรั่งเศสในหลายด้านด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการจัดระเบียบการปกครองภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 (รวมทั้งฉบับแก้ไข) ได้บัญญัติให้การบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยทั้ง 3 ส่วนนี้ ล้วนอยู่ในการควบคุมดูแลของคณะรัฐมนตรี ซึ่งหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการแผ่นดิน อันครอบคลุมไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อให้ข้าราชการนำไปปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกและการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนตามกฎหมาย นโยบาย และคำสั่งของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ ปัจจุบันประเทศไทยได้จัดระเบียบการปกครองเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. การบริหารราชการส่วนกลาง ใช้หลักการรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) ใช้อำนาจการบังคับบัญชาและการวินิจฉัยสั่งการสูงสุดที่ส่วนกลาง แบ่งส่วนราชการออกเป็น (1) สำนักนายกรัฐมนตรี (2) กระทรวง หรือทบวงซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง (3) ทบวง ซึ่งสังกัดสำนัก

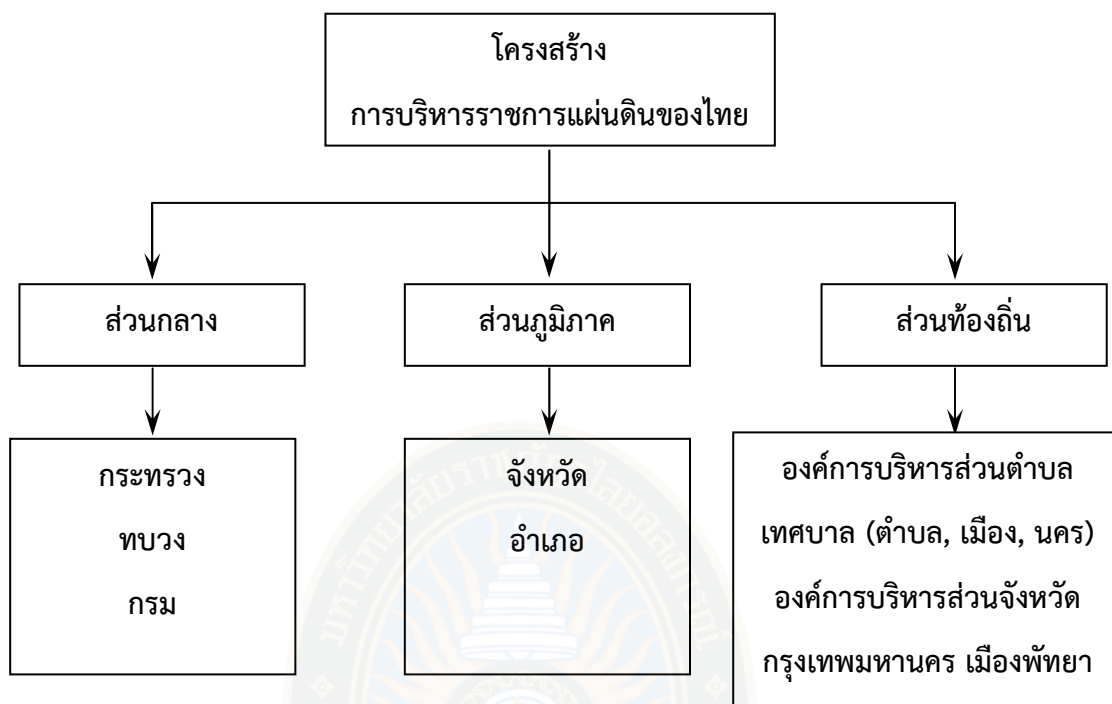
นายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง (4) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง สำนักนายกรัฐมนตรี ส่วนราชการดังกล่าวนี้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

2. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ใช้หลักการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) โดยราชการส่วนกลางเป็นเจ้าของอำนาจ แล้วแบ่งอำนาจการบังคับบัญชาและการวินิจฉัยสั่งการให้แก่ภูมิภาคนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และการปฏิบัติของภูมิภาคนั้นจะต้องให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้จะต้องไม่ขัดต่อนโยบายของส่วนกลางหรือของคณะรัฐมนตรี หรือตัวบทกฎหมายของประเทศ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มี 2 ระดับ คือ จังหวัด และอำเภอ (กรณีของตำบล และหมู่บ้านนั้น ถือเป็นลักษณะการปกครองท้องถิ่น³)

3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ใช้หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจระดับหนึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระ โดยที่ท้องถิ่นต้องไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน กิจกรรมที่ทำได้ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการพัฒนา มีอิสระในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือการสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่น ออกข้อบังคับหรือระเบียบต่างๆ มาบังคับในเขตการปกครองของตนได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันมี องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

โดยสรุปแล้ว โครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินของไทยภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 เป็นดังนี้

³ การปกครองท้องถิ่นเป็นการจัดการปกครองดินแดนหรือพื้นที่ของรัฐ หรือของรัฐบาลกลาง (Territorial Administration by State/Government) ซึ่งมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย (Law and Order) ของประเทศ การจัดปกครองท้องถิ่นมีลักษณะต่างกันขึ้นกับรูปลักษณะของรัฐว่าประเทศนั้นเป็นรัฐเดี่ยว (Unitary State) หรือ สหพันธรัฐ (Federal State) และขึ้นกับระดับของการรวมศูนย์อำนาจ (Degree of Centralization) หากประเทศนั้นๆ มีระดับของการรวมศูนย์อำนาจอย่างยิ่ง การปกครองดินแดนหรือพื้นที่ของรัฐนั้นก็ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางทั้งสิ้น หากมีการมอบอำนาจปานกลางเจ้าหน้าที่นั้นๆ จะเป็นราชการส่วนภูมิภาค (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2546) อย่างกรณีของประเทศไทย การปกครองท้องถิ่น ก็คือ หน่วยการปกครองที่เรียกว่าตำบลและหมู่บ้านนั่นเอง

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารราชการไทย
ที่มา: สรุปรโดยผู้วิจัย

โดยสรุปแล้วสามารถอธิบายได้ว่าปัจจุบันประเทศไทยแบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารราชการส่วนกลางแบ่งออกเป็น 20 กระทรวง การบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็น 76 จังหวัด และ 878 อำเภอ (7,255 ตำบล, 74,956 หมู่บ้าน) และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนทั้งสิ้น 7,853 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 76 แห่ง เทศบาล 2,082 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 5,693 แห่ง และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยาอีก 2 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2556)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

การศึกษาแนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่มีเสน่ห์ในการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะมีแง่คิดหรือแง่มุมที่หลากหลายแล้ว อำนาจถือว่าเป็นเรื่องทีละเอียดอ่อนและมาความซับซ้อนในตัวของมันเองเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามธรรมชาติของมนุษย์ถือเป็นเรื่องปกติที่ส่วนใหญ่แล้วมักจะแสวงหาซึ่งอำนาจ แต่มักจะตกหลุมพรางของอำนาจเสียเองเพราะการได้มาซึ่งอำนาจเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอต่อการสร้างสมดุลของอำนาจ หากแต่ยังมีมิติในเรื่องของการใช้อำนาจและการตรวจสอบหรือถ่วงดุลการใช้อำนาจด้วย เนื่องจากตัวอำนาจเองก็เปรียบเสมือนกับดาบสองคมที่พร้อมจะทำลายตัวเจ้าของของมันเอง เพราะมันจะทำให้ผู้ที่ครอบครองมันนั้นอาจแสดงพฤติกรรมออกมาโดยมิได้ไตร่ตรอง ดังคำกล่าวที่ว่า “หากว่าเราอยากรู้ว่าคนคนนั้นเป็นอย่างไร ก็ให้รอ

คูตอนที่เขามีอำนาจ” หรืออย่างทีลอร์ด แอคตัน นักคิดชาวอังกฤษเคยให้แง่คิดเป็นอมตะวาจาว่า “อำนาจทำให้คนฉ้อฉล ยิ่งมีอำนาจล้นพ้น ความฉ้อฉลก็ยิ่งมากมี”

อำนาจ (Power) มีความเกี่ยวพันกับการเมืองโดยตรง เพราะการเมืองเป็นเรื่องของสัมพันธ์ภาพในเชิงอำนาจ (Power Relationship) และอำนาจก็คือสิ่งที่แสดงถึงความสามารถที่มีผลหรือมีความสัมพันธ์ในการกำหนดให้ผู้อื่น “เป็น” หรือ “กระทำ” ตามความต้องการหรือเจตนารมณ์ อย่างไรก็ตามอย่างหนึ่งซึ่งผู้ปฏิบัติตามนั้นอาจจะอยู่ในสถานะที่ยินยอม ชัดขึ้นหรือแม้แต่ฝืนใจก็ตาม ในขณะที่คำว่าการเมือง (Politics) นั้นก็คือสัมพันธ์ภาพในเชิงของการจัดสรรอำนาจซึ่งเป็นความเชื่อมโยงหรือเส้นทางการปฏิสัมพันธ์ของอำนาจอันจะเป็นตัวกำหนดบทบาทและสถานะของผู้ที่อยู่ในเครือข่ายความสัมพันธ์ซึ่งสามารถนำมาอธิบายความสัมพันธ์ของอำนาจทั้งในลักษณะเครือข่ายความสัมพันธ์ซึ่งมีลักษณะของการเกื้อกูลและลักษณะต่างตอบแทนซึ่งกันและกันหรือแม้แต่ในลักษณะของความขัดแย้งได้หรือในบางครั้งมีการอธิบายว่า “การเมือง” เป็นเรื่องของ “อำนาจ” ซึ่งสองคำนี้มักแยกออกจากกันไม่ขาดเสียทีเดียว

สำหรับคำว่าปกครอง (Government) ในทางรัฐศาสตร์ถือว่าการปกครองคือการใช้อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) ตามกฎหมายในการบริหารและจัดการประเทศ ซึ่งการปกครองนั้นมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละประเทศ เช่น การปกครองแบบประชาธิปไตย การปกครองแบบเผด็จการ นอกจากนี้การปกครองยังมีได้หลายระดับ เช่น การปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีลักษณะการจำแนกแจกแจงประเภทของการใช้อำนาจที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามทฤษฎีการใช้อำนาจนั้นมีฐานคติที่สำคัญอยู่ด้วยกัน 3 ประการ คือ อำนาจจะต้องไม่ถูกผูกขาดไว้กับคนใดคนหนึ่ง อำนาจจะต้องถูกจัดสรรและกระจายไปทั่วทุกส่วน และอำนาจจะต้องถูกถ่วงดุลและสามารถตรวจสอบได้ ถึงจะสามารถรักษาสมดุลแห่งอำนาจได้

2.4.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การปล่อยถ่ายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดทำบริการสาธารณะจากรัฐบาลกลางสู่องค์กรในระดับย่อยหรือกิ่งอิสระจากรัฐบาล (Subordinate or Quasi-Independent Government) หรือองค์กรภาคเอกชน (Private Sector) รวมทั้งหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ โดยการกระจายอำนาจสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การกระจายอำนาจด้านการเมือง (Political) การบริหาร (Administrative) การคลัง (Fiscal) และการตลาด (Market) ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันทั้งในด้านการใช้นโยบายและองค์ประกอบของความสำเร็จ (World Bank, 1999; John M. Cohen & Stephen B. Peterson, 1999) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจทางการคลัง (Fiscal Decentralization) ได้รับการยอมรับว่าเป็นแกนหลักของแนวคิดด้านการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยสามารถใช้เป็นดัชนีชี้วัดถึงระดับความก้าวหน้าในการกระจายอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบผลสำเร็จในการจัดทำบริการสาธารณะได้นั้น ย่อมต้องมีรายได้ที่เพียงพอไม่ว่าจะมาจากการจัดเก็บรายได้ในท้องถิ่นหรือได้รับการถ่ายอำนาจโอนจากรัฐบาลกลางก็ตาม (Anwar Shah, 2007) ทั้งนี้การให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเองนั้น (Local Self-Government) มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวความคิดในการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) หลักการกระจายอำนาจการ

ปกครองจึงมีเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยมีความเป็นอิสระอันปลอดจากการชี้นำของรัฐบาลมีความสามารถที่จะสนองความต้องการของพลเมืองในท้องถิ่นได้ (ชวงค์ ฉายะบุตร, 2539) โดยเฉพาะสังคมไทยซึ่งถือว่าเป็นสังคมที่มีพื้นฐานจากการรวมศูนย์อำนาจสู่ส่วนกลางตั้งแต่ประวัติศาสตร์จึงมักทำให้วิถีทางหรือรูปแบบความคิดแบบรวมศูนย์ ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงความหมายของการกระจายอำนาจโดยละเอียดแล้ว ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความหมายจากนักวิชาการดังนี้

หลวงประดิษฐมนูธรรม (มปป.) อธิบายว่า การกระจายอำนาจ (มัยวิภาค) (Decentralization) เป็นการแบ่งแยกอำนาจบริหารบางอย่างออกจากรัฐบาลกลางโดยแยกอำนาจบริหารหรือธุรการในท้องถิ่นบางอย่างให้แก่คณะซึ่งราษฎรในท้องถิ่นนั้นได้เลือกตั้งคนเป็นผู้ใช้อำนาจเองท้องถิ่นนี้มีสภาพเป็นนิติบุคคลต่างหากจากรัฐบาลกลางเฉพาะอำนาจบางอย่างกล่าวคือมีสิทธิและหน้าที่เฉพาะต่างหากจากรัฐซึ่งเป็นอีกบุคคลหนึ่งซึ่งท้องถิ่นมีอิสระที่จะทำได้

ประยูร กาญจนนุร (2523) อธิบายว่า หลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนในองค์การอื่นนอกจากองค์การของราชการบริหารส่วนกลางการบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความอิสระตามสมควร ไม่ต้องขึ้นอยู่กับความบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่ขึ้นอยู่กับความควบคุมเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือรัฐมอบอำนาจหน้าที่บางอย่างในการการบริการสาธารณะซึ่งเจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินงานอยู่ให้ท้องถิ่นหรือองค์การอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์การแห่งราชการบริหารส่วนกลางรับไปดำเนินงานด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือองค์การนั้นเอง โดยราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมเท่านั้น

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526) อธิบายว่า การกระจายอำนาจการปกครอง คือ การที่รัฐได้มอบอำนาจปกครองบางอย่างให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่นจัดการบริการสาธารณะเพื่อบริการประชาชน ในการนี้้องค์การปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2548) อธิบายว่า การกระจายอำนาจเป็นระบบการบริหารการปกครองโดยที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้มีอำนาจดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตนโดยปราศจากการแทรกแซงซึ่งความหมายของการกระจายอำนาจ (Decentralization) นั้นจะมีความหมายตรงกันข้ามกับการรวมศูนย์อำนาจ (Centralization)

สถาบันพระปกเกล้า (2545) อธิบายว่า การกระจายอำนาจการปกครองนั้นเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์การที่ไม่ใช่หน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคเพื่อให้้องค์การนั้นสามารถบริหารจัดการบริการสาธารณะบางอย่างได้โดยมีอิสระตามสมควรและรัฐบาลโดยราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่ควบคุมดูแลแต่ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการ

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคนอื่นๆ (2552) ได้อธิบายถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของการกระจายอำนาจ ดังนี้

2.4.2 จุดแข็งของการกระจายอำนาจ

รัฐสมัยใหม่การรวมศูนย์อำนาจย่อมมีขีดจำกัดของในตัวเองเสมอ เนื่องจากการบริหารปกครองประเทศที่ประกอบไปด้วยประชากรจำนวนมากและพื้นที่ขนาดใหญ่ โดยรัฐบาลที่ศูนย์กลางแต่เพียงสถาบันเดียวย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากและจะนำไปสู่ปัญหาที่สำคัญ เช่น การบริการสาธารณะแบบรวมศูนย์ที่หน่วยงานของรัฐบาลกลางมักจะก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องประสิทธิภาพและความล่าช้าอันเนื่องมาจากข้อจำกัดในเชิงโครงสร้างขององค์กรแบบระบบราชการที่ใหญ่โตเทอะทะหรือเกิดสภาพของความ “ไม่ประหยัดในเชิงขนาด” (Diseconomies of Scale) ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการถ่ายโอนอำนาจในทางการเมืองการปกครองให้อยู่มือขององค์กรหรือสถาบันที่อยู่นอกศูนย์กลางออกไป ทั้งนี้เพื่อให้กิจการต่างๆ ที่เป็นเรื่อง “ภายใน” (Domestic) ของชุมชนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ได้กระจายไปอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานและองค์กรในระดับพื้นที่สำหรับข้อดีของการกระจายอำนาจมีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจก่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ (Participation) เนื่องจากการมีอยู่ของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นหรือในระดับภูมิภาคย่อมเอื้อต่อประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองและการกำหนดทิศทางการบริหารภาคสาธารณะได้มากกว่า อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชุมชนของตนเองตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

2. การกระจายอำนาจช่วยให้หน่วยงานในระดับพื้นที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชน (Responsiveness) เนื่องจากสถาบันทางการเมืองนอกศูนย์กลางย่อมจะมีความ “ใกล้ชิด” และไวต่อการรับรู้ถึงความต้องการภายในชุมชนอันจะเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับหลักความรับผิดชอบต่อประชาธิปไตย (Democratic Accountability) อีกทั้งยังส่งผลให้การกลไกการบริหารงานในระดับพื้นที่สามารถทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนนโยบายและการแก้ไขปัญหาตามนโยบายของรัฐบาลในระดับชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับหลวงประดิษฐมนูธรรม (มปป.) ที่อธิบายว่า ผลดีของการกระจายอำนาจก็คือกิจการที่เหมาะสมแก่ท้องถิ่นก็ควรให้ผู้ที่ป็นราษฎรในท้องถิ่นนั้นเป็นพนักงานจัดทำ เพราะเป็นผู้ที่รู้ภูมิประเทศและความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ ย่อมดีกว่าบุคคลซึ่งรัฐบาลกลางจะได้แต่งตั้งออกไปซึ่งจะรู้ภูมิประเทศดีกว่าราษฎรในท้องถิ่นไม่ได้

3. การกระจายอำนาจการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในกระบวนการบริหารภารกิจในระดับพื้นที่ส่งผลให้เกิดความชอบธรรม (Legitimacy) ในการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะในกรณีการดำเนินโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของภาครัฐในพื้นที่ต่างๆ หากมิได้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจหรือการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนและองค์กรปกครองในระดับท้องถิ่น หรือเป็นโครงการที่ตัดสินใจโดยหน่วยงานภาครัฐในส่วนกลางแต่เพียงฝ่ายเดียว ก็มักจะไม่ได้รับการยอมรับและนำไปสู่การต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากโครงการ เป็นผลให้การตัดสินใจหรือการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าวขาดความชอบธรรมไปในที่สุด

4. การกระจายอำนาจเป็นเงื่อนไขของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เนื่องจากการกระจายอำนาจในเชิงการบริหารจะก่อให้เกิดการสร้างโครงสร้างของการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน (Checks and Balances) ขึ้นในระบบบริหารจัดการภาคสาธารณะไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน การมีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนภารกิจระหว่างหน่วยงานซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์อย่างฉ้อฉลของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ดังเช่นที่มักจะพบได้ในระบบการบริหารงานภาครัฐที่มีการรวมศูนย์อำนาจที่ระดับบนหรือส่วนกลางอย่างเข้มข้น

5. การกระจายอำนาจเป็นวิธีการในการสร้างความเป็นปึกแผ่น (Solidarity) ให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น การสร้างการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (Subsidiary) ของสังคมในชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเสริมสร้างความเป็นเอกภาค (Uniformity) ให้เกิดขึ้นแก่สังคมในภาพรวมอันจะทำให้สังคมนั้นประสบกับความเข้มแข็งก้าวหน้ามีความสมบูรณ์พูนสุขทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและในระดับประเทศโดยรวมในที่สุด (อุดม ทุมโฆสิต, 2552)

2.4.3 จุดด้อยของการกระจายอำนาจ

ที่ผ่านมาโดยเฉพาะในประเทศไทยการกระจายอำนาจมักจะถูกกล่าวถึงอยู่เสมอว่าเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นสิ่งที่ดีที่จะต้องมีและเร่งรัดให้เกิดขึ้นภายในระบบการเมืองการปกครองของประเทศ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากข้อถกเถียงในเชิงวิชาการและจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงแล้วการกระจายอำนาจก็มีจุดอ่อนหรือข้อเสียเช่นเดียวกันกับการรวมศูนย์อำนาจ

ดังนั้นเพื่อให้มองเห็นถึงข้อถกเถียงที่แวดล้อมเรื่องการกระจายอำนาจได้อย่างรอบด้านจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ถึงด้านลบของการกระจายอำนาจด้วย ซึ่งในที่นี้เห็นว่าการกระจายอำนาจมีข้อเสียอยู่ด้วยกัน 4 ประการ ดังนี้

1. ด้านการเมือง การกระจายอำนาจอาจจะนำไปสู่ภาวะของความไร้เอกภาพและเสถียรภาพในทางการเมืองได้ ดังเช่นกรณีของรัฐเดี่ยวการกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นอาจจะเป็แรงผลักดันไปสู่ความเป็นสหพันธรัฐ ส่วนประเทศที่เป็นสหพันธรัฐอยู่แล้วความเป็นเอกภาพก็อาจจะน้อยลงไปอีก นอกจากนี้ในกลุ่มประเทศที่ความเป็นเอกภาพมีต่ำอยู่แล้ว เช่น ประกอบไปด้วย กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มทางศาสนา ที่มีความแตกต่างกันและขัดแย้งกันอยู่แล้วการกระจายอำนาจอาจทำให้เกิดความไร้เอกภาพในทางการเมืองได้

2. ด้านการคลัง การกระจายอำนาจที่มากเกินไปอาจนำไปสู่ความไร้เสถียรภาพในทางการคลังของประเทศได้ เนื่องจากเมื่อสัดส่วนทางการคลังในภาคสาธารณะส่วนใหญ่จะอยู่ในท้องถิ่นจึงเป็นการยากที่รัฐบาลกลางจะกำหนดทิศทางและควบคุมระบบการคลังของประเทศโดยรวมได้ และหากการใช้จ่ายของท้องถิ่นต่างๆ ปราศจากวินัยในทางการคลัง เช่น การใช้จ่ายอย่างเกินตัวขณะที่ความสามารถในการจัดเก็บรายได้มีต่ำดังที่เคยเกิดขึ้นในประเทศแถบละตินอเมริกาก็จะสร้างปัญหาให้กับระบบการคลังของประเทศในภาพรวมในระยะยาวได้

3. ด้านความเสมอภาค การกระจายอำนาจในระดับที่สูงเกินไปอาจจะนำไปสู่ความแตกต่างและความไม่เที่ยมกันระหว่างพื้นที่หรือท้องถิ่นต่างๆ ได้ง่าย ทั้งในทางเศรษฐกิจ การคลัง คุณภาพชีวิต การบริการสาธารณะ เป็นต้น โดยเฉพาะในกรณีของการกระจายอำนาจให้องค์กร

ปกครองระดับท้องถิ่นรับผิดชอบการหารายได้เพื่อการบริหารงานด้วยตัวเองเป็นหลัก ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่อาจมีศักยภาพในการหารายได้ไม่เท่ากันหากปราศจากการอุดหนุนทรัพยากรจากส่วนกลางอาจเป็นไปได้ว่าประชาชนในบางพื้นที่อาจได้รับบริการสาธารณะในระดับคุณภาพที่แตกต่างและไม่เท่าเทียมกับพื้นที่อื่นได้

4. ด้านอำนาจ การกระจายอำนาจเน้นความหลากหลายและการยอมรับการตัดสินใจจากทุกภาคส่วนของสังคมเพราะการกระจายอำนาจในความหมายนี้มีได้จำกัดอยู่เพียงแค่การกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางให้กับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น หากแต่เป็นการกระจายอำนาจสู่ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นเป็นสำคัญ อันได้แก่ ประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน และกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมต่างๆ อีกด้วย หากมีการตีความหรือนำเอาแนวคิดด้านการกระจายอำนาจไปใช้ในมุมแคบก็จะส่งผลให้อำนาจที่แท้จริงนั้นไม่ถูกฝังถ่ายสู่มือของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน และกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งหมายความว่าอำนาจอาจจะตกอยู่เพียงแค่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น นั่นก็คือการกระจุกตัวของอำนาจที่จะอยู่ในมือของกลุ่มบุคคลเพียงไม่กี่คนเท่านั้นและจะตกกับดักแห่งหล่มของการรวมศูนย์อำนาจเหมือนเดิม

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในภาพรวมแล้ว การกระจายอำนาจการปกครองนั้นนอกจากจะเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางโดยมอบให้องค์กรปกครองท้องถิ่นไปจัดทำแล้วยังเป็นการฝังถ่ายอำนาจจากรัฐบาลกลางในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้มอบให้องค์กรปกครองท้องถิ่นรับไปจัดทำด้วย ทั้งนี้เพราะเมื่อรัฐบาลกลางได้มอบหน้าที่ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นรับไปจัดทำแล้วเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นได้ผลดีรัฐบาลกลางจะต้องมอบอำนาจที่เกี่ยวกับหน้าที่นั้นๆ ให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยอย่างไรก็ตาม มุมมองของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในสังคมไทยที่ผ่านมานั้นมักถูกมองว่าเป็นการกระจายอำนาจให้เฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐเท่านั้น ส่วนองค์กรในระดับชุมชน กลุ่มการเมืองภาคประชาชน รวมทั้งอำนาจของประชาชนนั้น มักถูกมองข้ามและไม่ค่อยมีบทบาทในการมีส่วนร่วมของกระบวนการตัดสินใจด้านนโยบายของท้องถิ่นเท่าที่ควร จึงก่อให้เกิดข้อจำกัดที่สำคัญในการเข้าถึงกระบวนการจัดสรรทรัพยากรและปัญหาจากการที่ประชาชน องค์กรชุมชน และผู้ด้อยโอกาส ไม่ได้รับเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากร (ไททัศน์ มาลา, 2553) เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความเรื้อรังของปัญหาการเมืองในระบบรัฐสภาของไทยที่ไม่สามารถตอบโจทย์ของการแก้ไขปัญหาปากท้องและไม่สามารถบริหารจัดการบริการสาธารณะที่ดีให้แก่ประชาชนได้

โดยสรุปแล้ว การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง แนวความคิดเกี่ยวกับการฝังถ่ายอำนาจในการตัดสินใจจากรัฐบาลกลางสู่การปกครองโดยประชาชน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการกระจายอำนาจมักจะเป็นเครื่องมือของแนวคิดการปกครองท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองได้เป็นสำคัญ

2.4.4 แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยเริ่มดำเนินการโดยเกิดจากผลพวงของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2540 (ฉบับที่ 16) ที่ได้ให้

ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้บัญญัติให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจเพื่อวางหลักการและแนวทางการดำเนินงานกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ซึ่งต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญคือ กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

2.4.3.1 แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในระยะแรก (2543-2550)

ผลจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จึงได้มีการประกาศใช้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 (ฉบับที่ 1) และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 1) ตามลำดับ โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องดำเนินการ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เพียงพอต่อการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจและจัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2556)

การดำเนินงานกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 (ฉบับที่ 1) และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2554 (ฉบับที่ 1) มีการกำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น 245 ภารกิจจากส่วนราชการจำนวน 57 กรม ใน 15 กระทรวง และ 1 ส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือ ทบวง และทยอยการถ่ายโอนจำนวน 186 ภารกิจและมีบุคลากรที่ได้รับการถ่ายโอนทั้งสิ้น 10,361 คน ดังตาราง

ตารางที่ 2.1 การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในระยะแรก (2543-2550)

ภารกิจแต่ละด้าน	ภารกิจที่ระบุ ต้องถ่ายโอน	ถ่ายโอนแล้ว	ยังไม่มี การถ่ายโอน
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	87	74	13
2. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต	103	78	25
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการ รักษาความสงบเรียบร้อย	17	8	9
4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	19	11	8
5. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม	17	15	2
6. ด้านศิลปะ วัฒนธรรมจารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	0	2
รวม	245	186	59

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2556)

2.4.3.2 แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในระยะที่สอง (2551-2556)

แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในระยะที่สอง (2551-2556) เป็นผลจากการประกาศใช้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ

(1) ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการบริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยกันเองให้ชัดเจนและถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่นที่มีความพร้อมภายใน 4 ปี สำหรับท้องถิ่นที่ยังไม่พร้อมภายใน 4 ปีให้ถ่ายโอนภายใน 10 ปี

(2) การจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมายรายได้ท้องถิ่น โดยให้มีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมตามลักษณะของภาษีแต่ละชนิด การจัดสรรทรัพยากรในภาครัฐ การมีรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่ายตามอำนาจหน้าที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคำนึงถึงระดับขั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นสถานะทางการคลังของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความยั่งยืนทางการคลังของรัฐ โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

เป็นต้นไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 และมีจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

(3) กำหนดการจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะของท้องถิ่น โดยให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้ตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) จัดระบบของการถ่ายโอนบุคลากรของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

(5) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่และประกันความเป็นอิสระของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(6) ภารกิจที่ถ่ายโอนไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการฯ จะต้องมีการมอบความรับผิดชอบในภารกิจทั้งหมดตามไปด้วย สำหรับภารกิจใหม่ที่มีการถ่ายโอนเพิ่มขึ้นต้องพิจารณาถึงศักยภาพและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7) การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นและการกระจายอำนาจทางการคลังสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการงบประมาณของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

โดยได้กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 114 ภารกิจ จากส่วนราชการ จำนวน 41 กรม ใน 23 กระทรวง และ 12 ส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง ปรากฏว่าได้มีการถ่ายโอนไปแล้ว จำนวน 57 ภารกิจ อยู่ระหว่างการดำเนินการและทยอยการถ่ายโอนจำนวน 35 ภารกิจ คงเหลือภารกิจที่ยังไม่ถ่ายโอนจำนวน 20 ภารกิจ ดังตารางต่อไปนี้

GRAD VRU

ตารางที่ 2.2 การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในระบอบที่สอง (2551-2556)

ประเภทภารกิจ	ภารกิจที่ ระบุต้อง ถ่ายโอน	ถ่ายโอน แล้ว	กำลังดำเนิน ทยอยการ ถ่ายโอน	ยังไม่ ดำเนินการ ถ่ายโอน
1. ภารกิจที่สามารถถ่ายโอนได้ทันที	56	38	18	0
2. ภารกิจที่ต้องผ่านการประเมิน ความพร้อม	10	0	9	1
3. ภารกิจที่มอบอำนาจอนุญาต	8	8	0	0
4. ภารกิจที่ต้องปรับปรุงและแก้ไข กฎหมาย	40	11	10	19
รวม	114	57	35	20

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2556)

ดังนั้นจึงสามารถอธิบายได้ว่าจุดมุ่งหมายของการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นไทย คือ การเปลี่ยนจาก “รัฐกิจ” เป็น “ประชากิจ” และการเปลี่ยนจาก “ราชการ” เป็น “พลเมือง” ดังนั้น องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมดต้องตระหนักว่าตนเป็นเพียง “ผู้แทน” ที่ชุมชนท้องถิ่นเลือกเข้ามา ผู้มีบทบาทสำคัญที่แท้จริงก็คือชุมชนท้องถิ่นและประชาชนชนในท้องถิ่นนั่นเอง (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2545) โดยสรุปแล้วเป้าหมายของแนวคิดการกระจายอำนาจก็คือการพยายามกระจายอำนาจไปสู่มือของชุมชน องค์กรชุมชน และประชาชน ซึ่งหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้รับการถ่ายโอนอำนาจจากรัฐบาลมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องกระจายอำนาจดังกล่าวสู่ชุมชน องค์กรชุมชน และประชาชนในท้องถิ่นในลักษณะของการบริหารงานท้องถิ่นแบบเครือข่ายในเชิงรุก กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นฝ่ายที่เข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน องค์กรชุมชน และประชาชนแทนที่จะรอเป็นเจ้าภาพเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งจะสอดคล้องกับฐานคติที่สำคัญเกี่ยวกับการใช้อำนาจสามประการด้วยกันคือ การที่อำนาจจะต้องไม่ถูกผูกขาด (Monopoly) การที่อำนาจจะต้องได้รับการจัดสรรและกระจาย (Distribution and Centralization) และการที่อำนาจจะต้องถูกตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ดังนั้นหลักการปกครองท้องถิ่นต้องมีบทบาทที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนในการปกครองตนเองและการรักษาไว้ซึ่งสิทธิของชุมชน ซึ่งการปกครองตนเองของประชาชนดังกล่าวก็必将มีความสัมพันธ์กับการรวมกลุ่มองค์กรชุมชนที่เข้มแข็งและการรักษาอัตลักษณ์ร่วมกันของชุมชนอันจะกลายเป็นกระบอกเสียงในการแสดงออกบนพื้นที่ทางสังคม อีกทั้งยังเป็นรากฐานของการพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองอีกด้วย

โดยสรุปแล้ว รูปแบบการมอบหมายภารกิจหรือการบริการสาธารณะตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หรือแม้แต่การดำเนินงานกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบอยู่ 3 ประการด้วยกัน อันได้แก่ (วุฒิสสาร ตันไชย, ม.ป.ป)

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเองเมื่อรัฐบาลหรือส่วนราชการยุติบทบาทการบริการสาธารณะ ซึ่งเป็นการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและการจัดโครงสร้างพื้นฐานและถ่ายโอนหรือส่งมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง ซึ่งสามารถดำเนินการได้ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับมอบแล้ว ไม่ว่าจะองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือ เทศบาล เมื่อรับโอนภารกิจต่างๆ แล้วสามารถบริหารจัดการด้วยตนเองภายใต้ความสามารถของตนเอง (2) ภารกิจที่ต้องร่วมกันดำเนินการระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากมีภารกิจบางประการอาจต้องคำนึงถึงความร่วมมือ ดังนั้นภารกิจบางอย่างต้องมีลักษณะการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทเดียวกัน หรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างประเภทกัน และ (3) ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการเอง แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถซื้อบริการ มอบหมายหรือจัดซื้อจัดจ้างให้เอกชนดำเนินการแทนได้

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานราชการร่วมกันดำเนินการในการดำเนินการบริการสาธารณะบางภารกิจต้องมีการปรับเปลี่ยน เช่น การปรับบทบาทของราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ โดยท้องถิ่นอาจจะเป็นผู้ดำเนินการหลักในการดำเนินกิจการสาธารณะบางภารกิจ แต่อีกหลายภารกิจยังคงอยู่ภายใต้การกำกับหรือการบริหารจัดการหรือการดำเนินงานของส่วนราชการ

3. ภารกิจที่รัฐไม่ได้ถ่ายโอนไปแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ภารกิจบางประการไม่ได้มีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดการศึกษาสูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดต้องการจัดการศึกษาดังกล่าวก็สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาอยู่แล้ว แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ภายใต้การพิจารณามาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

อาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510 ในยุคที่มีความขัดแย้งระหว่างประเทศและมีการเผชิญหน้ากันอย่างแข็งกร้าวซึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และอุดมการณ์ทางการเมือง นอกจากนี้ยังมีนโยบายแข่งขันในการผลิต การส่งออก การตลาด การหาแหล่งทุน และเทคโนโลยี

2.5.1 ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน

อาเซียนก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีสมาชิกผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ได้ลงนามใน “ปฏิญญากรุงเทพฯ” (Bangkok Declaration) เพื่อจัดตั้งสมาคมความร่วมมือกันในการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การพัฒนาวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิกและการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงในพื้นที่ และเป็นการเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติของระดับภูมิภาคของประเทศต่างๆ ในเอเชีย ในเวลาต่อมาได้มีบรูไนดารุสซาราม (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 8 มกราคม 2527) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 28 กรกฎาคม 2538) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 23 กรกฎาคม 2540) สหภาพพม่า (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 23 กรกฎาคม 2540) ราชอาณาจักรกัมพูชา (เข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ 30 เมษายน 2542) ตามลำดับทำให้อาเซียนมีสมาชิกรวม 10 ประเทศ (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2555) โดยปัจจุบันได้มีการรวมตัวของชาติใน Asian 10 ประเทศ โดยมี ไทย, พม่า, ลาว, เวียดนาม, มาเลเซีย, สิงคโปร์, อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, กัมพูชา, บรูไน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันมีรูปแบบคล้ายกลุ่ม Euro Zone ซึ่งจะให้มีผลประโยชน์และอำนาจต่อรองต่างๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้น ทำให้การนำเข้าการส่งออกของชาติในอาเซียนก็จะเสรี การยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศอาจจะขอไว้ไม่ลดภาษีนำเข้า (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2555)

ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยสามเสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลัก) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานหลัก) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลัก) โดยอาเซียนได้จัดทำแผนงาน (Blueprint) สำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในแต่ละเสา ซึ่งผู้นำอาเซียนได้รับรองเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2552 ระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ในช่วงที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน

ทั้งนี้ ความเป็นมาของการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นั้น สามารถพิจารณาได้จากตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3 พัฒนาการของการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน จำแนกตามรายปี

พ.ศ. (ค.ศ.)	พัฒนาการของการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน
2510 (1967)	Bangkok Declaration มีสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์
2535 (1992)	การพัฒนาเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)
2539 (1996)	ASEAN Industrial Cooperation Scheme: AICO
2540 (1997)	กำหนดวิสัยทัศน์อาเซียนปี 2020 (ASEAN Vision 2020)
2541 (1998)	จัดทำแผนปฏิบัติการฮานอย (Hanoi Plan of Action : HPA) และได้ทำความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Service: AFAS) และจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA)
2543 (2000)	ประกาศความคิดริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative of ADEAN Integration: IAI)
2544 (2001)	จัดทำแผนงานการรวมกลุ่มของอาเซียน (Roadmap for Integration of ASEAN: RIA) และศึกษาเรื่องความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน (ASEAN Competitiveness Study)
2545 (2002)	กำหนดทิศทางการดำเนินงานให้แน่ชัดเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economics Community) ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 8 ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา
2546 (2003)	ผู้นำอาเซียนประกาศแถลงการณ์ Bali Concord II เห็นชอบที่จะจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2020
2547 (2004)	ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน รวม 12 กลุ่มสาขาทางเศรษฐกิจ
2548 (2005)	ปรับปรุงแผนงานการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนในระยะ ที่ 2
2549 (2006)	รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนและพิธีสารว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญ (ฉบับแก้ไข)
2550 (2007)	ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี ค.ศ. 2015 และแผนแม่บทสำคัญกฎบัตรอาเซียนและได้มีการจัดทำ AEC Blueprint
2552 (2009)	ASEAN Trade in Goods Agreement (ATIGA)
2554 (2011)	ASEAN Comprehensive Investment Agreement (ACIA)
2558 (2015)	เข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ที่มา: คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร และสถาบันพระปกเกล้า (2555)

2.5.2 กฎบัตรอาเซียน

กฎบัตรอาเซียน หรือ ASEAN Charter เปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญของอาเซียนที่จะทำให้อาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรให้กับอาเซียน โดยนอกจากจะประมวลสิ่งที่ถือเป็นค่านิยม หลักการ และแนวปฏิบัติในอดีตของอาเซียนมาประกอบกันเป็นข้อปฏิบัติอย่างเป็นทางการของประเทศสมาชิกแล้ว ยังมีการปรับปรุงแก้ไขและสร้างกลไกใหม่ขึ้น พร้อมกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรที่สำคัญในอาเซียนตลอดจนความสัมพันธ์ในการดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ให้ได้ภายในปี พ.ศ. 2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อปี 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนจะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ กฎบัตรอาเซียนมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนจะเป็นสถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization) ทั้งนี้กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วยข้อบทต่างๆ 13 บท 55 ข้อ มีประเด็นใหม่ที่แสดงถึงความก้าวหน้าของอาเซียนดังต่อไปนี้

1. การจัดตั้งคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
2. การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนสอดส่องและรายงานการทำตามความตกลงของรัฐสมาชิก
3. การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิก
4. การให้ผู้นำเป็นผู้ตัดสินว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณีตามกฎบัตรอาเซียนอย่างร้ายแรง
5. การเปิดช่องให้ใช้วิธีการอื่นในการตัดสินใจได้หากไม่มีฉันทมติ
6. การส่งเสริมการปรึกษาหารือกันระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อแก้ปัญหาที่กระทบต่อผลประโยชน์ร่วมซึ่งทำให้การตีความหลักการห้ามแทรกแซงกิจการภายในมีความยืดหยุ่นมากขึ้น
7. การเพิ่มบทบาทของประธานอาเซียนเพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที
8. การเปิดช่องทางให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาชนมากขึ้น
9. การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ให้มีการประชุมสุดยอดอาเซียน 2 ครั้งต่อปี จัดตั้งคณะมนตรีเพื่อประสานความร่วมมือในแต่ละ 3 เสาหลักและการมีคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมของอาเซียน เป็นต้น

กฎบัตรอาเซียนมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 คือ หลังจากที่ประเทศสมาชิกครบทั้ง 10 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันกฎบัตรและการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม 2552 ที่จังหวัดเพชรบุรี เป็นการประชุมระดับผู้นำอาเซียนครั้งแรกหลังจากมีผลบังคับใช้ ซึ่งกฎบัตรอาเซียนได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ของประเทศสมาชิก ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมหลักประกันให้กับไทยว่า จะสามารถได้รับผลประโยชน์ตามที่ตกลงกันไว้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย นอกจากนี้ การปรับปรุงการดำเนินงานและโครงสร้างองค์กรของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการเสริมสร้างความร่วมมือในทั้ง 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียนจะเป็นฐานสำคัญที่จะทำให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการและผลประโยชน์ของรัฐสมาชิก รวมทั้งยกสถานะและอำนาจต่อรอง และภาพลักษณ์ของประเทศสมาชิกในเวทีระหว่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเอื้อให้ไทยสามารถผลักดันและได้รับผลประโยชน์ด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้นด้วย

2.5.3 สามเสาหลักของประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) ประกอบด้วย ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ดังนี้ (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2555, ประชาคมอาเซียน, 2555)

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community: APSC) มีเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ (1) มีกติกาและมีการพัฒนาด้านนิยามและบรรทัดฐานร่วมกัน โดยยึดมั่นหลักการของการไม่แทรกแซงกิจการภายในและการส่งเสริมค่านิยมของประชาคมควบคู่กันไป (2) มีความเป็นเอกภาพ ความสงบสุข และความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนพึ่งพาอาศัยกลไกของตนมากขึ้นในการแก้ไขปัญหาและความท้าทายต่างๆ ในภูมิภาค และ (3) มีพลวัตและมีปฏิสัมพันธ์กับนอกภูมิภาคอาเซียน กล่าวคือ ให้อาเซียนมีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและสร้างสรรค์กับประชาคมโลก โดยอาเซียนมีบทบาทเป็นผู้นำในภูมิภาค และจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค นอกจากนี้ ผลลัพธ์ประการสำคัญที่จะเกิดขึ้นจากการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ก็คือ การที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีกลไกและเครื่องมือที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งด้านการเมืองระหว่างรัฐสมาชิกกับรัฐสมาชิกด้วยกันเอง ซึ่งจะต้องแก้ไขโดยสันติวิธี หรือปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง เช่น การก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติด ปัญหาโจรสลัด และอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) มีเป้าหมายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ได้แก่ (1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวสำหรับประชากร 600 ล้านคนในอาเซียน โดยมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุนและบุคลากรวิชาชีพต่างๆ อย่างสะดวกมากขึ้น และมีการไหลเวียนอย่างเสรียิ่งขึ้นสำหรับเงินทุน (2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการ

รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยการพัฒนา SMEs และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และ (4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก โดยเน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) มีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาหารและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินการใน 6 สาขา ได้แก่ การพัฒนามนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างทางการพัฒนาโดยมีแผนปฏิบัติการด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ระบุอยู่ในแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ ซึ่งประกอบด้วย ความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนามนุษย์ (Human Development) (2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) (3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) (4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) (5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building and ASEAN Identity) และ (6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

2.5.4 ผลจากการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อประเทศไทย

ผลจากการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อประเทศไทยมีอย่างน้อย 3 ประการด้วยกัน คือ

2.5.4.1 ด้านการเมืองและความมั่นคง

ทำให้ไทยอยู่ในประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกันมากขึ้นมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง มีการสร้างกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างกัน ขจัดความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกันและลดปัญหาความมั่นคงรูปแบบเดิม รวมทั้งช่วยส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงในภูมิภาค

ช่วยสนับสนุนประเทศสมาชิกอาเซียนในการหาข้อยุติต่อปัญหาต่างๆ ระหว่างกันโดยสันติวิธี ซึ่งแม้ว่าการเป็นประชาคมอาเซียนจะมีได้เป็นการแก้ไขปัญหาโดยตรง แต่ก็ช่วยส่งเสริมการดำเนินการในกรอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรอบทวิภาคี

ช่วยให้ไทยสามารถแก้ไขปัญหาและความท้าทายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือที่ใกล้ชิดกับประเทศอื่นทั้งในและนอกภูมิภาค โดยเฉพาะความมั่นคงรูปแบบใหม่ เช่น การบริหารจัดการภัยพิบัติ ความมั่นคงทางทะเล และอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ

การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนจะสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของประเทศในอาเซียน และเพิ่มน้ำหนักในการเสนอท่าทีและความเห็นต่างๆ ของประเทศอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศ

การเคลื่อนตัวของประชาชนและสินค้าอย่างเสรีมากขึ้น อาจก่อให้เกิดผลกระทบข้ามพรมแดนต่างๆ เช่น การค้ามนุษย์ การค้าอาวุธยาเสพติด และการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ

2.5.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

อาเซียนเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีความใกล้ชิดไทยมากที่สุด ประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศเป็นเพื่อนบ้านของไทยที่มีพรมแดนติดกัน มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึง มีสินค้าและบริการที่สามารถเสริมซึ่งกันและกันได้ หรือมีสินค้าบริการที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งหากสามารถร่วมมือกัน ก็จะสามารถสร้างความแข็งแกร่งในด้านอำนาจการต่อรอง อันจะนำมาซึ่งการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจการค้าที่มีความสำคัญยิ่ง

การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้เกิดตลาดในภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่ โดยสามารถนำจุดแข็งของแต่ละประเทศมาเสริมกับจุดแข็งของประเทศไทยเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดในการผลิต ส่งออกและบริการ ซึ่งจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรีมากขึ้น นอกจากนี้ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยให้ประเทศสมาชิกมีความเป็นปึกแผ่นและช่วยสร้างอำนาจการต่อรองในเวทีต่างๆ มากขึ้น

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุนของไทยเนื่องจากจะมีการแสวงหาความร่วมมือเพื่อยกเลิกหรือลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของกันและกันไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคด้านภาษีหรือมาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่มีใช้ภาษี รวมถึงอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการควรใช้โอกาสที่เกิดจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

ประชาคมเศรษฐกิจจะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้เริ่มปรับตัวและเตรียมความพร้อมกับสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปในโลก ซึ่งช่วยการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของไทยในเศรษฐกิจโลกในภาพรวมต่อไปส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันและการเป็นพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศจากการขจัดอุปสรรคในด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก

ช่วยให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคอาเซียนมีความเท่าเทียมและเสมอภาคยิ่งขึ้นจากการลดอุปสรรคด้านการค้าและการดำเนินงานตามความริเริ่มสำหรับการรวมตัวอาเซียน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานของประเทศที่พัฒนาน้อยกว่า

2.5.4.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

การดำเนินการใดๆ ของภาครัฐ จะต้องเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ในการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

จำเป็นต้องส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนรู้จักกันมากขึ้น โดยมีความเอื้ออาทรและแบ่งปันกัน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และสร้างความรู้สึกเป็นประชาคมร่วมกัน

จำเป็นต้องส่งเสริมให้เยาวชนมีความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศอาเซียนอื่นมากยิ่งขึ้น

ช่วยขจัดปัญหาด้านสาธารณสุขที่อาจเกิดจากการเดินทางระหว่างกันที่สะดวกและเสรีมากขึ้น อาทิการควบคุมโรคติดต่อ การเสริมสร้างความร่วมมือโดยการแบ่งปันข้อมูลและประสบการณ์เพื่อป้องกันและควบคุมโรค การเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ และภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติหรือจากมนุษย์

การเป็นประชาคมอาเซียนจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มพูนความร่วมมือเพื่อลดช่องว่างด้านการพัฒนาระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะการสร้างศักยภาพด้านนโยบายทางสังคม เพื่อให้การรวมตัวในภูมิภาคมีประสิทธิผล

2.5.5 การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประเทศไทยนอกจากจะถือว่าเป็นประเทศกลุ่มที่ร่วมก่อตั้งอาเซียนแล้วยังถือว่าเป็นประเทศศูนย์กลางของอาเซียนด้วย ดังนั้นจึงต้องสร้างความพร้อมและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง รวมทั้งเร่งดำเนินการตามข้อผูกพันในการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ตลอดจนการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในและภายนอกภูมิภาค ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกประเทศในอาเซียนตกลงกันไว้แล้ว เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือและส่งเสริมบทบาทของไทยในอาเซียนต่อไป

ประเทศไทยควรดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคมอีกหลายประการเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกส่วนราชการและทุกภาคส่วน รวมทั้งภาคประชาชน ได้จัดตั้งกลไกในระดับชาติเพื่อรองรับการดำเนินการในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2555)

1. คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน เป็นกลไกประสานงานระดับนโยบาย เพื่อบูรณาการการดำเนินการของหน่วยงานไทยและเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ และกระทรวงการต่างประเทศได้รวบรวมแผนงานสำหรับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558 ของส่วนราชการต่างๆ เพื่อให้รัฐบาลเห็นภาพรวมของสิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ซึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินการตามพันธกรณีของไทยตามแผนการจัดตั้งประชาคมของแต่ละเสา (Blueprint) การสร้างความตระหนักรู้แก่ภาคส่วนต่างๆ ฯลฯ

2. คณะอนุกรรมการว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียน จัดตั้งขึ้นภายใต้คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ โดยมีรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน เพื่อประสานงานและติดตามให้มีการดำเนินการตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียนที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของไทย

3. คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน จัดตั้งขึ้นภายใต้ คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ โดยมีอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์เป็นประธาน เพื่อบูรณาการงานการ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและการสร้างความตระหนักรู้เรื่องอาเซียนแก่ทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อให้ ประชาชนไทยมีส่วนร่วมกับการสร้างประชาคมอาเซียนและสามารถใช้โอกาสจากประชาคมอาเซียน ได้อย่างเต็มที่

4. คณะกรรมการ/อนุกรรมการสำหรับการดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้ง ประชาคมอาเซียนในแต่ละเสา โดยหน่วยงานที่เป็นผู้ประสานงานหลักของแต่ละเสาเป็นประธาน เสา การเมืองและความมั่นคง ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคง โดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน เสาเศรษฐกิจ ได้แก่ คณะอนุกรรมการดำเนินการตาม แผนงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน และสำหรับ เสาสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ คณะกรรมการแห่งชาติด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธาน

เมื่อตุลาคม 2555 รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 ซึ่งมีอยู่ 8 ประการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้าและการลงทุน ที่ครอบคลุมตั้งแต่การส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ การอำนวยความสะดวก การตลาด การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน การพัฒนา/ปรับปรุงมาตรฐาน การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม เพื่อให้ ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคม มีสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ เพื่อให้โครงสร้าง พื้นฐานมีความเชื่อมโยงและมีขีดความสามารถในการรองรับและมีกฎระเบียบที่อำนวยความสะดวก ทั้งการค้าและการลงทุน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษา โดยเน้น ภาคการศึกษา ภาคแรงงานและผู้ประกอบการ และภาครัฐเป็น หลักพร้อมมอบหมายให้ ก.พ. เตรียมจัดทำแผนการพัฒนาเพื่อมารายงานในที่ประชุมครั้งต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวกด้าน การค้า การลงทุน รวมทั้งสามารถปกป้องผลประโยชน์และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของ อาเซียน เพื่อให้ประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจและตระหนักถึงการเป็น ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การเสริมสร้างความมั่นคง เน้นสร้างความร่วมมือ สร้างพันธมิตร การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนทั้งทางบก ทางทะเล รวมถึงการสร้างปัจจัยสนับสนุนต่างๆ เช่น ฐานข้อมูล

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน เพื่อให้เมืองมีศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับสมาชิกอาเซียน ทั้งในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุน และการค้าชายแดน ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เสนอให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ของเมืองสำคัญในด้านต่างๆ อาทิ เมืองหลวง เมืองเกษตร เมืองอุตสาหกรรม เมืองท่องเที่ยว เมืองการค้าชายแดน ตลอดจน Green City เนื่องจากถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างจุดขาย (Branding)

ปี 2557 รัฐบาลได้แถลงนโยบายด้านการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 เพื่อเตรียมการ ในเรื่องต่างๆ ให้พร้อม โดยส่งเสริมการดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้งในเรื่องความเชื่อมโยงด้านระบบ การขนส่งและโลจิสติกส์ ด้านกฎระเบียบ การอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาด้านชายแดน และการเตรียมการด้านทรัพยากรมนุษย์จะส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสของประเทศไทยในประชาคมอาเซียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนชาวไทยร่วมกับประชาชนอาเซียน ดังต่อไปนี้ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2557)

1. เร่งส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ในภูมิภาค อาเซียน และขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่าย คมนาคมขนส่งและโทรคมนาคมที่เชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียน ระบบการออกใบรับรอง/ ใบอนุญาตผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกันในอาเซียน รวมทั้ง การสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากความตกลงทางการค้าการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือ ในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ที่มีผลใช้บังคับแล้ว เร่งขยายการจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วมกัน ของสินค้าด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานโดยให้ความสำคัญต่อสินค้าที่ประเทศไทย มีศักยภาพสูงโดยเฉพาะกลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค รวมถึงการปรับกฎเกณฑ์การค้าและระบบ พิธีการศุลกากรให้สะดวก ลดขั้นตอนต่างๆ หรือยกเลิกขั้นตอนบางเรื่อง และปรับระบบภาษี และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ เพื่อดึงดูดให้มีการตั้งสำนักงานปฏิบัติการประจำภูมิภาค ที่กรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ การค้า การลงทุน ของภูมิภาคได้ในที่สุด

2. พัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยทุกระดับ โดยสอดคล้องกับข้อตกลงในการเคลื่อนย้ายในด้านสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และ ปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่เปิดเสรีมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ให้สามารถแข่งขันได้ รวมทั้งสามารถดำเนินธุรกิจร่วมกับผู้ประกอบการในประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อนำไปสู่ความเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานตลาดโลกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานการผลิตสินค้าหลายชนิดและธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่ประเทศไทยได้เข้าไปลงทุนขยายฐานการผลิตในประเทศอื่น ในอาเซียนมาเป็นเวลานานแล้ว ตลอดจนกลุ่มการผลิตที่ผู้ประกอบการของไทยเตรียมที่จะขยาย ฐานการผลิตเพิ่มเติมอีกหลายชนิด ซึ่งช่วยให้ประเทศไทยมีฐานการผลิตสินค้าคุณภาพหลากหลาย เพื่อขายในตลาดต่างๆ ได้มากขึ้น ทั้งในอาเซียนและในตลาดโลก และเป็นการช่วยเหลือประเทศ เพื่อนบ้านในกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม

3. พัฒนาแรงงานของภาคอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน ทั้งแรงงานวิชาชีพ แรงงานมีทักษะ และแรงงานไม่มีทักษะ โดยการเร่งรัดและขยายผล การใช้ระบบ

คุณวุฒิวิชาชีพให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยคำนึงถึงความเป็นเอกภาพกับระบบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และมาตรฐานวิชาชีพใน 8 กลุ่ม ที่มีข้อตกลงการเปิดเสรีในอาเซียนควบคู่ไปกับ การวางแผนด้านการผลิตให้เพียงพอ การยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น การส่งเสริมการพัฒนาระบบการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อใช้ในการประเมินค่าจ้างแรงงาน

4. เร่งพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใน อนุภูมิภาค และภูมิภาคอาเซียน โดยเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (GMS) แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) แผนความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและ เศรษฐกิจ (BIMSTEC) และแผนแม่บทความเชื่อมโยงในอาเซียนซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ความเชื่อมโยง ด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในอาเซียนสัมฤทธิ์ผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

5. ต่อเชื่อมเส้นทางคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์จากฐานการผลิต ในชุมชนสู่ แหล่งแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าทั้งภายในประเทศและเชื่อมโยงกับอาเซียน เพื่อยกระดับ ศักยภาพของ ผู้ประกอบการรายย่อยสู่ตลาดที่กว้างขวางยิ่งขึ้นทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และขณะเดียวกัน ก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่พื้นที่ต่างๆ ภายในประเทศด้วย

6. พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเริ่มจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดน และ โครงข่ายการคมนาคมขนส่งบริเวณประตูการค้าหลักของประเทศเพื่อรองรับการเชื่อมโยง กระบวนการผลิตและการลงทุนข้ามแดน โดยปรับปรุงโครงข่ายระบบถนน พัฒนาระบบ National Single Window (NSW) และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งสินค้าข้ามแดน อย่าง ต่อเนื่อง โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับด่านชายแดนที่สำคัญ 6 ด่าน ได้แก่ ปาดังเบซาร์ สะเตา อรัญประเทศ แม่สอด บ้านคลองลึกและบ้านคลองใหญ่ซึ่งจะทำให้ระบบขนส่งและโลจิสติกส์ สามารถ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและรองรับปริมาณการเดินทาง และการขนส่งที่ คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โดยสรุปแล้ว จากการศึกษาแนวคิดประชาคมอาเซียนทำให้สามารถอธิบายได้ว่า ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย (1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (APSC) ซึ่งเป็นความร่วมมือในด้าน ของการมีกติกาและมีการพัฒนานโยบายและบรรทัดฐานร่วมกัน การมีความเป็นเอกภาพ และการมี ปฏิสัมพันธ์กับภายนอก (2) ประชาคมเศรษฐกิจ (AEC) เป็นความร่วมมือในด้านของการเป็นตลาดและฐาน การผลิตโดยมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และการประสานเข้ากับเศรษฐกิจภายนอก และ (3) ประชาคมสังคมและ วัฒนธรรม (ASCC) เป็นความร่วมมือในด้านของการพัฒนามนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิ และความยุติธรรม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์ และการลดช่องว่างการพัฒนา ดังนั้น เจตนารมณ์สูงสุดของการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนจึงมิใช่การมุ่งแข่งขันและการสร้างความได้เปรียบเพื่อ เอาชนะกันระหว่างประเทศสมาชิกแต่อย่างใด หากแต่มีเป้าหมายสูงสุด คือ เป็นการรวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้น สร้างความเข้มแข็งร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองกับภายนอก นั่นเอง

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวดที่ 14 จำนวน 10 มาตรา ตั้งแต่มาตรา 281 - มาตรา 290 โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ รวมถึงการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและบริหารจัดการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้บริหารจัดการบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงทั้งนี้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย (ไททัศน์ มาลา, 2554) ปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นครอบคลุมหมดทุกจังหวัดทั่วประเทศ ดังตาราง

ตารางที่ 2.4 จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย จำแนกตามประเภท

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน (แห่ง)
1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	76
2) เทศบาล (2,108 แห่ง)	
- เทศบาลนคร	27
- เทศบาลเมือง	162
- เทศบาลตำบล	1,918
3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	5,667
4) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา)	2
รวม	7,853

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2556)

จากตารางจะเห็นว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยนั้นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นครอบคลุมหมดทุกพื้นที่จังหวัดทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น 7,853 แห่ง ถึงแม้จะเป็นข้อมูลด้านจำนวนแต่ก็แสดงให้เห็นว่าพัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีแนวโน้มว่าองค์การปกครองท้องถิ่นยิ่งมีความสำคัญและมีความใกล้ชิดกับการดำรงชีวิตของประชาชนครอบคลุมทุกพื้นที่มากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะบทบาทในการบริการสาธารณะแก่ประชาชน อันเกิดจากแนวคิดของการกระจายอำนาจสู่ชุมชนท้องถิ่น นั่นเอง

2.6.1 การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ทั้งไทยและต่างประเทศให้ความหมาย คำว่า นโยบายสาธารณะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โทมัส อาร์ ดาย (Thomas R. Dye, 2010) นโยบายสาธารณะคือ สิ่งที่รัฐบาลเลือก จะกระทำหรือไม่กระทำ ในส่วนที่จะกระทำครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดของรัฐบาล ทั้งกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในบางโอกาส

เจมส์ อี แอนเดอร์สัน (James E. Anderson, 2003) นโยบายสาธารณะคือ แนวทางการปฏิบัติหรือการกระทำซึ่งประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติหรือชุดของผู้กระทำที่จะต้องรับผิดชอบในการ แก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายชัดเจนว่าสิ่งใดที่จะต้องกระทำให้สำเร็จ มิใช่สิ่งที่ รัฐบาลเพียงแต่ตั้งใจกระทำหรือเสนอให้กระทำเท่านั้น เป็นการจำแนกให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจน ระหว่างนโยบายกับการตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญระหว่างทางเลือกที่ต้อง เปรียบเทียบกัน (Competing Alternatives)

แดวิด อีสตัน (David Easton, 1957) อธิบายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง อำนาจในการจัดสรรค่านิยมของสังคมทั้งมวลและผู้ที่มีอำนาจในการจัดสรร ก็คือ รัฐบาลและสิ่งที่ รัฐบาลตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำเป็นผลมาจากการจัดสรรค่านิยมของสังคม

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2551) อธิบายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมของ รัฐบาลที่เลือกจะกระทำหรือไม่กระทำก็โดยมุ่งถึงค่านิยมและผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเป็น สำคัญ โดยเป็นข้อบัญญัติที่ขบด้วยกฎหมาย

ถวัลย์ วรเทพพิพิงษ์ (2536) อธิบายว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางปฏิบัติของ รัฐบาลมีวัตถุประสงค์แน่นอนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างแก้ปัญหาในปัจจุบัน ป้องกันปัญหาใน อนาคตก่อให้เกิดผลที่พึงปรารถนา

บุญทัน ดอกไธสง (2553) อธิบายว่า นโยบายสาธารณะ คือ คำมั่นสัญญาที่ประกาศ ในการหาเสียงของพรรคการเมืองเมื่อถูกเลือกได้เป็นพรรคผู้จัดตั้งรัฐบาลแล้วได้ประกาศให้คำมั่นต่อ รัฐสภาว่า เมื่อเป็นรัฐบาลแล้วจะทำอะไรเป็นประโยชน์ให้กับเจ้าของอำนาจ คือ ประชาชนที่เป็น เจ้าของเสียงอำนาจอธิปไตย

บุญเลิศ ไพรินทร์ (2556) อธิบายว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางเพื่อดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการหรือห้ามดำเนินการใดๆ โดยรัฐบาลหรือองค์กรของรัฐ เพื่อกำจัดปัญหาหรือสนอง ความต้องการสาธารณะ

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2550) อธิบายว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางปฏิบัติที่รัฐบาลตั้งใจจะทำ เพื่อแก้ปัญหาสาธารณะซึ่งเป็นเครื่องของการปกครองสมัยใหม่ แต่ก็หมายรวมถึงการเลือกที่จะไม่ทำของรัฐบาล นอกจากนี้ยังกินความรวมถึงนโยบายภาคสังคมหรือพลเมืองอีกด้วย

จากความหมายถึงนโยบายสาธารณะข้างต้นจะพบว่า การให้ความหมายดังกล่าวล้วนแล้วแต่ไม่ได้แบ่งแยกว่าเป็นนโยบายระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น หรืออาจกล่าวได้ว่าความหมายของนโยบายสาธารณะเหล่านั้นเป็นความหมายที่ให้นิยามไว้เพื่อประยุกต์ใช้เป็นการทั่วไป ทั้งนี้อาจสรุปความหมายนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นได้ว่า นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น หมายถึง แนวทางการจัดกิจกรรมหรือโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการจัดกิจกรรมหรือโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการจัดกิจกรรมนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดทำด้วยตนเองและหรืออาจโดยวิธีการอื่นๆ เช่น มอบให้เอกชนดำเนินการแทนหรือการดำเนินการร่วมกับผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของประชาชน (ศุภชัย ยาวะประภาส และ ปียากร หวังมหาพร, 2555)

2.6.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบาย

วัตถุประสงค์หรือเป้าประสงค์ หมายถึง สิ่งที่พึงปรารถนาซึ่งองค์การพยายามจะกระทำให้ปรากฏเป็นจริง การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนานโยบาย (Policy Development) และการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ โดยจะทำให้ทราบลำดับความสำคัญของนโยบายที่จะต้องจัดทำและการเลือกใช้นโยบายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการโดยทั่วไปการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายจะเกี่ยวข้องกับ 2 ส่วน คือ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2551)

1) วัตถุประสงค์เชิงปทัสฐาน (Normative Objectives) ซึ่งเกี่ยวกับค่านิยมที่เป็นสัญลักษณ์ของนโยบาย ค่านิยมเกี่ยวกับความเสมอภาคของบุคคลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ค่านิยมเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของบุคคล ความเชื่อทางศาสนา และความยุติธรรม เป็นต้น ซึ่งวัตถุประสงค์ของนโยบายจะไม่สามารถกำหนดให้เป็นรูปธรรมได้ ยกเว้นว่าผู้กำหนดนโยบายจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับการอบจริยธรรม (Ethical Framework) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทั้งนี้เพราะผู้กำหนดนโยบายเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจเลือกทางเลือกนโยบาย

2) วัตถุประสงค์ทางการเมือง (Political Objectives) ในการนิยามบริบทของปัญหาเชิงนโยบายนั้น นักวิเคราะห์จะจำแนกประชาชนและองค์การที่ได้รับผลกระทบออกจากปัญหาและประเมินผลกระทบที่แต่ละฝ่ายได้รับ หลังจากนั้นนักวิเคราะห์จะเริ่มต้นพิจารณาวัตถุประสงค์เฉพาะของผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรง โดยจะพิจารณาใน 2 มิติ คือ มิติด้านทิศทาง โดยพิจารณาจากกลุ่มใดที่จะมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือหรือกลุ่มใดที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาที่เกิดขึ้นและพิจารณาว่าจะใช้นโยบายใดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส่วนอีกมิติหนึ่งคือมิติด้านขนาดของปัญหาโดยจะพิจารณาถึงทรัพยากรที่ต้องใช้ในการแก้ไขปัญหาว่าจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง จำนวนเท่าใดและรัฐบาลมีทรัพยากรเพียงพอหรือไม่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการระบุนการทางการเมืองทั้งสิ้น เพราะนโยบายของรัฐส่งผลให้คนบางกลุ่มได้ประโยชน์ คนบางกลุ่มเสียประโยชน์หรือคนบางกลุ่มไม่เสียประโยชน์แต่

ไม่ได้ประโยชน์ จึงก่อให้เกิดกระบวนการผลักดันทางการเมืองเพื่อมุ่งหวังให้กลุ่มของตนได้ประโยชน์สูงสุด

ทั้งนี้ในการพิจารณาองค์ประกอบของวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้น นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมทุกประเด็น ซึ่งองค์ประกอบของคุณลักษณะของวัตถุประสงค์นโยบายที่ดีที่จะต้องพิจารณา ได้แก่ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2551)

ภาพที่ 2.3 คุณลักษณะของวัตถุประสงค์นโยบายที่ดี
ที่มา: ปรับปรุงจาก สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2551)

1. ความครอบคลุมประเด็นปัญหา (Comprehensiveness)
ในการพิจารณาเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้น นักวิเคราะห์จะต้องพยายามจำแนกลักษณะปัญหา นโยบายให้ชัดเจน เพื่อให้การกำหนดวัตถุประสงค์มีความครอบคลุมสาระสำคัญของปัญหา สาธารณะอย่างรอบด้าน เพื่อให้การพัฒนานโยบายในการกำหนดทางเลือกหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา มีความครบถ้วนสมบูรณ์ เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติจะทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบได้รับผลประโยชน์อย่างทั่วถึงและสามารถแก้ไขปัญหาได้

2. ความสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม (Relevant to Social Value)
ปัญหาเรื่องค่านิยมของสังคมเป็นประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายเป็นอย่างยิ่ง หากวัตถุประสงค์ของนโยบายใดไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม นอกจากจะ

นำไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จยากแล้ว ในบางกรณีอาจได้รับการปฏิเสธและต่อต้านจากประชาชนอีกด้วย

3. ความชัดเจนและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (Clarity and Feasibility)

การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายจะต้องคำนึงถึงความชัดเจนปราศจากความคลุมเครือ ผู้ปฏิบัติทุกขั้นตอนสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย และประการสำคัญวัตถุประสงค์ของนโยบายทุกนโยบายต้องสามารถนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริงได้ นอกจากนี้จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาแล้วยังก่อให้เกิดความสูญเสียเปล่าทั้งเวลาและทรัพยากรอีกด้วย

4. ความสมเหตุสมผล (Rationale) การกำหนดวัตถุประสงค์ของ

นโยบายต้องคำนึงถึงความสมเหตุสมผลและเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ ทั้งในด้านของหลักการมาตรการและผลกระทบที่คาดหวังจะเกิดขึ้นแก่กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม หากวัตถุประสงค์ของนโยบายขาดความสมเหตุสมผล โอกาสที่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ตัดสินใจในนโยบายแทบจะเป็นไปไม่ได้ และอาจได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบจากสาธารณชนอย่างรุนแรง ดังนั้นนักวิเคราะห์นโยบายจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความสมเหตุสมผลในการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายอยู่ตลอดเวลา

5. มีความสอดคล้องกับทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ (Relevant to Existing Resources)

เนื่องจากการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาของสาธารณชนนั้นมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างพอเพียง ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีที่จำเป็นต่างๆ ซึ่งหากกำหนดวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกับความสามารถในการจัดหาทรัพยากร แม้วัตถุประสงค์นั้นจะดีเลิศเพียงใดก็ไม่สามารถทำให้ปรากฏเป็นจริงได้

6. มีความสอดคล้องทางการเมือง (Relevant to Political Pattern)

นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องตระหนักว่าสภาพการณ์ทางการเมืองในสังคมขณะนั้นเป็นอย่างไร บรรยากาศหรือกระแสทางการเมืองถูกครอบงำด้วยความคิดอนุรักษนิยมหรือเสรีนิยม ถ้ากระแสทางการเมืองถูกครอบงำด้วยความคิดอนุรักษนิยม แต่นักวิเคราะห์นโยบายกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายที่มีลักษณะเสรีนิยม นอกจากจะไม่ได้รับการยอมรับแล้ว ยังอาจประสบกับการต่อต้านอีกด้วย ดังนั้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องทางการเมืองด้วย

7. การกำหนดกรอบเวลาที่เหมาะสม (Timeframe) การกำหนด

วัตถุประสงค์ของนโยบายต้องคำนึงถึงกรอบเวลาที่จะต้องนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จด้วย หากเป็นปัญหาเร่งด่วนที่จำเป็นต้องกระทำให้สำเร็จในเวลาอันสั้น ลักษณะของวัตถุประสงค์ของนโยบายต้องมีความจำกัดและกระชับ แต่ถ้าโครงการแก้ไขปัญหาสาธารณะเป็นโครงการระยะยาว การกำหนดวัตถุประสงค์ก็ต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องไม่ขาดตอน เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นไปโดยราบรื่นและเสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาอย่างสมบูรณ์

2.6.1.2 องค์ประกอบของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น

จากความหมายของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง แนวทางการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมาย จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการดำเนินการตามกฎหมายอื่น การดำเนินการตามนโยบาย

ของรัฐบาล ตลอดจนการดำเนินการที่ได้รับมอบหมายของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองและในส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่นอกเขตพื้นที่ การจัดกิจกรรมนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดทำด้วยตนเอง และอาจโดยวิธีการอื่นๆ เช่น มอบให้เอกชนดำเนินการแทนหรือการดำเนินการร่วมกับผู้อื่น ความหมายดังกล่าวเช่นนี้ ชี้ให้เห็นองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น มีดังต่อไปนี้ (ศุภชัย ยาวะประภาส และ ปียากร หวังมหาพร, 2555)

1. นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นแนวทางการจัดทำภารกิจตามที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการตามกฎหมายอื่น และการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล
2. นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในระดับท้องถิ่น
3. นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นหมายความรวมถึงการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
4. นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นการให้บริการสาธารณะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และวิธีการอื่นๆ ได้แก่ มอบให้เอกชนดำเนินการแทนหรือดำเนินการร่วมกับผู้อื่น
5. นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นการจัดทำกิจการอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตพื้นที่และนอกเขตพื้นที่

องค์ประกอบของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นนอกจะชี้ให้เห็นถึงอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว องค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ยังสะท้อนให้เห็นความสำคัญของนโยบายสาธารณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง หน้าที่ที่กว้างขวางนี้เองย่อมมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่ท้องถิ่นรับผิดชอบ

2.6.1.3 ความสำคัญของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น

จากองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและคามต้องการของประชาชนอย่างกว้างขวางนี้เอง นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งต่อประชาชน นักการเมืองท้องถิ่น ส่วนราชการ และต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง เมื่อพิจารณาความสำคัญของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น สามารถพิจารณาได้ 4 มิติดังต่อไปนี้ (ศุภชัย ยาวะประภาส และ ปียากร หวังมหาพร, 2555)

1. ความสำคัญของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นต่อประชาชน กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎหมาย การควบคุมพฤติกรรม การกระจายทรัพยากร และการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบต่อประชาชน
2. ความสำคัญของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นต่อนักการเมืองท้องถิ่น กล่าวคือ เมื่อประชาชนเลือกนักการเมืองท้องถิ่นเข้ามาแล้ว หน้าที่ของพวกเขานั้นก็ย่อมที่จะต้องดำเนินกิจการต่างๆ ตามที่ประกาศเป็นนโยบาย และหากนโยบายที่ดำเนินไปนั้นส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน นักการเมืองท้องถิ่นก็จะได้รับความไว้วางใจจากประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้ง

3. ความสำคัญของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นต่อส่วนราชการ กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจทำหน้าที่แทนหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานราชการอาจทำหน้าที่แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการอาจกำหนดแนวทางปฏิบัติ ตอบข้อหารือและ กำกับดูแล

4. ความสำคัญของนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง กล่าวคือ อาจเป็นความร่วมมือ การทำงานร่วมกัน หรือแม้แต่การรวมกันจัดตั้งเป็น สหการ

2.6.1.4 วัตถุประสงค์ของการบริการสาธารณะของท้องถิ่น

การบริการสาธารณะของท้องถิ่นซึ่งเป็นการจัดหาและส่งมอบบริการต่างๆ ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นถือเป็นการดำเนินการจัดบริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ตลอดจนเป็นบริการที่อำนวยความสะดวกสบายให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อยกระดับและพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น การบริการสาธารณะของท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ (นราธิป ศรีราม, 2554)

1. เพื่อตอบสนองกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น อำนาจหน้าที่ ในการบริการสาธารณะของท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการพื้นฐานที่จำเป็น ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน การจัดบริการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน การบริการทางการแพทย์ การสาธารณสุข การบริการจัดการสาธารณสุขปโภค การจัดการ ศึกษา ฯลฯ ล้วนเป็นการทำเพื่อตอบสนองความจำเป็นหรือความต้องการพื้นฐานของประชาชนใน ท้องถิ่นทั้งสิ้น และเมื่อประชาชนมีการแสดงออกซึ่งความต้องการบริการสาธารณะที่อยู่ขอบเขต อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องทำหน้าที่ในการตอบสนองความ ต้องการดังกล่าวของประชาชน

2. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น การบริการ สาธารณะของท้องถิ่นเมื่อสามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยังพอใจของประชาชนแล้ว ย่อมนำมาซึ่งการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ที่ดีให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย อันเนื่องมาจากประชาชนได้รับบริการด้านต่างๆ ที่มีคุณภาพและ มาตรฐานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งบริการสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ การพัฒนาที่อยู่ อาศัย การสวัสดิการสังคม ฯลฯ คุณภาพและมาตรฐานการบริการสาธารณะต่างๆ ที่ท้องถิ่นจัดให้กับ ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นเสมือนตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งในการวัดระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เพราะเมื่อประชาชนในท้องถิ่นได้รับบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและ มาตรฐานในด้านต่างๆ อย่างทั่วถึงครอบคลุมทุกกลุ่มคนแล้วย่อมส่งผลให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีของ ประชาชนในท้องถิ่นตามมาด้วย

3. เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การบริการสาธารณะเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นนั้น ครอบคลุมทั้งการบริการจัดการบริการเพื่อแก้ไขสิ่งที่เป็นปัญหาของท้องถิ่น การจัดกบริการเพื่อการ ชำรงรักษาสิ่งที่ดีของท้องถิ่นให้คงอยู่ และการจัดบริการเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น โดย ในส่วนการบริการสาธารณะเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นนั้นจะพบว่าในท้องถิ่นต่างๆ นั้นมีปัญหาอยู่

หลากหลายประการที่เป็นเหตุทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งปัญหาต่างๆ จำเป็นต้องขจัดให้หมดสิ้นไป โดยทางแก้ปัญหามาจกระทำด้วยการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพเพื่อแก้ไขปัญหามา

4. เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่เป็นผลมาจากการกระจายอำนาจของรัฐบาล แม้ว่าจะมีอิสระในการบริการและการปกครองตนเองมากเพียงใดแต่ก็ไม่ใช้รัฐเอกราชที่จะมีอำนาจอธิปไตย การบริหารและการปกครองของท้องถิ่นจึงต้องสอดคล้องและรองรับนโยบายของรัฐบาลซึ่งรวมไปถึงการบริการสาธารณะของท้องถิ่นด้วย เพราะอำนาจหน้าที่ในการบริการสาธารณะของท้องถิ่นก็เป็นอำนาจหน้าที่ที่มีการกระจายหรือถ่ายโอนมาจากรัฐบาล การดำเนินการบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่สอดคล้องรองรับกับนโยบายของรัฐจึงเป็นเสมือนการช่วยให้นโยบายของรัฐบาลบรรลุผล พร้อมๆ กับช่วยในการแบ่งเบาภาระงานของรัฐบาลในการดำเนินการบริการสาธารณะ

2.6.1.5 หลักการบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการบริการสาธารณะ (Public Services Management) นั้น หมายถึง การบริหารและดำเนินการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทั่วไป โดยการบริการสาธารณะจะเป็นไปในลักษณะของการที่มีองค์การหรือหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้บริการทำหน้าที่ปฏิบัติการใช้ อำนาจความสะดวก แก้ปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการในด้านหรือเรื่องต่างๆ ให้แก่ประชาชน ในขณะที่การบริการสาธารณะของท้องถิ่น (Local Services Management) หมายถึง การบริหารและดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติการใช้และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ตอบสนองความต้องการและการแก้ไขปัญหามาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยการดำเนินการบริหารจะเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นราธิป ศรีราม, 2554)

สำหรับแนวทางการบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยนั้น ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบันให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหลักสำคัญซึ่งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้เป็นหลักการสำคัญในการประกอบการพิจารณาเพื่อการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ ได้แก่ (วุฒิสาร ตันไชย, ม.ป.ป)

1. หลักผลประโยชน์มหาชนของรัฐ (Public Interest) โดยหลักความรับผิดชอบของท้องถิ่นแต่ละระดับกับรัฐบาลกลางนี้จะสะท้อนให้เห็นว่ามีภารกิจบางประเภท หรือบางอย่างที่รัฐยังคงต้องสงวนไว้สำหรับดูแล รับผิดชอบและปฏิบัติเอง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่คนส่วนรวมและเพื่อเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศ อาทิ (1) ภารกิจด้านการป้องกันประเทศ เช่น กิจการทหาร (2) ภาระหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน เช่น กิจการตำรวจ (3) ภารกิจด้านการรักษาความมั่นคง หรือเสถียรภาพในทางเศรษฐกิจ (4) ภารกิจด้านการเป็นตัวแทนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น กิจการทางการทูต ภารกิจดังกล่าวข้างต้นถือเป็นภารกิจรวมของชาติ ซึ่งรัฐบาลส่วนกลางยังคงต้องดำเนินการต่อไป ส่วนภารกิจที่ถือว่าน่าจะเป็นความรับผิดชอบโดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล

หรือองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ควรจะเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนั้นโดยเฉพาะ และเป็นไปเพื่อสนองตอบความต้องการของคนในท้องถิ่น โดยมีลักษณะ คือ เป็นกิจการที่เป็นไปเพื่อสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น ที่สามารถแยกออก หรือมีลักษณะที่แตกต่างจากท้องถิ่นอื่นได้ เช่น การจัดการขยะมูลฝอย การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และทางน้ำ และทางระบายน้ำ และการจัดการศึกษาขั้นต่ำ เป็นต้น

2. หลักความรับผิดชอบของท้องถิ่นในการจัดบริการ (Local Accountability) หลักการทั่วไปที่จะทำให้สามารถแบ่งภารกิจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทในสังคม จะมีความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างไร หลักการทั่วไปประการหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นว่าภารกิจใดจะส่งมอบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใด จะต้องพิจารณาหลักสำคัญ ซึ่งได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นหรือผู้ได้รับผลประโยชน์จากการบริการสาธารณะนั้นตั้งอยู่ในถิ่นฐานอยู่ในเขตพื้นที่ใด ยกตัวอย่างเช่น ถ้าการบริการสาธารณะใดส่งผลกระทบต่อคนในเขตพื้นที่ท้องถิ่นนั้นโดยเฉพาะ ก็ควรจะมีการถ่ายโอนการให้บริการสาธารณะดังกล่าวให้โดยตรง เช่น โอนไปให้องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ เทศบาล แต่ภารกิจใดที่เป็นภารกิจที่ต้องมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก มากกว่าเขตพื้นที่ท้องถิ่น ก็ควรจะส่งมอบภารกิจนั้นๆ ให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นต้น

3. ความสามารถของท้องถิ่น (Local Capability) หลักความสามารถของท้องถิ่น เป็นหลักการที่กล่าวถึงเรื่องความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าการจัดสรรกิจกรรมหรือภารกิจใดก็ตามไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทนั้น ต้องคำนึงถึงความพร้อมของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย และแม้ว่าความพร้อมของท้องถิ่นไม่ได้เป็นเงื่อนไขของการมอบภารกิจนั้นๆ หากแต่เป็นเงื่อนไขในการกำหนดเงื่อนไขเวลาและความพยายามที่จะเพิ่มขีดความสามารถให้กับท้องถิ่นในการจัดการ ฉะนั้น ถ้าบอกว่าท้องถิ่นยังไม่พร้อมในการจัดการ ก็มีความจำเป็นที่ส่วนราชการจะต้องมีแผนพัฒนาความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการบริการสาธารณะ เพื่อให้สามารถบริการสาธารณะเหล่านั้นได้ ฉะนั้น ความพร้อมจะไม่ใช่มูลเหตุของการที่บอกว่ากิจการนั้นๆ จะไม่สามารถถ่ายโอนไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ในเรื่องของหลักความสามารถแล้ว การจัดโครงสร้างเพื่อรองรับการบริหารงานใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาพในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นทิศทางในอนาคต โครงสร้างต่างๆ หรือการจัดองค์กรต่างๆ ของท้องถิ่นต้องเปลี่ยนแปลงไป เพราะภารกิจจำนวนหนึ่งได้ส่งมอบ เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ และภารกิจใหม่ไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามโครงสร้างที่จะรองรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรองรับภารกิจอันใหม่นั้น จะต้องจัดโครงสร้างเท่าที่จำเป็น ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างขนาดใหญ่มากเกินไปที่จะไปทำให้การทำงานเกิดความทับซ้อน หรือกลายเป็นปัญหาภาระค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ฉะนั้นโครงสร้างที่จะเกิดขึ้นใหม่จะเป็นโครงสร้างเท่าที่จำเป็น ที่ถือว่าเป็นงานหลัก หรือเป็นงานพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่หากท้องถิ่นใดมีความต้องการที่จะจัดงานบางเรื่องที่อาจเป็นงานเฉพาะ เช่น งานท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถที่จะดำเนินการได้เอง ซึ่งอาจไม่อยู่ในโครงสร้างหลักที่ต้องเหมือนกันทั่วประเทศ ขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือความจำเป็นในแต่ละพื้นที่เป็นหลัก

ฉะนั้นในเรื่องหลักความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จึงเป็นเรื่องการสร้างความพร้อม การเตรียมความพร้อม และการจัดโครงสร้างเพื่อการรองรับ

4. หลักประสิทธิภาพในการจัดบริการ (Management Efficiency) หลักประสิทธิภาพในการจัดบริการเป็นหลักที่ให้ความสำคัญกับการประหยัด ขนาดของการลงทุน หรือการคำนึงถึงต้นทุนในการบริการสาธารณะ เมื่อถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการแทนรัฐบาล หรือหน่วยงานราชการแล้วนั้น ต้องคำนึงและพิจารณาด้วยกว่าจะทำให้ต้นทุนแพงขึ้นมากน้อยขนาดไหน หากเป็นต้นทุนที่แพงขึ้นมากๆ แนวทางก็คือ จำเป็นต้องมีการร่วมกันมากขึ้นระหว่างท้องถิ่นอื่น ไม่ว่าจะเป็นท้องถิ่นรูปแบบเดียวกัน หรือรูปแบบอื่นๆ กิจกรรมบางอย่าง หรืองานบางอย่างที่มีการถ่ายโอน หรือจะมีการส่งมอบให้กับท้องถิ่นแล้ว ท้องถิ่นอาจมีความจำเป็นที่ต้องหายุทธศาสตร์ในการทำงานร่วมกันให้มากขึ้น เพื่อให้ขนาดของการลงทุนถูกลง

นอกจากนั้นในเรื่องของหลักประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวมยังคงต้องพิจารณาถึงการสร้างหลักประกันด้านคุณภาพในการบริการสาธารณะ กล่าวคือ เมื่อส่วนกลาง หรือส่วนกลางและภูมิภาคยุติการบริการสาธารณะบางอย่างลง และส่งมอบการบริการสาธารณะให้กับท้องถิ่นเพื่อดำเนินการ สิ่งสำคัญที่เป็นหลักการทั่วไป คือท้องถิ่นต้องดำเนินการบริการสาธารณะนั้นให้มีคุณภาพไม่น้อยกว่าสิ่งที่ราชการส่วนกลางเคยทำ ฉะนั้น หลักประกันด้านคุณภาพการบริการจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องยึดถือไว้ หลักเกณฑ์มาตรฐานซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานในส่วนของการบริหาร หรือเป็นมาตรฐานทางวิชาการก็ยังมีมีความสำคัญในการที่จะไปกำหนดว่าท้องถิ่นจำเป็นต้องทำให้ถึงขั้นต่ำของมาตรฐานนั้นอย่างไร

2.6.2 ยุทธศาสตร์การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์มีที่มาจากภาษากรีก คือ strategos หมายถึง “ทั่วไป” (General) (Higgins & Vincze, 1993) ต่อมาได้ถูกนำมาใช้ในด้านการทหารและการทำสงครามในความหมายของศิลปะการบัญชากองทัพ (The Art of Generalship) มาตั้งแต่ 400 ปีก่อนคริสตกาล โดยในช่วงทศวรรษที่ 1950 องค์กรภาคธุรกิจเอกชนได้เริ่มนำเอาแนวคิดทางกลยุทธ์มาใช้ในการแก้ไขปัญหาการขององค์กรและใช้ในวงกว้างอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษ 1970s-1980s โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความสำเร็จในการแข่งขัน โดยยกย่องว่ากลยุทธ์เป็นแผนหลักในการดำเนินงานขององค์กรที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์และวิสัยทัศน์ขององค์กร ปรกรณ์ ปรียากรณ์ (2552) อธิบายคำว่ากลยุทธ์ หรือ ยุทธศาสตร์ ว่ามีรากฐานมาจากศาสตร์ทางการทหาร ในภาษาอังกฤษคือคำว่า “STRATEGY” โดยมีรากฐานมาจากคำว่า “STRATEGOS” ในภาษากรีกโบราณ ถ้าเป็นคำนามมีความหมายว่า “นายพลผู้นำทัพ” แต่ถ้าใช้เป็นคำกริยาจะหมายถึง “การวางกลวิธีเพื่อโจมตีฝ่ายศัตรูด้วยการใช้กำลังพลและอาวุธยุทธภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผล คือ ได้รับชัยชนะ หากพิจารณาจากทางประวัติศาสตร์จะพบว่าแนวคิดเชิงกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ทางการทหารนั้น ถือกันว่าตำราพิชัยสงครามของนักยุทธศาสตร์ชาวจีน ชื่อ ซุนวู (Zun Tzu) ซึ่งถูกบันทึกไว้เมื่อประมาณ 2,400 ปีมาแล้ว (ภายหลังมีการแปลออกเป็นภาษาต่างๆ มากมาย แต่ที่มีชื่อเสียงและได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ ฉบับภาษาอังกฤษชื่อว่า The Art of War) ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ นอกจากนี้ยังมีงานเขียนของนักการทหารชาติอื่น เช่น งานของชาวญี่ปุ่น ชื่อ มียาโมโตะ มุซาชิ (Miyamoto Musashi)

เรื่อง The Book of the Five Rings และงานเขียนของนักรัฐประศาสนศาสตร์ชาวอินเดีย ชื่อ เกาติลยา เรื่อง Arthashastra เป็นต้น ได้มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้ความสนใจเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ในองค์กรภาครัฐเกิดขึ้นและถือเป็นการบุกเบิกที่สำคัญ

สำหรับในทางบริหารทั่วไปและการบริหารธุรกิจ ความสนใจอย่างแท้จริงอาจจะเริ่มไม่นานนัก กล่าวคือ ในช่วงทศวรรษที่ 1950 มุลนิธิฟอร์ดภายใต้การนำของโรเบิร์ต แมคนามารา (Robert Mcnamara) อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุดของสหรัฐอเมริกากระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ร่วมกับมูลนิธิคาร์เนกี ได้สนับสนุนให้นักวิชาการของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาหลายมหาวิทยาลัยทำการวิจัยในเชิงประยุกต์ยุทธศาสตร์ทางการทหารจากผลงานของกองทัพอากาศสหรัฐอเมริกาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนทางการบริหาร สำหรับผลงานวิจัยเชิงบุกเบิกคือ งานของ อาร์ เอ กอร์ดอน (R.A.Gordon) และ เจ อี เฮาเวลล์ (J.E.Howell) เรื่อง Higher Education for Business ที่เสนอให้การศึกษาด้านการบริหารจำเป็นต้องขยายขอบเขตให้กว้างขึ้น และผนวกเอาวิชาด้านนโยบายธุรกิจเข้าไว้ในหลักสูตรด้วย ทั้งนี้เพื่อสร้างให้นักบริหารมีทักษะในการแก้ปัญหา (Problem Solving) มากยิ่งขึ้น จนเป็นที่ปรากฏชัดว่า นับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960 เป็นต้นมา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard Business School) ได้รับการยอมรับว่าเป็นแกนสำคัญของการบุกเบิก ขัดเกลา และผลักดันให้การศึกษาด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์กลายมาเป็นแนวคิดที่น่าสนใจในปัจจุบันและมีผลต่อการพัฒนาธุรกิจของโลกตะวันตกเป็นอันมาก (ปรกรณัม ปรียากรณัม, 2552) สำหรับไมเคิล อี พอร์เตอร์ (Michael E. Porter) ถือเป็นนักวิชาการชื่อดังทางด้านกลยุทธ์คนสำคัญซึ่งใน พ.ศ. 2539 เขาได้เขียนบทความชิ้นหนึ่ง ชื่อ What is Strategy? ลงในวารสาร Harvard Business Review โดยระบุว่ากลยุทธ์การแข่งขัน (Competitive Strategy) คือการสร้างความแตกต่าง (Make Different) โดยองค์กรจะต้องเลือกชุดของกิจกรรมที่แตกต่างจากสิ่งที่คุณ่งแข่งขันทำเพื่อสร้างคุณค่าและความแตกต่างในสายตาของลูกค้าหรือผู้รับบริการ

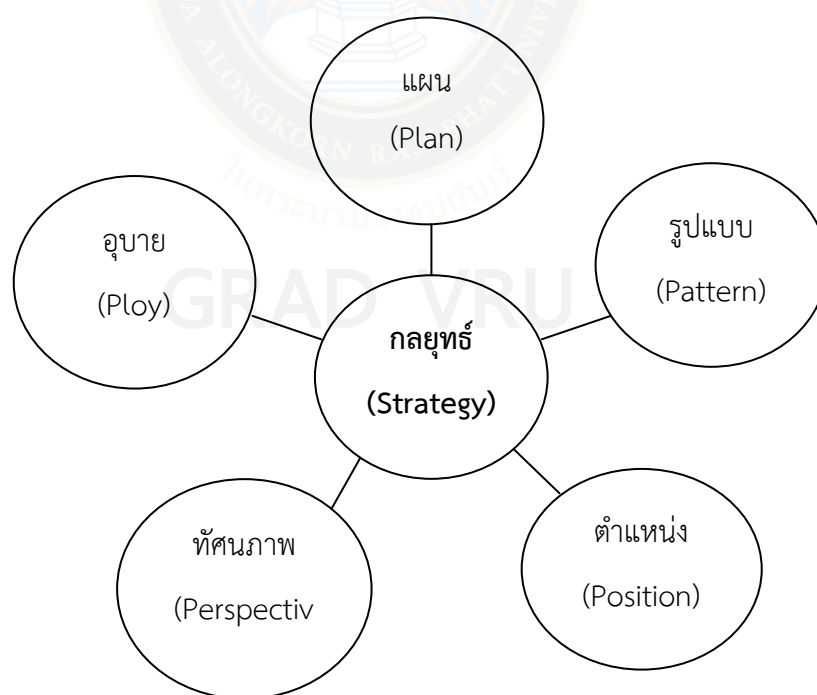
Beatrice Heuser (2010) อธิบายว่า กลยุทธ์ (Strategy) หรือ ยุทธศาสตร์ เป็นศัพท์ที่มีกำเนิดในทางทหาร หมายถึง แผนการปฏิบัติซึ่งวางเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์จำเพาะ กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ในทางทหารนั้นแตกต่างจากยุทธวิธี ซึ่งว่าด้วยการดำเนินการรบปะทะ (Engagement) ขณะที่ยุทธศาสตร์นั้นว่าด้วยวิธีการเชื่อมโยงการรบปะทะต่างๆ เข้าด้วยกัน คำถามที่ว่า "จะสู้รบอย่างไร" เป็นปัญหาทางยุทธวิธี แต่ข้อกำหนดและเงื่อนไขซึ่งมีการสู้รบกันและความเหมาะสมในการสู้รบกันนั้นเป็นปัญหาทางยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสงคราม (Warfare) สี่ระดับ ได้แก่ วัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือยุทธศาสตร์หลัก, ยุทธศาสตร์, ปฏิบัติการและยุทธวิธี นักคิดคนหนึ่งนิยามยุทธศาสตร์ไว้ว่าเป็นวิถีอย่างครอบคลุมในอันที่จะพยายามปฏิบัติเพื่อผลปลายทางการเมือง รวมทั้งการข่มขู่หรือการใช้กำลังอย่างแท้จริง ในวิชาชีพวิธีแห่งเจตจำนง ซึ่งจำต้องมีอย่างน้อยสองฝ่ายในความขัดแย้งหนึ่งๆ ฝ่ายเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์กัน และดังนั้นยุทธศาสตร์จะประสบความสำเร็จน้อยครั้งหากไม่แสดงความสามารถในการดัดแปลง

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2545) อธิบายว่า กลยุทธ์ หมายถึง การตัดสินใจที่สัมพันธ์กับการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เป็นการตัดสินใจบนฐานของสมมติฐานการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในอนาคต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542) ให้ความหมายว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง วิชาว่าด้วยการพัฒนาและการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา และกำลังรบทางทหารตามความจำเป็นทั้งในยามสงบและยามสงคราม และหากเป็นคำวิเศษณ์ จะหมายความว่า ที่มีความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา และกำลังรบทางทหาร ทั้งในยามสงบและยามสงคราม เช่น จุดยุทธศาสตร์ ส่วนคำว่า กลยุทธ์ หมายถึง การรบที่มีเล่ห์เหลี่ยมหรือวิธีการที่ต้องใช้กลอุบายต่างๆ หรือเล่ห์เหลี่ยมในการต่อสู้

แม้จะยังไม่มี ความชัดเจนเกี่ยวกับคำจำกัดความที่ตรงกัน แต่หากพิจารณาดีแล้วจะพบว่ามีส่วนที่สอดคล้องกันพอสมควร กล่าวคือ กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์อย่างที่มีเรียกกันนี้ หมายถึง กลวิธีหรือแนวทางที่องค์กรเลือกใช้อย่างมีชั้นเชิง แล้วทำให้องค์กรมีความได้เปรียบในการแข่งขันทั้งที่เอาจริงแล้วการบริหารเชิงกลยุทธ์มักจะถูกนำไปใช้กันในแวดวงธุรกิจเอกชนมากกว่า แต่ทว่า เนื่องด้วยเหตุผลนานัปการ ณ ขณะนี้ การบริหารเชิงกลยุทธ์ได้แพร่หลายเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานภาครัฐ

เฮนรี มินซ์เบิร์ก (Henry Mintzberg, 1994) ศาสตราจารย์ด้านด้านการบริการแห่งมหาวิทยาลัยกิล ประเทศแคนาดา ได้อธิบายความหมายของกลยุทธ์โดยอาศัยหลัก 5Ps ซึ่งประกอบด้วย แผน (Plan) รูปแบบ (Pattern) ตำแหน่ง (Position) ทักษะภาพหรือมุมมอง (Perspective) และการเดินหมากหรือแผนลวง (Ploy) ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.4 ความหมายของกลยุทธ์ในทัศนะของ Henry Mintzberg

ที่มา: เรียบเรียงจาก Henry Mintzberg (1994)

1. กลยุทธ์คือแผน (Strategy is a Plan) กิจกรรมทั้งหลายกำหนดกลยุทธ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทาง (Direction) หรือ เป็นแนวทางการดำเนินงานในอนาคต (A Guide or Course of Action into the Future) หรือวิถีทางในการที่จะก้าวเดินจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ซึ่งถ้าพิจารณาในความหมายนี้จะเห็นได้ว่า องค์การทุกประเภทล้วนมีกลยุทธ์เพื่อรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ทั้งสิ้น เพราะทุกองค์การจะมีแนวทางการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเส้นทางหรือไม่เป็นทางการก็ตาม ดังนั้น กลยุทธ์ในความหมายนี้จึงหมายถึงแผนนั่นเอง

2. กลยุทธ์คือรูปแบบ (Strategy is a pattern) กลยุทธ์ในความหมายที่สองเป็นเรื่องเกี่ยวกับแบบแผนด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่เป็นอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงเวลา (Consistency in Behavior Overtime) อันสะท้อนว่าในการวางแผนงานในอนาคตจำเป็นต้องคำนึงถึงวิวัฒนาการขององค์การที่สืบเนื่องจากอดีต และขณะเดียวกันการใช้บทบาทของนักบริหารในการวางแผนเรื่องใดเรื่องหนึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถหรือความคาดหวังของผู้ปฏิบัติได้เพราะในหลายกรณีปรากฏว่าเจตนาธรรมเชิงกลยุทธ์หรือสิ่งที่ผู้บริหารตั้งใจจะทำ (Intended Strategies) อาจเป็นไปได้ แต่ผู้ปฏิบัติอาจใช้ความชำนาญด้านต่างๆ ปรับกลยุทธ์ในระหว่างปฏิบัติ (Emergent Strategies) จนแปรเปลี่ยนเป็นกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นจริง (Realized Strategies) ก็ได้

3. กลยุทธ์คือตำแหน่ง (Strategy is a Position) กลยุทธ์ในความหมายที่สามเน้นไปที่ความสำคัญของฐานะหรือตำแหน่งของกิจการในสนามการแข่งขัน ดังนั้นสินค้าหรือบริการที่เสนอออกไปจำเป็นต้องเหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าแต่ละประเภทหรือแต่ละตลาด (The Determination of Particular Products In Particular Markets) ในความหมายนี้แสดงให้เห็นว่าการขาดความเข้าใจฐานะหรือตำแหน่งทางการตลาดหรือการขาดความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ย่อมจะนำไปสู่ความล้มเหลวในการเสนอบริการต่างๆ ด้วย

4. กลยุทธ์คือทัศนภาพหรือมุมมอง (Strategy is a Perspective) ในความหมายที่สี่เน้นความสำคัญของการพิจารณาสภาพที่แท้จริงภายในองค์กรหรือคุณลักษณะ (Character) ที่น่าจะเป็นขององค์กร ซึ่งทัศนภาพ หมายถึงวิธีการดำเนินงานที่ต้องการให้คนในองค์กรยึดถือร่วมกัน (Organization's way of doing Things) ดังที่ปีเตอร์ดริคเกอร์ใช้สำนวนว่า แนวคิดในการดำเนินธุรกิจ (concept of the business) ซึ่งถือเป็นจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้สมาชิกขององค์กรยึดถือร่วมกัน ตัวอย่างเช่น แมคโดนัลด์ส์ (McDonald's) มีชื่อเสียงขึ้นมาจากการมุ่งเน้นให้องค์การของตนยึดถือหลักการที่ประกอบด้วย คุณภาพ บริการ สะอาด และให้คุณค่าที่ตีงาม (Quality, Service, Cleanliness and Value)

5. กลยุทธ์คืออุบายหรือแผนลวง (Strategy is a Ploy) ในความหมายที่ห้าเป็นความหมายที่เฉพาะเจาะจงเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ มีลักษณะของการใช้ความคิดที่แยบยลเพื่อสร้างความได้เปรียบจากคู่ต่อสู้ เป็นรูปแบบความคิดที่ตั้งใจลวงให้เข้าใจผิดหรือการเอาชนะด้วยเล่ห์สตีปัญญา ในสถานการณ์ที่มีการต่อสู้หรือการแข่งขันสิ่งที่ทุกคนต้องการคือการเอาชนะเพราะนั่นคือเดิมพันที่สำคัญ ดังนั้น ในความจำเป็นเช่นนั้นทุกฝ่ายจึงต้องวางกลยุทธ์โดยคำนึงถึงการใช้อุบายในการดำเนินงาน (Maneuver) ไม่ว่าจะป็นกุศโลบายหรือเล่ห์เหลี่ยม หรือกลยุทธ์ (Tactics) ในการเดินหมาก เดินเกมส์ เพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้ามให้ได้ (A Specific Maneuver Intended to Outwit an

Opponent or Competitor) ในความหมายนี้โดยเนื้อแท้แล้วเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเสมอในการแข่งขันทางธุรกิจหรือในการเจรจาต่อรองระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ รวมทั้งการต่อรองทางการค้าระหว่างประเทศ และที่ชัดเจนที่สุดก็คือในการทำสงคราม ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์ในแง่ที่ถือได้ว่าเป็นเรื่องเก่าแก่ดั้งเดิม

โดยสรุป จากที่อธิบายมาข้างต้นทำให้สามารถอธิบายได้ว่ายุทธศาสตร์ (Strategy) หมายถึง แนวทางการบริหารจัดการเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) อันเกิดจากการวิเคราะห์ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (หรือความท้าทาย) แล้วกำหนดเป็นแนวทางหรือกลวิธีในการปฏิบัติ (Tactic) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์สูงสุดที่ได้ตั้งไว้ อันเป็นการแสดงถึงเป้าหมายและทิศทางของการบริหารจัดการ และสามารถสรุปได้ว่า คำว่ายุทธศาสตร์มีลักษณะเป็นศาสตร์หรือหลักวิชา ในขณะที่คำว่ากลยุทธ์จะมีลักษณะของวิธีการนำไปปฏิบัติ ดังนั้นการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) จึงหมายถึงการจัดการองค์การในลักษณะที่มีการวิเคราะห์คาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางด้านต่างๆ จากทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการบริหารองค์การนั้นๆ อย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน และมีการวิเคราะห์อย่างมีหลักเกณฑ์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นองค์กรหลักในการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนากระบวนการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (วุฒิสาร ตันไชย, 2552)

1. ด้านการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาแก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการให้การศึกษาสามารถมองได้ทั้ง 2 นัย คือ การให้การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาในระบบและการให้การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบ ซึ่งการศึกษานอกระบบนี้เองจะเป็นการเติมในส่วนที่ขาดให้แก่กลุ่มบุคคลต่างๆ และเป็นการเติมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น อาทิ การจัดทำพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสถานที่บอกเล่าเรื่องราว ประวัติศาสตร์ความเป็นมาและการดำรงอยู่ของชุมชนในอดีต การจัดทำมีห้องสมุดเคลื่อนที่หรือการจัดรายการวิทยุชุมชนของท้องถิ่น เป็นต้น การให้การศึกษาซึ่งมีความเชื่อมโยงกับวิถีวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านี้จะมีส่วนสำคัญในการสร้างความภาคภูมิใจให้ประชาชนในท้องถิ่นและก่อให้เกิดความเป็นเจ้าของและสร้างให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองและสุดท้ายจะส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ การให้การศึกษาถือเป็นความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถจำแนกประเด็นของความรับผิดชอบได้ 3 ประการ ได้แก่

1) ความรับผิดชอบทางกฎหมาย เพราะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ซึ่งถูกกำหนดไว้ในกรอบกฎหมายใน 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) เป็นอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พระราชบัญญัติเทศบาล เป็นต้น (2) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และ (3) กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ในลักษณะเฉพาะ นอกจากนี้แล้วตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา 42 และ 43 เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาเนื่องจากได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะจัดการศึกษาต้องผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2) ความรับผิดชอบทางสังคม ซึ่งเป็นความรับผิดชอบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดูแลสมาชิกในท้องถิ่น เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีบทบาทในฐานะที่เป็นองค์กรที่บริหารจัดการบริการสาธารณะให้กับประชาชนตามแนวทางการกระจายอำนาจที่มีทั้งอำนาจหน้าที่งบประมาณ และบุคลากร รวมทั้งความจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน

3) ความรับผิดชอบทางการเมือง เพราะเมื่อประชาชนเลือกผู้แทนเข้าไปทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ผู้แทนจะกลายเป็นนักการเมืองท้องถิ่น ซึ่งการเป็นนักการเมืองท้องถิ่นจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อความผูกพันทางนโยบายที่จะต้องดำเนินการตามที่หาเสียงเลือกตั้งและต้องบริหารจัดการบริการสาธารณะที่ดีให้กับประชาชน

ทั้งนี้ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ (1) ความเป็นอิสระ (Autonomy) ฉะนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องใช้ความเป็นอิสระในเรื่องของการจัดการศึกษา อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจะต้องครูต่างชาติมาสอนภาษาต่างชาติ เช่น ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ เป็นต้น สำหรับการใช้ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองสามารถดำเนินการได้ในหลายเรื่อง อาทิ ในส่วนของการสร้างหลักสูตรที่ผสมผสานหรือมีดุลยภาพระหว่างการศึกษาในระบบที่เป็นเรื่องของความต้องการด้านวิชาการ (Core Competent) กับสิ่งที่เป็นความจริงกับสิ่งที่เป็นโลกของความจริงในแต่ละท้องถิ่นหรือพื้นที่ ซึ่งก็คือการสร้างนวัตกรรมผ่านหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับชีวิต (2) ความเป็นอิสระทางความคิดและวิธีการสอน ซึ่งสามารถสอนและถ่ายทอดให้แก่แก่นักเรียนโดยวิธีการที่หลากหลายและน่าสนใจ โดยเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการที่จะบริหารทั้งบุคลากรในท้องถิ่น ทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น (3) การมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองของโรงเรียน ซึ่งในการมีส่วนร่วมนี้เป็นทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางทิศทางและดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา และนักเรียน

นอกจากนี้การศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญของการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนที่ปรากฏรูปธรรมอย่างชัดเจนในปฏิญญาว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ที่ได้เน้นย้ำความสำคัญของการศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ดังนั้นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องเร่งดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการศึกษา โดยมองว่าการจัดการศึกษาต้องเน้นการเรียนรู้และการเรียนรู้ก็คือการเชื่อมโยงทุกสรรพสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันอย่างสอดคล้องและสมดุล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในด้านวิชาการและความรู้เท่าทันต่อโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยมองว่าการศึกษาคือการศึกษาตลอดชีวิตและทุกคนในท้องถิ่นมีสิทธิที่จะได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ด้านการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

3) ในการส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน ควรเร่งรัดพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรด้านการศึกษา เพราะในโรงเรียนควรจะต้องมีครูที่ชำนาญด้านการศึกษาเพิ่มมากยิ่งขึ้น (หมายถึงการเพิ่มขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดจ้างครูที่มีความชำนาญเฉพาะทาง เฉพาะสาขาได้โดยอิสระและสามารถให้ครูคนดังกล่าวสอนในหลายๆ โรงเรียนที่สังกัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในส่วนของส่งเสริมความรู้และพัฒนาทักษะในการสอน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา การอบรม การประชุมสัมมนา อันจะเป็นการเพิ่มทักษะในการสอน นอกจากนี้แล้วยังจะต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาดูงานทั้งในต่างประเทศและในประเทศเพื่อเปิดโลกทัศน์และมุมมองของครูผู้สอนให้กว้างขึ้น

4) นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนา รูปแบบการบริหารภายในให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับภาระงานด้านการศึกษาที่เพิ่มขึ้น อาทิ การปรับโครงสร้างองค์กร การปรับและมอบอำนาจในการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านการศึกษาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษามากขึ้น การยกเลิก ผ่อนคลายกฎระเบียบต่างๆ ที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร การบริหารจัดการ

5) การจัดตั้งชมรมผู้บริหารและครูในสถานศึกษาอันเป็นความร่วมมือระหว่างครู และผู้บริหารสถานศึกษาในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเดียวกัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับภาค ทั้งนี้เนื่องจาก “ชมรม” จะเป็นเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลและเป็นเวทีสำหรับการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในด้านการสอนและการบริหารการศึกษา

6) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารการศึกษาและการเรียน การสอนและการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ แหล่งข้อมูล ศูนย์ข้อมูล ศูนย์การศึกษาต่างๆ เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ให้ทั้งความรู้ในศาสตร์วิชาการและศาสตร์ว่าด้วยการใช้ชีวิต ประการสำคัญศูนย์ความรู้เหล่านี้ จะต้องเป็นศูนย์ที่มีชีวิต และตอบสนองต่อคนทุกกลุ่มทุกวัยในชุมชน ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องใช้ศูนย์ข้อมูลเหล่านี้เป็นแหล่งในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชนท้องถิ่น

7) การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ อันจะเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และปรับกระบวนการในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา อาทิ การปรับรูปแบบและวิธีการสอน การปรับวิธีการบริหารและนโยบายด้านการศึกษา เป็นต้น สำหรับในรายละเอียดของการติดตามและประเมินผล ควรมีการประเมินผลจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย มุมมอง อาทิ การให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้มีโอกาสประเมินการดำเนินงานด้านการจัด

การศึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น การให้นักเรียนได้มีโอกาสในการประเมินครูผู้สอน และการให้โอกาสแก่ผู้บริหารท้องถิ่นในการประเมินการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง หลากหลาย รอบด้าน และเป็นจริง อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งได้แก่ การนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลมาใช้อย่างจริงจังและนำมาแก้ไขปัญหาย่างทันที่

2. ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมคือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเริ่มหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรที่เกี่ยวเนื่องกันไปทั้งระบบ สิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะกว้างๆ ได้แก่ (1) สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ อากาศ ทรัพยากร และ (2) สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ชุมชนเมือง สิ่งก่อสร้าง ศิลปกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์อย่างบูรณาการ วิสัยทัศน์ คือ สถานะขององค์กร อยากรจะเป็นหรืออยากจะไปให้ถึง ซึ่งก็หมายถึงปลายทางที่ทุกคนและทุกภาคส่วนในท้องถิ่นอยากจะไปให้ถึง ซึ่งก็หมายถึงปลายทางที่ทุกคนและทุกภาคส่วนในท้องถิ่นอยากจะทำร่วมกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะครอบคลุมเรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม โดยแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะมีวิสัยทัศน์ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพด้านการพัฒนาและความต้องการร่วมของประชาชน อย่างไรก็ตามในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่ควรละทิ้งและละเลยต่อประเด็นปัญหาและการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม เพราะสิ่งแวดล้อมมีส่วนสำคัญและเป็นต้นทุนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพึงตระหนักและวางแผนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น อันเป็นผลกระทบภายใต้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ฉะนั้นภายใต้การดำเนินกิจกรรม หรือโครงการใดๆ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายในท้องถิ่นอยู่ตลอดเวลา

2) การเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการกำหนดนโยบาย ซึ่งนับเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในการกำหนดและบังคับชี้ทิศทางการพัฒนาของตนเองและการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นนี้เองจะเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกับการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เพราะการวางนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมคือการระบุถึงความสัมพันธ์กันของสรรพสิ่งต่างๆ ภายในชุมชน ในการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมควรจะให้ความสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ (1) ด้านกิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารและจัดการสิ่งแวดล้อม (2) ผลการดำเนินงานและความเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น รวมถึง (3) กระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการสำคัญที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ การทำให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญระหว่างความ

ความเป็นตัวตนในระดับปัจเจกและระดับชุมชนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยความสัมพันธ์ระหว่างสองส่วนนี้จะถูกอธิบายความสัมพันธ์ภายใต้ประเด็นปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสุขภาวะและความกินดีอยู่ดีของประชาชน อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงระบบความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อมรอบตัวกับวิถีชีวิต และจะทำให้ประชาชนเกิดความสนใจ ให้ความสำคัญ และเป็นการทำงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถระดมการมีส่วนร่วมจากประชาชนได้ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานในการแสดงความคิดเห็น ร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมหาทางเลือก ร่วมวิเคราะห์ทางเลือก ร่วมวางแผนร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล

3) การสร้างช่องทางในการแสดงความคิดเห็นในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสร้างช่องทางที่หลากหลายให้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วม อาทิ ตั้รับฟังความคิดเห็น โทรศัพท์สายด่วน การประชุมผู้นำชุมชน ประชาคมท้องถิ่น หรือการสร้างเวทีในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ และหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สร้างเวทีในการแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อร่วมกำหนดทิศทางในการพัฒนาเมืองของตนเองและหลักการสำคัญของกิจกรรมนี้ได้แก่ การสร้างเวทีและการเปิดพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ อันจะเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจ ซึ่งในการจัดสินใจก่อนที่จะดำเนินการใดๆ หรือไม่ดำเนินการใดๆ ภายในท้องถิ่นของตนเอง อาทิ การประชุมร่วมกันผ่านเวทีเพื่อจะพิจารณาร่วมกันว่าควรจะมีการสร้างสวนสาธารณะของเมืองหรือไม่ และหากจะมีการสร้างสวนสาธารณะของเมืองควรสร้างบริเวณใดบ้าง เป็นต้น การตั้งคำถามลักษณะนี้ผ่านเวทีจะทำให้การตัดสินใจต่างๆ รอบคอบและรอบด้านมากยิ่งขึ้นและการสร้างเวทีในลักษณะดังกล่าวนี้จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการในท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน และประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสที่จะใกล้ชิดกัน อันก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตร และทำให้ทัศนคติทางลบที่เคยมีต่อกันและกันลดลง สิ่งที่ไม่พึงให้เกิดขึ้นในกระบวนการสร้างเวที ในการแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การใช้เวทีเป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมในการตัดสินใจทางนโยบายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4) การหนุนเสริมทักษะในการบริหารจัดการและความรู้เชิงเทคนิค เพราะแม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญในการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนจะมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายและร่วมบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม แต่สิ่งสำคัญประการหนึ่งได้แก่ ความร่วมมือและความเกื้อกูลจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะจากหน่วยงานภายนอกหรือแม้แต่สถาบันทางวิชาการในการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อม อาทิ การจัดผังเมือง การจัดการป่า การลดปัญหามลพิษทางน้ำ อากาศ และเสียง การจัดการพื้นที่สีเขียว และการจัดวางภูมิทัศน์ เป็นต้น ที่จะต้องทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงหรือครุฝึก ดังกล่าวข้างต้นไม่ได้หมายความว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการเหล่านี้ด้วยตนเอง แต่การให้ความรู้และการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นในด้านต่างๆ จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำงานด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความสำเร็จของการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่ที่ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและความมีสุขภาวะที่ดีของประชาชนและคำว่าความยั่งยืนนี้เองที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องให้ความสำคัญและดำเนินการด้านการบริหารจัดการ

สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังต่อเนื่อง และพัฒนารูปแบบและวิธีการให้ดียิ่งๆ ขึ้นไปภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านคุณภาพชีวิต เดิมองค์กรที่เป็นกลไกของรัฐในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่ ได้แก่ ส่วนราชการ ซึ่งในแต่ละจังหวัดมีจำนวนมาก และแต่ละส่วนราชการก็ล้วนแต่มีโครงการหรือกิจกรรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกันและซ้ำซ้อนกันเป็นจำนวนมาก และถ้าพิจารณาถึงเนื้อหาของการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจะพบว่าทำให้การสนับสนุนและส่งเสริมดังกล่าวยังเป็นการดำเนินการเพียงบางช่วงหรือบางขั้นตอนเท่านั้น ไม่ครอบคลุมทั้งกระบวนการ อาทิ ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ แต่ขาดการให้ความสำคัญเรื่องการยกระดับผลิตภัณฑ์และการวางแผนการตลาด เป็นต้น การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลายเป็นศูนย์กลางของการตัดสินใจและเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการทรัพยากรของท้องถิ่น จะทำให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินการต่างๆ ได้อย่างปราศจากความเป็นราชการและหลุดออกจากกรอบคิดของราชการแบบเดิมๆ และเท่านั้นยังไม่เพียงพอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องกล้าคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยผลประโยชน์ของท้องถิ่นเป็นที่ตั้ง โอกาสที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำได้ภายใต้กระแสของการกระจายอำนาจในปัจจุบันอันสอดคล้องกับแนวโน้มสากล ได้แก่ การทำงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยเน้นการบูรณาการงานทุกด้านให้เกิดอรรถประโยชน์อย่างคุ้มค่ากับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุดและความได้เปรียบอีกประการคือความได้เปรียบในฐานะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและปัญหาของประชาชนมากที่สุด ดังนั้นจึงสามารถจะดำเนินการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นให้มีความยืดหยุ่น ความหลากหลาย คล่องตัว สัมพันธ์กับวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ มีดังนี้

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนิยามความหมายของ “ความยากจน” ให้มีขอบเขตที่กว้างกว่าการใช้รายได้เป็นเกณฑ์ อันเป็นการตีความในทางแคบ ซึ่งคนยากจนในมิตินี้เป็นเพียงผู้ที่เงินเท่านั้น ซึ่งจะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมถึง ด้านการศึกษา สาธารณสุข และสาธารณสุขโลก ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ความรับความเอาใจใส่ สถาบันครอบครัว การมีส่วนร่วม และการยกระดับคุณภาพชีวิต

2) การมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นครอบคลุมในทุกด้านเป็นเงื่อนไขที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นได้ โดยเน้นฐานข้อมูลในระดับพื้นที่และฐานข้อมูลในระดับปัจเจกชนเป็นอีกสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยการได้มาซึ่งข้อมูลที่รอบด้านเหล่านี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องศึกษาฐานข้อมูลที่มีอยู่ซึ่งส่วนราชการในพื้นที่ได้รวบรวมไว้ จากนั้นต้องพิจารณาว่าข้อมูลใดที่ยังขาดและต้องดำเนินการจัดเก็บและแม้ว่าจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วนแล้วสิ่งที่ขาดไม่ได้ต่อไปคือการที่ต้องตรวจสอบข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

3) ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการส่งเสริมคุณภาพชีวิต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาหรือความยากจนที่เกิดขึ้น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาหรือความรุนแรงหรือความเสียหายที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการเร่งรัดให้มีการแก้ไขปัญหาร่วมกัน จากนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็

มีหน้าที่ที่จะต้องเอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกัน การเสนอทางออการ่วมกัน การประเมินทางออกหรือทางเลือก การวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และการร่วมประเมินผล ทั้งนี้กระบวนการเหล่านี้จะทำให้ประชาชน ชุมชน เกิดการเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาและสามารถที่จะแก้ไขปัญหาหรือสภาพการณ์ต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้

การแก้ไขปัญหาคือความเข้าใจในปัญหาว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นเกิดจากสาเหตุใด และแต่ละปัญหาต้องการวิธีการแก้ไขที่เฉพาะ ในมิติเวลาที่แตกต่างกัน นอกจากนี้จะต้องพิจารณาถึงความเชื่อมโยงของปัญหาว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมีความเกี่ยวข้องกับ สัมพันธ์ หรือเชื่อมโยงกับปัญหาอื่นๆ อีกหรือไม่อย่างไร หรือพิจารณาว่าปัญหามีความเกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร หรือชุมชนอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เหตุผลประการสำคัญที่ต้องพิจารณาให้รอบคอบดังกล่าวเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม รอบด้าน รอบคอบ และเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลที่สุด

4. ด้านวัฒนธรรม นับเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการวัฒนธรรม ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) การจัดทำแผนที่ทางวัฒนธรรม ในการทำแผนที่ทางวัฒนธรรมนั้นเป็นกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยคนในชุมชนเพื่อร่วมกันค้นหา ศึกษา และวิเคราะห์แผนที่วัฒนธรรม โดยเป็นการแสดงให้เห็นว่าในแต่ละพื้นที่ แต่ละชุมชน มีวัฒนธรรม สิ่งดีงาม และเรื่องต่างๆ ที่รากคุณค่าจุดใด บริเวณใด หรือที่ใด แต่ละเรื่อง แต่ละประเด็น แต่ละมิติมีสถานภาพ ณ ปัจจุบันอย่างไร โดยรวบรวมจัดทำเป็นบัญชีทรัพยากรทางวัฒนธรรม

2) การใช้ประโยชน์จากแผนที่วัฒนธรรมหรือการจัดการทางวัฒนธรรม อันได้แก่ การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา การถ่ายทอดวัฒนธรรม และการส่งเสริมกิจกรรม สิ่งสำคัญคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเข้าใจถึงสถานภาพและคุณค่าของทรัพยากรทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท สิ่งสำคัญคือ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเข้าใจถึงสถานภาพและคุณค่าของทรัพยากรทางวัฒนธรรมแต่ละประเภท เพราะการจะเลือกที่จะจัดการทางวัฒนธรรมแต่ละเรื่องแต่ละประเภทอย่างไรมัน ขึ้นอยู่กับลักษณะ สถานภาพ และการให้คุณค่าของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ เช่น พิธีกรรมหรือประเพณีใดที่กำลังจะสูญหายไป บางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะเลือกที่จะให้งบประมาณแก่ชุมชน หมู่บ้าน เพื่อจัดพิธีกรรมนั้นขึ้นใหม่ในชุมชนเพื่อสืบสานหรือสานต่อประเพณีที่เคยมีมาแต่เดิม ในกรณีเดียวกันบางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะเลือกที่จะเก็บหรือถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับประเพณีหรือพิธีกรรมนั้นไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน หรือเพียงบันทึกไว้เป็นหลักฐานว่าในอดีตที่ผ่านมาชุมชนเคยมีประเพณีหรือพิธีกรรมเช่นนี้ อย่างไรก็ตามวิธีการที่จะใช้ประโยชน์หรือจัดการวัฒนธรรมเป็นเรื่องของการตกลงร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น

3) การให้วัฒนธรรมเป็นสื่อในการพัฒนาสังคม วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ซึ่งจะกลายเป็นต้นทุนทางสังคมและเป็นพื้นที่สำหรับการสร้างความสัมพันธ์ร่วมกัน ทั้งนี้เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีกิจกรรมหรือโครงการอันเป็นกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ ชำรง และฟื้นฟูวัฒนธรรมแล้ว หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมทั้งในด้านข้อมูล ความรู้ งบประมาณ

และทรัพยากรทางด้านวัฒนธรรมควรที่จะยกระดับคุณค่ากิจกรรมทางวัฒนธรรมเหล่านั้นให้กลายเป็นสื่อสำหรับการพัฒนาสังคม โดยให้กิจกรรมหรือโครงการทางวัฒนธรรมเป็นพื้นที่สำหรับสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันและสร้างการพบปะสังสรรค์กันทางสังคมระหว่างคนในชุมชน หมู่บ้านและสังคมต่อไป

การสร้างพื้นที่ในการร่วมกิจกรรมหรือการสร้างความรู้สึกเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันจะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการสร้างความภาคภูมิใจ ความสามัคคี โปร่งดอง และความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนอันจะนำมาซึ่งกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมต่อไป ฉะนั้น ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ด้านวัฒนธรรมสิ่งหนึ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพึงตระหนักอยู่เสมอ ได้แก่ การสร้างจิตวิญญาณให้แก่กิจกรรมนั้นๆ เพื่อให้คนที่เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจและเข้าถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงในการอนุรักษ์ อนุรักษ์รักษาและฟื้นฟูวัฒนธรรม

4) การบูรณาการและเชื่อมโยงวัฒนธรรมกับมิติอื่นๆ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องประสานสัมพันธ์กันและทำให้เกิดความยั่งยืน อาทิ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การศึกษา สาธารณสุข และการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงตระหนักอยู่เสมอว่าการดำเนินกิจกรรมแต่ละโครงการด้านวัฒนธรรมเป็นทั้งความรับผิดชอบทางกฎหมายและความรับผิดชอบต่อสังคม และกระทรวงวัฒนธรรมก็ควรที่จะเร่งเสริมสร้างให้วัฒนธรรมเป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างความเข้มแข็งสร้างจิตสำนึกร่วมกันของสังคมต่อไป

5. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ โดยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาในด้านต่างๆ อาทิ การศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรม นวัตกรรม การส่งเสริมการป้องกันคุณภาพการทำงานและการประกอบการ รวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัย การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายใต้ประเด็นสำคัญได้แก่ ความร่วมมือทางด้านวิชาการและการพัฒนาซึ่งจะช่วยสนับสนุนกระบวนการรวมตัวของอาเซียน การเสริมสร้างขีดความสามารถและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อลดช่องว่างการพัฒนา ดังนั้น ความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอาเซียนจึงได้ทวีบทบาทมากขึ้นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอาเซียนให้มีความเจริญก้าวหน้าและแข่งขันได้ในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในหลากหลายด้านที่ส่งผลให้โลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์อันเป็นยุคของสังคมฐานความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) โดยการร่วมมือกันในด้านเศรษฐกิจนั้น ตามวัตถุประสงค์การเศรษฐกิจแบบเสรีของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สะท้อนภาพตลาดทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ที่ครอบคลุม 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานหรือทรัพยากรบุคคล ที่สามารถเคลื่อนย้ายไปในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคได้โดยอิสระอย่างเป็นทางการที่จะทำให้ปัจจัยทั้ง 4 เคลื่อนย้ายได้โดยเสรีนั้น ก็อาจจะต้องมีการวางโครงสร้างนโยบายที่เปิดช่องให้กระทำได้ ซึ่งหมายถึงการปรับเปลี่ยนปฏิรูปกฎหมายและนโยบายภายในของแต่ละประเทศให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือสอดคล้องกันให้มากที่สุด

พื้นที่ของประชาคมอาเซียนจึงกลายเป็นแหล่งทุน ตลาดแรงงานขนาดใหญ่ที่ต้องการแรงงานมีทักษะและมีฝีมือในวิชาชีพ สายงาน หรืองานต่างๆ เพื่อมารองรับ และสร้างความมั่นคง มั่งคั่งทางเศรษฐกิจของอาเซียน และมีแนวโน้มที่จะขยายความร่วมมือไปสู่จีนและอินเดียซึ่งกำลังเป็น

มหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกต่อไปสำหรับ 10 ประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น อุปสรรคที่เห็นได้ชัดเจนในระหว่างภูมิภาคเดียวกัน คือ ความแตกต่างในเรื่องภาษา วัฒนธรรม ทักษะการทำงาน เนื่องด้วยแต่ละประเทศต่างมีภาษาประจำประเทศของตน มีวัฒนธรรมที่แตกต่าง และในแต่ละประเทศเองยังมีกลุ่มประชากรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เป็นช่องว่างของการพัฒนาอุปสรรคจากภายนอกภูมิภาคที่อาจจะเกิดขึ้นได้ คือ บุคคลากรในบางสาขาอาจถูกซื้อตัวไปทำงานในประเทศอื่นนอกภูมิภาค ประชาคมอาเซียนค่อนข้างให้ความสำคัญกับอุปสรรคและปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต จึงก่อให้เกิดนโยบายของประชาคมอาเซียนที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประชาคมอาเซียน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นการพัฒนาความร่วมมือในแง่มุมต่างๆ ดังนี้ (1) การพัฒนาด้านการศึกษาให้กับประชากรอาเซียนทั้งแง่ภาษาอังกฤษซึ่งกลายมาเป็นภาษากลางที่ใช้ติดต่อสื่อสารและแง่เนื้อหาทางวิชาการ (2) การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในแต่หลายวิชาชีพ หรือแม้กระทั่งสายงานทั่วไป (3) ปลุกจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (4) สร้างอัตลักษณ์อาเซียน เพื่อให้เกิดความรู้สึกรักและผูกพันกับภูมิภาคของตน

นอกจากยุทธศาสตร์ในการบริการสาธารณะดังที่ได้อธิบายข้างต้นไปแล้วนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องบริหารจัดการบริการสาธารณะที่ตอบสนองต่อพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่ได้จัดแบ่งกรอบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีเนื้อหาของงานเกี่ยวกับ

1) การคมนาคมและการขนส่งทางบก อาทิ การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน การดูแล จัดตั้งสถานีขนส่ง และการจัดการจราจรในเขตพื้นที่ ส่วนทางน้ำ เช่น การบำรุงรักษาทางน้ำ การก่อสร้างและดูแลสถานีขนส่งทางน้ำ (ท่าเทียบเรือ)

2) สาธารณูปโภค ได้แก่ แหล่งน้ำ / ระบบประปาชนบท อาทิ การดูแล รักษา พัฒนา ซ่อมบำรุงแหล่งน้ำและระบบประปาชนบท

3) สาธารณูปการ ได้แก่ การจัดให้มีตลาด อาทิ การจัดให้มีและการควบคุมตลาดการจัดตั้งและดูแลตลาดกลางการผังเมือง อาทิ การจัดทำผังเมืองรวมจังหวัด และการวางและปรับปรุงผังเมืองรวมการควบคุมอาคาร อาทิ การควบคุมอาคาร และการเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

2. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

1) การส่งเสริมอาชีพ อาทิ การฝึกอบรม ส่งเสริม พัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ

2) งานสวัสดิการสังคม อาทิ การสังคมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส อาทิ งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนพิการ และการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ เป็นต้น

3) นันทนาการ อาทิ การส่งเสริมการกีฬา อาทิ การจัดหาอุปกรณ์กีฬา การก่อสร้าง บำรุงรักษาสนามกีฬา การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อาทิ การบริหารจัดการ ดูแล บำรุง รักษาสวนสาธารณะ

4) การศึกษาการจัดการศึกษาในระบบ อาทิ การจัดการศึกษาก่อนวัยเรียน หรือ ปฐมวัย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาสงเคราะห์ การศึกษานอกระบบ อาทิ การบริการการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอและการจัดการศึกษาระดับเขต งานห้องสมุดประชาชน เป็นต้น

5) การสาธารณสุขการสาธารณสุขและการรักษาพยาบาล อาทิ การส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต และการส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็ก การพัฒนาอนามัยบนพื้นที่สูงการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ อาทิ การควบคุมโรคติดต่อ งานสนับสนุนเงินอุดหนุนในการสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ค่าสังคมสงเคราะห์และค่าฅาปนกิจการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและที่อยู่อาศัย อาทิ การแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยการส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพของประชาชน อาทิ งานตรวจมาตรา ชั่ง ตวง วัด และการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคแก่ผู้บริโภคการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อาทิ การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อาทิ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้นการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อาทิ การทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชน และงานจัดทะเบียนสัตว์พาหนะ

4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น อาทิ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การประสานจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และการจัดระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนการพัฒนาเทคโนโลยี อาทิ การบริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรชุมชนการส่งเสริมการลงทุน อาทิ งานบริการข้อมูลนักลงทุน และงานเผยแพร่และชักจูงการลงทุนการพาณิชยกรรม อาทิ งานทะเบียนพาณิชยกรรมพัฒนาอุตสาหกรรม อาทิ การกำกับดูแลโรงงาน การอนุญาตให้ตั้งโรงงาน การท่องเที่ยว อาทิ การวางแผนการท่องเที่ยว การปรับปรุงดูแลบำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยว และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การคุ้มครองดูแลบำรุงรักษา ใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ งานพัฒนาป่าชุมชน การควบคุมไฟฟ้า เป็นต้นการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ อาทิ การติดตาม ตรวจสอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและมลพิษ งานสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม งานตรวจสอบคุณภาพน้ำ งานตรวจสอบคุณภาพอากาศและเสียง และการบำบัดน้ำเสียการดูแลรักษาที่สาธารณะ อาทิ การดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่สาธารณะประโยชน์

6. ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นการจัดการดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ อาทิ การบำรุงรักษาโบราณสถาน และการจัดการดูแลพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

ทั้งนี้การองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการสาธารณะที่ดี โดยสามารถนำเอายุทธศาสตร์ของหน่วยงานอื่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น กรณีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556-2561) โดยกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชน ทั้งนี้เป็นการพัฒนางานบริการของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจ ต่อคุณภาพการให้บริการ โดยออกแบบการบริการที่ยืดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เหมาะสมมาใช้เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้บริการได้ง่ายและหลากหลายรูปแบบ เน้นการบริการเชิงรุกที่มี ปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างภาครัฐและประชาชน การให้บริการแบบเบ็ดเสร็จอย่างแท้จริง พัฒนาระบบการจัดการ ข้อร้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเสริมสร้างวัฒนธรรมการบริการที่เป็นเลิศ อันได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556)

1. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน ได้แก่

1) ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐพัฒนาระบบการเชื่อมโยงงานบริการซึ่งกันและกัน และวางรูปแบบ การให้บริการประชาชนที่สามารถขอรับบริการจากได้ทุกเรื่อง โดยไม่คำนึงว่า ผู้รับบริการ จะมาขอรับบริการ ณ ที่ใด (No Wrong Door)

2) ยกระดับการดำเนินงานของศูนย์บริการร่วม (One Stop Service) ด้วยการเชื่อมโยง และบูรณาการกระบวนการบริการที่หลากหลายจากส่วนราชการต่างๆ มาไว้ ณ สถานที่เดียวกัน เพื่อให้ประชาชนสามารถรับบริการได้สะดวก รวดเร็ว ณ จุดเดียว เช่น ศูนย์รับคำขออนุญาต ศูนย์ช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤต (One Stop Crisis Center: OSCC) เป็นต้น

3) ส่งเสริมให้ส่วนราชการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้ในการให้บริการ ประชาชน (e-Service) เพื่อให้สามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้ง่ายขึ้น รวมทั้งพัฒนา รูปแบบ การบริการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นผู้เลือกรูปแบบการรับบริการที่เหมาะสมกับความ ต้องการ ของตนเอง (Government You Design) โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ เช่น m - Government ซึ่งให้บริการผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile G2C Service) ที่ส่งข้อมูลข่าวสารและ บริการถึง ประชาชน แจ้งข่าวภัยธรรมชาติ ข้อมูลการเกษตร ราคาพืชผล หรือการติดต่อและแจ้ง ข้อมูล ข่าวสารผ่านสังคมเครือข่ายออนไลน์ (Social Network) เป็นต้น

4) ส่งเสริมให้มีเว็บกลางของภาครัฐ (Web Portal) เพื่อเป็นช่องทางของบริการ ภาครัฐทุกประเภท โดยให้เชื่อมโยงกับบริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทุกหน่วยงานของภาครัฐ รวมถึงข้อมูล ข่าวสาร องค์กรความรู้ ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้

5) ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการให้บริการประชาชนที่มีความเชื่อมโยงกัน ระหว่างหลาย ส่วนราชการ นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบธุรกิจของประเทศและ การ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยทบทวนขั้นตอน ปรับปรุงกระบวนการ หรือแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการประชาชนของหน่วยงาน ของรัฐ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความคล่องตัวและเอื้อต่อการแข่งขันของประเทศ

6) ส่งเสริมให้มีการนำระบบการรับประกันคุณภาพมาตรฐานการให้บริการ (Service Level Agreement) มาใช้ในภาครัฐ ซึ่งเป็นการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการของ หน่วยงานของรัฐ ที่มีต่อประชาชน โดยการกำหนดระดับการให้บริการ ซึ่งครอบคลุมการกำหนด ลักษณะ ความสำคัญ ระยะเวลา รวมถึงการขดเซกกรณีให้การให้บริการไม่เป็นไปตามที่กำหนด

7) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริการภาครัฐโดยใช้ประโยชน์จากบัตรประจำตัวประชาชน ในการเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ประชาชนตามวงจรชีวิต โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากบัตรสมาชิกการ์ด (Smart Card) หรือ เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก

2. เสริมสร้างวัฒนธรรมการให้บริการที่เป็นเลิศ ได้แก่

1) ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ ค่านิยม และล่อหลอมการสร้าง วัฒนธรรมองค์กรให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตใจที่เอื้อต่อการให้บริการที่ดี รวมถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพการบริการโดยตรงมากขึ้น

2) ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐยกระดับระบบการบริการประชาชนโดยการจำแนกกลุ่มผู้รับบริการ การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการเพื่อให้สามารถนำมาปรับปรุง และพัฒนา คุณภาพการบริการได้อย่างจริงจัง เน้นการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน จุดบริการ หลังจากได้รับการบริการ และนำผลสำรวจความพึงพอใจมาวิเคราะห์ ศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อ ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน และเผยแพร่ผลการสำรวจให้ประชาชนทราบ โดยอาจจัดตั้งสถาบันการส่งเสริมการให้บริการประชาชนที่เป็นเลิศ (Institute for Citizen - Centered Service Excellence) เพื่อทำหน้าที่ในการสำรวจความคิดเห็น วิเคราะห์ ติดตาม เสนอแนะ การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการบริการประชาชนแก่ส่วนราชการต่างๆ

3. พัฒนาระบบการจัดการข้อร้องเรียนและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

1) ส่งเสริมให้ส่วนราชการมีการพัฒนาระบบการจัดการข้อร้องเรียนและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของประชาชนอย่างจริงจัง โดยเน้นการจัดการเชิงรุก มีการรวบรวมหลักเกณฑ์ และกระบวนการ จัดการข้อร้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ เป็นมาตรฐาน ตอบสนองทันทั่วทั้งที่ สามารถติดตาม เรื่องร้องเรียนได้ตั้งแต่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของการให้บริการ รวมไปถึงการมีฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศในการเชื่อมโยงข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ

2) วางหลักเกณฑ์ แนวทาง และกลไกการช่วยเหลือเยียวยาเมื่อประชาชนได้รับความไม่เป็นธรรม หรือได้รับความเสียหายที่เกิดจากความผิดพลาดของการดำเนินการของภาครัฐและปัญหา ที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือปัญหาอื่นๆ ที่รัฐมีส่วนเกี่ยวข้อง

ดังนั้นจากข้อมูลที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสามารถสรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 7 ปัจจัยหลักด้วยกัน คือ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ การก่อสร้างและบำรุงรักษาทางบก การจัดให้มีน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค น้ำเพื่อการเกษตร การจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะ (2) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต 6 กิจกรรม ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาสตรี การพัฒนาเด็กและเยาวชน การส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุ การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพคนพิการให้สามารถพึ่งตนเองได้ การสงเคราะห์ผู้ป่วยโรคเอดส์ การสาธารณสุขมูลฐาน (3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย 2 กิจกรรม ได้แก่ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การแก้ไขและป้องกันปัญหาอาชญากรรม (4) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว 1 กิจกรรม ได้แก่ การส่งเสริมการ

พัฒนาการท่องเที่ยว (5) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 1 กิจกรรม ได้แก่ การรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บขนและการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล (6) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (7) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไปสู่ประชาชน การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนหรือบุคลากร และการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันวิชาการ

2.6.3 การจัดการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วุฒิสาร ตันไชย (2556) นักวิชาการด้านการปกครองท้องถิ่นของสถาบันพระปกเกล้า อธิบายว่า ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ถือเป็นโจทย์ใหญ่สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยใน 3 ประเด็นหลักที่สำคัญ คือ

1. ถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ทั้งนี้ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และข้าราชการท้องถิ่นล้วนแต่เป็นคนที่มีภูมิสำเนาหรือเป็นคนในท้องถิ่นย่อมถือเป็นหน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือและรับผิดชอบต่อท้องถิ่น

2. ความรับผิดชอบต่อการเมือง (Political Responsibility) เนื่องด้วยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็น “ผู้แทน” ของประชาชน และได้รับการเลือกสรรผ่าน “การเลือกตั้งท้องถิ่น” เพื่อให้เข้ามาทำหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น และดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ความรับผิดชอบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย (Legal Responsibility) อันเป็นความรับผิดชอบต่อ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตามกรอบกฎหมายที่ระบุไว้ตั้งแต่กฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่เน้นย้ำว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหลักในการจัดบริการสาธารณะ รวมทั้งในพระราชบัญญัติจัดตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ระบุอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ หรือกฎหมายแผน รวมทั้งพระราชบัญญัติอื่นๆ ที่ได้ให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมายให้ถือเป็นกรอบในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสนใจต่อความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่ประชาชน ชุมชน และจะต้องเตรียมรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นอันเป็นผลกระทบจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2556) ได้มีข้อเสนอแนะสำหรับการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนด แผนยุทธศาสตร์และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่า ท้องถิ่นจะต้องเตรียมทั้งในด้าน ทรัพยากรการบริหารด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการองค์กร เพื่อเป็น ยุทธศาสตร์รองรับกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยจะต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่

จะเกิดขึ้น ซึ่งผู้บริหารและพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของประชาคมอาเซียนอย่างถูกต้อง การเตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรในสาขาต่างๆ อาทิ ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางหรือภาษาราชการในการประสานงานส่วนภาษาท้องถิ่นใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวของประเทศสมาชิก การกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานการสาธารณสุข การศึกษา การส่งเสริมการค้าการลงทุน การให้ข้อมูลแก่นักลงทุน ที่สำคัญต่อไปการค้าการลงทุนตามแนวชายแดนจะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมอัตลักษณ์ทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากประเทศสมาชิกอาเซียนให้หลั่งไหลเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และเนื่องจากประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องวิเคราะห์ว่าจะสามารถใช้ประโยชน์จากประชาคมอาเซียนได้อย่างไร และควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ในเรื่องประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างถูกต้อง จัดทำหลักสูตรสร้างความตระหนักรู้ หลักสูตรด้านภาษาอังกฤษ ภาษาที่สาม รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การบำรุงรักษาถนนและสะพานดูแลสถานีขนส่งทางน้ำ การคมนาคมและการสัญจรทั้งทางบกและทางน้ำ เพื่อเชื่อมโยงระบบการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานสากล รองรับโครงการทางหลวงอาเซียนและโครงข่ายเชื่อมโยงคมนาคมด้านต่างๆ

3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มีทักษะด้านการสื่อสารและความรู้ด้านภาษาอังกฤษ มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของประชาคมอาเซียนที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย มีบทบาทในการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์บริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์บริหารราชการส่วนภูมิภาคและบริหารราชการส่วนกลางและบูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกัน โดยอาจเข้าร่วมเป็นภาคีการพัฒนาท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานอื่น

4. ส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพด้านวิชาการโดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น

5. ปัญหาสาธารณสุขตามแนวชายแดน โรคติดต่อและโรคใหม่ๆ ปัญหาอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว ปัญหาการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขของชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และแรงงานต่างด้าวที่อาจเข้าไม่ถึงระบบบริการสาธารณสุข เนื่องจากประเทศไทยมีระบบบริการสาธารณสุขที่ดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ประชาชนของประเทศเพื่อนบ้านจึงเข้ามา

รักษาพยาบาลในสถานบริการสาธารณสุขของประเทศไทยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำระบบข้อมูลประชากรแฝง ข้อมูลแรงงานต่างด้าวเพื่อใช้ในการวางแผนจัดบริการสาธารณสุข

6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทในการเป็นทั้งผู้ประสานงานและผู้สนับสนุนองค์ความรู้ ช่องทางการตลาด วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พัฒนามาตรฐานทางการศึกษาและวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานด้านฝีมือแรงงานให้ได้มาตรฐานสากลเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

7. ผลกระทบจากตลาดเสรีและการค้า การลงทุนที่กำลังจะเกิดขึ้นอาจจะกระทบการค้าระหว่างชุมชนท้องถิ่น ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับบทบาทการคุ้มครองผู้บริโภคให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสินค้าให้ได้มาตรฐานทั้งราคา คุณภาพ และบริการเพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของประชาชน

8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้บริการข้อมูลการค้าการลงทุนแก่นักลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านในการศึกษาสู่ทางการลงทุนในแต่ละท้องถิ่น ในอนาคตการค้าการลงทุนโดยเฉพาะการค้าตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านจะเพิ่มมากขึ้น ผู้บริหาร และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่บริเวณชายแดนควรศึกษา กฎ ระเบียบ เงื่อนไข แนวทางปฏิบัติและนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวกับการดูแลการค้า การลงทุนตามแนวชายแดน ตลอดจนสิทธิพิเศษและประโยชน์ต่างๆ

9. ในการส่งเสริมสินค้าเพื่อการส่งออก ทั้งผลผลิตทางการเกษตร สินค้าภายในชุมชน สินค้า OTOP องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความรู้แก่ประชาชน กลุ่มอาชีพ ในเรื่องกฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติและมาตรฐานของประชาคมอาเซียน

10. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำศักยภาพที่เป็นจุดแข็งของตนเองมาเป็นกลไกในการเตรียมความพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องหันมาสนใจในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้นและส่งเสริมอัตลักษณ์ (Identity) ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว การวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวการปรับปรุงดูแลสถานที่ท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวตามธรรมชาติ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน

ดังนั้นจะพบว่า ภารกิจและความท้าทายจึงอยู่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปรับตัวและเตรียมความพร้อมต่อความท้าทายครั้งใหม่นี้ อย่างไรก็ตามภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2550 ได้รองรับเกี่ยวกับความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Autonomy) กล่าวคือ การที่ท้องถิ่นมีสิทธิในการปกครองตนเองและการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม อันได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบาย (Policy) ด้านการวางแผน (Planning) ด้านการออกกฎข้อบังคับ (Regulatory) ด้านการงบประมาณ (Financial) ด้านการบริหาร (Administrative) และด้านการบริหารงานบุคคล (Personnel)

ตารางที่ 2.5 การปรับตัวและการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ความเกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อม
1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - จำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของการลงทุนภายในท้องถิ่น เช่นการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการผลิตเช่น ไฟฟ้า และประปา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจำเป็นต้องประสานความร่วมมือกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง - การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐาน - การลงทุนการให้บริการและใช้ประโยชน์ ICT - การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมเชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียน
2. การพัฒนาส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - จำเป็นต้องทบทวนถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลและช่วยเหลือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายใต้ท้องถิ่นรวมถึงวิสาหกิจชุมชน และอาจจำเป็นต้องทบทวนนโยบาย และบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการลงทุนภายในท้องถิ่น
3. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีบทบาทมากขึ้นในการเฝ้าระวังการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - มีการกำหนดแผนและมาตรการป้องกันและบรรเทาวิกฤติทางด้านสิ่งแวดล้อม - มีการซักซ้อมทำความเข้าใจในแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งทบทวนขอบเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
4. สังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตอาจมีปัญหาสืบเนื่องมาจากแรงงานอพยพ ทั้งในปัญหาความยากจน และโรคระบาด	<ul style="list-style-type: none"> - อาจต้องมีแนวทางหรือนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องต่างๆ อาทิ การป้องกันโรคระบาดและการจัดการสาธารณสุขขั้นมูลฐาน การจัดการศึกษาให้กับลูกหลาน การบริหารจัดการเรื่องแรงงานต่างชาติที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย และการจัดสวัสดิการให้แก่แรงงานอพยพ

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ความเกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อม
5. การรักษาความสงบเรียบร้อย	<ul style="list-style-type: none"> - อาจต้องมีบทบาทหน้าที่ในเรื่องการเฝ้าระวังปัญหาด้านอาชญากรรมมากขึ้น - ในบางพื้นที่ท้องถิ่นอาจจำเป็นต้องพัฒนาระบบและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานอพยพร่วมกับราชการส่วนกลางเพื่อนำมาใช้ในยามจำเป็น - ในบางกรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องร่วมกับชุมชนในการกำหนดกติกาและหลักเกณฑ์ของชุมชนสำหรับแรงงานต่างชาติ
6. การจัดการด้านภาษาวัฒนธรรมและจารีตประเพณี	<ul style="list-style-type: none"> - อาจจำเป็นต้องจัดทำข้อมูลที่เป็น สำคัญสำหรับแรงงานต่างชาติเป็นภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนอื่นๆ - ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และทำความเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน
7. สิ้นค้าเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - แผนที่การใช้ที่ดิน (Zoning) เพื่อผลิตสินค้าเกษตร - การพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ - การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ โดยการปรับปรุงพันธุ์พืช การพัฒนาระบบชลประทานและการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยว - การแปรรูปวัตถุดิบขั้นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค - พัฒนาคุณภาพของสินค้าโดยเฉพาะมาตรการด้านสุขอนามัยซึ่งจะนำมาใช้มากขึ้นหลังการยกเลิกภาษี
8. ด้านอุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - แผนที่การใช้ที่ดิน (Zoning) เพื่ออุตสาหกรรม - กำหนดและส่งเสริมอุตสาหกรรมในอนาคต (Bio - Plastic, etc.) - การเพิ่มขีดความสามารถให้ SME และ OTOP สู่สากล - การนำทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยมาเพิ่มมูลค่า

ที่มา: เรียบเรียงจาก ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล (2555) และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2555)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นั้น ประเด็นสำคัญของการศึกษาอยู่ที่การบริการสาธารณะ ซึ่งจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ นั้น พบว่า ในระดับมหภาคนั้นอำนาจหน้าที่ในการบริการสาธารณะระหว่างรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการแบ่งแยกกัน ตามที่ นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริการสาธารณะระดับชาติในประเทศไทยและได้อธิบายว่า เกณฑ์ในการแบ่งแยกการบริการสาธารณะระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยใช้เกณฑ์ที่เกิดจากแนวคิดหลักการทางวิชาการและเกณฑ์ที่เกิดจากกฎหมาย สามารถสรุปได้ว่าการบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นต้องไม่เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ การบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถที่จะดำเนินการได้ การบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้วมีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรงตามความต้องการของราษฎรในท้องถิ่น

อย่างไรก็ตามทั้งรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความรับผิดชอบในการบริการสาธารณะร่วมกัน เช่นในงานของ จรัส สุวรรณมาลา (2542) ที่ศึกษาถึงการบริการสาธารณะของรัฐบาลและท้องถิ่น พบว่า รัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันด้านการบริการสาธารณะ 3 ประการ คือ (1) รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือได้ของระบบการปกครองท้องถิ่น รัฐบาลย่อมสามารถกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินกิจกรรมอยู่ในกรอบของกฎหมาย ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องร้องการใช้ดุลพินิจของรัฐบาลในการแทรกแซงกิจการของท้องถิ่น ในกรณี que เห็นว่า รัฐบาลใช้ดุลพินิจที่ไม่ถูกต้องตามหลักการรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ระเบียบที่กำหนดไว้ได้ เช่นเดียวกัน (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องร่วมรับผิดชอบในการดำเนินนโยบายของรัฐบาล กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินกิจกรรมตามแนวนโยบายแห่งรัฐธรรมนูญ และนโยบายแห่งชาติที่รัฐบาลกำหนดขึ้น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นตัวแทนหรือหน่วยปฏิบัติงานของรัฐบาลในการบวกรวมนโยบายสาธารณะแห่งชาติ ขณะเดียวกัน รัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกันจัดทำโครงการพัฒนาภูมิภาค โดยแบ่งกันรับผิดชอบในการพัฒนาระบบสาธารณูปการ ในโครงการต่างๆ (3) รัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันรับผิดชอบในเรื่องความเท่าเทียม คุณภาพ และมาตรฐานของการบริการสาธารณะ กล่าวคือ รัฐบาลมีหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของการบริการสาธารณะและจัดให้มีมาตรการที่เพียงพอสำหรับใช้ในการกำกับดูแลและจูงใจให้หน่วยงานของรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดบริการให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ รัฐบาลมีหน้าที่ต้องจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อสร้างหลักประกันความเท่าเทียมในคุณภาพและมาตรฐานการบริการสาธารณะ นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจที่จะร้องขอให้รัฐบาลเข้ามาดำเนินกิจกรรมหรือการบริการสาธารณะในพื้นที่ของตนเองแทนได้กล่าวโดยสรุป ระบบการบริการสาธารณะที่พึงปรารถนาตามข้อเสนอข้างต้นนั้น รัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน สนับสนุน เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ในระดับหนึ่ง ในขณะที่ต่างก็เป็นอิสระจากกันและกันในระดับหนึ่ง การดำรงรักษาสมดุลของความสัมพันธ์เชิงพึ่งพาซึ่งกันและกัน และเป็นอิสระจากกันและกันดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการเชิงพลวัต (Dynamic) ที่สามารถปรับเปลี่ยนไปให้สอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อมอย่างไม่รู้จบสิ้น

ดังนั้นจะพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นถือว่าเป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการบริหารสาธารณะในพื้นที่ซึ่งจะต้องตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความพึงพอใจในการบริการสาธารณะด้านต่างๆ ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2551ข) ได้ทำการศึกษาผลการประเมินเป้าหมายมาตรฐานในการบริการสาธารณะของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลผลการสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มประชาชนผู้รับบริการสาธารณะด้านต่างๆ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 56.27 มีความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลรองลงมาคือ ร้อยละ 20.32 มีความพึงพอใจมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็จะพบว่า กลุ่มประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและวัฒนธรรม และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามลำดับ สอดคล้องกับงานศึกษาของ พินินท์ เครือไทย และ ชิชญาสุ ช่างเรียน (2554) ที่ได้รายงานผลการศึกษาด้านประสิทธิภาพการบริการสาธารณะพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลางมีจุดเด่นในด้านการบริการสาธารณะด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ด้านการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว และด้านการสาธารณสุขในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กเน้นการบริการสาธารณะเฉพาะด้าน (Specific Function) ได้แก่ ด้านการจัดระเบียบชุมชนและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมศาสนาจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

สอดคล้องกับงานศึกษาของ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และกอบกุล ราชะนาคร (2552) ที่ศึกษาวิเคราะห์ถึงการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการบริการสาธารณะที่ดี พบว่า (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจะรับงานที่ถ่ายโอนจากราชการส่วนกลางได้เป็นส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด (2) การถ่ายโอนที่ยังเกิดขึ้นน้อยมากคือ การถ่ายโอนด้านบุคลากร (3) ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังปี 2546 (4) งานการบริการสาธารณะของท้องถิ่นมีคุณภาพมากขึ้น เช่น การจัดบริการศูนย์ดูแลเด็กเล็ก มีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ เช่น การทำบัตรประชาชนและงานทะเบียนของเทศบาลซึ่งทำให้ระยะเวลาที่ประชาชนต้องรอรับบริการลดลง ในด้านการจัดสวัสดิการและเบี้ยยังชีพแก่คนชรา คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ พบว่า มีจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการเพิ่มขึ้นจนต้องจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ในการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบคัดกรองโดยใช้ “ประชาคมท้องถิ่น” เพื่อให้การจัดสรรสวัสดิการตรงกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการให้มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น โดยจ่ายเข้าบัญชีธนาคารของผู้สูงอายุโดยตรง บางแห่งจ่ายเป็นรายเดือน (แทนที่จะเป็น 6 เดือนต่องวด) หรือจ่ายให้ถึงบ้านควบคู่ไปกับโครงการเยี่ยมคารวะผู้สูงอายุในท้องถิ่น (5) ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการของท้องถิ่นมากขึ้น เช่น มีการแต่งตั้งตัวแทนของประชาชนเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างและตรวจรับงาน เป็นต้น

นอกจากนี้การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงหลักประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้จ่ายไป เช่นในงานของ อرنันท์ กลั่นทปุระ (2552) ได้ทำการศึกษาขนาดการบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการกำจัดขยะแล้วพบว่า เทศบาลนครมีประสิทธิภาพในการจัดบริการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยมากที่สุด โดยมีต้นทุนต่อปริมาณขยะมูลฝอย เท่ากับ 466.32 บาทต่อตัน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพในการจัดบริการดังกล่าวโดยมีต้นทุน เท่ากับ 935.57 บาทต่อตัน ในขณะที่เทศบาลเมืองมีประสิทธิภาพในการจัดบริการน้อยที่สุด โดยมีต้นทุนเท่ากับ 1,720.52 บาทต่อตัน และเทศบาลตำบลมีต้นทุนการจัดบริการ 1,331.79 บาทต่อตัน ซึ่งหลักการคำนึงถึงประสิทธิภาพข้างต้นจะนำไปสู่การจัดลำดับความสำคัญของการบริการสาธารณะในแต่ละประเภทรวมไปถึงการใช้เครื่องมือหรือเทคนิคในการบริหารจัดการเพื่อให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้น

หรือแม้แต่การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำเอาเทคนิคด้านการจัดการภาครัฐแนวใหม่เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการบริการสาธารณะตัวอย่างเช่นในงานศึกษาของ มนัสนันท์ ชัยกิจยิ่งเจริญ (2553) ได้ทำการศึกษาการจัดการบริการสาธารณะโดยวิธีการทำสัญญาจ้าง: กรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลกและเทศบาลนครขอนแก่น จากการให้บริการด้วยวิธีการทำสัญญาจ้างใน 4 โครงการ คือ การก่อสร้างซ่อมแซมถนน การรักษาความปลอดภัย การบำรุงรักษาสวนสาธารณะ เกาะกลางถนน พบว่า ผู้ให้บริการต่างกันคือเทศบาลนครพิษณุโลกใช้เอกชนดำเนินการแทนทำให้ต้องมีการคิดค่ากำไร ค่าเสื่อมเครื่องจักร ค่าใช้จ่ายในการบริหารเป็นต้นทำให้ต้นทุนสูงกว่า และเอกชนต้องการกำไรสูงสุดจึงทำงานตามที่กำหนดในสัญญาเพื่อให้สามารถเบิกเงินได้เท่านั้นดังนั้นถ้าจะใช้เอกชนเป็นผู้ให้บริการแทนเทศบาล เพื่อให้มีคุณภาพจะต้องมีการกำหนดคุณสมบัติที่ชัดเจน ส่วนเทศบาลนครขอนแก่นใช้ชุมชนในการให้บริการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยชุมชนมีส่วนได้ส่วนเสียกับประสิทธิผลเพราะเป็นผู้อยู่อาศัยด้วยทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพและช่วยลดต้นทุนของภาครัฐเนื่องจากชุมชนได้รับการอุดหนุนจากเทศบาลนครขอนแก่นเป็นค่าแรง ส่วนในด้านประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลนครพิษณุโลกมีประสิทธิผลใน 3 โครงการคือการก่อสร้างซ่อมแซมถนน การรักษาความปลอดภัย การบำรุงรักษาสวนสาธารณะ เกาะกลางถนนส่วนการเก็บขนขยะพบว่า มีประสิทธิผลด้อยกว่าที่เทศบาลดำเนินการเอง ส่วนเทศบาลนครขอนแก่นมีประสิทธิผลทั้ง 4 โครงการ และเมื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการใช้วิธีการทำสัญญาจ้างพบว่าทั้งในเทศบาลนครพิษณุโลกและเทศบาลนครขอนแก่น การให้การสนับสนุนของฝ่ายบริหาร การมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนช่วยให้สำเร็จ นอกจากนี้เทศบาลนครขอนแก่นและเทศบาลนครพิษณุโลกมีความสามารถในการจัดการทั้งทางด้าน การนำไปปฏิบัติ เพื่อกำหนดข้อกำหนดในสัญญาให้ชัดเจนเทศบาลก็จะได้รับการตรงตามต้องการ มีการประเมินคุณสมบัติของชุมชนที่เข้าร่วมในการให้บริการแทนเทศบาลเพื่อพิจารณาถึงความพร้อมของชุมชน และเทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครพิษณุโลกมีการประเมินคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมเสนอราคาเพื่อดูประสิทธิภาพการทำงานของเอกชน เทศบาลนครขอนแก่น ไม่มีการแข่งขันเนื่องจากให้ชุมชนเป็นผู้ดูแลกันเอง แต่เทศบาลนครพิษณุโลกถ้าต้องการให้มีการลดต้นทุนของภาครัฐต้องสร้างให้เกิดการแข่งขันและการเสนอราคาควรเป็นแบบประกวดราคา นอกจากนี้ เทศบาลนครขอนแก่นและเทศบาลนครพิษณุโลก

ยังต้องมีความสามารถในการประเมินและควบคุมเพื่อให้ชุมชนทำงานให้ได้ตามที่ตกลงไว้เทศบาลต้องมีความสามารถในการควบคุมทั้งในกระบวนการทำงานและผลลัพธ์ที่ได้ มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเมื่อเกิดปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ทัน่วงที

โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องวิเคราะห์ว่าจะสามารถใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ในเรื่องประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะในด้านต่างๆ ดังในรายงานของ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2556) ที่ได้เสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้ (1) พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างถูกต้อง (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน (3) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ (4) ส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพด้านวิชาการโดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น (5) การแก้ไขปัญหาสาธารณสุขตามแนวชายแดน โรคติดต่อและโรคใหม่ๆ ปัญหาอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว ปัญหาการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขของชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และแรงงานต่างด้าวที่อาจเข้าไม่ถึงระบบบริการสาธารณสุข (6) ท้องถิ่นควรมีบทบาทในการเป็นทั้งผู้ประสานงานและผู้สนับสนุนองค์ความรู้ ช่องทางการตลาด วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย (7) ผลกระทบจากตลาดเสรีและการค้า การลงทุนที่กำลังจะเกิดขึ้นอาจจะกระทบการค้าระหว่างชุมชนท้องถิ่น (8) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้บริการข้อมูลการค้าการลงทุนแก่นักลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านศึกษาสู่ทางการลงทุนในแต่ละท้องถิ่น (9) ในการส่งเสริมสินค้าเพื่อการส่งออก ทั้งผลผลิตทางการเกษตร สินค้าภายในชุมชน สินค้า OTOP องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความรู้แก่ประชาชน กลุ่มอาชีพ ในเรื่องกฎ ระเบียบ แนวทางปฏิบัติและมาตรฐานของประชาคมอาเซียน และ(10) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำศักยภาพที่เป็นจุดแข็งของตนเองมาเป็นกลไกในการเตรียมความพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนเช่นในงานของ นิสิต พันธมิตร (2550) ที่ได้ศึกษาถึงผลกระทบของการค้าชายแดนภาคเหนือต่อข้อตกลงการค้าเสรี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรภายหลังจากการมีข้อตกลงการเปิดเขตการค้าเสรี (FTA) โดยภาพรวมพบว่าเกษตรกรพบปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตและปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบหรือลักษณะทางการค้า

ศรีสุรักษ์ สิวินนา และคนอื่นๆ (2556) ศึกษาทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและพาณิชย์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน พบว่า การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและพาณิชย์นั้นจะมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจหรือที่เรียกว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องตามหลักในด้านการค้าและการลงทุนอันก่อให้เกิดลักษณะสำคัญในการเคลื่อนย้ายเสรีทางด้านการค้า การลงทุน แรงงาน และการระงับข้อพิพาทซึ่งมีผลกระทบต่อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอันอาจทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานตาม

กรอบที่กำหนดของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามที่ กล่าวไว้ในบทก่อนโดยจะขอสรุปและเสนอแนะแนวทางอันเป็นประโยชน์เพื่อการแก้ไขดังนี้

1. หมายความว่าด้วยการธนาคารและสถาบันการเงิน ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ได้มุ่งไปในทางการใช้มาตรฐานสากลตามที่ระบุไว้ ในแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Blueprint) ที่ต้องการให้สมาชิก อาเซียนยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลสถาบันการเงินตามมาตรฐานสากลซึ่งด้านการกำกับดูแล ธุรกิจธนาคารพาณิชย์จะใช้มาตรฐานของ Basel Committee on Banking Supervision และ มาตรฐานสากลของการกำกับธุรกิจหลักทรัพย์ จะใช้ของ International Organization of Securities Commissions (IOSCO) ซึ่งหากผู้ประกอบธุรกิจการเงิน และนักธุรกิจไทยสนใจการประกอบธุรกิจการเงินในสมาชิกอาเซียนมีคุณสมบัติตามมาตรฐานการกำกับดูแลธุรกิจ การเงินดังกล่าวก็จะสามารถ ทำธุรกิจการเงินในสมาชิกอาเซียนได้ง่ายขึ้น ตามระบบ Fit and Proper Basis กล่าวคือหากสถาบัน การเงินใด หรือผู้ประกอบธุรกิจการเงินใดมีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายและกฎระเบียบของของ ประเทศเจ้าบ้านก็สามารถเข้าไปทำธุรกิจการเงินในประเทศนั้นได้ด้วยความมั่นใจและนอกจากนี้ใน การกำกับดูแลความมั่นคงทางการเงินทุกประเทศมีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอัตราการแลกเปลี่ยน และการส่งออกเงินตราไปยังต่างประเทศ โดยในแต่ละประเทศก็ได้กำหนดถึงข้อบังคับไว้ที่แตกต่างกัน ทั้งวิธีการและจำนวนเงินในการโอนทั้งในส่วนกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งธนาคาร และกฎหมายหรือ ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราและการส่งออกเงินตราในการนี้อาจทำให้เกิด ปัญหาที่นำมาสู่อุปสรรคของการดำเนินการเพื่อให้เกิดความร่วมมือที่เป็นเอกภาพในประชาคมตาม วัตถุประสงค์ได้

2. กฎหมายส่งเสริมลงทุน ในแต่ละประเทศได้มีการแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายของประเทศประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะประเทศในกลุ่ม CLMV ในขณะที่ประเทศผู้นำใน ประชาคมอาเซียนมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อรองรับหลักการของ AEC Blueprint ตั้งแต่แรกอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม แต่ละประเทศยังคงมีข้อสงวนในการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์ของ AEC Blueprint เช่นกัน ดังได้แก่ การขจัดอัตราภาษี และการควบคุมการประกอบอาชีพของคนต่างด้าว เพื่อปกป้องแรงงานของชาติตัวเอง มาตรการที่แต่ละประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนได้กำหนดขึ้นเพื่อการส่งเสริมการ ลงทุนในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายใต้แนวทางของ ASEAN Blueprint ได้แก่ (ศรีสุรักษ์ สีวันนา และคนอื่นๆ, 2556)

1) การส่งเสริมการลงทุน โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายส่งเสริมการลงทุน ดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน และก่อให้เกิดการจ้างงานแรงงานภายในประเทศและส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัว ภายใต้บริบทของอาเซียน โดยเฉพาะประเทศที่ต้องการให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ อันได้แก่ ด้านพลังงาน ไฟฟ้า เหมืองแร่ เช่น ประเทศในกลุ่ม CLMV และรวมถึงประเทศไทยด้วย นโยบายดังกล่าวทำให้แรงงานภายในประเทศได้รับการจ้างงาน และมีการแลกเปลี่ยนทางเทคโนโลยี

2) การแก้ไขข้อพิพาทที่สงวนไว้เฉพาะคนชาติตน แต่ละประเทศควรมีการผ่อนปรนในเรื่องของสาขาวิชาชีพที่ควบคุมไม่ให้ชาวต่างชาติทำเท่าที่ไม่ทำให้แรงงานในประเทศเกิดการว่างงาน และเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนแรงงานฝีมือเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ซึ่งกัน

และกัน อนึ่ง ความเป็นไปได้ของการผ่อนปรนวิชาชีพที่ควบคุมไม่ให้ต่างชาติทำขึ้นอยู่กับความ ต้องการของแต่ละประเทศด้วย ถ้าประเทศใดขาดแคลนแรงงานฝีมือมาก ก็จะใช้มาตรการผ่อนปรน มาก ส่วนประเทศที่มีความพร้อมอยู่แล้ว ก็อาจผ่อนปรนในเรื่องดังกล่าวน้อยตามไปด้วย

3) การยกเว้นอัตราภาษีเงินได้ของนิติบุคคลต่างชาติ กรณีเป็นผู้บุกเบิก ผู้เชี่ยวชาญ หรือ อุตสาหกรรมที่ได้รับการสนับสนุนการลงทุน

4) ลดหย่อนภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในเรื่องของการนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบ (Investment Tax Cut) การลดหย่อนภาษีในเรื่องการนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบ เป็นมาตรการ ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติประการหนึ่งเพราะถือว่าเป็นการลดต้นทุนของธุรกิจของตน ทำให้นักลงทุน ต่างชาติได้รับความสะดวกและได้รับกำไรที่มากขึ้นจากการลงทุน

5) กำหนดเขตปลอดอากร (Free Zone) หรือการสร้างเขตเศรษฐกิจเฉพาะ แม้ว่า ประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนยังไม่สามารถลดภาษีนำเข้าของตนเป็นร้อยละ 0 แต่ก็มี ความพยายามที่จะผ่อนปรนมาตรการทางภาษีซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจภายใน ภูมิภาคอันเนื่องมาจากค้าขายที่มากขึ้นและการเคลื่อนไหลสินค้า (Free Flow of Goods) มากขึ้น

6) มาตรการจูงใจเฉพาะ SME และอุตสาหกรรมสาขาที่ประเทศไม่มีความเชี่ยวชาญ ซึ่ง จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน เงินทุน และสินค้าอย่างเสรีมากขึ้นภายในภูมิภาค และเนื่องจากผู้ ประกอบธุรกิจ SME เป็นคนส่วนใหญ่ในประชาคมอาเซียน การใช้นโยบายนี้จะทำให้อัตราการเติบโต ของเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียนสูงขึ้นอย่างมากภายในอนาคตอันใกล้

7) ส่งเสริมธุรกิจร่วมทุนกับต่างชาติ หรือการให้สัมปทาน สำหรับกิจการที่จำเป็นต้อง อาศัยเงินลงทุนจำนวนมาก เช่น การสร้างสาธารณูปโภค การสร้างเครือข่ายคมนาคม หรือสิ่งก่อสร้าง ขนาดใหญ่ เช่น เขื่อน ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ ซึ่งรัฐบาลควรต้องเป็นผู้ดำเนินการ รัฐบาลประเทศนั้นอาจ ต้องให้สิทธิพิเศษด้านภาษีหรือสิทธิในทรัพย์สินอย่างยิ่งแก่นักลงทุนในกลุ่มดังกล่าว

3. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา การให้ความคุ้มครองทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาของ ประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน นั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะหลายประเทศใน ประชาคมอาเซียนล้วนเป็นประเภทภาคี สมาชิกขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) และ เพื่อให้อัดคล้องกับหลักการขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) หาก ประเทศใดไม่มีระบบในการคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญาที่ดีแล้ว ประเทศนั้นก็มักจะไม่มีนักลงทุน เข้าไปลงทุนและก็จะถูกประเทศภูมิภาค อื่นมีมาตรการต่างๆ เพื่อกีดกันทางการค้าพร้อมกับการตัดลด สิทธิพิเศษที่ประเทศนั้นควรจะได้รับ ฉะนั้นหากประเทศใดไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการให้การคุ้มครอง สิทธิในทางทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว ย่อมเป็นประเทศที่นักลงทุนจะไม่กล้าเสี่ยงที่จะเข้าไปลงทุน เพราะไม่สามารถยอมรับสภาพการละเมิด ทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศนั้นๆ ได้สำหรับประเทศ ไทยอาจมีบทบัญญัติบางประการที่อาจเป็น อุปสรรคเมื่อมีการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์ใน ปี พ.ศ. 2558 ต่อไป

4. กฎหมายแรงงาน สถานการณ์ปัจจุบันของการปฏิบัติการตามข้อตกลงยอมรับร่วมกัน ด้านแรงงาน (Mutual Recognition Arrangement: MRAs) ขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจาต่อรองบาง สาขาวิชาชีพ ที่เป็นอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายเสรีของผู้ประกอบวิชาชีพบริการระดับมืออาชีพ ได้แก่

บริการด้าน สถาปัตยกรรม บริการด้านบัญชีคุณวุฒิ การสำรวจปฏิบัติทางการแพทย์ และผู้ปฏิบัติงานทางทันตกรรมซึ่งแล้วเสร็จในปี 2012 ดังนั้น เพื่อที่จะพัฒนาให้เป็นไปตาม MRAs อย่างรวดเร็ว มาตรการด้าน กฎหมายแรงงานของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องระบุรายละเอียด และการพัฒนา MRAs เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายเสรีของผู้ประกอบวิชาชีพบริการระดับมืออาชีพอื่นๆ นอกเหนือจากที่ระบุข้างต้น ให้แล้วเสร็จภายในปี 2015 และสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการ สร้างขีดความสามารถในพื้นที่ของการบริการ

5. การระงับข้อพิพาททางแพ่งและพาณิชย์ การระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการระงับข้อพิพาทนอกศาลได้รับความนิยมอย่างมาก โดยเฉพาะกระบวนการอนุญาโตตุลาการเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมสูงสุด ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการใช้ วิธีอนุญาโตตุลาการนั้นเป็นการยอมรับของคู่กรณีที่จะเลือกใช้วิธีการในการระงับข้อพิพาทในลักษณะนี้ กฎหมายหลายประเทศจะมีกระบวนการที่คล้ายๆ กันโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งนี้ก็สืบ เนื่องมาจากการที่ประเทศในกลุ่มอาเซียนนั้นต่างก็นำหลักการในกฎหมายแม่แบบหรือ (UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration) มาเป็นแบบในการยกร่างกฎหมาย ภายในของประเทศตนเองรวมถึงประเทศไทย นอกจากนี้การที่หลายประเทศในกลุ่มอาเซียนต่างก็เป็น ภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่าง ประเทศ (อนุสัญญากรุงนิวยอร์ก) ค.ศ. 1958 จึงมีผลทำให้คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ สามารถใช้บังคับในประเทศภาคีซึ่งเป็นกลุ่มประเทศอาเซียน จากผลการศึกษานั้นพบว่าประเทศที่มีการใช้ ระบบการอนุญาโตตุลาการมากที่สุดและการมี ประสิทธิภาพมากที่สุดพบว่าในประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือกลุ่มประเทศอาเซียนนั้นคือประเทศสิงคโปร์ซึ่งได้มีการจัดตั้งสถาบันการ อนุญาโตตุลาการเพื่อระงับข้อพิพาทในทางพาณิชย์หรือทางการค้าอย่างมีระบบและองค์คณะของตุลาการในสถาบันดังกล่าวยังเป็นที่ยอมรับกันอย่างสากลว่าเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขา อาชีพด้วยกันที่จะทำหน้าที่ในการชี้ขาดให้คู่ความเกิดความมั่นใจในคำชี้ขาดอีกทั้งประเทศสิงคโปร์มี ระบบการบริการในสถาบันหรือในศูนย์อนุญาโตตุลาการแบบ One Stop Service ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยแล้วระบบการอนุญาโตตุลาการของประเทศสิงคโปร์ยังคงมีการล้าหน้าประเทศไทยอยู่มาก

โสภณา ศรีจำปา (2556) ศึกษาความท้าทายของประเทศไทยจากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนซึ่งเน้นในด้านภาษาและวัฒนธรรมอาเซียนในยุคโลกาภิวัตน์ สรุปข้อเสนอว่า

1. คนไทยจะต้องเรียนรู้ เข้าใจ เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมกับการเป็นประชาคมอาเซียนที่มีทั้งความร่วมมือและการแข่งขันที่จะรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ หากมองในทางกลับกันประเทศไทยควรผลักดัน และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เรื่อง “ไทยศึกษาอย่างเป็นระบบ” ขึ้นในมหาวิทยาลัยในประชาคม อาเซียน รวมถึงในภูมิภาคต่างๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศไทยให้กับ เพื่อนบ้านรวมทั้งชาวต่างชาติอื่นๆ ให้ถูกต้องมากขึ้น การส่งเสริมให้เกิดไทยศึกษาในประชาคม อาเซียนและภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกเป็นการยกระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยไปสู่ระดับ นานาชาติมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลบภาพมายาคติที่ต่างชาติมองไทยว่าเป็นเพียงดินแดนแห่ง Sand, Sea, Sex เท่านั้น

2. ปรากฏการณ์ของโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยทั้งในด้านบวก และลบ สังคมไทยต้องตั้งสติให้ดีทำความเข้าใจในความหลากหลายและซับซ้อนของสังคมที่เป็นอยู่ ใช้ทุนทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติที่ประเทศไทยมีเหลืออยู่ให้สมดุล ถูกต้องและเหมาะสม มีการดำรงรักษาสิ่งที่ดีไว้ และพัฒนาให้เจริญงอกงาม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง ในขณะเดียวกัน รัฐบาลต้องมีความจริงจังในการวางแผนเพื่อเร่งพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะทักษะทางด้านภาษาทั้งไทย และภาษาต่างประเทศ รวมถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ในทุกระดับ และส่งเสริมการศึกษาเรื่องราวของประชาคมอาเซียนในระดับ ต่างๆ เช่น การจัดทำหนังสือวิชาการเพื่อให้ความรู้กับนักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป การจัด หลักสูตรอาเซียนศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นต้น

3. ภาครัฐส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐานให้กับคนพลัดถิ่นที่เข้ามาในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมาย เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน การดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกับสังคมกระแสหลักอย่างสุข สงบ สันติ ในขณะเดียวกันรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อป้องกันการเข้ามาละเมิดสิทธิของคนไทยจากชาวต่างชาติที่เข้าเมืองทั้งถูกและผิดกฎหมายด้วยความเข้มงวด เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนไทย และประเทศชาติให้คงอยู่สืบไป

2.8 นิยามปฏิบัติการ

การวิจัยเรื่อง การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 แล้วนั้น เพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์สูงสุดของการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปขององค์กร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ส่วนตัวแปรตาม คือ การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านลักษณะองค์กร หมายถึง จำนวนบุคลากร ขนาดองค์กร และจำนวนประชากรในพื้นที่

การเมืองและความมั่นคง หมายถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ได้รับการคุ้มครองและมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงปลอดภัยการแก้ไขปัญหาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกประเภทที่อาจจะเกิดขึ้น

เศรษฐกิจ หมายถึง การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผลผลิตทางการเกษตร สินค้าภายในชุมชน และสินค้าโอท็อปการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมขนส่ง เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุน และการเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน

สังคมและวัฒนธรรม หมายถึง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือ และภาษาต่างประเทศการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อตระหนักถึง

ความสำคัญของอาเซียนแก่ประชาชนและบุคลากรของท้องถิ่น และการส่งเสริมให้กลุ่มแรงงานต่าง
 ด้ว้เข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขและการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ หมายถึง ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วน
 ท้องถิ่นในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ของทางราชการ เป็นองค์กรที่มีความ
 รับผิดชอบที่สูงยิ่งต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน และการเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไข
 ปัญหาในพื้นที่

หลักประชาธิปไตย หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า
 มามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นประชาชนได้รับการบริการสาธารณะด้วยความเสมอ
 ภาคและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย และการบริหารงานที่ยึดหลักความถูกต้องตามครรลองของกฎระเบียบ
 ในการบริหารจัดการ

การมีใจให้บริการ หมายถึง การลดเวลาและขั้นตอนในการให้บริการเพื่อความรวดเร็วและ
 มีประสิทธิภาพ โดยสามารถเป็นตัวกลางในการแก้ไขหรือไกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งของประชาชนได้
 รวมถึงสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการต่างๆ เสมือนญาติมิตร

การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ หมายถึง การให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการร่วม
 พัฒนาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นพลเมือง ซึ่งการดำเนินนโยบายจะเน้นให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็น
 เจ้าของและหวงแหนท้องถิ่น รวมถึงการมีช่องทางในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย

การบริหารแบบมีอาชีพ หมายถึง การบริหารงานที่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่โดย
 สามารถแก้ไขปัญหาขององค์กรได้โปร่งใส นอกจากนี้ยังต้องเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนสามารถ
 ตรวจสอบได้ทุกเมื่อ รวมทั้งความสามารถในการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสังคม
 ภายนอก

การลดขนาดองค์กร หมายถึง การบริหารจัดการโดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่
 บุคลากรทุกฝ่าย สามารถใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า
 และมีการทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อเข้ามาช่วยในการแบ่งเบาภาระงาน

การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การที่องค์กรมีการวางแผนการดำเนินงาน
 หรือโครงการต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน มีการลงมือปฏิบัติงานตามแผนการต่างๆ ที่กำหนดไว้ และมีการ
 ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานมาเป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไข

ความเพียงพอของงบประมาณ หมายถึง การมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดบริการ
 สาธารณะมีความพยายามในการเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้ และสามารถใช้งบประมาณ
 รายจ่ายได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการ
 ขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่ง การจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อ
 การเกษตรอย่างเพียงพอตลอดปี และการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามที่สาธารณะ

ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต หมายถึง มีการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน
 ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องการให้ความรู้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน และมีการ
 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้สูงอายุรวมกลุ่มกันจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์

ด้านการจัดระเบียบสังคม หมายถึง การป้องกันปัญหายาเสพติดและลดอัตราการติดยาเสพติดในเยาวชนและประชาชนทั่วไปการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่

ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ การมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชนและมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าจากวิสาหกิจชุมชน

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทุกครั้งก่อนที่จะมีการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน การส่งเสริมด้านศาสนา ภูมิปัญญาและประเพณีที่ดีงามในท้องถิ่น รวมถึงการให้ความสำคัญด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไปสู่ประชาชน การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนหรือบุคลากร และการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันวิชาการ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวทางการวิจัยแบบผสม (Mixed Research) โดยเริ่มจากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประกอบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้ามาสนับสนุน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ทำการออกแบบการวิจัย (Research Design) ดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ส่งทางไปรษณีย์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มตัวอย่างและบางส่วนได้นำส่งด้วยตนเอง รวมจำนวนทั้งสิ้น 400 แห่ง เพื่อนำข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) มาวิเคราะห์ในเชิงสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาประมวลผลและจัดทำตารางการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อนำเสนอข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ดังต่อไปนี้

1) การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research)

(1) เอกสารที่เป็นกฎหมาย ข้อบังคับหรือระเบียบ ได้แก่ กฎบัตรอาเซียน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นอื่น ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกสารประกาศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

(2) เอกสารที่ไม่ใช่กฎหมาย ได้แก่ รายงานการวิจัย หนังสือ บทความ วารสาร และข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งในเชิงปฐมภูมิ (Primary Source) และทุติยภูมิ (Secondary Source) ในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย

2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Opened-Ended Question) จากบุคคลในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants Interview) ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น 8 คน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน ท้องถิ่นอำเภอ 3 คน และท้องถิ่นจังหวัด 4 คน

3) การประชุมกลุ่มย่อย โดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะให้ข้อมูลที่ สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยได้ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่นอำเภอ และท้องถิ่นจังหวัด

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ข้อมูลจากแบบสอบถามมีความเป็นตัวแทนและความน่าเชื่อถือ อัน จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

3.2.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 7,853 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น, 2556)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการพิจารณากลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักเกณฑ์สอดคล้องกับ การแบ่งภาคของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาค กลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 400 แห่ง กำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ยอมให้ความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร} \quad n &= \frac{7,853}{1 + 7,853 (0.05)^2} \\ &= 380.61 \end{aligned}$$

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ประเภทของการสุ่มตัวอย่างแบบโดยอาศัยความน่าจะเป็นไปได้ (Probability Sampling) และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Probability Sampling) เพื่อให้แต่ละชั้นมีความเหมือนกันแต่แตกต่างกัน (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ, 2551)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวทางการวิจัยแบบผสม (Mixed Research) คือ ทั้งระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ทั้งนี้เพื่อให้ผลการศึกษาศึกษาสามารถตอบวัตถุประสงค์สูงสุดของการวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูลในเชิงคุณภาพรวมทั้งการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1) คำถามแบบปลายปิด (Closed-Ended Question) หมายถึง คำถามที่ให้เลือกตอบตามความเป็นจริงที่ผู้ตอบเห็นว่าใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด

2) ประเด็นคำถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นมีผลกระทบมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นมีผลกระทบมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นมีผลกระทบปานกลาง

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นมีผลกระทบน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นมีผลกระทบน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

มาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

น้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

แบ่งระดับปัจจัยด้านองค์กรโดยใช้เกณฑ์การประเมินของเบสท์ (Best, 1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีผลกระทบอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีผลกระทบอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีผลกระทบอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยแบ่งออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ และชอบต่อสาธารณะ หลักประชาธิปไตย การมีใจให้บริการ การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ การบริหารแบบมืออาชีพ การลดขนาดองค์กร การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และงบประมาณลักษณะคำถาม เป็นแบบปลายปิดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นมีการปฏิบัติมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นมีการปฏิบัติมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นมีการปฏิบัติปานกลาง

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นมีการปฏิบัติเล็กน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

มาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

น้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

แบ่งระดับปัจจัยด้านองค์กรโดยใช้เกณฑ์การประเมินของเบสท์ (Best, 1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชนและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการส่งเสริมการลงทุน และการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นมีความพร้อมมากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความนั้นมีความพร้อมมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นมีความพร้อมปานกลาง

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นมีความพร้อมน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นมีความพร้อมน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

มาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

น้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

แบ่งระดับปัจจัยด้านองค์กรโดยใช้เกณฑ์การประเมินของเบสท์ (Best, 1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 5 ข้อมูลคำถามปลายเปิดของข้อเสนอแนะในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อย ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants Interview) ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 คน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน ท้องถิ่นอำเภอ 3 คน และท้องถิ่นจังหวัด 4 คน โดยแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Opened-Ended Question) แบ่งออกเป็น 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 5 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 6 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ตำแหน่งงาน ชื่อหน่วยงาน ที่อยู่ของหน่วยงาน และวันที่ให้ข้อมูล

3.3.2.1 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) โดยผู้ที่เข้าร่วมสนทนานั้นเป็นผู้รู้หรือมีความเชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยได้ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องถิ่นอำเภอ และท้องถิ่นจังหวัด ทั้งนี้ผู้วิจัยนำวิธีการศึกษาตามแนวทางของชาย โปธิสิตา (2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับวิธีการวิจัยแบบสนทนากลุ่มว่าเป็นเครื่องมือเสริมในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้นักวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผลของการสนทนากลุ่มนั้นอาจจะยังไม่มีข้อสรุปหรือคำตอบของประเด็นที่มีการสนทนากันแต่หัวใจของการสนทนากลุ่มนั้นผู้วิจัยจะต้องมุ่งหาความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมสนทนาในลักษณะของการอภิปรายเป็นสำคัญ ซึ่งในตำราของชาย โปธิสิตา (2552) ยังได้เสนอแนะเกี่ยวกับจำนวนผู้ร่วมสนทนากลุ่มว่าควรมีกลุ่มละประมาณ 6-8 คนจึงจะมีความเหมาะสม

3.4 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ (Reliability) ดังต่อไปนี้

3.4.1 การทดสอบความเที่ยงตรง

การทดสอบความเที่ยงตรงหรือความตรงของมาตรวัด (Validity) เป็นการทดสอบว่าเครื่องมือวัดสามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำหรือไม่ (สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2534) การวัดความเที่ยงตรงมีหลายลักษณะ ได้แก่ (1) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (2) ความเที่ยงตรงตามความสัมพันธ์กับเกณฑ์ (Criterion Related Validity) และ (3) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) หรือความตรงเชิงทฤษฎี (พิสนุ พงศ์ศรี, 2550) การพิจารณาใช้ความเที่ยงตรงแบบใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละมาตรวัด (Kerlinger and Pedhazur, 1973; Claire Selltiz & et al., 1976)

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้วิจัยเลือกความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เนื่องจากต้องการให้ได้คุณภาพของเครื่องมือวัดที่ถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่องที่ต้องการวัดหรือวัดได้ครอบคลุมเนื้อเรื่องทั้งหมด (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2556) โดยการนำนิยามปฏิบัติการ กรอบแนวคิดในการวิจัย โครงสร้างของคำถามควบคู่กับแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง จำนวน 5 คน

จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแต่คนมารวมกันคำนวณหาความตรงตามเนื้อหา ซึ่งคำนวณได้จากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น จากดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ และ -1 = ไม่สอดคล้อง โดยสูตรที่ใช้ในการคำนวณคือ (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2556)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ ค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ (IOC) จะต้องมีย่านค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไปจึงจะสามารถนำไปใช้ได้

3.4.2 การทดสอบความเชื่อถือได้

การทดสอบความเชื่อถือได้ของมาตรวัด (Reliability) เป็นการทดสอบความคงเส้นคงวาของมาตรวัดที่ได้จากเครื่องมือวิจัย (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2556) โดยการทดสอบว่ามาตรวัดมีความคงเส้นคงวา (Consistency) ในการวัดหรือไม่ ซึ่ง Kerlinger (1964) อธิบายว่าความคงเส้นคงวาจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ (1) ความคงเส้นคงวาในการวัด (2) ค่าจริง (True Score) ของสิ่งที่วัดหรือความแม่นยำ (Accuracy) และ (3) ความคลาดเคลื่อนของมาตรวัด (Error of Measurement) จะต้องต่ำ มาตรวัดจึงจะมีความน่าเชื่อถือสูง

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อถือได้จากแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยวิธีประมาณค่าความเชื่อถือได้ค่า Alpha ตามแบบ Cronbach's Alpha เนื่องจากเหมาะสำหรับเครื่องมือที่ได้คะแนนรายข้อมากกว่า 1 คะแนน นั่นคือแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งความเชื่อถือที่ได้จากวิธีการนี้เรียกว่า Alpha Coefficient หรือ Cronbach's Alpha Coefficient (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2556) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พิจารณาความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ (Try Out) โดยนำแบบสอบถามจำนวน 40 ชุด ไปขอให้บุคคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 4 แห่ง แห่งละ 10 คนตอบ เมื่อได้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาประมวลผลและทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือโดยใช้เกณฑ์ที่ค่าของ Alpha มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งผลของการตรวจวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามจำนวนรวมทั้งหมดทุกข้อ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) = 0.8597 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมจะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้นิเวศการวิจัยแบบผสม (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดของการวิจัยจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ในเชิงสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาประมวลผลและจัดทำตารางการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อนำเสนอข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.5.1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.1.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way - ANOVA) สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis)

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียนรู้ไปกับการเก็บข้อมูลตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์โดยการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) ตามที่ พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ (2551) ได้อธิบายว่าการสร้างข้อสรุปเชิงอุปนัย (Induction) เป็นการสร้างข้อเสนหรือข้อวินิจฉัยโดยอาศัยการให้เหตุผลของผู้วิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปจากหลักฐาน (Premise) ที่เป็นที่ยอมรับหรือบางสิ่งบางอย่างที่รู้ว่าเป็นจริงโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสังเกตการณ์หรือข้อเท็จจริงโดยเฉพาะ สอดคล้องกับที่ สุภางค์ จันทวานิช (2540) ได้อธิบายว่าในการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยนั้นเป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เน้นการสร้างข้อสรุปทั่วไปที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรตั้งแต่สองตัวขึ้นไป โดยใช้กรณีหรือแหล่งข้อมูลเฉพาะจำนวนหนึ่งเป็นหลักแล้วกล่าวอ้างความจริงทั่วไปขึ้นจากความจริงเฉพาะของข้อมูลชุดดังกล่าว โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่โดยมุ่งที่จะตอบโจทย์ของวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

ทั้งนี้โดยผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การบริหารจัดการภายในองค์กร และการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้นกระบวนการของงานวิจัยชิ้นนี้คณะผู้วิจัยจึงพยายามแสวงหาคำตอบโดยการพยายามให้เหตุผลในเชิงอุปนัย (Induction) เพื่อสร้างข้อสรุปเป็นภาพรวมและให้ได้มาซึ่งข้อสรุปจากหลักฐาน (Premise) (จุมพล หนิมพานิช, 2550) ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การแปลความ และการตีความ โดยผลการวิจัยเชิงคุณภาพจะเป็นข้อมูลในการสนับสนุนการอธิบายการวิจัยเชิงปริมาณและการอภิปรายผลการวิจัย (John W. Creswell, 2014)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวทางการวิจัยแบบผสม (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีเนื้อหารายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 400 แห่ง โดยนำข้อมูลที่ได้มาจัดการลงรหัส ทำการประมวลผลและวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way - ANOVA) และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้น (Stepwise Regression Analysis) ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ทางสถิติ แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบที่ใช้พิจารณา t – Distribution
F	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบที่ใช้พิจารณา F – Distribution
Df	หมายถึง	ชั้นองศาแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	หมายถึง	ผลโดยรวมกำลังสอง (Sum of Square)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของตัวแปรชีวิต
R^2 Adjusted	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ที่ปรับแล้ว
Beta	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน
B	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย
Sig.	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทั่วไปขององค์กร

ข้อมูลทั่วไปขององค์กร	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนบุคลากร		
น้อยกว่า 50 คน	208	52.00
51-100 คน	113	28.25
101-200 คน	48	12.00
200 คนขึ้นไป	31	7.75
ขนาดองค์กร		
ขนาดเล็ก	65	16.25
ขนาดกลาง	250	62.50
ขนาดใหญ่	85	21.25
จำนวนประชากรในพื้นที่		
น้อยกว่า 5,000 คน	160	40.00
5,001-10,000 คน	132	33.00
10,001-20,000 คน	39	9.75
20,000 คนขึ้นไป	69	17.25

จากตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตาม จำนวนบุคลากร ขนาดองค์กร งบประมาณต่อปี และจำนวนประชากรในพื้นที่ โดยเรียงลำดับตามค่าร้อยละ มากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

จำนวนบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นองค์กรที่มีบุคลากรมีน้อยกว่า 50 คน จำนวน 208 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือ 51-100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 101-200 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และ 200 คนขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 7.75 ตามลำดับ

ขนาดองค์กร ส่วนใหญ่เป็นองค์กรขนาดกลาง จำนวน 250 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาเป็นองค์กรขนาดเล็ก ร้อยละ 16.25 และองค์กรขนาดใหญ่ มีเพียงร้อยละ 21.25 ตามลำดับ

งบประมาณต่อปี ส่วนใหญ่เป็นองค์กรที่มีงบประมาณน้อยกว่า 25 ล้านบาท จำนวน 160 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ 25-50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.75 51-100 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.75 และ 101 ล้านบาทขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 10.5 ตามลำดับ

จำนวนประชากรในพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นองค์กรที่มีประชากรน้อยกว่า 5,000 คน จำนวน 160 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ 5,001-10,000 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 20,000 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.25 และ 10,001-20,000 คน มีเพียงร้อยละ 9.75 ตามลำดับ

4.1.2 สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 4.2 สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการเมืองและความมั่นคง

ลำดับ	ด้านการเมืองและความมั่นคง	ระดับผลกระทบ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ได้รับการคุ้มครองและมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงปลอดภัย	3.88	0.84	มาก
2	การเสริมส่งความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างประเทศ	3.50	0.96	มาก
3	การพัฒนาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาชายแดนติดและอาชญากรรมข้ามชาติ	3.71	0.89	มาก
รวม		3.70	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการเมืองและความมั่นคงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.77) หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ได้รับการคุ้มครองและมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงปลอดภัยอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.84) รองลงมาคือการพัฒนาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาชายแดนติดและอาชญากรรมข้ามชาติ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.89) และการเสริมส่งความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างประเทศ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านเศรษฐกิจ

ลำดับ	ด้านเศรษฐกิจ	ระดับผลกระทบ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผลผลิตทางการเกษตร สินค้าภายในชุมชน และสินค้าโอท็อป	3.77	0.82	มาก
2	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมขนส่ง เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุน	3.81	0.85	มาก
3	การเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน	3.72	0.86	มาก
รวม		3.77	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านเศรษฐกิจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.74) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมขนส่ง เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุนอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.85) รองลงมาคือการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผลผลิตทางการเกษตร สินค้าภายในชุมชน และสินค้าโอท็อป ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.82) และการเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ลำดับ	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ระดับผลกระทบ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษาต่างประเทศ	3.73	0.86	มาก
2	การสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียนแก่ประชาชนและบุคลากรของท้องถิ่น	3.70	0.86	มาก
3	การส่งเสริมแรงงานต่างด้าวเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขและการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.66	0.91	มาก
รวม		3.69	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.78) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียนแก่ประชาชนและบุคลากรของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.86) และการส่งเสริมให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.91) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 สรุปสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามรายด้าน

ลำดับ	สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับความผลกระทบ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	การเมืองและความมั่นคง	3.70	0.77	มาก
2	เศรษฐกิจ	3.77	0.74	มาก
3	สังคมและวัฒนธรรม	3.69	0.78	มาก
รวม		3.72	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.68) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือด้านการเมืองและความมั่นคง ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.77) และด้านสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

4.1.3 การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.6 การบริหารจัดการ ด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ

ลำดับ	ด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	4.04	0.72	มาก
2	องค์กรท่านเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมในพื้นที่	4.00	0.75	มาก
3	องค์กรท่านมีความรับผิดชอบต่อชีวิตและความปลอดภัยของประชาชน	4.13	2.15	มาก
รวม		4.06	0.93	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.93) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีความรับผิดชอบต่อชีวิตและความปลอดภัยของประชาชนอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 2.15) รองลงมาคือองค์กรมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.72) และองค์กรเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมในพื้นที่ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 การบริหารจัดการ ด้านความเป็นประชาธิปไตย

ลำดับ	ด้านความเป็นประชาธิปไตย	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น	4.06	0.78	มาก
2	ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย	4.03	0.81	มาก
3	องค์กรของท่านยึดหลักความถูกต้องตามครรลองของกฎระเบียบในการบริหารจัดการ	4.09	0.77	มาก
รวม		4.06	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การบริหารจัดการด้านความเป็นประชาธิปไตยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.70) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรยึดหลักความถูกต้องตามครรลองของกฎระเบียบในการบริหารจัดการอยู่ของประชาชนอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือองค์กรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.78) และประชาชนได้รับการบริการสาธารณะด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 การบริหารจัดการ ด้านการมีใจให้บริการ

ลำดับ	ด้านการมีใจให้บริการ	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านมีการลดเวลาและขั้นตอนในการให้บริการเพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	4.08	0.74	มาก
2	องค์กรท่านสามารถเป็นตัวกลางในการแก้ไขหรือไกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งของประชาชน	3.99	0.78	มาก
3	องค์กรท่านอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการต่างๆ เสมือนญาติมิตร	4.22	0.72	มาก
รวม		4.10	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การบริหารจัดการด้านการมีใจให้บริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.64) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการต่างๆ เสมือนญาติมิตรอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือองค์กรมีการลดเวลาและขั้นตอนในการให้บริการเพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.74) และองค์กรสามารถเป็นตัวกลางในการแก้ไขหรือไกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งของประชาชน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 การบริหารจัดการ ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ

ลำดับ	ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ประชาชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นพลเมือง	4.06	0.77	มาก
2	องค์กรของท่านดำเนินนโยบายโดยเน้นให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนท้องถิ่น	4.01	0.76	มาก
3	องค์กรท่านมีช่องทางในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย	4.03	0.77	มาก
รวม		4.03	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การบริหารจัดการด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.67) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นพลเมืองอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือองค์กรมีช่องทางในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.77) และองค์กรของท่านดำเนินนโยบายโดยเน้นให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 การบริหารจัดการ ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ

ลำดับ	ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านมีคณะผู้บริหารงานที่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาขององค์กรได้	3.99	0.79	มาก
2	องค์กรท่านมีการบริหารงานที่โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลและสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อ	4.05	0.80	มาก
3	องค์กรท่านมีความสามารถในการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอก	3.88	0.79	มาก
รวม		3.97	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การบริหารจัดการด้านการบริหารแบบมืออาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.71) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีการบริหารงานที่โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลและสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่ออยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือองค์กรท่านมีคณะผู้บริหารงานที่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาขององค์กรได้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.79) และองค์กรท่านมีความสามารถในการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 การบริหารจัดการด้านการลดขนาดองค์กร จำแนกตามรายด้าน

ลำดับ	ด้านการลดขนาดองค์กร	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านบริหารจัดการโดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย	3.86	0.83	มาก
2	องค์กรท่านมีการทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน	3.36	1.11	ปานกลาง
3	องค์กรท่านได้ใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือและครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า	3.91	0.77	มาก
รวม		3.71	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การบริหารจัดการด้านการลดขนาดองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรได้ใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือและครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ องค์กรมีการบริหารจัดการโดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.86) และองค์กรมีการทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 1.11) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 การบริหารจัดการด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ จำแนกตามรายด้าน

ลำดับ	ด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านมีการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน	4.03	0.77	มาก
2	องค์กรท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนการต่างๆ ที่กำหนดไว้	4.01	0.72	มาก
3	องค์กรท่านมีการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานมาเป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไข	3.96	0.79	มาก
รวม		4.00	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.12 การบริหารจัดการด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.67) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีการวางแผนการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือ องค์กรมีการปฏิบัติงานตามแผนการต่างๆ ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.72) และ องค์กรมีการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานมาเป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 การบริหารจัดการด้านการความเพียงพอของงบประมาณ จำแนกตามรายด้าน

ลำดับ	ด้านการความเพียงพอของงบประมาณ	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดบริการสาธารณะ	3.68	0.89	มาก
2	องค์กรท่านมีความพยายามในการเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้	3.93	0.75	มาก
3	องค์กรท่านใช้งบประมาณรายจ่ายได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน	3.94	0.78	มาก
รวม		3.85	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การบริหารจัดการด้านการความเพียงพอของงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.69) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีการใช้งบประมาณรายจ่ายได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือองค์กรมีความพยายามในการเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.75) และองค์กรมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดบริการสาธารณะ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 สรุปปัจจัยด้านการบริหารจัดการ จำแนกตามรายด้าน

ลำดับ	ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ	4.06	0.93	มาก
2	หลักประชาธิปไตย	4.06	0.70	มาก
3	การมีใจให้บริการ	4.10	0.64	มาก
4	การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ	4.03	0.67	มาก
5	การบริหารแบบมีมืออาชีพ	3.97	0.71	มาก
6	การลดขนาดองค์กร	3.71	0.71	มาก
7	การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.00	0.67	มาก
8	ความเพียงพอของงบประมาณ	3.85	0.69	มาก
รวม		4.14	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.60) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระดับการปฏิบัติด้านการมีใจให้บริการ อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ และด้านหลักประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.70) การเน้นประชาชนเป็นสำคัญอยู่ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.67) การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.67) การบริหารแบบมีมืออาชีพ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.71) ความเพียงพอของงบประมาณ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.69) และการลดขนาดองค์กร ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

4.1.4 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 4.15 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ลำดับ	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับความพร้อม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านมีการก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่ง	3.94	0.82	มาก
2	องค์กรท่านจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตรแก่ประชาชนอย่างเพียงพอตลอดปี	3.94	0.83	มาก
3	องค์กรท่านการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะ	4.05	0.77	มาก
รวม		3.98	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.69) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือองค์กรมีการจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตรแก่ประชาชนอย่างเพียงพอตลอดปี ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.83) และองค์กรมีการก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่ง ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ลำดับ	ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ระดับความพร้อม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านมีการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	3.78	0.79	มาก
2	องค์กรท่านมีการให้ความรู้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน	3.70	0.80	มาก
3	องค์กรท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้สูงอายุรวมกลุ่มกันจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์	3.86	0.79	มาก
รวม		3.78	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.71) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้สูงอายุรวมกลุ่มกันจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.79) รองลงมาคือองค์กรมีการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.80) และองค์กรมีการให้ความรู้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการจัดระเบียบสังคม

ลำดับ	ด้านการจัดระเบียบสังคม	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหา ยาเสพติดและลดอัตราการติดยาเสพติดในเยาวชนและประชาชนทั่วไป	3.92	0.80	มาก
2	องค์กรท่านมีการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	3.90	0.81	มาก
3	องค์กรท่านมีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่	3.50	0.97	มาก
รวม		3.77	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.75) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาเสพติดและลดอัตราการติดยาเสพติดในเยาวชนและประชาชนทั่วไปอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือองค์กรมีการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.81) และองค์กรมีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.97) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว

ลำดับ	ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว	ระดับความพร้อม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่	3.68	0.83	มาก
2	องค์กรท่านมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชน	3.60	0.85	มาก
3	องค์กรท่านมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าจากวิสาหกิจชุมชน	3.55	0.96	มาก
รวม		3.61	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.80) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.83) รองลงมาคือองค์กรมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.85) และองค์กรมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าจากวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ลำดับ	ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	ระดับความพร้อม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านมีการรณรงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.80	0.86	มาก
2	องค์กรท่านมีการจัดกิจกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์	3.67	0.90	มาก
3	องค์กรท่านมีกิจกรรมรณรงค์การปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว	3.78	0.87	มาก
4	การดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย	3.78	0.84	มาก
รวม		3.76	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.77) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีการรณรงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือองค์กรมีกิจกรรมรณรงค์การปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.87) และมีการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.84) และองค์กรท่านมีการจัดกิจกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.90) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ลำดับ	ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	ระดับความพร้อม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน	3.62	0.87	มาก
2	องค์กรท่านจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านศาสนา ภูมิปัญญาและประเพณีที่ดั่งงามในท้องถิ่น	3.93	0.77	มาก
3	องค์กรท่านให้ความสำคัญด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.97	0.78	มาก
รวม		3.84	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.71) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรได้ให้ความสำคัญด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือองค์กรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านศาสนา ภูมิปัญญาและประเพณีที่ดั่งงามในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.77) และองค์กรส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ลำดับ	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	ระดับความพร้อม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์กรท่านมีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น	3.62	0.91	มาก
2	องค์กรท่านมีการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนหรือบุคลากร	3.45	1.00	ปานกลาง
3	องค์กรท่านมีการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา	3.62	0.93	มาก
รวม		3.56	0.87	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.87) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรมีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.91) และองค์กรมีการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.93) รองลงมาคือ องค์กรมีการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนหรือบุคลากร ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 1.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 สรุปการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามรายด้าน

ลำดับ	การบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับความพร้อม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.98	0.69	มาก
2	ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.78	0.71	มาก
3	ด้านการจัดระเบียบสังคม	3.77	0.75	มาก
4	ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว	3.61	0.80	มาก
5	ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	3.76	0.77	มาก
6	ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.84	0.71	มาก
7	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	3.56	0.87	มาก
รวม		3.76	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.65) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือด้านศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.71) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.71) ด้านการจัดระเบียบสังคม ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.75) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.77) ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.80) และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ

ทั้งนี้ พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับสูงที่สุดเนื่องจากเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพื้นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาในด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่ง การจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอตลอดปี และการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่าง

ตามที่สาธารณะ ส่วนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับต่ำที่สุดเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ประชาชน การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนหรือบุคลากร และการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันวิชาการ

4.1.5 การเปรียบเทียบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปขององค์กร

สมมติฐานที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์กรที่ต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 จำนวนบุคลากรในองค์กรต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามจำนวนบุคลากรในองค์กร

จำนวนบุคลากร	N	\bar{X}	S.D.
น้อยกว่า 50 คน	208	3.70	0.63
51-100 คน	113	3.86	0.69
101-200 คน	48	3.73	0.63
200 คนขึ้นไป	31	3.84	0.64
รวม	400	3.76	0.65

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ในภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างตอบว่ามีความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.65) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรที่มีบุคลากรรวม 51-100 คน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ 200 คนขึ้นไป ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.64) 101-200 คน ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.63) และน้อยกว่า 50 คน ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามจำนวนบุคลากรในองค์กร

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.10	3	0.70	1.67	0.17
ภายในกลุ่ม	166.38	396	0.42		
รวม	168.48	399			

จากตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจำแนกตามจำนวนบุคลากรในองค์กรที่ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่าจำนวนบุคลากรในองค์กรไม่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สมมติฐานที่ 1.2 ขนาดขององค์กรต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามขนาดองค์กร

ขนาดองค์กร	N	\bar{X}	S.D.
ขนาดเล็ก	65	3.73	0.67
ขนาดกลาง	250	3.75	0.63
ขนาดใหญ่	85	3.80	0.71
รวม	400	3.76	0.65

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ในภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.65) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์กรขนาดใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.63) และ ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามขนาดองค์กร

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.21	2	0.10	0.24	0.79
ภายในกลุ่ม	168.27	397	0.42		
รวม	168.48	399			

จากตารางที่ 4.26 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามขนาดองค์กรที่ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่าขนาดองค์กรไม่มีผลต่อความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สมมติฐานที่ 1.3 จำนวนประชากรในพื้นที่ต่างกันมีความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามจำนวนประชากรในพื้นที่

จำนวนประชากรในพื้นที่	N	\bar{X}	S.D.
น้อยกว่า 5,000 คน	160	3.66	0.61
5,001-10,000 คน	132	3.83	0.75
10,001-20,000 คน	39	3.75	0.50
20,000 คนขึ้นไป	69	3.85	0.59
รวม	400	3.76	0.65

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ในภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.65) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พื้นที่ที่มีประชากร 20,000 คนขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ยความพร้อมสูงสุด ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.59) รองลงมา

คือ 5,001-10,000 คน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.75) 10,001-20,000 คน ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.50) และ น้อยกว่า 5,000 คน ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามจำนวนประชากรในพื้นที่

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.00	3	1.00	2.39	0.07
ภายในกลุ่ม	165.48	396	0.42		
รวม	168.48	399			

จากตารางที่ 4.28 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามจำนวนประชากรในพื้นที่ที่ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แสดงว่าจำนวนประชากรในพื้นที่ไม่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

4.1.6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และปัจจัยด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis)

การวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) โดยผู้วิจัยใช้ตัวแปรพยากรณ์ 11 ตัวแปร คือ สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ การเมืองและความมั่นคง (X_1) เศรษฐกิจ (X_2) และสังคมและวัฒนธรรม (X_3) และปัจจัยด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ (X_4) ด้านหลักประชาธิปไตย (X_5) ด้านการมีใจให้บริการ (X_6) ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X_7) ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ (X_8) ด้านการลดขนาดองค์กร (X_9) การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_{10}) และด้านความพอเพียงของงบประมาณ (X_{11}) เพื่อศึกษาว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและปัจจัยด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Y) อย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่จะสามารถพยากรณ์การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปร	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11
Y	1.00											
X1	0.58**	1.00										
X2	0.56**	0.67**	1.00									
X3	0.56**	0.66**	0.73**	1.00								
X4	0.49**	0.47**	0.43**	0.41**	1.00							
X5	0.61**	0.49**	0.51**	0.47**	0.51**	1.00						
X6	0.60**	0.47**	0.50**	0.49**	0.47**	0.74**	1.00					
X7	0.65**	0.49**	0.49**	0.47**	0.48**	0.77**	0.72**	1.00				
X8	0.68**	0.52**	0.51**	0.52**	0.49**	0.69**	0.71**	0.73**	1.00			
X9	0.75**	0.56**	0.51**	0.51**	0.46**	0.57**	0.55**	0.63**	0.65**	1.00		
X10	0.66**	0.46**	0.48**	0.42**	0.45**	0.62**	0.60**	0.60**	0.68**	0.67**	1.00	
X11	0.71**	0.49**	0.44**	0.49**	0.41**	0.53**	0.53**	0.53**	0.61**	0.71**	0.70**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระได้แก่ การเมืองและความมั่นคง (X_1) เศรษฐกิจ (X_2) และสังคมและวัฒนธรรม (X_3) ด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ (X_4) ด้านหลักประชาธิปไตย (X_5) ด้านการมีใจให้บริการ (X_6) ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X_7) ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ (X_8) ด้านการลดขนาดองค์กร (X_9) การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_{10}) และด้านความพอเพียงของงบประมาณ (X_{11}) มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ระหว่าง 0.41 ถึง 0.77 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านหลักประชาธิปไตย (X_5) กับด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X_7) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดที่ 0.77 ส่วนด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ (X_4) กับด้านความพอเพียงของงบประมาณ (X_{11}) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดที่ 0.41

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ได้แก่ การเมืองและความมั่นคง (X_1) เศรษฐกิจ (X_2) และสังคมและวัฒนธรรม (X_3) ด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ (X_4) ด้านหลักประชาธิปไตย (X_5) ด้านการมีใจให้บริการ (X_6) ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X_7) ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ (X_8) ด้านการลดขนาดองค์กร (X_9) การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_{10}) และด้านความพอเพียงของงบประมาณ (X_{11}) ที่มีความสัมพันธ์กับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ระหว่าง 0.49 ถึง 0.75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Y) กับการลดขนาดองค์กร (X_9) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดที่ 0.75 ส่วนการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Y) กับด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ (X_4) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ที่ 0.49

สมมติฐานที่ 2 สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สมการ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
การเมืองและความมั่นคง (X_1) สังคมและวัฒนธรรม (X_3) เศรษฐกิจ (X_2)	Regression	137.92	3	45.97	199.97	0.00
	Residual	202.31	396	0.23		
	Total	340.23	399			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง ระหว่างตัวแปรตาม (Y) กับตัวแปรต้น 3 ตัวแปร ในมิติด้านการเมืองและความมั่นคง (X_1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (X_3) และด้านเศรษฐกิจ (X_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการคำนวณจะสามารถนำไปสร้างสมการได้โดยมีตัวแปรพยากรณ์ ดังตารางต่อไป

ตารางที่ 4.31 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ตัวแปร (X_1), (X_2), และ (X_3) พยากรณ์ตัวแปร Y

สมการ	Unstandardized	Standardized	t	Sig.
	Coefficients	Coefficients		
	B	Beta		
Constant	1.49		10.64	0.00
การเมืองและความมั่นคง (X_1)	0.27	0.32	5.74	0.00
สังคมและวัฒนธรรม (X_3)	0.18	0.22	3.58	0.00
เศรษฐกิจ (X_2)	0.16	0.18	3.00	0.00
R = 0.64, R ² = 0.41, S.E. = 0.50, F = 91.01, Sig. = 0.00				

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนรายตัว พบว่า ค่า Sig. ของปัจจัยด้านการเมืองและความมั่นคง มีค่าเท่ากับ 0.00 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม มีค่าเท่ากับ 0.00 และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีค่าเท่ากับ 0.00 ซึ่งปัจจัยด้านต่างๆ เหล่านี้มีค่า Sig. น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

แสดงว่า ปัจจัยด้านการเมืองและความมั่นคง ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เมื่อพิจารณาค่า R² มีค่าเท่ากับ 0.41 แสดงว่าในภาพรวมปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 3 ตัวแปร มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ร้อยละ 40.80

การวิจัยครั้งนี้ ยังสามารถอธิบายอันดับของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่ามีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความ

พร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยพิจารณาจากค่า B สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้
 ค่าน้ำหนักของสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบของปัจจัยด้านการเมืองและความมั่นคง มีผลต่อ การ
 บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสูง
 ที่สุด ($B = 0.27$) รองลงมาเป็นปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม มีผลต่อ การบริการสาธารณะขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($B = 0.18$) และปัจจัยด้าน
 เศรษฐกิจ มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคม
 เศรษฐกิจอาเซียน ($B = 0.16$)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.49 + 0.27 (X_1) + 0.18 (X_3) + 0.16 (X_2) + 0.50$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{Y'} = 0.32 (X_1) + 0.22 (X_3) + 0.18 (X_2)$$

จากสมการถดถอยพหุคูณเส้นตรงข้างต้น สามารถแปลความได้ ดังนี้

1. ถ้าตัวแปรด้านการเมืองและความมั่นคง มีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การ
 บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ
 อาเซียนเพิ่มขึ้น 0.27 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่
2. ถ้าตัวแปรด้านสังคมและวัฒนธรรม มีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การ
 บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ
 อาเซียนเพิ่มขึ้น 0.18 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่
3. ถ้าตัวแปรด้านเศรษฐกิจ มีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการ
 สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 เพิ่มขึ้น 0.16 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

สมมติฐานที่ 3 การบริหารจัดการมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการบริการ
สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน

สมการ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X ₉)	Regression	115.59	5	19.26	143.15	0.00
	Residual	52.89	394	0.13		
การบริหารแบบมืออาชีพ (X ₈) ความเพียงพอของงบประมาณ (X ₁₁) การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X ₇) ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ (X ₄)	Total	168.48	399			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรตาม (Y) กับตัวแปรต้นด้านการบริหารจัดการองค์กร 5 ตัวแปร ในมิติด้านการลดขนาดองค์กร (X₉) ด้านการบริหารแบบมืออาชีพ (X₈) ด้านความพอเพียงของงบประมาณ (X₁₁) ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X₇) และด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ (X₄) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการคำนวณจะสามารถนำไปสร้างสมการได้โดยมีตัวแปรพยากรณ์ ดังตารางต่อไป

ตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ตัวแปร (X_9), (X_8), (X_{11}), (X_7), และ (X_4) พยากรณ์ตัวแปร Y

สมการ	Unstandardized	Standardized	t	Sig.
	Coefficients	Coefficients		
	B	Beta		
Constant	0.31		2.40	0.02
การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_9)	0.30	0.32	6.97	0.00
การบริหารแบบมืออาชีพ (X_8)	0.13	0.15	3.12	0.00
ความเพียงพอของงบประมาณ (X_{11})	0.26	0.27	6.39	0.00
การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X_7)	0.14	0.15	3.34	0.00
ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ (X_4)	0.06	0.08	2.42	0.02
R = 0.82, $R^2 = 0.67$, S.E. = 0.37, F = 162.07, Sig. = 0.02				

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านการบริหารจัดการรายตัว พบว่า ค่า Sig. ของปัจจัยด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีค่าเท่ากับ 0.00 ด้านการบริหารแบบมืออาชีพ มีค่าเท่ากับ 0.00 ด้านความเพียงพอของงบประมาณ มีค่าเท่ากับ 0.00 ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ มีค่าเท่ากับ 0.00 และด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ มีค่าเท่ากับ 0.02 ซึ่งปัจจัยด้านต่างๆ เหล่านี้มีค่า Sig. น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการบริหารแบบมืออาชีพ ปัจจัยด้านความเพียงพอของงบประมาณ ปัจจัยด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ และปัจจัยด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เมื่อพิจารณาค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.67 แสดงว่าในภาพรวมปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ทั้ง 5 ตัวแปร มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ร้อยละ 67.30

การวิจัยครั้งนี้ ยังสามารถอธิบายอันดับของปัจจัยด้านการบริหารจัดการว่ามีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยพิจารณาจากค่า B สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ค่าน้ำหนักของ

สัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบของปัจจัยด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีผลต่อการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสูงสุด ($B = 0.30$) รองลงมาเป็นด้านความพอเพียงของงบประมาณ ($B = 0.26$) ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ ($B = 0.145$) ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ ($B = 0.13$) และด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ มีผลต่อการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($B = 0.06$)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.31 + 0.30 (X_9) + 0.13 (X_8) + 0.26 (X_{11}) + 0.14 (X_7) + 0.06 (X_4) + 0.37$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{Y'} = 0.32 (X_9) + 0.15 (X_8) + 0.27 (X_{11}) + 0.15 (X_7) + 0.08 (X_4)$$

จากสมการถดถอยพหุคูณเส้นตรงข้างต้น สามารถแปลความได้ ดังนี้

1. ถ้าตัวแปรด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.30 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่
2. ถ้าตัวแปรด้านการบริหารแบบมีอาชีพ มีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.13 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่
3. ถ้าตัวแปรด้านความพอเพียงของงบประมาณ มีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.26 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่
4. ถ้าตัวแปรด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ มีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.14 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่
5. ถ้าตัวแปรด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ มีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.06 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

สำหรับปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ด้านหลักประชาธิปไตย ด้านการมีใจให้บริการ และด้านการลดขนาดองค์กร

สมมติฐานที่ 4 สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและปัจจัยด้านการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อการบริการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและปัจจัยด้านการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สมการ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
การลดขนาดองค์กร (X_9)	Regression	115.59	6	19.26	143.15	0.00
การบริหารแบบมืออาชีพ (X_8)	Residual	52.89	393	0.13		
ความพอเพียงของงบประมาณ (X_{11})	Total	168.48	399			
เศรษฐกิจ (X_2)						
การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X_7)						
การเมืองและความมั่นคง (X_1)						

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง ระหว่างตัวแปรตาม (Y) กับตัวแปรต้น 6 ตัวแปร ในมิติด้านการลดขนาดองค์กร (X_9) การบริหารแบบมืออาชีพ (X_8) ความพอเพียงของงบประมาณ (X_{11}) เศรษฐกิจ (X_2) การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X_7) และการเมืองและความมั่นคง (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการคำนวณจะสามารถนำไปสร้างสมการได้โดยมีตัวแปรพยากรณ์ ดังตารางต่อไป

ตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ตัวแปร (X_9), (X_8), (X_{11}), (X_2), (X_7) และ (X_1) พยากรณ์ตัวแปร Y

สมการ	Unstandardized	Standardized	t	Sig.
	Coefficients	Coefficients		
	B	Beta		
Constant	0.20		1.59	0.11
การลดขนาดองค์กร (X_9)	0.26	0.29	6.24	0.00
การบริหารแบบมืออาชีพ (X_8)	0.12	0.13	2.79	0.01
ความพอเพียงของงบประมาณ (X_{11})	0.25	0.26	6.21	0.00
เศรษฐกิจ (X_2)	0.09	0.10	2.58	0.01
การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X_7)	0.13	0.14	3.09	0.00
การเมืองและความมั่นคง (X_1)	0.07	0.09	2.15	0.03
R = 0.83, R ² = 0.69, S.E. = 0.37, F = 4.63, Sig. = 0.00				

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.35 พบว่า เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนรายตัว พบว่า ค่า Sig. เป็นดังนี้ (1) ด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ (X_2) มีค่าเท่ากับ 0.01 และด้านการเมืองและความมั่นคง (X_1) มีค่าเท่ากับ 0.03 (2) ปัจจัยด้านการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ด้านการลดขนาดองค์กร (X_9) มีค่าเท่ากับ 0.00 ด้านการบริหารแบบมืออาชีพ (X_8) มีค่าเท่ากับ 0.01 ด้านความพอเพียงของงบประมาณ (X_{11}) มีค่าเท่ากับ 0.00 และด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (X_7) มีค่าเท่ากับ 0.00 ซึ่งปัจจัยด้านต่างๆ เหล่านี้มีค่า Sig. น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

แสดงว่า การลดขนาดองค์กร การบริหารแบบมืออาชีพ ความพอเพียงของงบประมาณ เศรษฐกิจ การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ และการเมืองและความมั่นคงมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เมื่อพิจารณาค่า R² มีค่าเท่ากับ 0.69 แสดงว่าในภาพรวมปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้ง 6 ตัวแปร มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ร้อยละ 68.60

การวิจัยครั้งนี้ ยังสามารถอธิบายอันดับของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและปัจจัยด้านการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ามีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยพิจารณาจากค่า B สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ค่าน้ำหนักของสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบของปัจจัยด้านการลดขนาดองค์กร มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสูงที่สุด (B = 0.26) รองลงมาเป็นปัจจัยด้านความพอเพียงของงบประมาณมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (B = 0.25) ปัจจัยด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (B = 0.13) ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีอาชีพมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (B = 0.12) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (B = 0.09) และปัจจัยด้านการเมืองและความมั่นคงมีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (B = 0.07)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.20 + 0.26 (X_9) + 0.12 (X_8) + 0.25 (X_{11}) + 0.09 (X_2) + 0.13 (X_7) + 0.07 (X_1) + 0.37$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{Y'} = 0.29 (X_9) + 0.13 (X_8) + 0.26 (X_{11}) + 0.10 (X_2) + 0.14 (X_7) + 0.09 (X_1)$$

จากสมการถดถอยพหุคูณเส้นตรงข้างต้น สามารถแปลความได้ ดังนี้

1. ถ้าตัวแปรด้านการลดขนาดองค์กรมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.26 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่
2. ถ้าตัวแปรด้านการบริหารแบบมีอาชีพมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.12 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่
3. ถ้าตัวแปรด้านความพอเพียงของงบประมาณมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.25 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่
4. ถ้าตัวแปรด้านเศรษฐกิจมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.09 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

5. ถ้าตัวแปรด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.13 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

6. ถ้าตัวแปรด้านการเมืองและความมั่นคงมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น 0.07 โดยที่ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

สำหรับปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ ด้านหลักประชาธิปไตย ด้านการมีใจให้บริการ และด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 คน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน ท้องถิ่นอำเภอ 3 คน และท้องถิ่นจังหวัด 4 คน และจากการสนทนากลุ่ม โดยสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งข้อจำกัดและข้อเสนอแนะขององค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังต่อไปนี้

4.2.1 สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ต่างเห็นว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะส่งผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมวัฒนธรรม ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปรับตัวกับกระแสของความเปลี่ยนแปลงจากภายนอกให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งรักษาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและการบริหารจัดการบริการสาธารณะที่ดีแก่ประชาชนเป็นสำคัญ โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยต่างมองว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือเป็นโจทย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเป็นความรับผิดชอบทางสังคม เนื่องจากข้าราชการท้องถิ่นซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่นรวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกท้องถิ่นถือเป็นผู้แทนของประชาชนที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเข้ามาบริหารท้องถิ่นเพื่อเข้ามาทำหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งทางด้านการศึกษา

การดำรงชีวิต การสร้างอาชีพให้ได้คุณภาพมาตรฐาน การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนล้วนมีแต่ความเปลี่ยนแปลงที่ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่น

สอดคล้องกับข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ของ สมชาย บุญชู (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือว่าเป็นโจทย์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะถือว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภา รวมทั้งข้าราชการส่วนราชการท้องถิ่นล้วนเน้นคนดีที่อยู่ในพื้นที่หมู่บ้านตำบลนั้นๆ อยู่แล้ว ก็มีหน้าที่จะต้องดูแลรับผิดชอบต่อท้องถิ่น ส่วนด้านการเมืองผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้แทนของประชาชนที่ได้รับการเลือกตั้งให้เข้ามาทำหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น จึงต้องจัดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงจุดประสงค์และการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ เตือนแจ่ม (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือเป็นโจทย์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมเพราะผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและข้าราชการท้องถิ่นล้วนเป็นคนที่มิถุนีลำนานาหรือเป็นคนในท้องถิ่นย่อมถือเป็นหน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือและรับผิดชอบต่อท้องถิ่นส่วนด้านการเมืองนั้นเนื่องด้วยผู้บริหารท้องถิ่นเป็นตัวแทนของประชาชนและได้รับการเลือกตั้งเพื่อให้เข้ามาทำหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นจึงต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงวัตถุประสงค์และการเตรียมพร้อมในการเข้าร่วมกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ศกลวรรณ วงษ์แจ้ง (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด ปทุมธานีจำเป็นต้องให้ความสนใจต่อกิจการการบริการงานของรัฐบาลส่วนกลางมากขึ้น การบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องขึ้นกับนโยบายของภาครัฐที่จะต้องมีความยืดหยุ่นและมีช่องทางที่กว้างขึ้นให้กับการบริหารจัดการตนเองของส่วนท้องถิ่นเพื่อจะได้ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นจะต้องมีหลายสิ่งหลายอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปในชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคลื่อนไหวภาคการตลาด ภาคประชาสังคม เงินทุน การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความตระหนักและส่วนกลางจะต้องเตรียมพร้อมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการร่วมมือกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นอกจากนี้รูปแบบการดำรงชีพในท้องถิ่นจะเปลี่ยนแปลงไป การคมนาคมขนส่งจะช่วยเชื่อมโยงประชาชนในท้องถิ่นอาเซียน ภูมิภาค และโลก ให้เข้ามาใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ในการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการบริหารจัดการตนเองมากขึ้น ท้องถิ่นจะต้องมีเครื่องมือด้านนโยบายระดับภูมิภาคและท้องถิ่นนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วยรูปแบบต่างๆ ในการสนับสนุนการขยายการสื่อสาร ทั้งในรูปแบบและความหลากหลายของภาษาต่างๆ ที่ท้องถิ่นนั้นๆ อยู่ใกล้เคียง รวมถึงนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองในเรื่องการศึกษาาระดับสูงเพื่อผลิตบัณฑิตและทรัพยากรที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานโดยตรง นอกจากนี้การใช้ภาษีเพื่อกระจายความเจริญให้เท่าเทียมกันของการพัฒนาท้องถิ่นและการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาจะต้องเป็นการตัดสินใจร่วมกันระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่น

มนต์พิพัฒน์ เอี่ยมจรัส (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ถ้ามีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนผลกระทบที่จะเกิดคือ หนึ่ง ประชากรแฝง แรงงานต่างด้าวจะเข้ามามีบทบาทกับพื้นที่ของเราสูงมาก เพราะค่าแรงของเราสูงและจำทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาคือการแย่งกันแย่งใช้ทรัพยากร ปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ปัญหาด้านปริมาณขยะที่จะเพิ่มขึ้นตามจำนวนผู้อยู่อาศัย ปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม สองคือ ด้านสังคมจะมีความขัดแย้งกันมากขึ้นเนื่องจากความหลากหลายของวัฒนธรรมของคนในแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน ก่อให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกันและเกิดความขัดแย้งได้ง่าย และอาจมีการก่ออาชญากรรมได้ง่าย และส่งผลกระทบต่อการติดตามตัวผู้ร้ายเพราะการเพิ่มจำนวนของบุคคลภายนอกพื้นที่ทำให้ยากในการสืบสวนหาผู้กระทำความผิด สามคือด้านเศรษฐกิจ ในพื้นที่อาจมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นเนื่องจากกำลังซื้อขายเพิ่มปริมาณมากขึ้น การมีจำนวนผู้อยู่อาศัย แต่ก็ส่งผลกระทบต่อภาวะเปียบทางสังคมที่ตั้งไว้ เพราะต้องใช้เวลาในการบริหารจัดการหรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจในภาวะเปียบและวัฒนธรรมของพื้นที่นั้นๆ

สุบิน ศรีบุศกร (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านการเมืองนั้นทำให้ไทยอยู่ในประชาคมเดียวกัน และท้องถิ่นต้องมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกันมากขึ้น มีความเป็นเอกภาพมีความสงบสุขมีความแข็งแกร่ง มีการสร้างหลักเกณฑ์และค่านิยมร่วมกันซึ่งจะช่วยสร้างความเข้าใจและความไว้นื้อเชื่อใจระหว่างกันขจัดความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกันและลดปัญหาความมั่นคงรูปแบบเดิม รวมทั้งส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ช่วยเสริมสร้างประเทศสมาชิกอาเซียนในการหาข้อยุติต่อปัญหาระหว่างกัน ช่วยแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยอาศัยการร่วมมือที่ใกล้ชิดกับประเทศอื่น ทั้งในและนอกภูมิภาค การรวมตัวเน้นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะสร้างความเป็นหนึ่งเดียวและเพิ่มหน้าที่ในการเสนอเท่านั้นและความเป็นต่างๆ ของประเทศอาเซียน ส่วนด้านเศรษฐกิจอาเซียนเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีความใกล้ชิดประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศเป็นเพื่อนกันที่มีพรมแดนติดต่อกันมีสินค้าและบริการเสริมซึ่งกันและกันได้ ซึ่งสามารถร่วมมือกัน ก็สามารถสร้างความแข็งแกร่งในด้านอำนาจการต่อรองจะทำมาซึ่งการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจการค้าที่มีความสำคัญและสามารถเกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุน ช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของไทยในเศรษฐกิจโลกในภาพรวมและเป็นพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ ช่วยให้การพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเท่าเทียมและเสมอภาคกันอีกขั้นจากการลดปัญหาอุปสรรคด้านการค้าและการริเริ่มของสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่วนในด้านวัฒนธรรมนั้น เป็นด้านบวก มีการส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนรู้จักการขึ้นโดยมีความเอื้ออาทรและแข่งขันกันเพื่อสร้างความเข้าใจที่มีระหว่างกันและสร้างความรู้สึกเป็นประชาคมร่วมกันช่วยขจัดปัญหาด้านสาธารณสุขสูงที่อาจเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานและนักท่องเที่ยวโดยเสรีเสริมสร้างความร่วมมือโดยแบ่งปันข้อมูลและประสบการณ์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศและภัยพิบัติที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของมนุษย์ เพราะฉะนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานของบุคลากรหน่วยงานภาครัฐทำให้ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศไทย ซึ่งสัมพันธ์มาถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ประดิษฐ์ แจ่มศรี (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า อาเซียนมีผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ คือ การทำงานในท้องถิ่น เมื่อมีแรงงานต่างชาติเข้ามาไม่ว่าจะเป็น พม่า กัมพูชา ลาว ซึ่งจะทำให้แรงงานในท้องถิ่นไม่มีงานทำ และในด้านการทำการเกษตรกรรมซึ่งเมื่อมีการส่งออกในแง่ของการตลาดประเทศของเราได้ราคาค่อนข้างสูง หากรวมประเทศในอาเซียนอาจจะทำให้มีราคาต่ำลง ด้านความมั่นคงนั้น ในชุมชนที่ อบต. ศรีพราน ดูแลตรวจสอบความเรียบร้อย อาจจะทำได้ยากขึ้น เนื่องจากการสื่อสารจะยากลำบาก เนื่องจากพื้นที่ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ทั้งหมดนี้อาจจะได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย เนื่องจากเป็นพื้นที่ชุมชนขนาดเล็ก อยู่ไกลเมืองใหญ่ ไม่มีแหล่งอุตสาหกรรม สอดคล้องกับ สุพล วงศ์น้อย (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า ผลกระทบคือด้านการเมืองความมั่นคงก็จะมีประชาชนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเข้ามามากขึ้น ด้านเศรษฐกิจก็จะมีทั้งผลดีและผลเสีย ผลดีเราจะได้มีส่วนร่วมของกลุ่มอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม ก็จะมีความร่วมมือกันมากขึ้นทางสังคมและวัฒนธรรม สอดคล้องกับ สิ้นชัย สมศักดิ์ (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า ผลกระทบการเข้าร่วมเออีซีย่อมมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานทางราชการที่ต้องทำงานใกล้ชิดกับประชาชนรับทราบปัญหาของประชาชนดีที่สุด สำหรับปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดกับคนในท้องถิ่น ย่อมมีทุกด้านไม่ว่าด้านการเมืองความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรมซึ่งแต่ละท้องถิ่นอาจจะได้รับผลกระทบไม่เหมือนกัน อยู่กับสถานที่ พื้นที่ เช่นเขตที่อยู่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านเป็น กัมพูชา พม่า ลาว อาจจะได้รับผลกระทบด้านความมั่นคงและด้านสังคมมากหน่อย เนื่องจากการเคลื่อนย้ายแรงงานมากขึ้น ปัญหาสังคมก็จะมากขึ้น เป็นอาชญากรรม อาจจะเพิ่มมากขึ้น ส่วนเทศบาลตำบลเมืองเก่าซึ่งอยู่ในพื้นที่อำเภอเส้าให้จังหวัดสระบุรี ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตเกษตรกรรม ประชาชนมีอาชีพทำนาเป็นหลัก ก็อาจจะได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจมาก เนื่องจากนายทุนการผลิตในการทำนาจะสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า เวียดนาม ซึ่งประเทศเหล่านี้จะมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า และค่าแรงจะมีราคาถูกกว่าเมื่อของคนไทยผลิตออกมาจะมีต้นทุนที่สูง ต้องขายในราคาสูง ซึ่งอาจจะไม่สามารถแข่งขันในตลาดได้ ก็เพราะฉะนั้นเกษตรกรกลุ่มนี้ต้องพยายามลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำที่สุด เท่าที่จะทำได้ หรือต้องผลิตของที่มีคุณภาพสูง เพื่อให้เป็นทางเลือกของคนในกลุ่มให้ได้

สมศักดิ์ อยู่เกตุ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านเศรษฐกิจ คือ การค้าขายอย่างเสรี สินค้าแรงงาน ฝีมือ การบริการการลงทุน เป็นตลาดเดียว ไม่มีการจัดเก็บภาษี นี่เป็นปัญหาอย่างมาก เพราะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บภาษีเองบางตัว เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้ายซึ่งภาษีดังกล่าวก็เก็บได้น้อยอยู่แล้วอาจจะไม่พอในการบริหารแต่ละตำบลการแข่งขันด้านการค้าเสรีอาจจะสู้ประเทศอื่นไม่ได้เพราะต้นทุนค่าแรงของไทยค่อนข้างสูง คุณภาพของสินค้าสกุลเงินต่างๆ ก็ไม่เหมือนกัน รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีก็ไม่เหมือนกัน ส่วนในเรื่องภาษาในการติดต่อในกลุ่มอาเซียนยังไม่มีภาษากลางในการติดต่อแต่ละประเทศก็ใช้ภาษาไม่เหมือนกันจะใช้ภาษาอังกฤษหรือแปลาก็ยังไม่รู้ เรื่องภาษาก็เป็นสิ่งสำคัญเหมือนกัน นอกจากนี้เมื่อมีคนต่างดาวเข้ามาอยู่ประเทศไทยเยอะๆ ก็จะทำให้มีปัญหาดังกล่าวตามมา เช่น ลัก วิ่ง ชิง ปล้นอาชญากรรม แรงงานผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ แรงงานเด็ก เด็กเร่ร่อน และโรคติดต่ออย่างมากคนยิ่งมากเรื่อง สำหรับด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้น ขนบธรรมเนียมประเพณีก็ไม่เหมือนกัน บางประเทศสิ่งนี้ทำได้ บางประเทศทำไม่ได้ ไม่

เหมาะสม เรื่องกฎหมายแต่ละประเทศก็ไม่เหมือนกัน เช่น กฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา บทลงโทษ และในด้านการเมืองการปกครองก็ไม่เหมือนกันบางประเทศปกครองแบบประชาธิปไตยบางประเทศปกครองแบบอื่น

สมโภช เดชกุล (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ผลกระทบคือยังต้องมีการดูแลพี่น้องประชาชนในด้านการพัฒนา การสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม เนื่องจากยังเป็นชาวต่างชาติ ที่เรายังไม่สามารถพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับการทำงาน การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตประจำวันของชาวต่างชาติได้ ส่วนด้านเศรษฐกิจคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีขององค์กรที่เราจะได้รับผลประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่มีพี่น้องชาวต่างชาติทำงานและท่องเที่ยวภายในองค์กรและตำบล จะทำให้เกิดการใช้จ่ายใช้สอยเงินภายในตำบลและองค์กรของเรา ด้านโครงสร้างพื้นให้มีการจัดทำถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อความแข็งแรง และมีไฟลอยตามเสาไฟฟ้า เพื่อป้องกัน การเกิดอาชญากรรม การลักทรัพย์ ด้านการท่องเที่ยว จัดให้มีการขี่จักรยานเพื่อภายในตำบลเพื่อจะได้ชม ทัศนียภาพรอบๆ องค์กร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีการปลูกต้นไม้ ในช่วงวันหยุด เช่น วันพ่อ วันแม่ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น มีการฝึกอบรมการสานกระเป๋าด้ายเชือก การจัดฝึกอบรมกลุ่มสตรีเย็บผ้า เป็นต้น สอดคล้องกับ ยิ้ม อบรมชอบ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับผลกระทบเนื่องจากเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การรวมกลุ่มของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การใช้ชีวิต วิถีชีวิตความเป็นอยู่อาจจะต้องมีการปรับตัวเพราะค่อนข้างแตกต่างกัน ส่วนแบ่งทางการตลาดแม้ว่าจะรวมกันก็ยังเป็นคู่แข่งทางการตลาดกันอยู่ระหว่างประเทศสมาชิกของอาเซียน

ทิพย์ชยภล เพทายวิราพันธ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ หนึ่ง ด้านการเมืองและความมั่นคง โดยภาครัฐมีการควบคุมการดำเนินงานของท้องถิ่นมากขึ้นทำให้การปฏิบัติงานต่างๆ ไม่คล่องตัว เพราะต้องอิงด้วยตัวบทกฎหมาย สิทธิประโยชน์ของประชาชนมีมากขึ้นเพราะมีการส่งเสริมด้านความเป็นประชาธิปไตย และท้องถิ่นทำงานหนักขึ้นในด้านการสอดส่องดูแลเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ เพราะอาจเกิดการลักลอบเข้ามามากยิ่งขึ้น สอง ด้านสังคมวัฒนธรรม มีปัญหาด้านสาธารณสุข เหตุเพราะการเคลื่อนย้ายแรงงานและนักท่องเที่ยวทำให้ท้องถิ่นต้องตั้งรับในด้านการสาธารณสุขด้วยงบประมาณ เช่น กำลังคน สถานที่ และจำนวนงบประมาณ และสาม ด้านเศรษฐกิจ สหสาขาวิชาชีพเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการในหน่วยงานมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นบางท่านที่ยึดติดกับการบริหารงานในรูปแบบเดิมไม่อาจยอมรับได้

สุทธิพงษ์ เอี่ยมอ่อง (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านการเมืองและความมั่นคงทางด้านบวกนั้น จะทำให้ในทุกชาติของอาเซียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมมีความมั่นคงทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้านลบจะทำให้ในด้านลบมีประชากรแฝงทำให้การทำงานต้องเพิ่มมากขึ้นกล่าวคือต้องดูแลเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด และอื่นๆ ด้านเศรษฐกิจทำให้มีตลาดเพิ่มมากขึ้นแลกเปลี่ยนสินค้าได้อย่างเสรีถูกกฎหมาย และสังคมและวัฒนธรรมจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรมอันไหนดีก็เอามาปรับปรุงใช้ในบ้านเราอันไหนไม่ดีก็ไม่เอาและทำให้สังคมแข็งแกร่งขึ้น สอดคล้องกับ ดนุปัจจักษ คงพรหมไทย (2558, การ

สัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านการเมืองและความมั่นคงอาจทำให้กระทบต่อความมั่นคงได้เนื่องจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีการไปมาหาสู่เข้าออกประเทศได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น ซึ่งอาจจะมีการแอบแฝงของกลุ่มที่ไม่หวังดีหรือสิ่งผิดกฎหมายเข้าออกประเทศไทยได้ง่ายขึ้นตามการเปิดกว้างของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยอาจจะมีสิ่งที่ผิดกฎหมายเข้ามาในท้องถิ่นของเราได้ ด้านเศรษฐกิจอาจจะกระทบในด้านการแข่งขันทางด้านค้าขายแข่งขันกันอาจทำให้สินค้าในชุมชนในท้องถิ่นมีผลกระทบได้ ซึ่งอาจจะเป็นผลดีหรือผลเสียก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพและความต้องการของผู้บริโภคเอง ด้านสังคมและวัฒนธรรมน่าจะมีผลกระทบไม่มากนักน้อยเนื่องมาจากการได้พบปะผู้คนที่หลากหลายสัญชาติและหลากหลายวัฒนธรรมที่จะเข้ามาในท้องถิ่นของเรา โดยการเปิดการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

สาธิต คำวงศ์ษา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านเศรษฐกิจอาจจะได้รับผลกระทบทางด้านการทำงานของคนในท้องถิ่น ซึ่งอาจจะมีแรงงานจากเพื่อนบ้านเข้ามาเป็นลูกจ้าง อาจมีผลทำให้การทำงานและเศรษฐกิจ ด้านรายได้ของคนในพื้นที่ลดลงไป ด้านสังคมและวัฒนธรรม อาจจะเป็นผลดี ทำให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม นำมาซึ่งความเข้าใจในวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของแต่ละคน แต่ละชาติแต่ละภาษา จนกลายเป็นความกลมกลืนทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับ สมศักดิ์ นิ้มพงษ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลสายทองเริ่มมีการอพยพของแรงงานต่างชาติเข้ามาอยู่ในเขตพื้นที่เป็นจำนวนมากขึ้นทุกวัน และเข้ามาทำงานหลายอย่างโดยเฉพาะงานที่คนไทยบางคนไม่นิยมทำกัน เช่น โรงงานน้ำแข็ง ร้านอาหาร ลูกจ้างตามร้านค้า ปั้มน้ำมัน และคนงานก่อสร้าง

อำนาจ สุขเย็น (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การรวมกลุ่มของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีผลกระทบทุกด้าน ทั้งในด้านดีและด้านลบ เช่น ข้อดี ด้านการเมืองและความมั่นคง มุ่งให้กลุ่มสมาชิกอยู่รวมกันอย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาระหว่างกันโดยสันติวิธี มีเสถียรภาพและความมั่นคงรอบด้าน เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของเหล่าประชาชน ด้านเศรษฐกิจ มุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจและความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน ด้านสังคมและวัฒนธรรม มุ่งหวังให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงทางสังคม มีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน และมีสังคมแบบเอื้ออาทร โดยจะมีแผนงานสร้างความร่วมมือหกด้าน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคมสิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน การลดช่องว่างทางการพัฒนา ข้อเสีย คือ แรงงานต่างด้าวจะเข้ามาทำงานในประเทศเรามากขึ้น ทำให้เกิดความเสียดุลทางด้านความปลอดภัยการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สอดคล้องกับ ภาณุวัฒน์ ยุทธนาวิศักดิ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลกระทบทุกด้าน แต่ด้านเศรษฐกิจจะมีผลกระทบมากที่สุด เช่น ชาวต่างด้าวจะเข้ามาทำงานกันเยอะ สอดคล้องกับ รุ่งนภา วงศ์สุวรรณ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านเศรษฐกิจ เมื่อมีการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนก็จะเป็นการเปิดประเทศเพื่อรองรับการติดต่อค้าขายกันอย่างเสรี มีการแข่งขันกันสูงการทำธุรกิจหรือการลงทุนก็จะมีต่างประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเข้ามาลงทุนมากขึ้น การหลั่งไหลของแรงงานก็จะมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจได้รับผลกระทบกับประชากรในพื้นที่ในการประกอบอาชีพด้านฝีมือ

แรงงานอาจทำให้ประชากรในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่งงานเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและทำงานโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งจะได้รับผลกระทบจากการจ้างแรงงาน เพราะจะมีแรงงานจากกลุ่มประเทศอาเซียนเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

สมาน นุหว่า (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า สรุปได้ว่า ด้านการเมืองและความมั่นคงมีผลกระทบเพราะเกิดปัญหาทางการเมืองในประเทศมากเกินไป ก็ทำให้เกิดผลกระทบต่อองค์กรต่างๆ ในประเทศ ก็เช่นเดียวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ข้าพเจ้าปกครองก็มีผลกระทบทางการเมืองมากอยู่พอสมควร เกี่ยวในเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอต่อองค์กร ด้านเศรษฐกิจ เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรในพื้นที่ ที่การทำเกษตรกรรมของเกษตรกรไม่มีผลกำไรเลย และราคาตกต่ำทำให้ผลผลิตตกต่ำไม่มีกำไรและงบประมาณไม่เพียงพอต่อประชากรที่มีอยู่ในองค์กร สอดคล้องกับ กนิษฐา เส็งมา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เพราะตำบลบึงขำอ้อเป็นพื้นที่เกษตร การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนผลผลิตด้านการเกษตรในพื้นที่ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐาน ถ้าไม่ได้ก็ไม่สามารถส่งออกผลผลิตการเกษตรได้ เกษตรกรต้องพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ด้านความปลอดภัยของผู้บริโภค ผลผลิตต้องได้การรับรองมาตรฐานจึงจะสามารถส่งออกได้ เกษตรกรต้องมีการรวมกลุ่มกันที่เข้มแข็งขึ้น ซึ่งปัจจุบันในพื้นที่การรวมกลุ่มยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร มีการรวมกลุ่มอยู่ไม่กี่ครัวเรือน สอดคล้องกับ ชื่น วงศ์ราตรี (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ผลกระทบคือรูปแบบการดำรงชีพในท้องถิ่นจะเปลี่ยนแปลงไป การคมนาคมขนส่งจะช่วยให้เชื่อมโยง ประชาชนในท้องถิ่น อาเซียน ภูมิภาค และโลก ให้เข้ามาใกล้ชิดกันมากขึ้น รูปแบบการบริหารจัดการของท้องถิ่นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจในการตัดสินใจที่เคยเป็นของรัฐบาลตามแนวบริการที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงไป รัฐบาลมีการแบ่งปันการตัดสินใจระหว่างประเทศ วิธีการดำรงชีวิต การดำรงชีพก็เป็นแบบสังคมใหม่รวดเร็วทันกาล สอดคล้องกับ คเชนทร์ อยู่เกตุ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า อธิบายโดยสรุปได้ว่า ผลกระทบในส่วนท้องถิ่น คือ การควบคุมดูแลจากคนที่เข้ามาทำได้ยาก เนื่องจากประวัติต่างๆ ของผู้ที่เข้ามาในท้องถิ่นไม่สามารถรู้ได้ การใช้เงินที่จะมาแลกเปลี่ยนสินค้าทำได้ยากเนื่องจากกว่า 10 ประเทศที่เข้ามายังไม่รู้จักค่าเงินการทำงานต่างๆ เป็นไปได้ยาก ต้องใช้เวลาในการทำงานอย่างมาก

อย่างไรก็ตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งมองว่าผลกระทบของสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอาจจะน้อย เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนนั้นตั้งอยู่ในสังคมชนบท ท้องถิ่นอาจจะไม่มีผลกระทบเนื่องจากไม่ได้อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว แหล่งการค้าการลงทุน ซึ่งรัฐบาลควรให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสังคมชนบทในการเพิ่มศักยภาพด้านการค้า การลงทุนประกอบกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานควบคู่ เพราะสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศ คือ สินค้าทางการเกษตร ประชาชนควรได้รับผลประโยชน์อย่างทั่วถึงหากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สอดคล้องกับ พงศ์พัฒน์ ลัมพัชวา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ท้องถิ่นไม่มีปัญหาอะไร เนื่องจากการเมืองของไทยเราไม่ได้ยึดโยงกับกลุ่มอาเซียน ส่วนเรื่องความมั่นคง มีผลกระทบบ้างเนื่องจากการเข้า ออก ระหว่างประเทศคงเสรีมากยิ่งขึ้น แต่ก็เชื่อว่ารัฐบาลมีแนวทางป้องกันเป็นอย่างดี ด้านเศรษฐกิจน่าจะดีขึ้น เกิดจากการติดต่อค้าขายและมีการลงทุน การจับจ่ายใช้

สอย และการติดต่อการค้า การขายระหว่างประเทศ สอดคล้องกับ นายชำนาญ วิศิษฎ์รัตนกร (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า โดยภาพรวมของท้องถิ่นจะมีผลกระทบทางด้านสังคมเพราะสังคมในท้องถิ่นปัจจุบันจะเป็นชาวบ้านปกติทำอาชีพด้านเกษตรกร เกษตรกรรม เป็นส่วนใหญ่และไม่มีความรู้ทางด้านเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนส่งผล โดยปัจจุบันทางท้องถิ่นยังไม่มีเตรียมการในด้านการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านวัฒนธรรมทางท้องถิ่นรณรงค์ด้านนี้อยู่เป็นประจำบวกกับยังมองไม่ออกเนื่องจากไม่เตรียมการเท่าที่ควร สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ สังกรแก้ว (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคงนั้นไม่มีผลกระทบมากนัก เพราะการเมืองเป็นการบริหารจัดการที่เป็นเอกภาพของแต่ละท้องถิ่น และปัจจุบันอยู่ในรัฐบาล จะมีอยู่บ้างก็จะเป็นจำนวนประชากรแฝง แต่ในด้านเศรษฐกิจมีผลกระทบค่อนข้างมาก เพราะประชาชนในองค์กรและในเขตยังขาดการตื่นตัว ขาดการเตรียมพร้อมทางด้านภาษา การติดต่อสื่อสาร การศึกษาค่าเงิน และสกุลเงินของแต่ละประเทศ ส่วนในด้านสังคมและวัฒนธรรมถือว่าไม่มีผลกระทบ เพราะได้มีการแลกเปลี่ยนในการใช้ชีวิตการค้าเนิ่นชีวิตและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศอยู่แล้ว

โดยสรุปแล้ว จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่างมีความเห็นพ้องต้องกันว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเป็นโจทย์ใหญ่ที่สำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงานและการบริหารจัดการบริการสาธารณะในอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมวัฒนธรรม ซึ่งจะมีทั้งผลบวกและผลกระทบด้านลบต่อท้องถิ่น อย่างไรก็ตามด้วยความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทหลักในการรักษาผลประโยชน์และจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ จึงต้องเตรียมการทั้งในเชิงรุกและเชิงรับต่อการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ซึ่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า มีหลายแห่งตอบว่าท้องถิ่นจะได้รับผลกระทบจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างแน่นอน เพราะเป็นหน่วยงานราชการที่ต้องให้คำแนะนำทุกอย่างให้แก่ประชาชนที่เข้ามาติดต่ออันได้แก่ การเพิ่มทักษะในเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร การศึกษาระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่อาจจะเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด การว่างงานของคนไทย การไหลบ่าของแรงงานข้ามชาติ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะเพิ่มขึ้น การยากต่อการควบคุมโรคติดต่อ อาชญากรรมและความมั่นคง มีผลกระทบเรื่องปัญหาปัญหาความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากมีคนต่างชาติเข้ามาอยู่ในชุมชนมากยิ่งขึ้น

4.2.2 การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น สิ่งที่สำคัญก็คือความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเข้ามามีผลกระทบต่อองค์กร ทั้งในการตั้งรับและการดำเนินการเชิงรุก ดังข้อมูลดังต่อไปนี้

รุ่งนภา วงศ์สุวรรณ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ในการบริหารงานปัจจุบันนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ มีการให้บริการกับประชาชนอย่างเป็นธรรมและมีความเสมอภาค มีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเสนอโครงการ แผนงาน หรือกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวม และองค์การบริหารส่วนตำบลสามตุ่มก็ได้ นำโครงการ แผนงาน กิจกรรม ที่ประชาชนเสนอมาพิจารณาเพื่อนำเข้าในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และเกิดความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้จัดทำโครงการ สอดคล้องกับ สมชาย บุญชู (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ทางองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือนได้บริหารจัดการองค์การโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบล หมู่บ้าน โดยการจัดให้มีการประชาคมเสนอความต้องการของชาวบ้านในแต่ละหมู่บ้านและเสนอโครงการเข้ามาอยู่ในแผนพัฒนาของ อบต. ทาง อบต. ออกพื้นที่ไปรับทราบปัญหาของชาวบ้านและมาดำเนินการแก้ไขให้แก่ชาวบ้าน สอดคล้องกับ ประดิษฐ์ แจ่มศรี (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีพรานจะมีการเน้นประชากรเป็นหลัก มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์มีการฝึกอบรมสร้างอาชีพเสริมให้คนในชุมชน เนื่องจากงานหลักให้ในช่วงวันการทำงาน ความพอเพียงของงบประมาณที่เข้ามาในพื้นที่คือ ทาง อบต. ศรีพราน มีหมู่บ้านที่อยู่ในความดูแล 6 หมู่ ดังนั้นเมื่อมีงบประมาณเข้ามาจะมีการจัดสรรให้แต่ละหมู่บ้านเท่าๆ กัน ไม่แบ่งว่าจะมีคนในชุมชนมากหรือน้อย แต่เนื่องจากว่างบประมาณที่เข้ามามีน้อย ทำให้เมื่อนำไปพัฒนาชุมชนทำได้ไม่เต็มที่ สอดคล้องกับ สมโภช เดชกุล (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านความต้องการของพี่น้องประชาชนเป็นหลัก การดูแล การให้บริการในการรับใช้ประชาชนในการดูแลระบบสาธารณสุข ปลอดภัย การจัดการเกี่ยวกับ ถนน น้ำ ไฟฟ้า ที่พี่น้องประชาชนต้องการ ด้านสาธารณสุของค์กรจัดกิจกรรม การปลูกต้นไม้ในวันหยุดนักขัตฤกษ์ เช่น วันพ่อ วันแม่ เพื่อสร้างธรรมชาติให้ความร่มเย็นของตำบล

สุทธิพงษ์ เอี่ยมอ่อง (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ให้ความสะดวก ความสบายทางด้านการบริการประชาชนอยู่แล้วพร้อมทั้งแก้ปัญหาต่างๆ ของคนในตำบล ปัญหาต่างๆ ด้านนโยบายสาธารณะทางองค์กรต้องรับผิดชอบอยู่แล้วการทำงานเริ่มตั้งแต่ ตัวผู้บริหาร การทำงานต้องยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ การสร้างจิตสำนึกหรือจิตอาสา ต้องสร้างจากตัวผู้นำก่อน เป็นตัวอย่าง ถึงจะไปถึงรากหญ้าคือระดับชาวบ้าน ต้องเป็นตัวอย่างถ้าผู้นำทำได้ ผู้ตามก็ยินดีปฏิบัติตามตัวอย่างอยู่แล้ว ตัวอย่างของเราเป็นการทำงานในระบบมีส่วนร่วม ทำงานการบูรณาการร่วมกัน ไม่ว่าจะผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถื่นองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนจิตอาสา ซึ่งอาจรวมถึงภาคประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดในการเสนอแนวทางการทำงานของทุกคน มีการประชาคมระดับตำบล มีการทำแผนนโยบายต่างๆ และที่สำคัญตำบลนี้เป็นตำบลที่เน้นเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับ สุบิน ศรีบุศกร (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ปัจจุบันมีการบริหารการจัดการปกครองแบบพอปกครองลูก พี่ปกครองน้องโดยให้ความเป็นกันเอง ความอบอุ่น มีความเข้าใจและจัดลำดับความสำคัญมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดและสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในงานนั้นๆ มีการทำหลักการง่ายและกระบวนการบริหารมาปรับปรุงระบบการควบคุมภายในองค์กรและเพิ่มระดับความสบายใจและความเชื่อมั่นใน

การทำงาน เช่น ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ จะให้การบริการแบบระดับขั้น เน้นการบริการต่อส่วนรวม โดยมีการบูรณาการการทำงานให้สอดคล้องและเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยการบริหารจัดการภายในองค์กรจะใช้หลักประชาธิปไตยและหลักการบริการแบบควบคุมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดี มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีความสอดคล้องและโปร่งใสทั้งองค์กร ให้ความสำคัญในด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนใหญ่

สุรศักดิ์ สังกรแก้ว (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การบริหารจัดการภายในองค์กรปัจจุบันได้มีการเน้นด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะเป็นนโยบายหลัก การบริการสาธารณะความเสมอภาคของชุมชน บริการประชาชนด้วยใจเปรียบเหมือนญาติ ท้องถิ่นจึงเน้นบริการประชาชนเป็นสำคัญ ดูแลตั้งแต่เกิด วยเรียน ส่งเสริมด้านการฝึกอาชีพ ผู้สูงอายุ และผู้เสียชีวิต ในการบริหารงานแบบมืออาชีพได้ให้ความสำคัญกับการบริการที่รวดเร็วตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทันท่วงที เช่น ไฟไหม้ ฆาตกรรม อัคคีภัย ภัยแล้ง องค์กรได้รับรางวัลการจัดเก็บทะเบียน จปฐ. อันดับหนึ่งทำให้รู้ข้อมูลของประชาชนทุกครัวเรือน นอกจากนี้ในการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยการประเมินความพึงพอใจของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนตามแผนพัฒนาสามปี ที่ผ่านการประชาคมความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านนั้นๆ ส่วนในด้านงบประมาณนั้นถือว่ายังไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน ประชาชนเพิ่มขึ้นทุกปี องค์กรอยู่ในเขตพื้นที่สีเขียวมีแต่หน่วยงานราชการ ขาดงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นที่ ขาดงบประมาณด้านการกำจัดขยะ ขาดงบประมาณเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ

สินชัย สมศักดิ์ (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า การบริหารหรือการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวมจะมีการบริหารการจัดการเหมือนกัน เนื่องจากต้องปฏิบัติงานภายใต้กรอบกฎหมายต่างๆ เหมือนกัน อำนาจหน้าที่ของแต่ละท้องถิ่นถูกกำหนด โดยพรบ. เทศบาลเหมือนกัน จะมีความแตกต่างกันอยู่กับงบประมาณสภาพพื้นที่ปัญหาพื้นฐานของแต่ละพื้นที่ ส่วนเทศบาลตำบลเมืองเก่าการบริหารจัดการภายในหรือการดำเนินการต่างๆ ก็ต้องยึดกรอบของกฎหมายเป็นเบื้องต้นในการบริหารจัดการในส่วนของการให้ความสำคัญประเด็นใดเป็นหลักนั้นมีการเน้นการบริหารจัดการโดยยึดประชาชนเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นองค์กรที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน ต้องรับรู้ปัญหาความต้องการของประชาชน เมื่อประชาชนมีปัญหาอะไรทางท้องถิ่นต้องแก้ไขปัญหาให้ได้เร็วที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ ก็ให้ความสำคัญเป็นอันดับรองลงไป ตามความจำเป็น เช่น การใช้หลักประชาธิปไตยถือว่าเป็นพื้นฐานของการปกครองการบริหารจะต้องรับฟังปัญหาของประชาชน และตัวแทนของประชาชนคือสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งถือว่าเป็นผู้สะท้อนปัญหาให้ท้องถิ่นรับทราบการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลเมืองเก่าจึงต้องเน้นประชาชนเป็นสำคัญเป็นลำดับต้น ประกอบกับการใช้หลักประชาธิปไตยในการบริหารงานแต่การดำเนินการต่างๆ ข้างต้นต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายและอำนาจหน้าที่ที่ประกอบกับความเพียงพอของงบประมาณ

มนต์พิพัฒน์ เอี่ยมจรัส (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การบริหารของเทศบาลมีอยู่ด้วยกันเจ็ดส่วนราชการ ได้แก่ สำนักปลัดเทศบาล กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองช่าง กองคลัง กองการศึกษา กองสวัสดิการและสังคม และกองวิชาการและแผนงาน โดยสำนักปลัดทำหน้าที่ความรับผิดชอบต่อ คือ คูงานในภาพรวมของเทศบาลทั้งหมด กองสาธารณสุขทำหน้าที่ในการบริการ

สาธารณสุข เช่น การจัดเก็บขยะ เก็บค่าธรรมเนียม สถานประกอบการต่างๆ เรื่องมลพิษ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องขยะ น้ำเสีย ปัญหาเหตุรำคาญตาม พรบ. สาธารณสุข 2535 กองสวัสดิการและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ คือ รัฐสวัสดิการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้พิการ ผู้สูงอายุ การส่งต่อของผู้ที่ไร้ที่พึ่งพิง กองช่าง ทำหน้าที่ดูแลถนนหนทาง งานทางไฟสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น กองคลัง มีหน้าที่ในการให้บริการจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ ใบอนุญาตต่างๆ กองการศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนในระดับอนุบาลหรือประถมตามความพร้อมของเทศบาลของเทศบาลหลักหก มีตั้งแต่เตรียมอนุบาล กองวิชาการและแผนงานมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์และรับผิดชอบต่อสาธารณะ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนรวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับ ศกฉววรรณ วงษ์แจ้ง (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การทำงานของท้องถิ่นมีการกำหนดโครงสร้างขององค์กรอย่างเป็นทางการ การจัดแบ่งออกเป็นกองต่างๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละกองไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างกองเหล่านั้น เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการปฏิบัติในการบริหารงานบุคคล แบ่งอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ประกอบกับโครงสร้างที่คงที่ คืออำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ การแบ่งงานกันและการติดต่อสื่อสารเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่สามารถเรียงลำดับความสำคัญได้ ถ้าเป็นเรื่องของการศึกษา สอดคล้องกับ อำนาจ สุขเย็น (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ มีการบริหารจัดการภายในองค์กรแบบมีโครงสร้างการทำงาน เน้นการให้บริการประชาชนเป็นสำคัญและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชน สอดคล้องกับ ชื่น วงศ์ราตรี (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ให้ความสำคัญการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล การบริหารจัดการเพื่อบรรลุเป้าหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่า มีการลดขั้นตอน มีการบริการอำนวยความสะดวก มีเป้าหมาย มีความปลอดภัย มุ่งผลสัมฤทธิ์ ยึดหลักโปร่งใส ชัดเจน การปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ สอดคล้องกับ พงศ์พัฒน์ ลัมพัชวา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การบริหารจัดการขององค์กรของเรา ยึดโยงประชาชนเป็นหลัก แผนแม่บท แผนพัฒนา มีระบบตรวจสอบภายในและส่วนกลาง จึงต้องฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ฟังเสียงและความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจ อัตรากำลังตามความจำเป็นแต่ต้องมีคุณภาพ มุ่งเน้นบริการให้ถึงมือประชาชนและเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงตามที่ตั้งไว้ในข้อบัญญัติและเจตนารมณ์ที่ข้อกฎหมายกำหนดไว้

สมาน นูหว่า (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการของพนักงานในองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อการบริหารสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีการใช้หลักประชาธิปไตยในการบริหารจัดการเป็นสำคัญอีกอย่างเพราะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองด้วย การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ ในการบริหารจัดการท้องถิ่นจะเน้นในการให้ประโยชน์สาธารณะแก่ประชาชนเป็นส่วนใหญ่ เรื่องงบประมาณในองค์กรที่ข้าพเจ้าปกครองอยู่ก็มีปัญหาที่งบประมาณมาไม่เพียงพอต่อประชาชนเลย อันนี้ก็เป็นผลกระทบอีกอย่างหนึ่งแต่ในองค์กรก็ได้บริหารงบประมาณอย่างประหยัดพอสมควร สอดคล้องกับ กนิษฐา เส็งมา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ปัจจุบัน อบต. ได้มีการพัฒนาทุกด้าน

ไปพร้อมๆ กัน แต่ยังคงติดขัดเรื่องระเบียบ กฎหมาย งบประมาณที่ทำให้การพัฒนายังไม่ครอบคลุมทุกเรื่องอย่างเป็นรูปแบบ ในด้านการทำงานมีการเน้นการให้บริการประชาชนเป็นสำคัญ ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ที่อบต. ให้ความสำคัญ และกลุ่มอาชีพ อบต. ก็พยายามส่งเสริม แต่ติดที่มีงบประมาณน้อย จึงพยายามของงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาดำเนินการ ด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญที่ อบต. ได้ดำเนินการไม่ว่าจะเป็นระบบประปาหมู่บ้าน ไฟทางสาธารณะ เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การก่อสร้างถนนและการซ่อมบำรุงโดยใช้งบประมาณของ อบต. และการขอสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีงบประมาณเพียงพอ เพื่อให้การคมนาคมสะดวก ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน นำมาซึ่งรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพราะถ้าการคมนาคมดี การขนส่งพืชผลการเกษตรก็จะสะดวกรวดเร็ว สอดคล้องกับ สุรพล เชาว์วังแล่น (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เน้นการมีใจให้บริการ การให้ความช่วยเหลือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นการบริการที่ดีการบริการจะได้รับความประทับใจและเกิดความชื่นชมองค์กร เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร เป็นเบื้องหลังความสำเร็จขององค์กรโดยใช้การบริการเป็นเครื่องมือไม่ว่าจะเป็นงานประชาสัมพันธ์ งานบริการวิชาการต่างๆ ทั้งการร่วมมือของเจ้าหน้าที่ในองค์กรจะเป็นตัวขับเคลื่อนพัฒนางานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ชำนาญ วิศิษฐ์รัตนกร (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การบริหารท้องถิ่นจะมองถึงประชาชนในด้านการบริการประชาชนเป็นส่วนใหญ่และความเดือดร้อนของประชาชน เช่น การซ่อมแซมถนน การลอกคูคลอง และการช่วยเหลือด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ คือการช่วยเหลือเบื้องต้น ด้านการเงินและสิ่งของด้านอุปโภค บริโภค รวมทั้งสวัสดิการของคนชรา คนพิการ และผู้ติดเชื้อเอชไอวี รวมถึงการให้การสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชนท้องถิ่น ระมัดระวังในการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพและปราศจากการคอร์รัปชันทุกรูปแบบโดยให้ ผอ. กอง หรือหัวหน้าส่วนราชการการทำงานทุกเดือนโดยมีการประชุมงานแต่ละฝ่ายหารือประเด็นปัญหาและหาสื่อในทางแก้ไขปัญหาต่างๆ สอดคล้องกับ ดนุพัจจ์ คงพรหมไทย (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า เนื่องจากองค์กรของข้าพเจ้าในปัจจุบันให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสาธารณะและมีใจให้บริการ โดยการเน้นปรับปรุงแก้ไขซ่อมแซม สร้างระบบสาธารณูปโภคภายใน เขตพื้นที่รับผิดชอบให้ดีตามความเพียงพอของงบประมาณในปัจจุบัน สอดคล้องกับ ยิ้ม อบรมชอบ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ปัจจุบันเทศบาลเมืองลำตาเสาได้มีการบริหารจัดการภายในเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่อสาธารณชน ใช้หลักประชาธิปไตย มีน้ำใจให้บริการ เน้นประชาชนและมุ่งมั่นผลสัมฤทธิ์ความเพียงพอของงบประมาณ สอดคล้องกับ ทิพย์ชยภล เพทายวิราพันธ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ปัจจุบันตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ผู้นำท้องถิ่นทุกคนต้องเน้นหลักธรรมาภิบาลคือ ความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ เน้นความต้องการของประชาชนเป็นหลัก จึงต้องมีการจัดทำเวทีประชาคมทุกปีเพื่อทราบปัญหาและความต้องการ มีการใช้งบประมาณอย่างถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด ซึ่งปัจจุบันนั้นได้มีหน่วยงานจากต่างจังหวัดมาทำการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ เตือนแจ่ม (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์กรของเรามีการจัดการภายในโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ

องค์กรมากขึ้น มีการประชาคมกับชาวบ้านเพื่อทราบปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่จัดให้มีการอบรมส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน

โดยสรุปแล้ว จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ว่าจะต้องแข่งขันและพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานต่างๆ เพื่อสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่จะเข้ามามีผลต่อการบริหารงานในองค์กรบนพื้นฐานของข้อจำกัดต่างๆ ที่ท้องถิ่นมีอยู่ทั้งในด้านข้อจำกัดเชิงสถาบัน โครงสร้างกฎหมาย อำนาจหน้าที่ และในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังไม่ทราบชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพหรือมีศักยภาพในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

4.2.3 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ส่วนใหญ่มองว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจำนวน 14 คน ตอบว่ายังไม่มีความพร้อม 4 คน และตอบว่ายังไม่แน่ใจจำนวน 5 คน ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญอธิบายเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังต่อไปนี้

สมชาย บุญชู (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทาง อบต. ก็ได้จัดทำโครงสร้างพื้นฐานไปแล้วประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ เช่น ถนนเส้นหลัก เส้นรองในหมู่บ้านก็ได้ทำเป็นถนน คสล. และถนนลาดยางแอสฟัลติกไปแล้วยังเหลือถนนตรอกซอกซอยต่างๆ อีกบางส่วน ไฟฟ้าส่องสว่าง อบต. ได้จัดติดไฟทางสาธารณะเกือบจะทุกเส้นทางแล้ว ประปา ทางอบต. ก็ได้ผลิตน้ำประปาให้มีใช้ทุกหลังคาเรือนแล้ว ด้านส่งเสริมสุขภาพคุณภาพชีวิต ทางอบต. ส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีรายได้เสริมโดยส่งเสริมให้ชาวบ้านได้เพาะเลี้ยงเห็ดตับเต่าขายให้มีรายได้เสริมให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ด้านศิลปวัฒนธรรมทางองค์กรก็จัดให้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีในงานต่างๆ เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ประเพณีหล่อเทียนพรรษา เป็นต้น สอดคล้องกับ พงศ์พัฒน์ ลัมพัชวา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ประปา ไฟฟ้า อบต. มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการอยู่แล้วแต่ก็มีปัญหาอยู่บ้าง กรณีที่ยังไม่ได้รับการถ่ายโอน อบต. ก็จะไม่สามารถดำเนินการได้ ด้านคุณภาพชีวิต อบต. มีการส่งเสริมอาชีพจัดให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งบริการของรัฐ ด้านการจัดระเบียบสังคม มีการตรวจตราแหล่งอบายมุขต่างๆ สถานบริการ ร้านค้าของเก่า ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว แหล่งอาหาร ดูแลแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค ด้านการเกษตร อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ส่งเสริมวัฒนธรรมในท้องถิ่น และอบรมให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ซึ่งจัดสิ่งเสพติด สอดคล้องกับ ศุภเชษฐ์ อยู่เกตุ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความเข้าใจแก่ประชาชนในการที่จะอยู่ร่วมกับ 10 ประเทศ ที่จะเข้ามาอยู่ร่วมกับเรา ด้านความปลอดภัย เนื่องจากระบอบการปกครองต่างกันความรู้ความเข้าใจด้าน

ภาษาประเพณีและวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำป้ายบอกสถานที่ต่างๆ ให้เป็นภาษาท้องถิ่นของเขาด้านการให้ความเข้าใจต่อระบบระเบียบของประเทศไทย

สินชัย สมศักดิ์ (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า เทศบาลตำบลเมืองเก่าซึ่งพื้นที่ตั้งอยู่ในจังหวัดภาคกลาง ซึ่งถือเป็นเส้นทางผ่านไปภูมิภาคอื่นๆ ของทั้งการขนส่งสินค้าและส่งคนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจึงเป็นเรื่องสำคัญในลำดับต้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องถนน ซึ่งจะต้องมีความเรียบร้อยสวยงามมีความปลอดภัยในการสัญจรของประชาชนมีแสงสว่างเพียงพอต่อการขับขี่รถในตอนกลางคืน ส่วนด้านอื่นๆ เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากในเขตพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางประเพณีและวัฒนธรรมมีอัตลักษณ์ต่างๆ ของตัวเองหลายๆ อย่าง ส่วนทรัพยากรธรรมชาติ ก็เห็นว่าสำคัญที่ต้องอนุรักษ์เพื่อการเติบโตที่ยั่งยืน เช่น แม่น้ำ ลำคลองต่างๆ ต้องรักษาความสะอาดให้อยู่ในสภาพเดิม ส่วนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก็มีความสำคัญเนื่องจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับ สมศักดิ์ นิมพงษ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสาธารณะ โดยจัดให้มีการบริการแก่ประชาชนในด้านการจัดให้มีน้ำดื่มที่สะอาดทั้งแปดหมู่บ้าน การจัดให้มีถนนหนทางที่ดีขึ้น มีโครงการปลูกต้นมะพร้าว น้ำหอมจำนวนกว่าเจ็ดร้อยต้น แล้วให้ประชาชนในเขตพื้นที่ทั้งแปดหมู่บ้านร่วมกันดูแลและบริหารจัดการหากมีผลผลิตที่เป็นประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ส่วนการพัฒนาบุคลากรนั้นได้มีการประชุมและส่งหนังสือเวียนและจัดกิจกรรมอบรมภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนขึ้นพื้นฐานให้แก่พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปบ้างแล้ว สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ สังกรแก้ว (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนปัจจุบันนั้นได้ให้ความสำคัญในด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นประเด็นสำคัญ เช่น ได้ประสานของงบประมาณจากกรมทางหลวงชนบทในการขยายสะพานปูน ขยายถนนโครงการก่อสร้างขยายไหล่ทางเพื่อความสะดวกในการสัญจร ในด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เทศบาลได้มีการจัดอบรมฝึกอาชีพให้นักเรียน เยาวชน ผู้สูงอายุ อสม. และประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมด้านพานิชยกรรมและการท่องเที่ยว โดยได้จัดตั้งตลาดริมเขื่อน ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้องค์กรมีความสวยงาม สะอาด ตามนโยบายคลองสวย น้ำใส ไร้มลพิษ

ขึ้น วงศ์ราตรี (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า อันดับแรกที่ควรจะต้องมีความพร้อมคือบุคลากร การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี จะต้องมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงมีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะศักยภาพของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการส่งเสริมศักยภาพผู้นำเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของ อปท. ต่อมาเตรียมความพร้อมเรื่องงบประมาณเพื่อได้พัฒนาในด้านต่างๆ สอดคล้องกับ สมศักดิ์ อยู่เกตุ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญพอสมควรมีกับการจัดอบรมเรื่องการรวมอาเซียน 10 ประเทศ แต่แต่ละประเทศมีการเตรียมความพร้อมไปถึงไหน เช่น ด้านการเศรษฐกิจ การลงทุน การค้า ด้านการคมนาคม และด้านอื่นๆ อีกหลายด้าน ด้านการบริหารจัดการภายในองค์กร ก็มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีการบริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ รวดเร็วและถูกต้องการใช้หลักประชาธิปไตยในการบริหารแบบมืออาชีพ มีการประชาคมในหมู่บ้านแต่ละหมู่ ประชาคมตำบล เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้รู้ถึงปัญหาและความเดือดร้อนขอประชาชน ความต้องการการพัฒนาในด้านต่างๆ ภายในตำบลมีการบริหารจัดการ

ด้านงบประมาณ โดยการผ่านสภาอนุมัติ ผู้บริหารและสมาชิกมีการเลื่อนขั้นโดยตรงจากประชาชน ใช้หลักประชาธิปไตย ตามระเบียบกฎหมาย

อำนาจ สุขเย็น (สัมภาษณ์, 2558) อธิบายว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ จัดทำบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยให้ความสำคัญด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมและประกันความเสี่ยง มีสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่มีนัยคงปลอดภัย และในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ประชาชนได้รับการพัฒนามาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษา สอดคล้องกับนายสุพล วงศ์น้อย (สัมภาษณ์, 2558) ที่อธิบายว่า ปัจจุบันทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเจ้าหน้าที่ขององค์กรไปเรียนภาษาเพิ่มขึ้นและอบรมภาษาให้กับชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารองค์กรของชุมชน สอดคล้องกับ กนิษฐา เส็งมา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเรื่องอาชีพ ครอบครัว ผู้ด้อยโอกาส และความสะอาดปลอดภัยในการเดินทาง การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ทั้งถนน ไฟทางสาธารณะ ประปา พร้อมควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในการปลูกป่าลุ่มริมคลองเพิ่มรายได้ ให้แก่ประชาชน เพื่อนำเงินมาแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถทำได้ ทั้งรากปาล์มยังยึดแนวตลิ่ง สร้างทัศนียภาพที่สวยงาม เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต สอดคล้องกับ สุทธิพงษ์ เอี่ยมอ่อน (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า เราเน้นด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต เนื่องจากตำบลเราเป็นตำบลห่างไกลความเจริญนโยบายสาธารณะต่างๆ ยังมีไม่ครบเนื่องจากเป็นตำบลที่มีงบประมาณน้อย จะบริหารจัดการงานปกครองพื้นฐานที่มีงบประมาณเป็นจำนวนมาก แต่ทางด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตทาง อบต. เราสามารถทำได้ เนื่องจาก การทำงานของผู้บริหารผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น วัด โรงเรียน รพ.สต. กศน. ภาคประชาชนร่วมมือ ร่วมใจกับทำงาน ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ทำให้คุณภาพชีวิตของตำบลนี้ดี

ชำนาญ วิศิษฐ์รัตนกร (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ถ้าให้ท้องถิ่นมีการเตรียมความพร้อมคิดว่าน่าจะเป็นทางด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบสังคม เพราะคุณภาพชีวิตในท้องถิ่น ปัจจุบันจะมีทั้งชุมชนเมืองและชุมชนชนบท กล่าวคือชุมชนเมืองจะมีผู้อาศัยในกลุ่มของหมู่บ้านจัดสรรมี 3 หมู่บ้าน และชุมชนชนบทจะมี 1 หมู่บ้านจะมีวิถีชีวิตแตกต่างกันไปมีทั้งผู้มีรายได้และผู้ขาดรายได้ส่วนใหญ่ชุมชนชนบทจะเป็นบุคคลอยู่ในพื้นที่จะมีอาชีพทำนาโดยส่วนใหญ่และเป็นอาชีพประจำส่วนชุมชนเมืองหมู่บ้านจัดสรรจะประสบปัญหาผู้ขาดรายได้และผู้มีรายได้น้อยฉะนั้นท้องถิ่นจึงให้ความสำคัญทางด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตและด้านจัดระเบียบสังคมเป็นประเด็นสำคัญ สอดคล้องกับ ประดิษฐ์ แจ่มศรี (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ในด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตมีการช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชนด้วยการมีกองทุนผู้สูงอายุได้ มีการช่วยเหลือผู้พิการโดยมีอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้พิการ ในด้านการท่องเที่ยวมีการบวชชีพราหมณ์หมู่คณะที่จัด บ้านพรานมีประเพณีเผาข้าวหลามที่วัดบ้านแก เนื่องจากในเขตจังหวัดอ่างทองมีวัดเยอะจึงทำให้มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงธรรมดานอนูรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีการปลูกป่า เนื่องใน วันพ่อ และ วันแม่แห่งชาติ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตโดยการจัดซื้อนมสำหรับเด็กเล็กมีการสร้างศูนย์เด็กเล็กมีการจัดวันเด็กประจำปี มีการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน สอดคล้องกับ สมาน นูหว่า (2558,

การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต องค์กรมีการจัดทำบริการสาธารณะในด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยมีการส่งเสริมให้ประชากรมีอาชีพที่ดี มีงานทำมีชีวิตที่ดี มีอาชีพทำกิน เพิ่มคุณภาพชีวิต องค์กรมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ที่แนะนำเกษตรกรในการใช้ปุ๋ยหมักในการทำเกษตรกรรมแทนการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อลดการเสื่อมเสียของดินและส่งเสริมการไม่ตัดไม้ทำลายป่าในที่สาธารณะ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการส่งเสริมใช้ประชากรมีอาชีพที่ดีในการเลี้ยงชีพตนเองส่งเสริมให้ประชากรมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และอาชีพตนเอง สอดคล้องกับ ทิพย์ชยภล เพทายวิราพันธ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ในส่วนของท้องถิ่นในที่นี้จะเน้นในส่วนของส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นหลัก จะให้ความสำคัญกับการดำรงชีวิตของชาวบ้าน วางแผนด้านงบประมาณเพื่อการลงทุนในการส่งเสริมอาชีพและการส่งเสริมด้านสุขภาพ

มนต์พิพัฒน์ เอี่ยมจรัส (2558, สัมภาษณ์) หากถามว่าเทศบาลหลักหมมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือไม่ ทางเทศบาลไม่พร้อม เหตุผลคือ หนึ่งเรื่องภาษาหรือการสื่อสาร ทั้งเทศบาลมีบุคลากรที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้เพียงไม่กี่คน แต่ทางด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทศบาลมีความพร้อมเนื่องจากในพื้นที่ของเรามีมหาวิทยาลัยเอกชนอยู่ในพื้นที่คือ มหาวิทยาลัยรังสิต และมีพื้นที่เพียงพอในการประกอบธุรกิจ ความพร้อมของเทศบาลในเรื่องการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ ทรัพยากรธรรมชาติและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพราะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เช่น การจัดเตรียมรถขนขยะเพิ่ม การจ้างแรงงานเพิ่ม การใช้กฎหมายเป็นตัวควบคุม สอดคล้องกับ ปาง แก้วมณี (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่ได้ส่งผลต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าใดนัก เนื่องจากโดยปกติก็ดำเนินการอยู่แล้ว

ตฤปจักข คงพรหมไทย (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ปัจจุบันองค์กรของเราได้จัดทำบริการสาธารณะเพื่อความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยให้ความสำคัญกับด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยให้ความพร้อมทั้ง ถนน น้ำ ไฟฟ้าสว่าง และความสะอาดเรียบร้อยของถนนหนทางที่จะทำให้ผู้คนที่สัญจรไปมา มีความสะดวกสะอาดตาที่ได้พบเห็น สอดคล้องกับ รุ่งนภา วงศ์สุวรรณ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยมีการตั้งข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 ในการปรับปรุงและก่อสร้างถนนให้สัญจรได้สะดวก ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในปีงบประมาณที่ผ่านมาได้มีการตั้งงบประมาณ จัดทำโครงการภาษาสู่อาเซียน โดยมีการจัดอบรมภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนในพื้นที่ท้องที่การบริหารส่วนตำบลเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมต่างๆ ของกลุ่มประเทศอาเซียน สอดคล้องกับ สมศักดิ์ การะเกษ (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า ปัจจุบัน อปท. ได้เตรียมการที่จะเสนอขอจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม คือ หนึ่ง เพื่อพัฒนาการจัดการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ จึงได้มีการวางแผนและเตรียมการในด้านการประสานความร่วมมือกับส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ อื่นๆ ในการปรับบทบาทภารกิจ สอง การพัฒนาความรู้ ความสามารถทางภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ รวมถึงภาษาอื่นในอาเซียน และสามารถปรับปรุงโครงสร้างของ อปท. เช่น อาจจะต้องมีฝ่าย หรือ กอง เฉพาะขึ้นมา

ประสานหรือให้ความช่วยเหลือสนับสนุนดูแล เพื่อให้ปรับตัวรับมือกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในใกล้นี้

สุรศักดิ์ เตือนแจ่ม (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของข้าพเจ้าจัดทำบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยเน้นด้านประเพณีวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่นและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เผยแพร่ผลิตภัณฑ์ในตำบลให้กว้างขวางยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ยิ้ม อบรมชอบ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ท้องถิ่นได้มีการเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และส่งเสริมคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับ สุพล วงศ์น้อย (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เตรียมการไว้ทุกด้าน ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบสังคม ด้านพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บางด้านก็อาจจะดี บางด้านก็อาจจะมีผลกระทบ

สุพล เชาว์วังแล่น (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลโคกช้างมีความพร้อมด้านท่องเที่ยว เราอยู่อำเภอบางไทร มีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร มีสินค้าโอท็อป มีวัดท่าซุงที่สวยงามเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ มีถนนสายสามารถไปจังหวัดได้หลายจังหวัด เช่น สุพรรณบุรี สระบุรี อ่างทอง ชัยนาท การเตรียมความพร้อมนั้น ในด้านการเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพสามารถรองรับผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บูรณาการการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ ป้องกันเรื่องคนต่างด้าวที่จะเข้ามาประเทศไทยเพื่อไม่ให้เกิดอาชญากรรมในพื้นที่องค์กรปกครอง ส่วนเศรษฐกิจเสริมรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ให้มีรายได้โดยใช้ภูมิปัญญาไทย เช่น มีสินค้าโอท็อป ในตำบล จัดให้มีแหล่งท่องเที่ยวในตำบลโดยมีสถานที่โบราณ วัดอุโบสถ ตลาดขายสินค้าในตำบล ด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่งเสริมประเพณีของตำบล เช่น อาหาร เครื่องแต่งกาย วัฒนธรรม มีการพัฒนาหมู่บ้านเป็นต้นแบบหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับ สมโภธ เดชกุล (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานได้จัดให้มีการจัดทำถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อความแข็งแรง และมีไฟลอยตามเสาไฟฟ้า เพื่อป้องกัน การเกิดอาชญากรรม การลักทรัพย์ ด้านการท่องเที่ยว จัดให้มีการขี้อักรยานเพื่อภายในตำบลเพื่อจะได้ชมทัศนียภาพรอบๆ องค์กร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีการปลูกต้นไม้ ในช่วงวันหยุด เช่น วันพ่อ วันแม่ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น มีการฝึกอบรมการสานกระเป๋าด้วยเชือก จัดฝึกอบรมกลุ่มสตรีเย็บผ้า

สมศักดิ์ การเกษ (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเราต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของการลงทุนภายในท้องถิ่น เช่น การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ต้องดูแลช่วยเหลือสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในชุมชนให้สามารถแข่งขันกับพื้นที่อื่นได้ การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม คือ มีบทบาทด้านการเฝ้าระวัง กำกับดูแล ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติฯ ในชุมชนให้คงมีสภาพสมบูรณ์อยู่เสมอ สังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ ต้องมีนโยบายเรื่องการป้องกันโรคระบาด การวัดการสาธารณสุขสุขขึ้นพื้นฐาน

การศึกษาการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติที่จะอพยพเข้ามาในชุมชน การรักษาความสงบเรียบร้อย คือ ต้องมีการเฝ้าระวังปัญหาด้านอาชญากรรมที่อาจจะเพิ่มมากขึ้น โดยการประสานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การจัดการด้านภาษา วัฒนธรรม และจารีตประเพณี คือ ต้องจัดทำข้อมูลที่จำเป็นสำหรับแรงงานและนักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนอื่นๆ รวมถึงต้องให้มีการส่งเสริมเรียนรู้ ภาษากับวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านให้ชุมชน การบริหารจัดการในท้องถิ่น แต่ละพื้นที่ คือ ต้องมีการให้ความรู้ ความเข้าใจ ภาษา และวัฒนธรรม เพื่อพร้อมให้บริการกับบุคคลที่มาติดต่อ สอดคล้องกับ สมศักดิ์ อยู่เกตุ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ด้านบุคลากรยังไม่มี ความรู้ความสามารถด้านภาษาที่จะใช้ในการสนทนา เรื่องภาษาและเรียนภาษาแต่ละประเทศอาเซียน 10 ประเทศ ก็แตกต่างกัน ก็จะทำให้เกิดปัญหาในการติดต่อสนทนาไม่เข้าใจไม่รู้เรื่อง เฉพาะปัญหา 65 ล้านคน ภายในประเทศเองก็มีปัญหาเยอะแยะมากพออยู่แล้วแต่ละกลุ่มแบ่งฝักแบ่งฝ่ายแตกแยกกันออกไป ดังนั้น มารวมตัวกันเป็นกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศประชากรต่างดาวที่จะเข้ามาประเทศ เพิ่มขึ้นหลายร้อยล้านคนก็จะทำให้ปัญหาด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้นไปด้วยอีกแน่นอน สรุปอยู่บ้านใคร บ้านมันดีกว่าไหม สอดคล้องกับ สุบิน ศรีบุศกร (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ประเด็นโครงสร้าง พื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในขณะที่ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตท้องถิ่นได้มีการเน้นการช่วยให้ชีวิตและความเป็นอยู่ของ ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี ด้านพานิชยกรรมและการท่องเที่ยว เน้นการทำให้การพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยวมีการพัฒนาให้เจริญยิ่งขึ้น หากมีผู้นำเที่ยวในประเทศมากขึ้นก็ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น มีการส่งเสริมการตลาดเพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยว สร้างความเชื่อมั่นในการพัฒนาอาชีพและสินค้าและความปลอดภัยในทุกๆ ด้าน ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทำให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลข่าวสารและมีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในอาเซียนดีขึ้น ทั้งภาษาและ วัฒนธรรมของประเทศอาเซียน

สมศักดิ์ นิมพงษ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสายทองได้มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านต่างๆ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานมีการพัฒนาปรับปรุงถนนหนทางสายหลักจำนวนห้าสายให้มีสภาพที่ดีเพื่อการเดินทางขนส่งได้สะดวก การจัดการบริการน้ำดื่มที่สะอาดอย่างทั่วถึงทั้งแปดหมู่บ้าน นอกจากนี้ท้องถิ่นยังได้จัดโครงการอบรมภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนในช่วงปิดเทอมซึ่งปัจจุบันก็กำลังดำเนินการอยู่ มีโครงการอบรมภาษาอังกฤษให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเมื่อปีที่แล้วจำนวนสี่สิบชั่วโมง มีการพัฒนาบุคลากรใน อบต. ด้วยโครงการอบรมภาษาอาเซียน ไม่ใช่เฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น ซึ่งช่วงนี้กำลังดำเนินการ การจัดโครงการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประเทศต่างๆ ในอาเซียนซึ่งใช้งบประมาณห้าหมื่นบาท และกำลังดำเนินการในการจัดหาครูสอนภาษาที่เป็นชาวต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษให้ผู้ที่สนใจได้เพิ่มพูน ทักษะความรู้อีกด้วย

ศกลวรรณ วงษ์แจ้ง (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ได้มีการส่งเสริมการเรียนการสอนโรงเรียนวัดป่าจิวและโรงเรียนสามโคก องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีจะเน้นการเรียนการสอนทางด้านภาษา โดยมีการทำสัญญาจ้างครูจ้าง

ต่างประเทศทั่วทั้งอาเซียนมาสอนเพื่อเพิ่มทักษะทางภาษาให้กับนักเรียนและบุคลากรในสังกัด โดยมีการดำเนินการจัดทำตามแผนยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีจะเน้นด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาและการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยการเตรียมความพร้อมในด้านการศึกษานั้น คือ ได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องของการศึกษาค่อนข้างมาก อันได้แก่ การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีมีโรงเรียนในสังกัดจำนวนสองโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดป่าจิว และโรงเรียนสามโคก ซึ่งได้เน้นการเรียนการสอนด้านภาษาเป็นอย่างมาก ทั้งภาษาไทย จีน อังกฤษ ญี่ปุ่น และอื่นๆ ส่งผลให้เด็กนักเรียนในระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถ พูด อ่าน และเขียน ภาษาต่างๆ ได้ และยังมีการส่งเสริมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ส่วนด้านสังคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีได้มีการเตรียมความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคในส่วนของท้องถิ่น รวมถึงมีโอกาสได้จัดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนเรื่อยมาเพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในส่วนของการส่งเสริมคุณภาพชีวิต อบจ. ได้จัดโครงการอบรมและศึกษาดูงานการพัฒนาอาชีพและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้ประชาชนชาวจังหวัดปทุมธานีได้ศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชนต่างๆ รวมถึงการค้าชายแดนและการส่งเสริมอาชีพ

โดยสรุปแล้ว จากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นในประเด็นเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่า ในสภาวะปกติทั่วไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการบริหารจัดการบริการสาธารณะให้กับประชาชนอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบสังคม ด้านพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนท้องถิ่นก็ต้องยกระดับการพัฒนาศักยภาพในการจัดทำบริการสาธารณะให้ดียิ่งขึ้นหรือมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่จะเข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.4 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

จากการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มในด้านข้อจำกัดและข้อเสนอแนะขององค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดอย่างน้อยสี่ประการ คือ การมีงบประมาณที่จำกัด การมีระเบียบ กฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านบุคลากร และการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดทักษะในด้านการใช้ภาษาที่สามเพื่อการสื่อสารโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ดังข้อมูลต่อไปนี้

สุบิน ศรีบุศกร (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ระเบียบ กฎหมาย ที่บังคับใช้ ไม่ทันต่อสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและเป็นข้อบังคับที่กำหนดจากส่วนกลาง ซึ่งทางการไม่สามารถนำมาปรับใช้กับการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้ สอดคล้องกับ ศกลวรรณ วงษ์แจ้ง (2558, การ

สัมภาษณ์) อธิบายว่า ในปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำสัญญากับหน่วยงานต่างชาติได้ จึงทำให้การดำเนินงานบางอย่างเพื่อติดต่อกับต่างชาติยังมีข้อจำกัดในด้านระเบียบกฎหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ สอดคล้องกับ ทิพย์ชยภล เพทายวิราพันธ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การใช้งบประมาณที่เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบของกฎกระทรวงมหาดไทยมากที่สุด บางครั้งการจัดทำงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆตามวัตถุประสงค์ของผู้บริหาร เห็นว่าถูกต้อง สมควรเหมาะสม แต่ในความเป็นจริงทางรัฐบาลมองเห็นว่ายังไม่จำเป็นจึงเกิดความไม่คล่องตัวในด้านการบริหารจัดการเท่าที่ควร สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ เตือนแจ่ม (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถูกจำกัดในการใช้งบประมาณอย่างเคร่งครัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนจึงดำเนินการอะไรไปโดยความยากลำบากต้องผ่านขั้นตอนมากมาย สอดคล้องกับ พงศ์พัฒน์ ลัมพัชวา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า อบต. เป็นนิติบุคคลสามารถบริหารจัดการได้ทุกเรื่องที่เป็นหน้าที่ของ อบต. ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ในส่วนที่ไม่ใช่หน้าที่ก็สามารถดำเนินการได้ เช่น เรื่องงบประมาณ การอุดหนุนหน่วยงานที่เป็นข้อห้าม คือส่วนที่อยู่นอกเหนือหน้าที่ของ อบต. สอดคล้องกับ สุรพล เขาวังแล่น (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า การเข้ามาของคนต่างด้าว งบประมาณน้อยมากๆ ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในตำบล เช่น น้ำท่วม เพราะอยู่ใกล้แม่น้ำเจ้าพระยา และภาษาที่ใช้กันเพราะมีคนไทย และ มอญอยู่ร่วมกัน สอดคล้องกับ อำนวย สุขเย็น (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ข้อจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไฟในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง และการจัดสรรบุคลากรในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ภาณุวัฒน์ ยุทธนาวิศักดิ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและด้านบุคลากร สอดคล้องกับ สมชาย บุญชู (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถูกจำกัดในการใช้งบประมาณเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนจึงดำเนินการไปด้วยความลำบาก และผ่านขั้นตอนมากมาย สอดคล้องกับ ดนุภักษ์ คงพรหมไทย (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า งบประมาณที่มีอย่างจำกัดในการพัฒนาการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สอดคล้องกับ ประดิษฐ์ แจ่มศรี (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า การจัดสรรงบประมาณมีน้อยทำให้การพัฒนาหลายๆ อย่างยังไม่เพียงพอต่อประชากรในชุมชน ทำให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้ไม่มากนัก สอดคล้องกับ ชื่น วงศ์ราตรี (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ความพร้อมทรัพยากรบุคคล ศักยภาพ แนวคิดเรื่องงบประมาณ และการขยายตัวของประชากร สอดคล้องกับ สาธิต คำวงศ์ษา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า งบประมาณในด้านต่างๆ ไม่เพียงพอ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมความรู้ด้านภาษาแก่บุคลากรในองค์กร

มนต์พิพัฒน์ เอี่ยมจรัส (2558, สัมภาษณ์) ข้อจำกัดขององค์กรนี้ คือ เรื่องของงบประมาณ ถ้าหากมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นหรือประชากรแฝงเพิ่มขึ้น งบประมาณในการจัดทำบริการสาธารณะก็จะไม่เพียงพอ เนื่องจากประชากรแฝงในเขตพื้นที่ไม่ได้มีที่อยู่หรือทะเบียนบ้านในเขตเทศบาล การที่รัฐหรือส่วนกลางจะส่งเงินมาอุดหนุนไม่มีเพราะรายได้ของประชากร ซึ่งไม่มีในเขตพื้นที่ ในทะเบียนราษฎรมีประชากรอยู่ประมาณเกือบสองหมื่นคน แต่ประชากรอยู่จริงมีประมาณ

เกือบสองแสนคน เมื่อมีประชากรจำนวนมากงบประมาณที่จะเข้ามาช่วยในการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐจะเข้ามาอุดหนุนจะได้น้อย งบประมาณที่ทางเทศบาลได้รับจากรัฐเหมาะสมเพียงพอสำหรับประชากรในเขตพื้นที่ หากไม่มีประชากรแฝง เพราะทางเทศบาลต้องรับภาระการจัดการขยะจำนวนมากย่อมมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากตามจำนวนประชากร สำหรับข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ภาษา และการสื่อสาร ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ควรมีการจัดฝึกอบรมการเรียนรู้ภาษาเพิ่มเติมให้กับพนักงาน การจัดให้พนักงานได้เรียนภาษาโดยตรงเริ่มตั้งแต่ขั้นพื้นฐานและอยู่ที่ความจริงจังของท้องถิ่น แต่ทางเทศบาลหลักหมักไม่มิงบประมาณเพียงพอแต่หากส่วนกลางจะจัดให้มีการฝึกอบรมโดยการสนับสนุนงบประมาณ ทางเทศบาลก็พร้อมจะส่งพนักงานเข้าฝึกอบรมและมีค่าฝึกอบรมให้กับพนักงานด้วย ในขณะที่ สุรศักดิ์ สังกรแก้ว (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า สมาชิกสภาเทศบาลเป็นปัญหาหลักเนื่องจากบางรายยังขาดความรู้ และขาดการอบรมและไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงตามสภาวะโลกปัจจุบัน ให้ไปอบรมก็ไม่ไป ส่วนด้านงบประมาณนั้นองค์กรได้รับน้อยเกินไป ทำให้การบริหารจัดการได้ไม่เต็มที่และไม่ทั่วถึง ด้านประชาชนในพื้นที่ยังไม่เกิดความตื่นตัวในการเตรียมความพร้อมและบางรายไม่สนใจ ซึ่งปัญหาการเมืองภายในพื้นที่ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานและการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สุทธิพงษ์ เอี่ยมอ่อง (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า จริงๆ แล้วถ้าเป็นงานนโยบายให้ทำแล้วไม่น่าจะมี เพียงแต่มีข้อบกพร่องอย่างยิ่งของหน่วยงานภาครัฐ คือ ให้ทำงานตามนโยบายที่ให้มาแต่ไม่ได้อุดหนุนในงบประมาณ ตามนโยบายที่ให้มา ซึ่งโครงการต่างๆ ที่ให้มาทำตามนโยบายทำโครงการเดียวหรือสองโครงการพอไหม แต่มีบางโครงการทางท้องถิ่นรับไม่ไหว เพราะงบประมาณที่จัดสรรมาให้ก็ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาอยู่แล้ว สอดคล้องกับ รุ่งนภา วงศ์สุวรรณ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ข้อจำกัด คือ สภาพพื้นที่ของตำบลสามตุ่ม เป็นพื้นที่ชนบทไม่ได้อยู่ในเขตชุมชน ความตื่นตัวของประชากรในตำบลยังไม่มี การตื่นตัวกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพราะประชาชนในตำบลและเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความรู้ในด้านภาษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความเป็นวิถีชีวิตของไทยที่มีความเป็นญาติพี่น้องไม่ค่อยมีการแข่งขันกัน จึงทำการปรับเปลี่ยนหรือการเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นไปอย่างเชื่องช้า อาจทำให้การจัดทำบริการสาธารณะไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ สมาน นุหว่า (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า เตรียมความเป็นระเบียบเรียบร้อยในองค์กร เน้นการทำประโยชน์สาธารณะแก่ส่วนรวม เตรียมความรับผิดชอบและความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่เพื่อเตรียมรับความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการแนะแนวทางการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบถึงการเตรียมความพร้อมของประเทศและการเตรียมความพร้อมขององค์กรจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เตรียมความพร้อมการรับมือที่จะมีผลกระทบต่อองค์กรว่าจะมีผลกระทบด้านใดบ้าง

สมศักดิ์ การะเกษ (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า ปัจจุบันเทศบาลเรามีปัญหาต่างๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น ด้านทรัพยากรบุคคล คือบุคลากรใน อบท. ต้องได้รับการส่งเสริมเรียนรู้ เรื่อง ภาษา วัฒนธรรม รวมถึงความเข้าใจในขั้นตอนลักษณะงานของตนให้ถ่วงแท้ พร้อมทั้งจะ

ให้บริการกับประชาชนที่มาขอรับบริการ ในด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ที่จะดำเนินการตามแผนหรือโครงการที่ตั้งไว้ได้ ปัจจุบัน อปท. ให้ความสำคัญกับด้านสังคมและคุณภาพชีวิต เช่น การฝึกอบรมด้านอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนมีรายได้ สภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ตามนโยบายของรัฐบาลที่เห็นความสำคัญกับประชาชนที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ให้มีรายได้ เลี้ยงตนเองได้ และนโยบายอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับ ยัม อบรมชอบ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า ข้อจำกัดของเทศบาลเมืองลำตาเสา คือ การสื่อสารภาษาการพูด เนื่องจาก การรวมตัวกันมีหลายประเทศ ต่างภาษา ในขณะที่ สมศักดิ์ นิมพงษ์ (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า สิ่งที่เป็นกังวลในการเข้าสู่อาเซียนคือเรื่องของโรคระบาดหรือโรคภัยไข้เจ็บอื่นๆ ที่มาพร้อมกับแรงงานต่างชาติ ที่ปัจจุบันเริ่มมีมากขึ้นในเขตพื้นที่ รวมทั้ง อบต. เองก็ยังมีปัญหาในเรื่องของการสื่อสารกับแรงงานต่างชาติที่อยู่ในพื้นที่ เช่น เรื่องการห้ามทิ้งขยะ การประกาศข้อห้ามและการประชาสัมพันธ์ในด้านอื่นๆ สอดคล้องกับ สินชัย สมศักดิ์ (2558, การสนทนากลุ่ม) อธิบายว่า องค์กรทุกองค์กรย่อมมีข้อจำกัดของตัวเองโดยเฉพาะองค์กรส่วนท้องถิ่นเกือบทุกแห่งจะมีปัญหาด้านงบประมาณซึ่งจะไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ ที่ด้านรับถ่ายโอนเพิ่มมากขึ้น จากราชการส่วนกลางและภูมิภาค ประเภทถ่ายโอนแต่ภารกิจ แต่ไม่ถ่ายโอนงบประมาณมาให้หรือไม่มีบุคลากรมาให้แต่สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือข้อจำกัดด้านกฎหมาย อำนาจหน้าที่ ซึ่งไม่ค่อยชัดเจน ส่วนกลางไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามผลการรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางรายได้เสนอแนะประเด็นสำคัญเกี่ยวกับให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับแรงงานหรือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ และการทำความเข้าใจในบริบทของประเทศสมาชิกอาเซียน ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

กนิษฐา เส็งมา (2558, การสัมภาษณ์) มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้อำนาจในการบริหารจัดการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่านี้ แต่ให้อำนาจหน้าที่มาแต่ติดระเบียบกฎหมายและงบประมาณในการดำเนินงานที่ไม่เพียงพอ ทำให้การพัฒนาในด้านต่างๆ ไม่สามารถทำได้เต็มที่ ในขณะที่ ทิพย์ชยภล เพทายวิราพันธ์ (2558, การสัมภาษณ์) มีข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้รัฐบาลออกกฎระเบียบที่เป่าไปในแนวทางเดียวกันว่าการบริหารจัดการด้านงบประมาณในทุกๆ พื้นที่ ทั่วประเทศของท้องถิ่นว่าทำอะไรได้บ้าง ที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบ และมีอะไรที่ทำได้ สอดคล้องกับ สุทธิพงษ์ เอี่ยมอ่อน (2558, การสัมภาษณ์) เสนอว่า ถ้าเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยากให้มีกรสนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้ หนึ่ง ส่งครูสอนภาษาประจำที่ตำบลฟรี จะก็คนก็ว่าไปเพื่อให้ฝึกทำธุรกิจการพูดเบื้องต้นได้จะได้ไม่อายต่างประเทศ สองอยากให้หน่วยงานส่วนกลางของภาครัฐเข้ามาดูภูมิภาค สิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานของตำบลนั้นว่าขาดเหลืออะไร ในการต้อนรับเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะได้ไม่อายเขา สอดคล้องกับ คชนนท์ อยู่เกตุ (2558, การสัมภาษณ์) เสนอว่า ต้องให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนให้มากกว่านี้ เพราะว่าคนที่จะเข้ามานั้น ความรู้ความเข้าใจต่างกัน

มากในทุกๆ ด้านของเขาเราต้องทำความเข้าใจให้แก่ประชาชนชนของเราเพื่อผลกระทบต่างๆ นั้นจะน้อยลงในความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ เตือนแจ่ม (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า อยากให้หน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาลจัดอบรมสัมมนาหรือให้ข้อมูลแก่ข้าราชการหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เกี่ยวกับรายละเอียดผลได้ผลเสียในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ สังกรแก้ว (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า รัฐบาลควรเน้นให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณให้ท้องถิ่นได้พัฒนาในทุกๆ ด้าน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้มากกว่านี้ สอดคล้องกับ พงศ์พัฒน์ ลัมพัชวา (2558, การสัมภาษณ์) อธิบายว่า อยากให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน มาคุยกันเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นไปในแนวทางเดียวกันถ้าจะให้ขยายความคงจะต้องลงรายละเอียดอีกมากมายทั้งระเบียบและข้อกฎหมาย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ข้อมูลจากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่างมีความข้อเสนอแนะในการทำงานเหมือนกันว่า บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากจะต้องบริการจัดการบริการสาธารณะที่ดีแก่ประชาชนแล้ว ยังต้องให้ความรู้แก่บุคลากร เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความตื่นตัวและได้ทราบข้อเท็จจริงว่าหากเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในแง่บวกและแง่ลบอย่างไรในระยะยาว เนื่องจากบริบทของท้องถิ่นแต่ละแห่งล้วนแล้วต่อมีความหลากหลายในเชิงพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และการมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตามท้องถิ่นจะต้องประสานความร่วมมือในการให้และรับฟังข้อมูลจากประชาชนโดยประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ โดยการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังต้องสร้างความร่วมมือกันและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นด้วยกันเองโดยเฉพาะที่มีพื้นที่ติดต่อกัน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความพร้อมที่จะรับกับความซับซ้อนในด้านวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างหลากหลายอันเป็นผลจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นอกจากนี้บทบาทที่สำคัญอีกประการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ท้องถิ่นจักต้องคงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นไว้ อันเป็นการสร้างทุนทางสังคมและภูมิคุ้มที่ดีให้แก่ชุมชนท้องถิ่นในระยะยาว ส่วนการบริหารจัดการด้านประชากรหรือแรงงานต่างชาตินั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางรายได้มีการเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความจำเป็น สามารถจัดตั้งศูนย์รองรับแรงงานพร้อมทั้งจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานต่างประเทศโดยประสานหน่วยงานเกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมกรณีเกิดปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างชาติหรือนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาที่สาม โดยเฉพาะภาษาอังกฤษแก่บุคลากร เยาวชน และประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจัง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางรายเสนอว่าควรให้มีการประเมินความสามารถของผู้เรียนก่อนเริ่มมีการเรียนการสอน การจัดกลุ่มในการสอนแบ่งตามความรู้ของผู้เรียนเพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องว่าใครควรได้รับการสอนในระดับใด

โดยสรุปแล้ว ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มในด้านข้อจำกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ส่วนใหญ่แล้วผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่างเห็นพ้องว่าปัจจุบันนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดอย่างน้อยสี่ประการ คือ ประการแรก การมีงบประมาณที่จำกัดและไม่เพียงพอต่อการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประการที่สอง ระเบียบ กฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่เพราะยังถูกกำหนดจากส่วนกลางแล้วนำมาปฏิบัติกับท้องถิ่นซึ่งยังเห็นว่าไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ประการที่สาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่ยังไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ยังขาดข้อมูลพื้นฐานของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน และประการที่สี่ คือ ทักษะในด้านการใช้ภาษาที่สามเพื่อการสื่อสาร ทั้งในด้านภาษาที่ใช้ในกลุ่มประเทศอาเซียนและภาษาอังกฤษที่ยังขาดกระบวนการพัฒนาทักษะความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการโดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 แห่ง จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นประชากรจำนวน 7,853 แห่ง กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณสูตรของทาโร ยามาเน่ เลือกกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ในเชิงสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาประมวลผล โดยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำแนกตามลักษณะทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way - ANOVA) สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ใช้การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 23 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 คน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน ท้องถิ่นอำเภอ 3 คน และท้องถิ่นจังหวัด 4 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ประกอบด้วย การแปลความ การตีความ และการวิเคราะห์แบบอุปมานวิธี โดยสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตาม จำนวนบุคลากร ขนาดองค์กร งบประมาณต่อปี และจำนวนประชากรในพื้นที่ โดยเรียงลำดับตามค่าร้อยละมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

จำนวนบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นองค์กรที่มีบุคลากรมีน้อยกว่า 50 คน จำนวน 208 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือ 51-100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 101-200 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และ 200 คนขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 7.75 ตามลำดับ

ขนาดองค์กร ส่วนใหญ่เป็นองค์กรขนาดกลาง จำนวน 250 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาเป็นขนาดเล็ก ร้อยละ 16.25 และองค์กรขนาดใหญ่ มีเพียงร้อยละ 21.25 ตามลำดับ

งบประมาณต่อปี ส่วนใหญ่เป็นองค์กรที่มีงบประมาณน้อยกว่า 25 ล้านบาท จำนวน 160 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ 25-50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.75 51-100 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.75 และ 101 ล้านบาทขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 10.5 ตามลำดับ

จำนวนประชากรในพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นองค์กรที่มีประชากรน้อยกว่า 5,000 คน จำนวน 160 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ 5,001-10,000 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 20,000 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.25 และ 10,001-20,000 คน มีเพียงร้อยละ 9.75 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ จำนวนบุคลากร ขนาดองค์กร งบประมาณต่อปี และจำนวนประชากรในพื้นที่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way - ANOVA) พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าข้อมูลทั่วไปขององค์กรไม่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3. ผลการวิเคราะห์การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบสังคม ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พบว่า การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D = 0.65) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.98$, S.D = 0.69) รองลงมาคือด้านศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.84$, S.D = 0.71) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.78$, S.D = 0.71) ด้านการจัดระเบียบสังคม ($\bar{X} = 3.77$, S.D = 0.75) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.76$, S.D = 0.77) ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.61$, S.D = 0.80) และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 3.56$, S.D = 0.87) ตามลำดับ ทั้งนี้ พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับสูงที่สุดเนื่องจากเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพื้นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาในด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่ง การจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและการเกษตรอย่างเพียงพอตลอดปี และการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามที่สาธารณะ ส่วนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ในระดับต่ำที่สุด เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีข้อจำกัดการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียนไปสู่ประชาชน การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียน และการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันวิชาการ

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ในภาพรวมได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D = 0.68) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.77$, S.D = 0.74) รองลงมาคือ ด้านการเมืองและความมั่นคง ($\bar{X} = 3.70$, S.D = 0.77) และด้านสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.69$, S.D = 0.78) ตามลำดับ ทั้งนี้ พบว่า ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงที่สุดเนื่องจากท้องถิ่นหันเหแรงกว่าวิสาหกิจในชุมชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กและสินค้าโอท็อปจะเสียเปรียบในการแข่งขันจากการเคลื่อนย้ายของทุน เงินตรา และแรงงาน ที่จะไหลเวียนเข้ามาในท้องถิ่น ส่วนด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น เนื่องจากท้องถิ่นมองว่าปัจจุบันได้มีบทบาทการส่งเสริมสนับสนุนโดยร่วมมือกับหลากหลายองค์กรเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

5. ผลการวิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ หลักประชาธิปไตย การมีใจให้บริการ การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ การบริหารแบบมืออาชีพ การลดขนาดองค์กร การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.60) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการมีใจให้บริการอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.10$, S.D = 0.64) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ และด้านหลักประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.06$, S.D = 0.70) การเน้นประชาชนเป็นสำคัญอยู่ ($\bar{X} = 4.03$, S.D = 0.67) การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.00$, S.D = 0.67) การบริหารแบบมืออาชีพ ($\bar{X} = 3.97$, S.D = 0.71) ความเพียงพอของงบประมาณ ($\bar{X} = 3.85$, S.D = 0.69) และการลดขนาดองค์กร ($\bar{X} = 3.71$, S.D = 0.71) ตามลำดับ ทั้งนี้ พบว่า ด้านการมีใจให้บริการอยู่ในระดับสูงที่สุด เนื่องจากท้องถิ่นได้ให้บริการประชาชนด้วยความใกล้ชิดและประชาชนสามารถเข้าถึงท้องถิ่นได้สะดวก ส่วนด้านการลดขนาดองค์กรอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น เนื่องจากท้องถิ่นยังมีข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบและหลายแห่งยังมีวัฒนธรรมในการทำงานแบบอนุรักษ์นิยมและมีความเป็นทางการสูง

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ ด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารแบบมืออาชีพ ด้านการลดขนาดองค์กร และด้านความเพียงพอของงบประมาณ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ (Y') คือ 0.26, 0.12, 0.25, 0.09, 0.13 และ 0.07 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ($Z_{Y'}$) คือ 0.29, 0.13, 0.26, 0.10, 0.14 และ 0.09 ตามลำดับ ซึ่งตัวแปร 6 ตัวแปรนี้ สามารถอธิบายความผันแปรของการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้ร้อยละ 68.60 ($R^2 = 0.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไป

ตามสมมติฐานของการวิจัย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ การบริหารแบบมีอาชีพ การลดขนาดองค์กรและความเพียงพอของงบประมาณ

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 23 คน โดยสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวกับด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งข้อจำกัดและข้อเสนอแนะขององค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 23 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 คน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน ท้องถิ่นอำเภอ 3 คน และท้องถิ่นจังหวัด 4 คน พบว่า ส่วนใหญ่มองว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจำนวน 14 คน ตอบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อม 4 คน และตอบว่ายังไม่แน่ใจมีจำนวน 5 คน

2. ด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ต่างมีความเห็นพ้องต้องกันว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเป็นโจทย์ใหญ่ที่สำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงานและการบริการสาธารณะในอนาคตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมวัฒนธรรม ซึ่งจะมีทั้งผลบวกและผลกระทบด้านลบต่อท้องถิ่น อย่างไรก็ตามด้วยความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทหลักในการรักษาผลประโยชน์และจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ จึงต้องเตรียมการทั้งในเชิงรุกและเชิงรับต่อการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ซึ่งข้อมูลจากการวิจัย พบว่า มีหลายแห่งตอบว่าท้องถิ่นจะได้รับผลกระทบจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างแน่นอน เพราะเป็นหน่วยงานราชการที่ต้องให้คำแนะนำทุกอย่างให้แก่ประชาชนที่เข้ามาติดต่ออันได้แก่ การเพิ่มทักษะในเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร การศึกษาระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่อาจจะเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด การว่างงานของคนไทย การไหลบ่าของแรงงานข้ามชาติ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะเพิ่มขึ้น การยากต่อการควบคุมโรคติดต่อ อาชญากรรมและความมั่นคง มีผลกระทบเรื่องปัญหาปัญหาความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากมีคนต่างชาติเข้ามาอยู่ในชุมชนมากยิ่งขึ้น

3. ด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ว่าจะต้องแข่งขัน

และพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานต่างๆ เพื่อสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่จะเข้ามามีผลต่อการบริหารงานในองค์กรบนพื้นฐานของข้อจำกัดต่างๆ ที่ท้องถิ่นมีอยู่ทั้งในด้านข้อจำกัดเชิงสถาบันโครงสร้างกฎหมาย อำนาจหน้าที่ และในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังไม่ทราบชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการองค์กรให้มีความมีประสิทธิภาพหรือมีศักยภาพในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

4. ด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่า ในสภาวะปกติทั่วไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการบริการสาธารณะให้กับประชาชนอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบสังคม ด้านพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนท้องถิ่นก็ต้องยกระดับการพัฒนาศักยภาพในการจัดทำบริการสาธารณะให้ดียิ่งขึ้นหรือมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่จะเข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ด้านข้อจำกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ส่วนใหญ่แล้วผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่างเห็นพ้องว่าปัจจุบันนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดอย่างน้อยสี่ประการ คือ ประการแรก การมีงบประมาณที่จำกัดและไม่เพียงพอต่อการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประการที่สอง ระเบียบ กฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่เพราะยังถูกกำหนดจากส่วนกลางแล้วนำมาปฏิบัติกับท้องถิ่นซึ่งยังเห็นว่าไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ประการที่สาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่ยังไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และยังขาดข้อมูลพื้นฐานของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน และประการที่สี่ คือ ทักษะในด้านการใช้ภาษาที่สามเพื่อการสื่อสาร ทั้งในด้านภาษาที่ใช้ในกลุ่มประเทศอาเซียนและภาษาอังกฤษที่ยังขาดกระบวนการพัฒนาทักษะความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน

6. ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากจะต้องบริหารจัดการบริการสาธารณะที่ดีแก่ประชาชนแล้ว ยังต้องให้ความรู้แก่บุคลากร เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความตื่นตัวและได้ทราบข้อเท็จจริงว่าหากเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในแง่บวกและแง่ลบอย่างไรในระยะยาว เนื่องจากบริบทของท้องถิ่นแต่ละแห่งล้วนแล้วแต่มีความหลากหลายในเชิงพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และการมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตามท้องถิ่นจะต้องประสานความร่วมมือในการให้และรับฟังข้อมูลจากประชาชนโดยประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ โดยการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังต้องสร้างความร่วมมือกันและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นด้วยตนเองโดย

เฉพาะที่มีพื้นที่ติดต่อกัน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความพร้อมที่จะรับกับความซับซ้อนในด้านวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างหลากหลายอันเป็นผลจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นอกจากนี้บทบาทที่สำคัญอีกประการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ท้องถิ่นจักต้องคงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นไว้ อันเป็นการสร้างทุนทางสังคมและภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่ชุมชนท้องถิ่นในระยะยาว ส่วนการบริหารจัดการด้านประชากรหรือแรงงานต่างชาตินั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางรายได้มีการเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความจำเป็น สามารถจัดตั้งศูนย์รองรับแรงงานพร้อมทั้งจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานต่างประเทศโดยประสานหน่วยงานเกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมกรณีเกิดปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างชาติหรือนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาที่สาม โดยเฉพาะภาษาอังกฤษแก่บุคลากร เยาวชน และประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจัง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางรายเสนอว่าควรให้มีการประเมินความสามารถของผู้เรียนก่อนเริ่มมีการเรียนการสอน การจัดกลุ่มในการสอนแบ่งตามความรู้ของผู้เรียนเพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องว่าใครควรได้รับการสอนในระดับใด

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบสังคม ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยในภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สอดคล้องกับ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และกอบกุล ราชะนาคร (2552) ที่อธิบายว่า การบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่ผ่านมามีคุณภาพมากขึ้น เช่น การจัดบริการศูนย์ดูแลเด็กเล็ก มีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำบัตรประชาชนและงานทะเบียนของเทศบาล ซึ่งทำให้ระยะเวลาที่ประชาชนต้องรอรับบริการลดลง ในด้านการจัดสวัสดิการและเบี้ยยังชีพแก่คนชรา คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ที่ได้รับการบริการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2551) ที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามการบริการสาธารณะถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลประชาชน ดังที่ นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2555) อธิบายว่า การบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้วมีผลกระทบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Community) ถือเป็นโจทย์ใหญ่สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ดังที่ วุฒิสสาร ตันไชย (2556) อธิบายว่า บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือเป็นประเด็นหลักที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นทั้งในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ความรับผิดชอบต่อการเมือง (Political Responsibility) และความรับผิดชอบต่อกฎหมาย (Legal Responsibility) ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสนใจต่อความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่ประชาชน ชุมชน และจะต้องเตรียมรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นอันเป็นผลกระทบจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

ผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและความมั่นคง และด้านสังคมและวัฒนธรรม มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ท้องถิ่นจะต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่เข้ามามีผลกระทบกับประชาชนในพื้นที่ สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2556) ที่ได้เสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ (1) พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างถูกต้อง (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน (3) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ (4) ส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพด้านวิชาการโดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น (5) การแก้ไขปัญหาสาธารณสุขตามแนวชายแดน โรคติดต่อและโรคใหม่ๆ ปัญหาอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว ปัญหาการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขของชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ และแรงงานต่างด้าวที่อาจเข้าไม่ถึงระบบบริการสาธารณสุข (6) ท้องถิ่นควรมีบทบาทในการเป็นทั้งผู้ประสานงานและผู้สนับสนุนองค์ความรู้ ช่องทางการตลาด วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย (7) ผลกระทบจากตลาดเสรีและการค้า การลงทุนที่กำลังจะเกิดขึ้นอาจจะกระทบการค้าระหว่างชุมชนท้องถิ่น (8) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้บริการข้อมูลการค้าการลงทุนแก่นักลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านศึกษาลู่ทางการลงทุนในแต่ละท้องถิ่น (9) ในการส่งเสริมสินค้าเพื่อการส่งออก ทั้งผลผลิตทางการเกษตร สินค้าภายในชุมชน สินค้าโอท็อป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความรู้แก่ประชาชน กลุ่มอาชีพ ในเรื่องกฎ ระเบียบ แนวทางปฏิบัติและมาตรฐานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ (10) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำศักยภาพที่เป็นจุดแข็งของตนเองมาเป็นกลไกในการเตรียมความพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ด้านการเน้นประชาชนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ และด้านความเพียงพอของงบประมาณ มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวโน้มในการบริหารจัดการองค์กรโดยสอดคล้องกับแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service) ในด้านของการรับใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและส่วนรวม ในมิติด้านความรับผิดชอบต่อสาธารณะและการเน้น

ประชาชนเป็นสำคัญ (Denhardt, Robert B. & Denhardt, Janet Vinzant, 2007) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ในมิติของการบริหารแบบมืออาชีพ การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และความเพียงพอของงบประมาณ (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2556); Christopher Hood (1991); Osborne & Gaebler (1992) โดยเฉพาะด้านการคลังและงบประมาณนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งจากผลการศึกษาของ วลัยพร ชินศรี, ไททัศน์ มาลา และวิไลลักษณ์ เรืองสม (2557) อธิบายว่านโยบายการกระจายอำนาจของประเทศไทยควรเพิ่มประเภทของภาษีและค่าธรรมเนียมที่ท้องถิ่นได้จัดเก็บได้ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ที่ท้องถิ่นจะต้องรับมือกับการเคลื่อนย้ายของทุนและแรงงานเข้ามาในท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ควรขยายฐานภาษีและเร่งรัดการออกกฎหมาย อันได้แก่ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีสิ่งแวดล้อม ภาษีมรดก ภาษีทรัพย์สิน หรือภาษีการบริโภคอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นหรือมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ในท้องถิ่นนั้นๆ โดยให้ท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บเป็นหลัก

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และปัจจัยที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้วิจัยจึงสามารถเสนอแนะแนวทางในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนผ่านทางข้อเสนอแนะจากการวิจัย อันได้แก่ ข้อเสนอแนะระดับหน่วยปฏิบัติ ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะระดับหน่วยปฏิบัติ

1. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสังคมและวัฒนธรรมถือเป็นด้านที่มีความสำคัญมากที่สุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในการบริการสาธารณะและเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อวิถีชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ดังนั้นท้องถิ่นจะต้องดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมด้านศาสนา การศึกษา ภูมิปัญญา และประเพณีที่ดั้งเดิมในท้องถิ่น รวมถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันในการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากภายนอก

2. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากจะต้องจัดทำบริการสาธารณะที่ดีแก่ประชาชนแล้ว ยังต้องให้ความรู้แก่บุคลากร เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความตื่นตัว และได้ทราบข้อเท็จจริงว่าหากเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและ

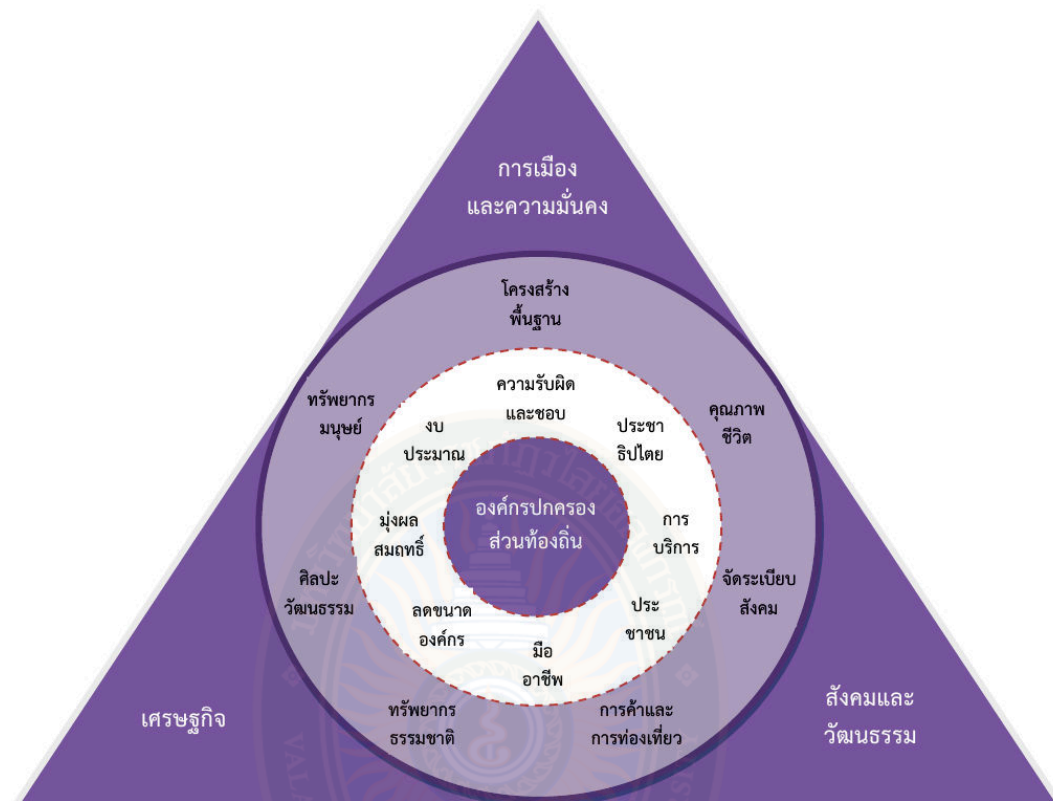
ความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในแง่บวกและแง่ลบอย่างไรในระยะยาว เนื่องจากบริบทของท้องถิ่นแต่ละแห่งล้วนแล้วแต่มีความหลากหลายในเชิงพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นด้านประชากร ด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และการมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประสานความร่วมมือในการให้และรับฟังข้อมูลจากประชาชนโดยประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ โดยการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังต้องสร้างความร่วมมือกันและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นด้วยกันเองโดยเฉพาะที่มีพื้นที่ติดต่อกัน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความพร้อมที่จะรับกับความซับซ้อนในด้านวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างหลากหลายอันเป็นผลจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3. การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเป็นสิ่งที่ท้าทายต่อการบริหารจัดการท้องถิ่นและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ทั้งในมิติของทรัพย์สิน โอกาส อำนาจ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อย่างไรก็ตามการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เพราะ คน คือหัวใจสำคัญของการพัฒนา ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นแก่สมาชิกในสังคม

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลกลางของไทยจะต้องเร่งกระจายอำนาจในการบริการสาธารณะไปสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพื่อให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเองตามเจตจำนงหลักของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมคุณภาพชีวิต การจัดระเบียบสังคม การส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะต้องเร่งปล่อยถ่ายภารกิจดังกล่าว พร้อมทั้งบุคลากร เครื่องมือ งบประมาณ และการขยายฐานภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บเองได้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะที่ดีแก่ประชาชน ดังข้อเสนอแนะระดับนโยบาย ดังต่อไปนี้

5.3.2 ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้วิจัยจึงสามารถจัดทำข้อเสนอแนะระดับนโยบาย ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5.1 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ที่มา: ไททัศน์ มาลา

1. ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องตระหนักและวางแผนเตรียมการรองรับ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการเมืองและความมั่นคง (APSC) ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ได้รับการคุ้มครองและมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงปลอดภัย การแก้ไขปัญหาเสียดิตและอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกประเภทที่อาจจะเกิดขึ้น

1.2 ด้านเศรษฐกิจ (AEC) ได้แก่ การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผลิตทางการเกษตร สินค้าภายในชุมชน และสินค้าโอท็อป การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมขนส่ง เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุน และการเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน

1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม (ASCC) ถือเป็นด้านที่มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับบทบาทความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทักษะ

ฝีมือด้านแรงงานให้มีคุณภาพ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร การสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียนแก่ประชาชนและบุคลากรของท้องถิ่น และการส่งเสริมให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขและการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันมีผลที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความพร้อมในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการองค์กรในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความรับผิดชอบและขอต่อสาธารณะอย่างสูงยิ่ง ได้แก่ การส่งเสริมความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ของทางราชการ การเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน และการเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมในพื้นที่

2.2 การบริหารงานที่ต้องคำนึงถึงหลักประชาธิปไตย ได้แก่ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย และการบริหารงานที่ต้องยึดหลักความถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล

2.3 การมีใจให้บริการ ได้แก่ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดจะต้องพยายามการลดเวลาและขั้นตอนในการให้บริการเพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเป็นตัวกลางในการแก้ไขหรือไกล่เกลี่ยปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างแท้จริง รวมถึงสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

2.4 การบริหารงานที่เน้นประชาชนเป็นสำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นพลเมือง การดำเนินนโยบาย โครงการหรือกิจกรรมในท้องถิ่นจะต้องเน้นให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนท้องถิ่น รวมถึงการมีช่องทางในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างหลากหลายและเป็นธรรม

2.5 ด้านการบริหารแบบมีอาชีพ ได้แก่ การส่งเสริมการบริหารงานที่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่โดยสามารถแก้ไขปัญหาขององค์กรได้อย่างรวดเร็วและโปร่งใส การมีภาวะผู้นำในการคิดและตัดสินใจ นอกจากนี้ยังต้องเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อ รวมทั้งความสามารถในการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอก

2.6 การลดขนาดองค์กรเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารงาน ได้แก่ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการโดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย ลดความเป็นทางการของหน่วยงานลงเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างยืดหยุ่น สะดวก รวดเร็ว และสามารถเข้าถึงปัญหาความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น มีการบริหารงานที่ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน โดยมีความพยายามในการใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า รวมทั้งมีการทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อเข้ามาช่วยในการแบ่งเบาภาระงาน

2.7 ด้านการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การส่งเสริมให้องค์กรมีการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน มีการลงมือปฏิบัติงานตามแผนการต่างๆ ที่กำหนดไว้ และมีการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานมาเป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.8 ด้านความเพียงพอของงบประมาณ ได้แก่ การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดบริการสาธารณะ การที่ท้องถิ่นมีความพยายามในการเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายได้ประเภทท้องถิ่นจัดเก็บเอง ความสามารถในการใช้งบประมาณรายจ่ายได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (PB)

3. ยุทธศาสตร์การบริการสาธารณะเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญต่อการจัดทำบริการสาธารณะในด้านต่างๆ ที่ท้องถิ่นได้มีการดำเนินการอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การส่งเสริมการก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่ง การจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตรแก่ประชาชนอย่างเพียงพอตลอดปี และการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะ

3.2 ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ การส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่องการให้ความรู้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้สูงอายุรวมกลุ่มกันจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์

3.3 ด้านการจัดระเบียบสังคม ได้แก่ การส่งเสริมการป้องกันปัญหาอาชญากรรมและลดอัตราการติดยาเสพติดในเยาวชนและประชาชนทั่วไป การเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่

3.4 ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ การมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชนและมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าจากวิสาหกิจชุมชน

3.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ การส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทุกครั้งก่อนที่จะมีการดำเนินงานที่ส่งผลวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน และกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.6 ด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน การส่งเสริมด้านศาสนา ภูมิปัญญาและประเพณีที่

ดิงามในท้องถิ่น รวมถึงให้ความสำคัญด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.7 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรม การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น โดยการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนและบุคลากร รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการและการศึกษา โดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่

โดยสรุปแล้ว แนวทางในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างน้อย 5 ประการ ได้แก่ (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญในการร่วมสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นแก่สมาชิกในสังคม (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ทั้งในมิติของทรัพย์สิน โอกาส อำนาจ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เนื่องจากถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (4) รัฐบาลกลางจะต้องเร่งกระจายอำนาจในการบริการสาธารณะไปสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพื่อให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเองตามเจตจำนงหลักของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ และ (5) ส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการคลังโดยการขยายฐานภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บเองได้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะที่ดีแก่ประชาชนต่อไป

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาต่อยอดจากผลการวิจัยครั้งนี้ โดยการเน้นศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านหรือมีแรงงานต่างชาติเป็นจำนวนมากหรืออยู่ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

2. ควรมีการศึกษาโดยเน้นที่สภาพปัญหาและการแก้ไขปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในมิติของขอบเขตอำนาจหน้าที่ ความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่น

3. ควรมีการศึกษาโดยเน้นบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการร่วมสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นแก่สมาชิกในสังคม การเสริมสร้างความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

บรรณานุกรม

GRAD VRU

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2556). **ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแยกรายจังหวัด**. สืบค้นจาก <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp>. (2556, 14 สิงหาคม).
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). **การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015)**. สืบค้นจาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/other/2361>. (2556, 7 สิงหาคม).
- กนิษฐา เส็งมา. (2558). **การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป)**. องค์การบริหารส่วนตำบลบึงชำอ้อ, ปทุมธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- โกวิท พวงงาม. (2552). **การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต**. กรุงเทพฯ: วิทยุชนคเชนทร์ อยู่เกตุ. (2558). **การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป)**. องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเกาะ, ปทุมธานี.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร และ สถาบันพระปกเกล้า. (2555). **รายงานการศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมและการปรับตัวของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปี 2558**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร และสถาบันพระปกเกล้า.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2542). **รัฐบาล-ท้องถิ่น ใครควรจัดบริการสาธารณะ?**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จุมพล หนีพพานิช. (2550). **การวิจัยเชิงคุณภาพในทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยวัฒน์ คำชู และ ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร. (2555). **ประชาคมอาเซียนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ชาย โพธิสิตา. (2552). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ขึ้น วงศ์ราตรี. (2558). **การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป)**. องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเกาะ, ปทุมธานี.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2520). **การบริหารการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ Comparative Local Government and Administration**. กรุงเทพฯ: โครงการผลิตตำราและวิจัยทางรัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ชำนาญ วิศิษฎ์รัตนกร. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลระแหง, ปทุมธานี.
- ดณุปัจักษณ์ คงพรหมไทย. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
เทศบาลตำบลเกษไชโย, อ่างทอง.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และ กอบกุล รายนาคกร. (2552). การขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ
การจัดการบริการสาธารณะที่ดี. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- ถวัลย์ วรเทพพิพัฒน์. (2536). นโยบายสาธารณะและการวางแผน + นโยบายสาธารณะ.
กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2549). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารราชการแนวใหม่. กรุงเทพฯ: บริษัท
วิชชั่นพรีนซ์ แอน มีเดีย จำกัด.
- ไททัศน์ มาลา. (2553). บทบาทในการทำงานร่วมกันระหว่างสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไททัศน์ มาลา. (2554). การปกครองท้องถิ่นไทยในระยะเปลี่ยนผ่าน Thailand Local Government
in Transitional Period. วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 1(2), (กรกฎาคม-ธันวาคม).
- ไททัศน์ มาลา. (2556). พัฒนาการของกำนันผู้ใหญ่บ้าน: สถานภาพและการคงอยู่ภายใต้บริบทของ
การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น. รัฐสภาสาร. 61(5), 44-67.
- ไททัศน์ มาลา, เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และบุญเลิศ ไพรินทร์. (2557). องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับ
โอกาสและความท้าทายในการจัดการบริการสาธารณะเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.
วิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 9(3), 159-172.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. (2541). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติ
ราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน ก.พ..
- ทิพย์ชยภล เพทายวิราพันธ์. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเรือ, สระบุรี.
- เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. (2556). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการบริการสาธารณะ Public
Service Administration หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธนชัย ยมจินดา. (2548). การจัดการเชิงกลยุทธ์ในภาครัฐ Strategic Management in Public
Administration. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธนศวรร์ เจริญเมือง. (2540). 100 ปี ของการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540. กรุงเทพฯ: คบไฟ.
- ธนศวรร์ เจริญเมือง. (2548). แนวคิดว่าด้วยความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ธนศวรร์ เจริญเมือง. (2551). ทฤษฎีและแนวคิด: การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น
ภาคแรก. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคนอื่นๆ. (2546). บทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และการ
ปกครองท้องถิ่น. รายงานการวิจัย เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). รัฐธรรมนูญกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ใน สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคนอื่นๆ. (2552). รายงานผลการศึกษาความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจในประเทศไทยและข้อเสนอ. เอกสารวิจัย เสนอต่อกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2543). หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นราธิป ศรีราม. (2554). เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการบริหารสาธารณะของท้องถิ่น Local Services Management หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2555). มาตรฐานใหม่ของการจัดทำบริการสาธารณะระดับชาติในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นิสิต พันธมิตร. (2550). ผลกระทบของการค้าชายแดนภาคเหนือจากข้อตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Area). ผลการวิจัยเสนอต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2545). ก้าวต่อไปของการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นไทย ในการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย Decentralization and Local Government in Thailand. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2553). ขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์ยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- บุญเลิศ ไพรินทร์. (2555). นโยบายศาสตร์ Policy Science. เอกสารการสอนวิชานโยบายศาสตร์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ดุสิต มหวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บุญเลิศ ไพรินทร์. (2556). รัฐประศาสนศาสตร์ แนวคิด ทฤษฎี และวิธีปฏิบัติ PUBLIC ADMINISTRATION CONCEPTS, THEORIES, AND PRACTICAL METHODS. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ. เจริญผล.
- ปกรณ์ ปริยากรณ์. (2552). การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- ประชาคมอาเซียน. (2555). ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก. สืบค้นจาก <http://ประชาคมอาเซียน.net/3-pillar-asean/#sthash.zcQJA7gd.dpuf>. (2556, 5 ธันวาคม).
- ประดิษฐ์ แจ่มศรี. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป). องค์การบริหารส่วนตำบลศรีพราน, อ่างทอง.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2535). การปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประยูร กาญจนดุจร. (2523). คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. (2526). การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปาง แก้วมณี. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป). เทศบาลตำบลบางกระสั้น, พระนครศรีอยุธยา.

- พงศ์พัฒน์ ลัมพัชวา. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเกาะ, ปทุมธานี.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2542). ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- พินินท์ เครือไทย และ ชิษญาสุ์ ช่างเรียน. (2554). การประเมินประสิทธิภาพการให้บริการ
สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาจังหวัดอุดรธานีและจังหวัด
พิษณุโลก. รายงานวิจัยเสนอต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก. หน้า 48-66.
- พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. (2551). การสำรวจโดยการสุ่มตัวอย่าง: ทฤษฎีและปฏิบัติ (THE SAMPLE
SURVEY: THEORY AND PRACTICE). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- พิสนุ ฟองศรี. (2550). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัท พรอพเพอร์ตี้พริ้นท์ จำกัด.
- ภาณุวัฒน์ ยุทธนาระวีศักดิ์. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
เทศมนตรีตำบลหอไกร, พิจิตร.
- มนต์พิพัฒน์ เอี่ยมจรัส. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
สำนักปลัดเทศบาลหลักหก, ปทุมธานี.
- มนัสนันท์ ชัยกิจยิ่งเจริญ. (2553). ศึกษาการจัดการบริการสาธารณะโดยวิธีการทำสัญญาจ้าง:
กรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลกและเทศบาลนครขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยิ้ม อบรมชอบ. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
เทศบาลเมืองลำตาเสา, พระนครศรีอยุธยา.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. (2540). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 114 ตอนที่ 55ก. หน้า 1-99.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 7ก.
หน้า 1-127.
- รัฐบาลไทย. (2555). รัฐบาลเตรียมวาง 8 ยุทธศาสตร์เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558. สืบค้นจาก
<http://www.thaigov.go.th/th/governmental/item/72788>. (2556, 7 พฤศจิกายน).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์.
- รุ่งนภา วงศ์สุวรรณ. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลสามตุ่ม, พระนครศรีอยุธยา.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2549). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัทบพิ
การพิมพ์.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: บพิการพิมพ์.
- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ. (2556). การจัดการภาครัฐแนวใหม่. กรุงเทพฯ: บพิการพิมพ์.

- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2556). **วิธีและเทคนิคในการวิจัยทางรัฐศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สมาชาธรรม.
- วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ. (2556). **เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการบริการสาธารณะ Public Service Administration หน่วยที่ 1-8**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วลัยพร ชินศรี, ไททัศน์ มาลา และวิไลลักษณ์ เรืองสม. (2557). **การเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเป็นเลิศในด้านการจัดเก็บรายได้**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2545). **การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น: สหรัฐอเมริกาอังกฤษ ฝรั่งเศสญี่ปุ่นและไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2552). **ยุทธศาสตร์การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2553). **ทิศทางการปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550**. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2556). **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: “รับ” และ “รุก” อย่างไรกับประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- วุฒิสาร ตันไชย. (ม.ป.ป.). **การกระจายภารกิจหน้าที่ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคใหม่**. สืบค้นจาก <http://www.local.moi.go.th/webst/botfam1.htm>. (2556, 2 พฤศจิกายน).
- ศกวรรณ วงษ์แจ้. (2558). (2558). **การสัมภาษณ์**. รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี.
- ศรีสุรักษ์ สิวันนา และคนอื่นๆ. (2556). **ศึกษาทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและพาณิชย์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน**. รายงานวิจัย เสนอต่อ กระทรวงยุติธรรม.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ และปิยากร หวังมหาพร. (2555). **นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- ศุภสวัสดิ์ ชัชวาล. (2555). **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับการปกครองท้องถิ่นไทย**. สืบค้นจาก www.dla.go.th/upload/document/type14/2012/5/10684_1.pdf time. (2556, 2 พฤศจิกายน).
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2547). **รัฐธรรมนูญกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ในสารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สมชาย บุญชู. (2558). **การสนทนากลุ่ม โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป)**. องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน, พระนครศรีอยุธยา.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2545). **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สมบัติธำรงธัญวงศ์. (2551). **นโยบายสาธารณะ: แนวคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมพงศ์ เกษมสิน. (2523). **การบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- สมโภช เดชกุล. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลวิหารแดง, สระบุรี.
- สมศักดิ์ การเกษ. (2558). การสนทนากลุ่ม โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
เทศบาลเมืองปทุมธานี, ปทุมธานี.
- สมศักดิ์ นิมพงษ์. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลสายทอง, อ่างทอง.
- สมศักดิ์ อยู่เกตุ. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเกาะ, ปทุมธานี.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2545). การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น ในการกระจายอำนาจ
และการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย Decentralization and Local Government
in Thailand. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า. 525-544.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2547). สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2554). ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นจาก
<http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php>. (2556, 14 พฤศจิกายน).
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2555). โครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ภาคการ
ผลิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic
Community: AEC). กรุงเทพฯ: สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.
- สมาน นูหว่า. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง, ขอนแก่น.
- สาธิต คำวงศ์ษา. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
เทศบาลตำบลเกษไชโย, อ่างทอง.
- สินชัย สมศักดิ์. (2558). การสนทนากลุ่ม โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
เทศบาลตำบลเมืองเก่า, ขอนแก่น.
- สุจิตรา บุญยรัตพันธ์. (2534). ระเบียบวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: มุลนิธิ 30 ปี
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุบิน ศรีบุศกร. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
เทศมนตรีตำบลเนินมะกอก, พิจิตร.
- สุพล วงศ์น้อย. (2558). การสนทนากลุ่ม โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
เทศบาลเมืองบึงยี่โถ, ปทุมธานี.
- สุพล เขาวังแล่น. (2558). การสนทนากลุ่ม โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลโคกช้าง, พระนครศรีอยุธยา.
- สุศักดิ์ เตือนแจ่ม. (2558). การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน, พระนครศรีอยุธยา.
- สุศักดิ์ สังกรแก้ว. (2558). การสนทนากลุ่ม โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป).
เทศมนตรีตำบลหนองเสือ, ปทุมธานี.

- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2555). **อาเซียน รู้ไว้ ได้เปรียบแน่**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2540). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- สุทธิพงศ์ เอี่ยมอ่อน. (2558). **การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป)**.
องค์การบริหารส่วนตำบลชัยสมบูรณ์, เพชรบูรณ์.
- โสภณา ศรีจำปา. (2556). **ภาษาและวัฒนธรรมอาเซียนในยุคโลกาภิวัตน์: ความท้าทายของประเทศไทย**.
วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 16(2), 393-406.
- สำนักงานประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2558). **งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558**. กรุงเทพฯ: สำนักงานประมาณ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2541). **โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการ: ตัวอย่างความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนและสร้างใหม่**. **วารสารข้าราชการ**. 43(2), 27-61.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551ก). **แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551ข). **การประเมินเป้าหมายมาตรฐานในการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล**. รายงานการศึกษา เสนอต่อ สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2556). **คู่มือการกระจายอำนาจภาคประชาชน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). **การประชุมประจำปีของสศช. เรื่อง เส้นทางประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2556). **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2561)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). **รายได้รายจ่ายครัวเรือน และจำนวนครัวเรือน**. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries11.html>. (2556, 22 พฤศจิกายน).
- สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2557). **คำแถลงนโยบายนายกรัฐมนตรี**. กรุงเทพฯ: สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

- เสาวลักษณ์ สุขวิรัช. (2549). **เสรีภาพ อำนาจ จริยธรรมกับการเมืองไทย**. การประชุมวิชาการ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 7 (พ.ศ. 2549) ทางสองแพร่งของจริยธรรม การบริหาร (The Dilemma of Administrative Zeitgeists) (หน้า 643-662). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- หลวงประดิษฐมนูธรรม. (มปป.). **คำอธิบายกฎหมายปกครอง**. พระนคร: สำนักงานทนายความ พิมพ์ธรรม.
- อัถพ์ พิศาลวานิช. (2553). **ทางรอดสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน: เอกสารวิชาการ AEC**. กรุงเทพฯ: ซี.เอ็ม.เอส.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2552). **แปรถิ่น เปลี่ยนฐาน: สร้างการปกครองท้องถิ่นให้เป็นรากฐานของ ประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2553). **ประชาธิปไตยชุมชน รัฐศาสตร์สำหรับสภาองค์กรชุมชน**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- อุดม ทুমโฆสิต. (2552). **การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่: บทเรียนจากประเทศพัฒนาแล้ว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แซท โฟร์ พรินติ้ง.
- อุดม ทুমโฆสิต, จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ และจำลอง โพธิ์บุญ. (2546). **รายงานการวิจัยเรื่อง ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการ บริหารส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค และระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยกันเอง ตลอดจนจรรยาบรรณที่เหมาะสมขององค์กรปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: คณะ รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อรนันท์ กลั่นทปฺประ. (2552). **ขนาดการจัดผลิตบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น**. รายงานการวิจัย เสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อำนาจ สุขเย็น. (2558). **การสัมภาษณ์ โดย ไททัศน์ มาลา (บันทึกเทป)**. องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่, ฉะเชิงเทรา.
- หลวงประดิษฐมนูธรรม. (มปป.). **คำอธิบายกฎหมายปกครอง**. พระนคร: สำนักงานทนายความ พิมพ์ธรรม.
- Anderson, J. E. (2003). **Public policy-making**. 5th ed. New York: Praeger.
- Best, John W.. (1981). **Research in Education**. 4th ed. New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Cohen, John M. & Peterson, Stephen B. (1999). **Administrative Decentralization: Strategies for Developing Countries**. USA: Kumarian Press.
- Claire Selltitz, & et al., (1976). **Research Methods in Social Relations**. 3rd ed. New York: Holt, Rinehart, and Winston Inc.
- Creswell, John W. (2014). **Research Design: qualitative quantitative and mixed methods approaches**. 4th ed. California: SAGE.

- Heuser, Beatrice. (2010). **The Evolution of Strategy: Thinking War from Antiquity to the Present**. Cambridge University Press.
- Easton, D. (1957). An approach to the analysis of political system. **World Politics**. 9(4), 383-400.
- Denhardt, Robert B.; Denhardt, Janet Vinzant. (2000). The New Public Service: Serving Rather than Steering. **Public Administration Review**. 60(6).
- Dye, T. R. (2010). **Understanding public policy**. 13th ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Herbert A. Simon. (1947). **Administrative Behavior**. New York: Macmillan.
- Higgins, James M. & Julian W. Vincze. (1993). **Strategic Management: Text and Cases**. 5th ed. Florida: The Dryden Press.
- Hood, C. (1991). **A Public Management for All Seasons? Public Administration**. Oxford University Press.
- Kerlinger, F.N. & Pedhazur, E.J.. (1973). **Multiple Regression in Behavioral Research**. New York: Holt, Rinehart and Winston Inc.
- Kerlinger, F.N.. (1975). **Foundations of Behavioral Research**. 2nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston Inc.
- Mintzberg, Henry. (1994). **The Rise and Fall of Strategic Planning**. New York: Prentice Hall.
- Osborne, D., & Gaebler, T. (1992). **Reinventing government: How the entrepreneurial spirit is transforming the public sector**. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Shah, Anwar. (2007). **Public Sector Governance and Accountability Series Participatory Budgeting**. Edited by Anwar Shah. Washington, DC: World Bank.
- Shape, L. J. (1970). Theories and Values of Local Government. **Political Studies**. 18(2), 153–174.
- Shewhart, Walter Andrew. (1980). **Economic Control of Quality of Manufactured Product/50th Anniversary Commemorative Issue**. American Society for Quality.
- Wit, Daniel. (1967). **A comparative survey of local government and administration**. Bangkok: Kurusapha Press.
- World Bank. (1999). **Decentralization Briefing Notes**. Edit by Jessica Seddon Wallack and Junaid Ahmad World Bank Institute.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. London: John Weather Hill, Inc.

ภาคผนวก

GRAD VRU

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

GRAD VRU

ที่ พิเศษ/ ๒๕๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์ จ.ปทุมธานี
๑๓๑๘๐

๔ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือสำหรับการวิจัย

เรียน

ด้วย นายไททัศน์ มาลา นักศึกษาปริญญาเอก รหัสนักศึกษา ๕๔B๗๓๓๓๐๓๐๖ หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน” โดยมี อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือสำหรับ
การวิจัยในหน่วยงานของท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตและมหาบัณฑิต

โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
โทรศัพท์ ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๗
โทรสาร ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๘

ที่ พิเศษ/ ๒๕๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 ในพระบรมราชูปถัมภ์
 ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
 จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

เรียน

ด้วย นายไททัศน์ มาลา นักศึกษาปริญญาเอก รหัสนักศึกษา ๕๔B๗๓๓๓๐๓๐๖ หลักสูตร
 รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารจัดการบริการ
 สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” โดยมี
 อาจารย์ พลเอก ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต จึงใคร่ขออนุมัติคราะห์เก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย
 ของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ในหน่วยงานของท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้
 จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง)
 ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
 รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตและมหาบัณฑิต

โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
 โทรศัพท์ ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๗
 โทรสาร ๐๒ ๕๒๙ ๔๐๔๖ ต่อ ๔๐๘

ที่ ศธ. ๐๕๕๑.๑๓/๐๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

เรียน

ด้วย นายไททัศน์ มาลา นักศึกษาปริญญาเอก รหัสนักศึกษา ๕๔B๗๓๓๓๐๓๐๖ หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารจัดการสาธารณะ
ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” โดยมี อาจารย์ พลเอก
ดร.เกษมชาติ นเรศเสนีย์ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย
โดยการสัมภาษณ์ของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น ในหน่วยงานของท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

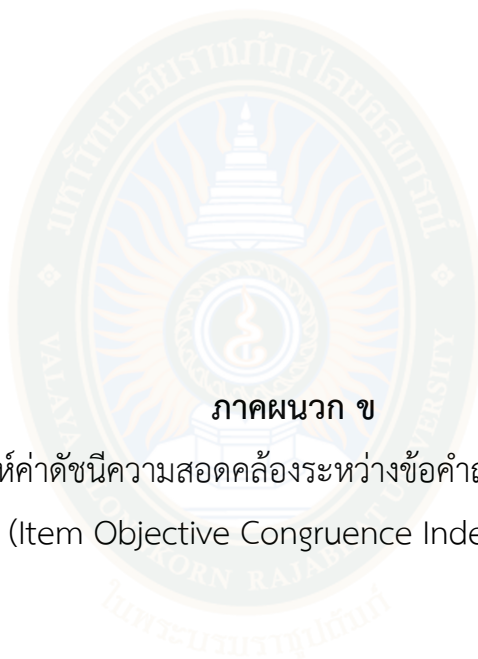
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นียมางกูร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต

โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
โทรศัพท์/ โทรสาร ๐๒ ๙๐๙ ๓๐๒๑

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์

(Item Objective Congruence Index: IOC)

GRAD VRU

แบบสอบถามการวิจัย (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)
การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำชี้แจง

1. งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปศึกษาเพื่อประโยชน์การวิจัยและนำองค์ความรู้ไปใช้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

4. ขอความกรุณาจากท่านได้พิจารณาข้อความและได้ให้ความคิดเห็นโดยการทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ ดังต่อไปนี้

+1 สอดคล้อง หมายถึง แน่ใจว่าข้อความวัดได้อย่างแน่นอน

0 ไม่แน่ใจ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความจะวัดได้

-1 ไม่สอดคล้อง หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สามารถวัดได้อย่างแน่นอน

นายไททัศน์ มาลา

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสอบถามการวิจัย (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)
การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	+1	0	-1
1. องค์กรท่านมีจำนวนบุคลากรทั้งหมด (ไม่นับรวมฝ่ายการเมือง) ☐ น้อยกว่า 100 คน ☐ 101-200 คน ☐ 201-300 คน ☐ 300 คนขึ้นไป			
2. ขนาดองค์กร ☐ ขนาดเล็ก ☐ ขนาดกลาง ☐ ขนาดใหญ่			
3. องค์กรท่านมีจำนวนประชากรในพื้นที่ ☐ น้อยกว่า 5,000 คน ☐ 5,001-10,000 คน ☐ 10,001-20,000 คน ☐ 20,000 คนขึ้นไป			

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	+1	0	-1
การเมืองและความมั่นคง			
1. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ได้รับการคุ้มครองและมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงปลอดภัย			
2. เกิดการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างประเทศ			
3. เกิดการพัฒนาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ			
เศรษฐกิจ			
4. เกิดการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผลผลิตทางการเกษตรสินค้าภายในชุมชน และสินค้าโอท็อป			
5. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมขนส่ง เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุน			
6. การเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน			
สังคมและวัฒนธรรม			
7. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษาต่างประเทศ			
8. การสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียนแก่ประชาชนและบุคลากรของท้องถิ่น			
9. การส่งเสริมให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข และการศึกษาขั้นพื้นฐาน			

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	+1	0	-1
ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ			
1. องค์กรของท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน			
2. องค์กรท่านเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมในพื้นที่			
3. องค์กรท่านมีความรับผิดชอบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน			
ความเป็นประชาธิปไตย			
1. องค์กรท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น			
2. ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย			
3. องค์กรของท่านยึดหลักความถูกต้องตามครรลองของกฎระเบียบในการบริหารจัดการ			
การมีใจให้บริการ			
4. องค์กรท่านมีการลดเวลาและขั้นตอนในการให้บริการเพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ			
5. องค์กรท่านสามารถเป็นตัวกลางในการแก้ไขหรือไกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งของประชาชน			
6. องค์กรท่านอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการต่างๆ เสมือนญาติมิตร			
การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ			
7. ประชาชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นพลเมือง			
8. องค์กรของท่านดำเนินนโยบายโดยเน้นให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนท้องถิ่น			
9. องค์กรท่านมีช่องทางในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย			
การบริหารแบบมีอาชีพ			
10. องค์กรท่านมีคณะผู้บริหารงานที่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาขององค์กรได้			

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	+1	0	-1
11. องค์กรท่านมีการบริหารงานที่โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลและสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อ			
12. องค์กรท่านมีความสามารถในการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอก			
การลดขนาดองค์กร			
13. องค์กรท่านบริหารจัดการโดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย			
14. องค์กรท่านมีการทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน			
15. องค์กรท่านได้ใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า			
การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์			
16. องค์กรท่านมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน			
17. องค์กรท่านมีการลงมือปฏิบัติงานตามแผนการต่างๆ ที่กำหนดไว้			
18. องค์กรท่านมีการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานมาเป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไข			
งบประมาณ			
19. องค์กรท่านมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดบริการสาธารณะ			
20. องค์กรท่านมีความพยายามในการเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้			
21. องค์กรท่านใช้งบประมาณรายจ่ายได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน			

ตอนที่ 4 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	+1	0	-1
โครงสร้างพื้นฐาน			
1. องค์กรท่านมีการก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่ง			
2. องค์กรท่านจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตรแก่ประชาชนอย่างเพียงพอตลอดปี			
3. องค์กรท่านการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะ			
การส่งเสริมคุณภาพชีวิต			
4. องค์กรท่านมีการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง			
5. องค์กรท่านมีการให้ความรู้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน			
6. องค์กรท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้สูงอายุรวมกลุ่มกันจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์			
การจัดระเบียบชุมชนและรักษาความสงบเรียบร้อย			
7. องค์กรท่านได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาเสพติดและลดอัตราการติดยาเสพติดในเยาวชนและประชาชนทั่วไป			
8. องค์กรท่านมีการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา			
9. องค์กรท่านมีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่			
การส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว			
10. องค์กรท่านมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่			
11. องค์กรท่านมีบทบาทในการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชน			
12. องค์กรท่านมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าจากวิสาหกิจชุมชน			

การการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	+1	0	-1
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
13. องค์กรท่านมีการรณรงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
14. องค์กรท่านมีการจัดกิจกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์			
15. การดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย			
ศิลปวัฒนธรรม			
16. องค์กรท่านส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน			
17. องค์กรท่านจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านศาสนา ภูมิปัญญาและประเพณีที่ดีงามในท้องถิ่น			
18. องค์กรท่านให้ความสำคัญด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น			
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์			
19. องค์กรท่านมีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น			
20. องค์กรท่านมีการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนหรือบุคลากร			
21. องค์กรท่านมีการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา			

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ท่านคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและวัตถุประสงค์
(Item Objective Congruence Index: IOC)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปขององค์กร

ข้อมูลทั่วไปขององค์กร	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5			
1. องค์กรท่านมีจำนวนบุคลากรทั้งหมด (ไม่นับรวมฝ่ายการเมือง)	+1	+1	0	0	+1	5	0.60	นำไปใช้ได้
2. ขนาดขององค์กร	+1	+1	0	+1	+1	5	0.80	นำไปใช้ได้
3. องค์กรท่านมีจำนวนประชากรในพื้นที่	+1	+1	0	+1	+1	5	0.80	นำไปใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5			
1. การเมืองและความมั่นคง								
1.1 การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ได้รับการคุ้มครองและมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.2 การเสริมส่งความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างประเทศ	+1	+1	0	+1	+1	5	0.80	นำไปใช้ได้
1.3 การพัฒนาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสถียรและอาชญากรรมข้ามชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่ม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5			
2. เศรษฐกิจ								
2.1 การเสริมสร้างความสามารถ ในการแข่งขันของผลผลิตทาง การเกษตร สินค้าภายในชุมชน และสินค้าโอท็อป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการคมนาคมขนส่ง เพื่อให้เกิด ความเชื่อมโยงทางการค้าและการ ลงทุน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 การเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่น ในการบริหารงานด้านการ ท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การค้า และการลงทุน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3. สังคมและวัฒนธรรม								
3.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษา อาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและ ภาษาต่างประเทศ	+1	+1	+1	-1	+1	5	0.60	นำไปใช้ได้
3.2 การสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อตระหนักถึงความสำคัญของ อาเซียนแก่ประชาชนและบุคลากร ของท้องถิ่น	+1	+1	+1	-1	+1	5	0.60	นำไปใช้ได้
3.3 การส่งเสริมให้กลุ่มแรงงาน ต่างด้าวเข้าถึงระบบบริการ สาธารณสุข และการศึกษาขั้น พื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการภายในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5			
1. ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ								
1.1 องค์กรท่านปฏิบัติตาม กฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.2 องค์กรท่านเป็นหน่วยงานหลัก ในการแก้ไขปัญหาสังคมในพื้นที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.3 องค์กรท่านมีความรับผิดชอบ ที่สูงยิ่งต่อชีวิตและความเป็นอยู่ ของประชาชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2. ความเป็นประชาธิปไตย								
2.1 องค์กรท่านเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายของท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 ประชาชนได้รับการบริการ สาธารณะด้วยความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทุกฝ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 องค์กรของท่านยึดหลักความ ถูกต้องตามครรลองของ กฎระเบียบในการบริหารจัดการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3. การมีใจให้บริการ								
3.1 องค์กรท่านมีการลดเวลาและ ขั้นตอนในการให้บริการเพื่อความ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3.2 องค์กรท่านสามารถเป็น ตัวกลางในการแก้ไขหรือไกล่เกลี่ย ปัญหาข้อขัดแย้งของประชาชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

การบริหารจัดการภายในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5			
3.3 องค์กรท่านอำนวยความสะดวก สะดวกแก่ประชาชนในการรับ บริการต่างๆ เสมือนญาติมิตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4. การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ								
4.1 ประชาชนมีบทบาทในการ พัฒนาท้องถิ่นในฐานะที่เป็น พลเมือง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4.2 องค์กรท่านดำเนินนโยบาย โดยเน้นให้ประชาชนเกิด ความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวง แหนท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4.3 องค์กรท่านมีช่องทางในการ ให้บริการแก่ประชาชนอย่าง หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
5. การบริหารแบบมืออาชีพ								
5.1 องค์กรมีคณะผู้บริหารงานที่ มีความชำนาญในการปฏิบัติ หน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาของ องค์กรได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
5.2 องค์กรท่านมีการบริหารงาน ที่โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลและ สามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
5.3 องค์กรท่านมีความสามารถ ในการแข่งขันและทันต่อการ เปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
6. การลดขนาดองค์กร								
6.1 องค์กรท่านมีการทำสัญญาจ้าง บริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อ เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

การบริหารจัดการภายในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5			
6.2 องค์กรท่านได้ใช้ประโยชน์ จากวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและ ครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
6.3 องค์กรท่านบริหารจัดการ โดยเน้นการกระจายอำนาจใน การตัดสินใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
7. การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์								
7.1 องค์กรท่านมีการวางแผนการ ดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ ต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
7.2 องค์กรท่านมีการปฏิบัติตาม ตามแผนการต่างๆ ที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
7.3 องค์กรท่านมีการตรวจสอบ ความถูกต้องแล้วนำข้อผิดพลาด ในการปฏิบัติงานมาเป็นบทเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
8. ความเพียงพอของงบประมาณ								
8.1 องค์กรมีงบประมาณอย่าง เพียงพอในการจัดบริการ สาธารณะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
8.2 องค์กรพยายามในการเพิ่ม ศักยภาพในการจัดเก็บรายได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
8.3 องค์กรท่านใช้งบประมาณ รายจ่ายได้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของประชาชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การการบริการสาธารณะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ เตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5			
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน								
1.1 องค์กรท่านมีการก่อสร้างและ ปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับ กับการขยายตัวด้านการลงทุนและ การคมนาคมขนส่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.2 องค์กรท่านจัดให้มีน้ำสะอาด เพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตร แก่ประชาชนอย่างเพียงพอตลอดปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
1.3 องค์กรท่านการจัดให้มีไฟฟ้า และความส่องสว่างตามสถานที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2. ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต								
2.1 องค์กรท่านมีการส่งเสริม อาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 องค์กรท่านมีการให้ความรู้แก่ บิดามารดา หรือผู้ปกครองในการ เลี้ยงดูบุตรหลาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 องค์กรท่านมีการส่งเสริมและ สนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้สูงอายุ รวมกลุ่มกันจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3. การจัดระเบียบสังคม								
3.1 องค์กรท่านได้จัดกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหา เสพติดและลดอัตราการติดยา เสพติดในเยาวชนและประชาชนทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

การบริการสาธารณะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ เตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5			
3.2 องค์กรท่านมีการเฝ้าระวัง ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่โดยให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
3.3 องค์กรท่านมีการจัดทำ ฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชากรแฝง และแรงงานต่างด้าวในพื้นที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4. ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว								
4.1 องค์กรท่านมีกิจกรรมที่เปิด โอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามา มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่ง ท่องเที่ยวในพื้นที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4.2 องค์กรท่านมีบทบาทสำคัญใน การเพิ่มขีดความสามารถของ วิสาหกิจชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
4.3 องค์กรท่านมีการพัฒนาสื่อ ประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว หรือสินค้าจากวิสาหกิจชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ								
5.1 องค์กรมีการรณรงค์เพื่อปลูก จิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
5.2 องค์กรมีการจัดกิจกรรมการลด ปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยก ขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

การบริการสาธารณะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ เตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5			
5.3 องค์กรท่านมีกิจกรรมรณรงค์ การปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
5.4 กิจกรรมที่ส่งผลต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจะต้องรับฟังความ คิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
6. ด้านศิลปวัฒนธรรม								
6.1 องค์กรท่านส่งเสริมให้ ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ในอาเซียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
6.2 องค์กรท่านจัดให้มีกิจกรรมที่ ส่งเสริมด้านศาสนา ภูมิปัญญาและ ประเพณีที่ดีงามในท้องถิ่น	+1	+1	0	0	+1	5	0.60	นำไปใช้ได้
6.3 องค์กรท่านให้ความสำคัญด้าน เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	0	0	+1	5	0.60	นำไปใช้ได้
7. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์								
7.1 องค์กรท่านมีการเผยแพร่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ ประชาชนในท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
7.2 องค์กรท่านมีการพัฒนาทักษะ ด้านภาษาอังกฤษหรือภาษา ประเทศอาเซียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้
7.3 องค์กรท่านมีการส่งเสริม ศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้าง ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	นำไปใช้ได้

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ค่าความเชื่อถือได้จากแบบสอบถาม

ที่ใช้ในการวัดโดยวิธีประมาณค่าความเชื่อถือได้ค่า Alpha ตามแบบ Cronbach' Alpha

GRAD VRU

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปขององค์กร

ข้อมูลทั่วไปขององค์กร	Cronbach' Alpha
1. องค์กรท่านมีจำนวนบุคลากรทั้งหมด (ไม่นับรวมฝ่ายการเมือง)	0.8630
2. ขนาดองค์กร	0.8585
3. องค์กรท่านมีจำนวนประชากรในพื้นที่	0.8635

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	Cronbach' Alpha
1. ด้านการเมืองและความมั่นคง	
1.1 การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ได้รับการคุ้มครองและมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงปลอดภัย	0.8564
1.2 การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างประเทศ	0.8560
1.3 การพัฒนาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ	0.8554
2. ด้านเศรษฐกิจ	
2.1 การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผลผลิตทางการเกษตร สินค้าภายในชุมชน และสินค้าโอท็อป	0.8543
2.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมขนส่ง เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุน	0.8555
2.3 การเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน	0.8544
3. สังคมและวัฒนธรรม	
3.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษาต่างประเทศ	0.8556
3.2 การสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียนแก่ประชาชนและบุคลากรของท้องถิ่น	0.8562
3.3 การส่งเสริมให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขและการศึกษาขั้นพื้นฐาน	0.8534

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	Cronbach' Alpha
1. ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ	
1.1 องค์กรท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	0.9379
1.2 องค์กรท่านเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมในพื้นที่	0.8562
1.3 องค์กรท่านมีความรับผิดชอบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน	0.8564
2. ความเป็นประชาธิปไตย	
2.1 องค์กรท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น	0.8558
2.2 ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย	0.8567
2.3 องค์กรของท่านยึดหลักความถูกต้องตามครรลองของกฎระเบียบในการบริหารจัดการ	0.8580
3. การมีใจให้บริการ	
3.1 องค์กรท่านมีการลดเวลาและขั้นตอนในการให้บริการเพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	0.8572
3.2 องค์กรท่านสามารถเป็นตัวกลางในการแก้ไขหรือไกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งของประชาชน	0.8553
3.3 องค์กรท่านอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการต่างๆ เสมือนญาติมิตร	0.8562
4. การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ	
4.1 ประชาชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นพลเมือง	0.8548
4.2 องค์กรท่านดำเนินนโยบายโดยเน้นให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนท้องถิ่น	0.8533
4.3 องค์กรท่านมีช่องทางในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย	0.8556

การบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	Cronbach' Alpha
5. การบริหารแบบมีอาชีพ	
5.1 องค์กรมีคณะผู้บริหารงานที่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาขององค์กรได้	0.8569
5.2 องค์กรท่านมีการบริหารงานที่โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลและสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อ	0.8548
5.3 องค์กรท่านมีความสามารถในการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอก	0.8548
6. การลดขนาดองค์กร	
6.1 องค์กรท่านมีการทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน	0.8555
6.2 องค์กรท่านได้ใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า	0.8555
6.3 องค์กรท่านบริหารจัดการโดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย	0.8573
7. การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์	
7.1 องค์กรท่านมีการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน	0.8587
7.2 องค์กรท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนการต่างๆ ที่กำหนดไว้	0.8590
7.3 องค์กรท่านมีการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานมาเป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไข	0.8570
8. ความเพียงพอของงบประมาณ	
8.1 องค์กรมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดบริการสาธารณะ	0.8549
8.2 องค์กรพยายามในการเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้	0.8563
8.3 องค์กรท่านใช้งบประมาณรายจ่ายได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน	0.8545

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	Cronbach' Alpha
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
1.1 องค์กรท่านมีการก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่ง	0.8557
1.2 องค์กรท่านจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตรแก่ประชาชนอย่างเพียงพอตลอดปี	0.8542
1.3 องค์กรท่านการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะ	0.8563
2. ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	
2.1 องค์กรท่านมีการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	0.8560
2.2 องค์กรท่านมีการให้ความรู้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน	0.8562
2.3 องค์กรท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้สูงอายุรวมกลุ่มกันจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์	0.8542
3. การจัดระเบียบสังคม	
3.1 องค์กรท่านได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาเสพติดและลดอัตราการติดยาเสพติดในเยาวชนและประชาชนทั่วไป	0.8544
3.2 องค์กรท่านมีการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	0.8534
3.3 องค์กรท่านมีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่	0.8564
4. ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว	
4.1 องค์กรท่านมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่	0.8551
4.2 องค์กรท่านมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชน	0.8549
4.3 องค์กรท่านมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าจากวิสาหกิจชุมชน	0.8542

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	Cronbach' Alpha
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	
5.1 องค์กรมีการรณรงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	0.8564
5.2 องค์กรมีการจัดกิจกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์	0.8558
5.3 องค์กรท่านมีกิจกรรมรณรงค์การปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว	0.8537
5.4 กิจกรรมที่ส่งผลต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย	0.8542
6. ด้านศิลปวัฒนธรรม	
6.1 องค์กรท่านส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน	0.8540
6.2 องค์กรท่านจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านศาสนา ภูมิปัญญาและประเพณีที่ดีงามในท้องถิ่น	0.8569
6.3 องค์กรท่านให้ความสำคัญด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	0.8560
7. ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	
7.1 องค์กรท่านมีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น	0.8555
7.2 องค์กรท่านมีการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนหรือบุคลากร	0.8541
7.3 องค์กรท่านมีการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างร่วมมือกับสถาบันการศึกษา	0.8556

Reliability Coefficients 58 items

Alpha (α) = 0.8597

Standardized item alpha = 0.9392

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

GRAD VRU

แบบสอบถามการวิจัย

การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำชี้แจง

1. งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปศึกษาเพื่อประโยชน์การวิจัยและนำองค์ความรู้ไปใช้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ไททัศน์ มาลา

(นายไททัศน์ มาลา)

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสอบถามการวิจัย

การบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์กร

1. องค์กรท่านมีจำนวนบุคลากรทั้งหมด (ไม่นับรวมฝ่ายการเมือง)

น้อยกว่า 50 คน

51-100 คน

101-200 คน

200 คนขึ้นไป

2. ขนาดองค์กร

ขนาดเล็ก

ขนาดกลาง

ขนาดใหญ่

3. องค์กรท่านมีจำนวนประชากรในพื้นที่

น้อยกว่า 5,000 คน

5,001-10,000 คน

10,001-20,000 คน

20,000 คนขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อ	สภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับผลกระทบ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การเมืองและความมั่นคง						
4	การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ได้รับการคุ้มครองและมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงปลอดภัย					
5	การเสริมส่งความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างประเทศ					
6	การพัฒนาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ					
เศรษฐกิจ						
7	การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผลิตทางการเกษตร สินค้าภายในชุมชน และสินค้าโอท็อป					
8	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมขนส่งเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุน					
9	การเพิ่มศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน					
สังคมและวัฒนธรรม						
10	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษาต่างประเทศ					
11	การสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียนแก่ประชาชนและบุคลากรของท้องถิ่น					
12	การส่งเสริมให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข และการศึกษาขั้นพื้นฐาน					

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ	การบริหารจัดการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ความรับผิดชอบและชอบต่อสาธารณะ						
13	องค์กรท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน					
14	องค์กรท่านเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมในพื้นที่					
15	องค์กรท่านมีความรับผิดชอบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน					
ความเป็นประชาธิปไตย						
16	องค์กรท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น					
17	ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย					
18	องค์กรของท่านยึดหลักความถูกต้องตามครรลองของกฎระเบียบในการบริหารจัดการ					
การมีใจให้บริการ						
19	องค์กรท่านมีการลดเวลาและขั้นตอนในการให้บริการเพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ					
20	องค์กรท่านสามารถเป็นตัวกลางในการแก้ไขหรือไกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งของประชาชน					
21	องค์กรท่านอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับบริการต่างๆ เสมือนญาติมิตร					
การเน้นประชาชนเป็นสำคัญ						
22	ประชาชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นพลเมือง					

ข้อ	การบริหารจัดการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
23	องค์กรของท่านดำเนินนโยบายโดยเน้นให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนท้องถิ่น					
24	องค์กรท่านมีช่องทางในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย					
การบริหารแบบมีอาชีพ						
25	องค์กรท่านมีคณะผู้บริหารงานที่มีความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่สามารถแก้ไขปัญหาขององค์กรได้					
26	องค์กรท่านมีการบริหารงานที่โปร่งใส เปิดเผยข้อมูลและสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อ					
27	องค์กรท่านมีความสามารถในการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายนอก					
การลดขนาดองค์กร						
28	องค์กรท่านบริหารจัดการโดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย					
29	องค์กรท่านมีการทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน					
30	องค์กรท่านได้ใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า					
การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์						
31	องค์กรท่านมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน					
32	องค์กรท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนการต่างๆ ที่กำหนดไว้					
33	องค์กรท่านมีการตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานมาเป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไข					

ข้อ	การบริหารจัดการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
งบประมาณ						
34	องค์กรท่านมีงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดบริการสาธารณะ					
35	องค์กรท่านมีความพยายามในการเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้					
36	องค์กรท่านใช้งบประมาณรายจ่ายได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน					

ส่วนที่ 4 การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อ	การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน						
37	องค์กรท่านมีการก่อสร้างและปรับปรุงถนนหนทางเพื่อรองรับกับการขยายตัวด้านการลงทุนและการคมนาคมขนส่ง					
38	องค์กรท่านจัดให้มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตรแก่ประชาชนอย่างเพียงพอตลอดปี					
39	องค์กรท่านการจัดให้มีไฟฟ้าและความส่องสว่างตามสถานที่สาธารณะ					
ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต						
40	องค์กรท่านมีการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
41	องค์กรท่านมีการให้ความรู้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลาน					
42	องค์กรท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้สูงอายุรวมกลุ่มกันจัดทำกิจกรรมสร้างสรรค์					
การจัดระเบียบสังคม						
43	องค์กรท่านได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาเสพติดและลดอัตราการติดยาเสพติดในเยาวชนและประชาชนทั่วไป					
44	องค์กรท่านมีการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา					
45	องค์กรท่านมีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่					
ด้านการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว						
46	องค์กรท่านมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา และได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่					
47	องค์กรท่านมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชน					
48	องค์กรท่านมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือสินค้าจากวิสาหกิจชุมชน					
ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ						
49	องค์กรท่านมีการรณรงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
50	องค์กรท่านมีการจัดกิจกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์					

ข้อ	การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
51	องค์กรท่านมีกิจกรรมรณรงค์การปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว					
52	การดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย					
ด้านศิลปวัฒนธรรม						
53	องค์กรท่านส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน					
54	องค์กรท่านจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านศาสนา ภูมิปัญญาและประเพณีที่ดั่งามในท้องถิ่น					
55	องค์กรท่านให้ความสำคัญด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์						
56	องค์กรท่านมีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น					
57	องค์กรท่านมีการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศอาเซียนแก่เยาวชนหรือบุคลากร					
58	องค์กรท่านมีการส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการโดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ท่านคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

GRAD VRU

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	ไททัศน์ มาลา
วัน เดือน ปี ที่เกิด	6 เมษายน 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์
ที่อยู่ปัจจุบัน	1 หมู่ 20 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	รัฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2554	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รางวัลเรียนดี) คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
ที่ทำงานปัจจุบัน	1 หมู่ 20 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180
รางวัลหรือทุนการศึกษาที่ได้รับ	ทุนการศึกษาระดับคุณวุฒิปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์